

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
YABANCI DİLLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
ALMAN DİLİ EĞİTİMİ BİLİM DALI

ORTAÖĞRETİM ALMANCA YABANCI DİL DERSİNDE PODCAST KULLANIMI
-“DEUTSCHE WELLE” ÖRNEĞİ BAĞLAMINDA İŞİTSEL ÖĞRENME
NESNELERİNİN DERSE UYARLANMASI-

Semra AKBAS
(Yüksek Lisans Tezi)

İstanbul 2022

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
YABANCI DİLLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
ALMAN DİLİ EĞİTİMİ BİLİM DALI

ORTAÖĞRETİM ALMANCA YABANCI DİL DERSİNDE PODCAST KULLANIMI
-“DEUTSCHE WELLE” ÖRNEĞİ BAĞLAMINDA İŞİTSEL ÖĞRENME
NESNELERİNİN DERSE UYARLANMASI-

EDUCATIONAL USE OF PODCASTS IN GERMAN AS FOREIGN LANGUAGE AT
SECONDARY SCHOOL -AN EXAMPLE FOR ADAPTATION OF WEB LISTENING
MATERIALS INTO THE LESSON IN CONTEXT OF “DEUTSCHE WELLE”-

Semra AKBAŞ
(Yüksek Lisans Tezi)

Danışman
Doç. Dr. Recep Ragıp BAŞBAĞI

İstanbul 2022

**Tüm kullanım hakları
M.Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü'ne aittir.**

© 2022

ETİK BEYANI

Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü Lisansüstü Tez Yazım Kılavuzuna uygun olarak hazırladığım çalışmamda;

- Sunduğum bilgileri, dokümanları ve verileri akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Çalışmamda yararlandığım eserlerin tamamına atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Elde ettiğim verilerde ve sonuçlarda herhangi bir değişiklik yapmadığımı bildirir, aksi bir durumda aleyhimde doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

26/05/2022

Semra AKBAŞ

ONAY

Semra AKBAŞ tarafından hazırlanan “Ortaöğretim Almanca Yabancı Dil Dersinde Podcast Kullanımı -‘Deutsche Welle’ Örneği Bağlamında İşitsel Öğrenme Nesnelerinin Derse Uyarlanması-” konulu bu çalışma, 26/05/2022 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda aşağıdaki jüri üyeleri tarafından başarılı bulunmuş ve Yüksek Lisans olarak kabul edilmiştir.

	<u>Adı Soyadı</u>	<u>İmza</u>
TEZ DANIŞMANI	Doç. Dr. R. Ragıp BAŞBAĞI	
JURİ ÜYESİ	Prof. Dr. Feruzan GÜNDOĞAR	
JURİ ÜYESİ	Dr. Öğr. Üyesi Talat Fatih ULUÇ	

ÖZGEÇMİŞ

- 2007 Lise mezuniyeti/ GHG- Gymnasiale Oberstufe, Dortmund (Almanya)
- 2010 Anaokulu Öğretmenliği mezuniyeti/ Gisbert von Romberg Berufskolleg, Dortmund (Almanya)
- 2017 Lisans mezuniyeti/ Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi, Almanca Öğretmenliği, İstanbul
- 2017 Türk-Alman Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu, Almanca Öğretim Görevlisi
- 2022 Yüksek Lisans mezuniyeti/ Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yabancı Diller Eğitimi Anabilim Dalı, Alman Dili Eğitimi Bilim Dalı, İstanbul

ÖN SÖZ

Sanayi devrimleriyle beraber değişen toplumsal yapılar eğitim dahil, hayatın her alanını etkiliyor. Özellikle teknolojik alandaki yenilikler öyle hızlı geliyor ki bunları takip etmekte bile zorlanıyorken bunlardan haberdar olup adapte olmaya yetişemeyebiliyoruz. Bu “eskinin” eskidiği anlamına gelmiyor, yalnızca gelişmeler öyle ivme kazandı ki yararlı olan kaynakları bile hakkınca kullanamıyoruz. Günümüzde Web 5.0’ın gelişmesini beklerken eğitim alanında hala yoğun olarak Web 2.0 araçları kullanılıyor. Adını bile bilmediğimiz onlarca Web 2.0 aracı derste kullanılmayı bekliyor.

Podcast 2002 yılından beri var olan bir teknoloji olsa da eğitim alanında yapılan güncel çalışmalar bu teknolojinin hala hak ettiği değeri görmediğini gösteriyor. Oysa Almanca yabancı dil alanında özellikle temel dil kullanımı düzeyinde otantik materyal eksikliği varken, internette dersi otantik materyalle zenginleştirebilecek Podcast’ler, öğretmenler bu teknolojiyi bilmediği veya tanımadığı için kullanılmıyor.

Buna istinaden bu çalışmada genel olarak yabancı dil eğitiminde dijital medya kullanımına, Endüstri 4.0 ile gündeme gelen ve pandemi sürecinde popülerlik kazanan dijitalleşme konusu odağında bir bakış sunmak ve Web 2.0 uygulamalarından Podcast’in tanınırlığını artırarak Almanca yabancı dil dersinde kaynak olarak değerlendirmesini sağlamak amaçlanmıştır.

Bu doğrultuda “Deutsche Welle” sitesinin Türkçe arayüzünde sunulan A1 düzeyindeki tüm Podcast’lerin niteliği Prof. Dr. Dietmar Rösler öncülüğünde geliştirilen kriterler kataloğundaki belli kriterler kullanarak betimlenmiş ve internette sunulan işitsel materyalin derse uyarlanmasına dair alan yazında öne çıkan kriterlerle, ilgili Podcast’lerin Ortaöğretim Almanca yabancı dil ders programı ile uyumlu olup olmadığı -betimsel yöntem ve belgesel (doküman) analiz tekniklerinden- faydalanarak incelenmiştir.

İncelenen Podcast’lerin niteliği ve müfredat ile %69’luk uyumu ortaya konulduktan sonra bunların derse uyarlanmasına somut bir örnek sunmak adına dördüncü bölümde bir ders planı geliştirilmiştir. Ayrıca hangi ders konusuna uygun hangi Podcast’in kullanılabileceği sonuçlar kısmında listelenip, öğretmenlerin bunları derslerinde kullanabilmesi için gereken bilgiler derlenmiş olup, bu husustaki öneriler sıralanmıştır.

Pandeminin başlamasıyla beraber yazımına başlanan bu tez çalışmasında içinde bulunulan şartlara uygun olan bir araştırma yöntemi seçilmiştir. İlerleyen süreçte ülkelerin sınır kapıları açıldığında araştırmalar için Almanya'ya gidilmiş olsa da üniversitelerin kütüphaneleri o dönemde pandemi nedeniyle ziyaretçi kabul etmemiştir ve kaynaklarını yalnızca kendi üniversitelerinde kayıtlı öğrencilere online olarak sunmuştur. Bu yüzden çalışma için önem arz eden kaynaklara ulaşmamda emeği geçen dostlarıma müteşekkirim.

Ayrıca Marmara Üniversitesi çatısı altında her zaman destek gördüğüm, her biri çok kıymetli hocalarıma teşekkür etmek istiyorum. Başta akademik yolumda desteğini fazlasıyla hissettiğim değerli hocam, bölüm başkanımız Sayın Prof. Dr. Feruzan GÜNDOĞAR olmak üzere, bilgi birikiminin yanı sıra fikirleriyle ilham veren Sayın hocam Doç. Dr. Müzeyyen EGE'ye, hiçbir zaman yardımlarını esirgemeyen kıymetli hocam Dr. Öğr. Üyesi Gülay HEPPINAR'a ve isimlerini sayamadığım, üzerimde emeği olan tüm hocalarıma içtenlikle teşekkür ederim.

Dijitalleşme konusuna yoğunlaşmamı öneren, her daim çalışmalarımıza ihtiyaç duyduğum kadar vakit ayıran, çok kıymetli danışman hocam, Sayın Doç. Dr. Recep Ragıp BAŞBAĞI'na, emekleri ve gösterdiği anlayış için özellikle teşekkür ederim.

Beni destekleyen aileme, arkadaşlarıma ve tüm yüksek lisans sürecinde takım ruhuyla çalıştığımız sınıf arkadaşlarım Anıta Maria EMEKLİ ile Rabia AYBULUT'a bana verdikleri güç ve motivasyon için teşekkürlerimi sunarım. Daimî destekçim ve yol arkadaşım Sezgin GÜNER'e ise sonsuz teşekkürler.

Semra AKBAŞ

İstanbul, 2022

ÖZET

Almanca yabancı dil dersinde A1 seviyesinde işitsel materyalin eksik olması, internette otantik ses kayıtlarının sunulmasına rağmen binlerce içerik arasından bunları bulmanın zor olması, nerede ne olduğunun bilinmiyor olması, var olan bu ses kayıtlarının niteliğinin ve derse uyumunun belirsizliği, bunları derste ek materyal olarak kullanabilmek için önce incelenmesi gerektiği, fakat bunun bilimsel anlamda yapılmasının önerilmesi; ayrıca bu kayıtların öğretmenler tarafından tanınmıyor olduğu için kullanılmıyor olması, bu çalışmanın odağındaki problemlerdir. İnternette sunulan Almanca yabancı dil içerikleri, çalışmanın evrenini; Deutsche Welle sitesinin Türkçe arayüzünde sunulan A1 seviyesindeki tüm Podcast'ler ise örneklemini oluşturmaktadır. A1 seviyesindeki otantik işitsel materyalleri derse kazandırarak var olan problemlerin çözümüne katkı sağlamak amacıyla bu çalışmada, söz konusu internet materyallerinin niteliğini ve müfredat ile uyumunu betimsel araştırma yöntemleri ve belgesel (doküman) analizi teknikleriyle belirleyip, Podcast gibi dijital medyanın derste kullanımına örnek bir ders planı geliştirmek hedeflenmiştir. Ders planının yanı sıra araştırma için geliştirilen veri toplama araçları, çalışmanın özgün değeridir. Örneklemin niteliğini betimlemek amacıyla geliştirilen veri toplama aracı ile önce Podcast'lerin niteliği ortaya konulup, ikinci aşamada bunların müfredat ile uyumuna dair geliştirilen veri toplama araçları ile analizler tamamlanmıştır. Yapılan analizlerde örneklemin %70'inin işitsel kalitesinin iyi olduğu, %23'ünün otantik iletişim durumlarını barındırdığı, %33'ünde iletişimin paraverbal öğelerinin otantik olduğu, %62'sinde konuşma hızının doğal olduğu, alıştırımların %60'ının dinleme sonrasında çözülebileceği, alıştırımların %59'unun dinleme metnin uzunluğuna uygun olduğu, %51'inde belli sıra gerekmesizin ilerlenebileceği ve dinleme metninin yanında yer alan alıştırımların bir istisna hariç, otantik olmadığı saptanmıştır. Belirlenen kriterlere göre örneklemin %34'ü müfredata tümüyle uyumlu olduğu, %35'inin derste işlenen konulara değinse de beklenen dilsel işlevleri karşılamadığı ve %31'nin müfredat ile uyum göstermediği tespit edilmiştir. Podcast'lerin müfredat ile uyum göstermediği durumlarda da bunların öğrenciler tarafından otonom öğrenme süreçlerine dahil edilmesi önerilmektedir. Ayrıca farklı kişi ve kuruluşlara yönelik öneriler, çalışmanın beşinci bölümünde bulgulardan çıkarılan sonuçlardan sonra sıralanmıştır.

Anahtar kelimeler: Web 2.0, Podcast, dijital medya, öğrenim nesnesi, otantik materyal, dinleme becerileri, Almanca yabancı dil, ders planı

ABSTRACT

The focused problem of the study is the lack of authentic auditory A1 materials in German foreign language courses. Authentic podcasts are offered on the Internet, but it is difficult to find them among thousands of contents. It's unknown, where which material is. In addition, the quality of the offered podcasts is not clear. Apart from that, their compatibility with the curriculum is also uncertain. In order to use them as supplementary material in the course, they first must be scientifically analyzed. Furthermore, they can't be used, because podcasts are unknown for many teachers. The universe of the research is the educational content for teaching listening skills in German foreign language course. The sample of the research are all A1 Podcasts in the Turkish website of "Deutsche Welle". In this study, it is aimed to bring authentic auditory A1 materials to the GFL courses and to contribute to solution of the existing problems. The aim of the research is to determine the quality of the sample and to determine their compatibility with the curriculum by using descriptive research methods and documentary (document) analysis techniques. The aim of the study is also to develop a course plan for the use of digital media like podcasts in the GFL lessons. In addition to the course plan, the data collection tools which are developed for this study, are the original value of this research. In the first step the quality of podcasts is described with the data collection tool for the quality of the sample. In the second stage, the analyzes were completed with the data collection tools which are developed for compatibility of podcasts with the curriculum. The analyses show us that 70% of the sample have good auditory quality, 23% contains authentic communication situations, in 33% of the Podcasts the paraverbal elements of communication are authentic, the speech rate of them is natural in 62%, 60% of the exercises can be solved after listening, 59% of the exercises were suitable for the length of the listening text, 51% of the exercises can be progressed without the need for a certain sequence and that the exercises next to the listening text are not authentic, with one exception. According to the determined criteria, 34% of the sample was found to be fully compatible with the curriculum. Although 35% of the sample include the topics of the curriculum, but the expected linguistic functions are missing. It was determined that 31% of the sample did not comply with the curriculum. In cases where the podcasts do not comply with the curriculum, it is recommended that they be included in the autonomous learning processes by the students.

Keywords: Web 2.0, Podcast, digital media, supplement material, authentic material, listening skills, German foreign language, course plan

İÇİNDEKİLER

ETİK BEYANI.....	iii
ONAY	iv
ÖZGEÇMİŞ	v
ÖN SÖZ	vi
ÖZET.....	viii
ABSTRACT	ix
İÇİNDEKİLER	x
KISALTMALAR VE SEMBOLLER LİSTESİ	xvi
TABLolar LİSTESİ	xvii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xviii
GRAFİKLER LİSTESİ	xix
RESİMLER LİSTESİ	xx
BÖLÜM I: GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu.....	2
1.1.1. Tez konusuna ilişkin önemli kavramlar	2
1.1.2. Problemi tanımlamaya yardımcı olan kuram ve teoriler.....	4
1.1.3. Alan araştırmaları	5
1.1.4. Tez konusunun önemi, değeri ve alana sağlayacağı katkılar	7
1.1.5. Araştırma soruları	8
1.2. Araştırmanın Amacı.....	9
1.2.1. Çalışmanın genel amacı	10
1.2.2. Çalışmanın temel amacı	10
1.2.3. Çalışmanın özel amacı	10
1.3. Araştırmanın Önemi	12
1.3.1. Çalışmanın gerekçesi	12

1.3.2. Araştırmada elde edilen sonuçların önemi	12
1.3.3. Sonuçların diğer araştırmalara sağlayacağı katkılar	13
1.3.4. Tespit edilen problemlerin çözümüne yönelik katkılar	13
1.3.5. Ortaya konulan önerilerin katkısı	13
1.3.6. Araştırmayı diğerlerinden ayıran özellik	14
1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları	14
1.4.1. Web sitesi seçimi sınırlılıkları	14
1.4.2. Hedef kitlenin ve teknik aracın sınırlandırılması	15
1.4.3. Araştırmanın genel sınırlılıkları	15
1.5. Araştırmanın Varsayımları.....	16
1.6. Araştırmanın Tanımları Ve Kısaltmalar.....	17
BÖLÜM II: KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	18
2.1. Tez Konusuna İlişkin Genel Kavramsal Çerçeveye Dair Araştırmalar.....	18
2.1.1. Toplumu ve tüm yaşam alanlarını değiştiren sanayi devrimleri	18
2.1.2. STEM ve SOSACT Projesi ile değişen eğitim sistemi	19
2.1.3. Dijitalleşmenin Türkiye’deki Almanca yabancı dil dersine yansımaları.....	20
2.2. Tez Konusuna İlişkin Temel Kavramsal Çerçeveye Dair Araştırmalar	21
2.2.1. Almanca öğrenme yöntemleri	21
2.2.1.1. İşitsel dil öğrenme yöntemi.....	21
2.2.1.2. Bildirişimsel yaklaşım (Alm. “kommunikativer Ansatz”)	22
2.2.1.3. Kültürlerarası yaklaşım (Alm. “interkultureller Ansatz”)	22
2.2.1.4. Seçmeli yöntem (İng. “eclectic approach”)	23
2.2.2. Almanca öğrenme teorileri.....	23
2.2.2.1. Davranışsal öğrenme teorisi.....	23
2.2.2.2. Bilişsel öğrenme teorisi	23
2.2.2.3. Yapılandırmacı öğrenme teorisi	23
2.2.3. Almanca temel dil becerileri odağında dinleme becerisi	24
2.2.3.1. Konuşma becerisi	25
2.2.3.2. Yazma becerisi	25
2.2.3.3. Okuma becerisi	25
2.2.3.4. Dinleme becerisi.....	25
2.2.4. Dinleme becerisi geliştirme yaklaşım ve stratejileri.....	26
2.2.4.1. Dinleme becerisi geliştirme yaklaşımları	26

2.2.4.2. Dinleme becerisi geliştirme stratejileri.....	27
2.2.4.2.1. Bilişsel dinleme stratejileri.....	27
2.2.4.2.2. Üst-bilişsel stratejiler (Alm. “metakognitive Strategien”)	27
2.2.4.2.3. Sosyal-duygusal strateji	28
2.3. Tez Konusuna İlişkin Özel Kavramsal Çerçeveye Dair Araştırmalar	28
2.3.1. Eğitimde internet ve teknoloji kullanımı: öğrenim nesneleri	28
2.3.1.1. Dijital medya ile yabancı dil eğitimi	30
2.3.1.1.1. Didaktik-metodik prensipler.....	31
2.3.1.1.2. Teknolojinin derste kullanım biçimleri	34
2.3.1.1.3. Teknolojinin derste kullanım imkânları	35
2.3.1.2. Web sürümlerinin tanımı	35
2.3.1.2.1. Web 1.0 tanım ve özellikleri	36
2.3.1.2.2. Web 2.0 tanım ve özellikleri	37
2.3.1.2.3. Web 3.0 tanım ve özellikleri	39
2.3.1.2.4. Web 4.0 tanım ve özellikleri	40
2.3.1.2.5. Web 5.0 olası özellikleri.....	41
2.3.1.3. Öğrenim nesnesi olarak Web 2.0 araçları.....	41
2.3.1.3.1. Web araçlarına dair terminoloji.....	41
2.3.1.3.2. Eğitimde kullanılan Web 2.0 araçları.....	44
2.3.1.3.3. Podcast’e dair teknolojik terimler	45
2.3.2. Kriterler katalogları.....	46
2.3.2.1. Hermann Funk kriterler kataloğu	46
2.3.2.2. Giessen Üniversitesi Kriterler Kataloğu.....	47
2.3.3. Almanca yabancı dil dersinde Podcast kullanımı.....	48
2.3.3.1. Ders kitapları ve ek materyal olarak Podcast.....	48
2.3.3.2. Podcast’in dil becerileri üzerine etkisi	49
2.3.3.3. Dinleme becerisi ve Podcast kullanımı	50
2.3.3.4. Podcast’in sınıflandırılması	50
2.3.3.5. Podcast kullanımının avantaj ve dezavantajları	52
2.3.3.6. Podcast kullanımında teori ve yöntemler	53
2.3.3.7. Podcast kullanımında dikkat edilmesi gereken diğer unsurlar	54
2.3.3.8. Podcast kullanımına dair diğer araştırmaların sonuçları	55
BÖLÜM III: YÖNTEM	57

3.1. Araştırma Modeli	57
3.2. Evren Ve Örneklem.....	59
3.3. Veri Toplama Araçları	61
3.3.1. Örneklemin nitel özelliklerinin betimlenmesi	61
3.3.2. Örneklemin müfredat ile uyumu	62
3.4. Verilerin Toplanması	64
3.5. Verilerin Analizi	64
BÖLÜM IV: BULGULAR VE YORUMLAR.....	66
4.1. Araştırmanın Bulguları.....	66
4.1.1. “Mission Berlin” dizine ait bulgular	66
4.1.1.1. “Mission Berlin” dizisinin nitel özelliklerine dair bulgular	66
4.1.1.2. “Mission Berlin” dizisinin müfredat ile uyumuna dair bulgular.....	70
4.1.2. “Radio D” dizisine ait bulgular	75
4.1.2.1. “Radio D” dizisinin nitel özelliklerine dair bulgular.....	75
4.1.2.2. “Radio D” dizisinin müfredat ile uyumuna dair bulgular.....	79
4.1.3. “Deutsch- Warum nicht?” dizisine ait bulgular	84
4.1.3.1. “Deutsch- Warum nicht?” dizisinin nitel özelliklerine dair bulgular.....	84
4.1.3.2. “Deutsch- Warum nicht?” dizisinin müfredat ile uyumuna dair bulgular	88
4.1.4. Örneklemin toplamına ait bulgular	93
4.1.4.1. Örneklemin nitel özelliklerine dair bulguların toplamı	93
4.1.4.2. Örneklemin müfredat ile uyumuna dair bulgular	97
4.2. Bulguların Yorumlanması: Örnek Bir Ders Planı	101
4.2.1. Planlanan dersin hedef kitlesi.....	101
4.2.2. Planlanan dersin dil seviyesi	101
4.2.3. Planlanan dersin süresi.....	101
4.2.4. Planlanan dersin yöntemi	102
4.2.5. Planlanan dersin materyalleri	102
4.2.6. Planlanan dersin konusu.....	102
4.2.7. Planlanan dersin hedefi	103
4.2.8. Planlanan dersin tablosu.....	103
4.2.9. Sıralanan kriterlere uygun ders planı	104
4.2.9.1. Planlanan ders için oluşturulan alıştırma	107
4.2.9.2. Planlanan derste kullanılan diğer materyaller	108

4.2.10. Örnek ders planlanırken dikkate alınan diğer unsurlar	110
BÖLÜM V: SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	112
5.1. Sonuç.....	112
5.1.1. Birinci alt araştırma sorusunun sonuçları.....	113
5.1.1.1. Örneklemin a-kodlu nitel özelliklerine dair sonuçlar	114
5.1.1.2. Örneklemin b-kodlu nitel özelliklerine dair sonuçlar.....	115
5.1.1.3. Örneklemin c-kodlu nitel özelliklerine dair sonuçlar	116
5.1.1.4. Örneklemin d-kodlu nitel özelliklerine dair sonuçlar.....	116
5.1.1.5. Örneklemin e-kodlu nitel özelliklerine dair sonuçlar	117
5.1.1.6. Örneklemin f-kodlu nitel özelliklerine dair sonuçlar	118
5.1.1.7. Örneklemin g-kodlu nitel özelliklerine dair sonuçlar.....	119
5.1.1.8. Örneklemin h-kodlu nitel özelliklerine dair sonuçlar.....	119
5.1.2. İkinci alt araştırma sorusunun sonuçları	120
5.1.2.1. Örneklemin i-kodlu müfredat ile uyumuna dair sonuçlar	120
5.1.2.2. Örneklemin j-kodlu müfredat ile uyumuna dair sonuçlar	122
5.1.3. Üçüncü alt araştırma sorusunun sonuçları	126
5.1.3.1. Bilgiyi derlemeye yönelik k-kodlu kriterin sonuçları	126
5.1.3.2. Bilgiyi derlemeye yönelik l-kodlu kriterin sonuçları	126
5.1.3.3. Bilgiyi derlemeye yönelik m-kodlu kriterin sonuçları	127
5.2. Tartışma.....	128
5.2.1. Otantik işitsel materyal eksikliği ve kriter kataloğuna dair tartışma	128
5.2.2. RSS ve Podcast'in tanınırlığı konusuna dair tartışma	130
5.2.3. Derste Podcast kullanımına dair tartışma.....	131
5.3. Öneriler.....	132
5.3.1. Öğretmenlere yönelik öneriler.....	132
5.3.2. Öğrencilere yönelik öneriler.....	133
5.3.3. Sunuculara yönelik öneriler	133
5.3.4. Araştırmacılara yönelik öneriler.....	133
5.3.5. MEB'e yönelik öneriler	134
5.3.6. YÖK'e yönelik öneriler	134
5.3.7. Türk dil kurumuna yönelik öneriler.....	134
KAYNAKÇA.....	135

EKLER.....146

EK 1: Eğitim alanında kullanılan Web 2.0 araçları 146

EK 2: A1 müfredat konuları ve dilsel işlevler 152

EK 3: Podcast dizileri ve Podcast'lerin kaynağı 154

KISALTMALAR VE SEMBOLLER LİSTESİ

- MEB:** T. C. Millî Eğitim Bakanlığı
- Podcast:** İnternette sunulan, çoğunlukla dizi halindeki kısa ses kayıtları dosyaları; “Paylaşılabilir ses kaydı” veya “etkileşimli ses kaydı” olarak adlandırılması önerilmektedir (bkz Uralman & Akçay, 2019, s. 16)
- RSS:** “Really Simple Syndication”, Web sitelerinde bulunun ses kaydı dosyalarına abone olmayı sağlayan bir teknoloji (bkz. Bernick & Hoheisel, 2008, s. 373)
- SOSACT:** STEM ve Kodlama Eğitimi Standardizasyonu Projesi
- STEM:** İng. Science-Technology-Engineering-Mathematics; Türkçe adı “Fen-Teknoloji-Mühendislik-Matematik” (FeTeMM)
- YÖK:** Yükseköğretim Kurulu

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 2.2.1. Dört temel dil becerisi.....	24
Tablo 3.1.1. Araştırma sorusu, alt soruları ve kriterleri	58
Tablo 3.3.1. Niteliğe dair veri toplama aracından bir kesit	61
Tablo 3.3.2. Müfredat ile uyuma dair veri toplama aracından bir kesit	62
Tablo 4.1.1. MBD'nin nitel özelliklerine dair veriler	67
Tablo 4.1.2. MBD'nin niteliğine dair sayısal değerler	68
Tablo 4.1.3. MBD'nin müfredat ile uyumuna dair veriler	70
Tablo 4.1.4. RD'nin nitel özelliklerine dair veriler	75
Tablo 4.1.5. RD'nin niteliğine dair sayısal değerler	76
Tablo 4.1.6. RD'nin müfredat ile uyumuna dair veriler	79
Tablo 4.1.7. DWND'nin nitel özelliklerine dair veriler	84
Tablo 4.1.8. DWND'nin niteliğine dair sayısal değerler	85
Tablo 4.1.9. DWND'nin müfredat ile uyumuna dair veriler	88
Tablo 4.1.10. Örneklemin nitel özelliklerine dair verilerin toplanması	93
Tablo 4.1.11. Örneklemin nitel özelliklerine dair değerlerin toplamı	94
Tablo 4.1.12. Örneklemin müfredat ile uyumunun hesaplanması	100
Tablo 4.2.1. Podcast/Dijital medya kullanımına örnek bir ders planı	104
Tablo 5.1.1. Örneklemin nitel özelliklerine dair sonuçlar	114
Tablo 5.1.2. Müfredat konuları ile eşleşen Podcast'lerin listesi	120
Tablo 5.1.3. Müfredattaki dilsel işlevleri destekleyen Podcast'ler	122

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 2.3.1. Anahtar kelimelerle öğrenme nesnesi tanımı	29
Şekil 2.3.2. Öğrenim nesneleri kullanımında gözetilecek faktörler modeli.....	31
Şekil 2.3.3. Web 1.0 tek yönlü bağlantı platformu.....	37
Şekil 2.3.4. Web 2.0 iki yönlü bağlantı platformu	38
Şekil 2.3.5. Web 3.0 (Semantik Web) bağlantıları.....	39
Şekil 2.3.6. Web 4.0 ile makineler tarafından öğrenilen veriler	41
Şekil 2.3.7. Web 1.0'ın Web 4.0'a evrimi	42
Şekil 3.1.1. Mevcut araştırmanın aşamaları	57

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 2.3.1. Podcast kullanımından beklentiler	55
Grafik 4.1.1. MBD'nin niteliğine dair yüzdeler oranlar	69
Grafik 4.1.2. MBD'nin müfredat ile uyumuna dair değerler	72
Grafik 4.1.3. MBD'nin müfredat ile uyumuna dair değerlerin özeti.....	74
Grafik 4.1.4. RD'nin niteliğine dair yüzdeler oranlar.....	77
Grafik 4.1.5. RD'nin müfredat ile uyumuna dair değerler.....	82
Grafik 4.1.6. RD'nin müfredat ile uyumuna dair değerlerin özeti	83
Grafik 4.1.7. DWND'nin niteliğine dair yüzdeler oranlar	86
Grafik 4.1.8. DWND'nin müfredat ile uyumuna dair değerler	90
Grafik 4.1.9. DWND'nin müfredat ile uyumuna dair değerlerin özeti.....	92
Grafik 4.1.10. Örneklemin nitel özelliklerine dair yüzdeler oranlar	95
Grafik 4.1.11. Örneklemin müfredat ile uyumuna dair değerler	98
Grafik 4.1.12. Örneklemin müfredat ile uyumuna dair değerlerin özeti	100

RESİMLER LİSTESİ

Resim 3.2.1. DW'nin kurs arama motoru sonuçları.....	60
Resim 4.2.1. Planlanan derse ait hazırlanan alıştırmalar	107
Resim 4.2.2. “Wie bitte? A1.1” ders kitabındaki “Lesen” alıştırmaları	108
Resim 4.2.3. “Wie bitte? A1.1” ders kitabındaki “Sprechen” alıştırmaları	109
Resim 4.2.4. “Wie bitte? A1.1” ders kitabındaki “Schreiben” alıştırmaları	109

BÖLÜM I: GİRİŞ

Değişmeyen tek şey değişimin kendisidir.

(Heraklitos, MÖ 500)

Tarihsel süreç içinde bakıldığında insanoğlu birçok değişime tanık olduğu gibi, günümüzde de değişimlere, hatta dönüşümlere bizzat şahit olmaktadır. Avcı-toplayıcı toplumundan yerleşik düzene geçerek tarım toplumunun ortaya çıkması, tarım toplumunun yerini sanayi toplumuna bırakması (bkz. Hooker, 2019, s. 13; bkz. Sayar, 2019, s. 33) ve günümüzde sanayi toplumundan bilgi toplumuna geçişin yaşanması (bkz. Başer, 2011, s. 95; bkz. Hladushyna, 2020, s. 3; bkz. MEB, 2016, s. 15; bkz. Saykılı, 2018, s. 193) devrimsel niteliktedir. Devrimler sadece toplumsal yapıyı değiştirmekle kalmamış (bkz. Saykılı, 2018, s. 190), yaşama dair her alanı değişime sürüklemiştir (bkz. Gültekin, 2020, s. 684). Toplumun tamamını değiştirirken eğitim alanını şekillendiren bir diğer unsur globalleşmedir (bkz. Gültekin, 2020, s. 684). Sanayideki gelişmeler sayesinde ve globalleşme ile dünyadaki etkileşimin artmasıyla beraber, iletişim aracı olarak yabancı dil önem kazanmış, elzem haline gelen yeni kazanımların eğitimle sağlanması gerekliliği doğmuştur (Çalık & Sezgin, 2005, s. 56).

Hladushyna (2020) “Küreselleşmenin yabancı dil eğitim politika ve uygulamaları üzerine olan etkileri¹” hakkındaki konferans bildirisinde, yabancı dil alanındaki bilimsel araştırmalarda globalleşme ve yabancı dilin dünya çapında ön planda olduğunu belirtirken, yeni dünya düzeninde yabancı dil bilmenin -toplumun bilgi toplumuna geçişindeki- önemi ve gerekliliğini vurgulayıp; globalleşme ile değişen uygulama, yöntem ve tekniklerin, dil öğretiminde yeni problemlere de yol açtığını açıklamıştır (bkz. Hladushyna, 2020, s. 3).

Günümüzde yabancı dil öğretmenleri çok sayıda zorlukla baş etmek durumundadır (Feld-Knapp, 2017, s. 182), zira hayatımızdaki değişimlerle gelen teknolojik gelişim de eğitime yansımaktadır. Okul ve öğretmen, çağın gerisinde kalmamak için bu değişime adapte olmalıdır (Endberg & Lorenz, 2019, s. 62; bkz. Gündoğar, 2014, s. 122). Bu bağlamda çalışmanın bu bölümünde, araştırmanın problemi (1.1.), amacı (1.2.), önemi (1.3.), sayıltıları (1.4.), sınırlılıkları (1.5.), tanımları ve kısaltmaları (1.6.) yer almaktadır.

¹ Başlık İngilizceden Türkçeye çevrilmiştir. Bkz. “The impact of globalization on foreign language teaching policies and practice”

1.1. Problem Durumu

Çalışmanın bu kısmında, tezin kavramsal ve teorik çerçevesi çizilirken, konu ve konuya dair alt başlıklar şu sırayla: tez konusuna ilişkin kavramlarla ilgili açıklamalar (1.1.1.), araştırmanın problemini tanımlamaya yardımcı olan kuram ve teoriler (1.1.2.), tez konusuna dair Almanca yabancı dil ve eğitim alanında daha evvel yapılmış olan araştırmalar (1.2.3.), tez konusunun önemi, özgün değeri yanı sıra alana sağlayacağı düşünülen katkılar (1.2.4.) ve araştırma soruları (1.1.5.), yer alır.

1.1.1. Tez konusuna ilişkin önemli kavramlar

Tez konusu belirlerken “dijitalleşme” başlığı altında bir konu seçilmesine karar kılınmıştır, çünkü içinde bulunduğumuz “dijital çağ” ve çağın gereklilikleri, hayatın her alanını etkilediği gibi eğitim alanını (bkz. Saykılı, 2018, s. 190) ve bunun sonucunda Almanca yabancı dil dersini de etkilemektedir. Dijital çağ kavramı, “Sanayi 4.0” ile ilişkilidir (bkz. Cengiz, 2019, s. 98). Öyle ki birinci sanayi devrimi ile buhar makinesi, ikinci ile elektrik, üçüncüyle bilgisayar ve internetin hayatımıza girdiği gibi, şimdi de “Endüstri 4.0” olarak da adlandırılan, dördüncü devrimle beraber dijitalleşme de hayatımıza girmiştir (bkz. Cengiz, 2019, s. 7). Endüstri 4.0 kavramının toplum ve ekonomi için anlamını tam olarak ifade edip, kavramın sınırlarını çizen belli bir tanım henüz yoktur (bkz. Barthelmäs vd., 2017, s. 34). Dijitalleşme de Endüstri 4.0 kavramı gibi net bir tanıma sahip değildir (bkz. Wolf & Strohschen, 2018, s. 57). Wolf ve Strohschen bu yüzden: “Analog olarak sağlanan hizmetler kısmen veya tamamen bilgisayarla yönetilebilir dijital modeller ile değiştirildiğinde, dijitalleşme söz konusudur”² (Wolf & Strohschen, 2018, s. 58) tanımını önermiş; kâğıt yerine pdf dosyasının kullanımını buna bir örnek olarak göstermiştir (bkz. Wolf & Strohschen, 2018, s. 59). Bu tanım ve örneğe dayanarak, dijitalleşme söz konusu olduğunda teknoloji kullanımı esastır denilebilir.

Farklı yaş gruplarının teknolojiyle alakalı ilgi, bilgi ve tutumları farklıdır (bkz. Binay-Eyupoğlu & Karaoğlu-Yılmaz, 2018, s. 3). Covid-19 salgınının dünyaya yayılmasıyla başlayan pandemi sürecinde uzaktan eğitime yoğunlaşılmış (bkz. Bozkurt, 2020, s. 114), öğrenci ve öğretmenler, teknolojiyle ilgili bilgi ve becerileri fark etmeksizin, teknolojiyi daha yoğun kullanmak zorunda kalmıştır (bkz. Bozkurt, 2020, s. 123-124). “Endüstri 4.0”

² Metin Almandan Türkçeye çevrilmiştir. Bkz. “Wir sprechen von Digitalisierung, wenn analoge Leistungserbringung durch Leistungserbringung in einem digitalen, computerhandhabbaren Modell ganz oder teilweise ersetzt wird.”

kavramı yaygın olarak biliniyor olsa da olmasa da öğrenciler, öğretmenler ve tüm insanlar dijital dönüşüm sürecinde zaten yer almaktadır. Dolayısı ile dijitalleşme kavramı güncel eğitim sistemi içerisinde doğrudan ve dolaylı olarak etkili olduğundan (bkz. Bozkurt, 2020, s. 112), bu tezin de temelini oluşturan bir kavramdır.

“Globalleşme”, yine sanayi devrimleri ile beraber hayatımıza giren bir kavramdır (bkz. Petersen, 2015, s. 2). Globalleşme, Türk Dil Kurumuna göre küreselleşme anlamını taşır (TDK, 2021) ve mesafelerin önemini yitirmesinden dolayı dünya kürenin daha küçük bir yere dönüşmesi ile “yeni dünya düzeni” olarak da adlandırılır (bkz. Çalık & Sezgin, 2005, s. 56). Küreselleşme, tüm dünyayı bir bütün ve insanı bu tek dünyanın üyesi olarak görerek, süregelen sınırları ortadan kaldıran; dünyanın daha küçük bir yer olarak algılanmasını sağlayan, siyasi, ekonomik ve kültürel bir olgu olarak tanımlanabilir (bkz. Çalık & Sezgin, 2005, s. 56; bkz. Yılmaz, 2020, s. 2221). Globalleşmeye neden olan bir çok faktör olsa da dijitalleşme ve yabancı dil, küreselleşmenin en önemli sebepleri olarak gösterilebilir (bkz. Çalık & Sezgin, 2005, s. 57).

Global bilgi erişimi ve etkili iletişim aracı olarak hayatımızda yer alan internet ise bizlere sınırsız imkanlar sunuyor (bkz. Henkoğlu vd., 2015, s. 86). Diğer taraftan bu imkanlar gözden geçirilmeli, sorgulanmalıdır, çünkü internette sunulan her bilgi güvenilir değildir (bkz. Henkoğlu vd., 2015, s. 98). Elbette güvenilir içerik sunan yayımcılar da vardır, fakat unutulmamalıdır ki, güvenilir yayınevlerinin yayınladığı, nam salmış kitaplar da analiz edilmeye değer olduğu gibi, güvenilir olarak görünen sitelerdeki içerikler de yine “öğrenim nesnesi” olarak kullanılacaksa incelenmek durumundadır.

Eğitsel amaçlı kullanılan tüm materyaller “öğrenim nesnesi” olarak adlandırılabilir (bkz. Başal, 2011, s. 24). Dijital ortamlarda sunulan öğrenme nesnelerine bakıldığında, en büyük fırsatların dinleme alanında olduğu düşünülmüştür. Zira yabancı dili, hedef ülkeden uzak bir ülkede öğrenen öğrenciler, şüphesiz işitsel materyale ihtiyaç duymaktadır. Elbette dört temel beceri alanı olan dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerinin her biri önemlidir. Kitap gibi yazılı basım dijitalleştirilebiliyor olsa bile, bu alternatif bir seçenektir. Buna karşın dinleme becerilerine yönelik çalışmalarda, özellikle otantik materyale ihtiyaç olduğunda bir cihazdan oynatılan işitsel kayıtlar seçenek değil, zorunluluktur. Bu sebeple dijital ortamda sunulan eğitsel Almanca içeriklerine bakıldığında, ders içerisine entegre edilebilecek materyal olarak görülen “Podcast”ler (bkz. Bee Hoon & Masudul Hasan, 2013,

s. 129) bu tezin ilgi odağı olmuş ve konunun büyük bir gruba hitap etmesi için, Türkiye’de Almanca’nın yaygın olarak öğrenildiği Ortaöğretim hedef kitle olarak seçilmiştir.

“Podcast”ler, internette ses dosyası olarak sunulan dijital kayıtlardır (bkz. Doğan vd., 2010, s. 2). Bunlar genelde dizi halinde sunulan (bkz. Bernick & Hoheisel, 2008, s. 373) kısa ses kayıtlarıdır (bkz. Aktaş & Karaca, 2019, s. 217). Podcast’ler görsel-işitsel kayıt olarak sunulduğunda ise “Videocast” veya “Video Podcast” olarak adlandırılır (bkz. Doğan vd., 2010, s. 2). Bu materyaller doğrudan internette dinlenebileceği gibi, dosya olarak bilgisayar, tablet veya akıllı telefona indirilebilir (bkz. Bernick & Hoheisel, 2008, s. 373).

Sınırsız imkanlar sunan internette, yabancı dil dersini otantik materyalle zenginleştirebilecek Podcast’ler (bkz. Bernick & Hoheisel, 2008, s. 373) elbette vardır, fakat bu öğrenme nesnelerinin niteliği belirsizdir (bkz. Klippel, 2019, s. 106; bkz. Neumann, 2016, s. 14). Bu yüzden öğretmenler derste kullanacakları Podcast’lerin içeriğini ve niteliğini incelemek zorundadır, zira bu materyallerin belli özellikleri bulunması gerektiği gibi müfredat ve ders konusu ile de uyumlu olması gerekir (bkz. Klippel, 2019, s. 106; bkz. Tahir, 2019, s. 52). Oysaki öğrenim materyallerinin kalitesini öğretmenlerin analiz edip değerlendirmesi yetersiz bulunmaktadır (bkz. Neumann, 2016, s. 16). Bu problemin çözümü için derste kullanılacak Podcast’lerin niteliği ve müfredat ile uyumunun bilimsel olarak incelenmesi gerekmektedir.

1.1.2. Problemi tanımlamaya yardımcı olan kuram ve teoriler

Günümüzde eğitime genel anlamda etki eden kavramların yanı sıra, gerek özel olarak yabancı dil eğitimi alanında öğretimi etkileyen gerekse mevcut araştırmanın problemini tanımlamaya yardımcı olan kuram ve teoriler bu paragrafta yer alır. Almanca alanında yabancı dil öğrenim teorilerine bakıldığında “davranışsal öğrenme” teorisi ve buna bağlı gelişmiş olan “işitsel dil öğrenme” yöntemi (bkz. Hunfeld & Neuner, 2009, s. 58) ile dinleme materyali önem kazanmıştır (bkz. Hunfeld & Neuner, 2009, s. 57). Dil öğrenimi, otantik bir kaynaktan dinlenen belli cümle kalıplarının mekanik şekilde tekrarı ile sağlanmış; dinleme ve konuşma becerisi, okuma ve yazma becerisinden önde gelmeye başlamıştır (bkz. Hunfeld & Neuner, 2009, s. 61). Daha sonra değişen yaklaşım anlayışıyla yabancı dilin kullanımı ve gramer yapıları bilinçli olarak öğretilmeye başlanmıştır (bkz. Hunfeld & Neuner, 2009, s. 123). “Kültürlerarası yaklaşım” ile yabancı dilin medya araçları sayesinde, konuşulduğu ülkede olduğu gibi doğal haliyle tanımak, yani otantik materyal kullanmak ve

yabancı kültürü anlamak önemli hale gelmiştir (bkz. Hunfeld & Neuner, 2009, s. 124). Almanca dersinde bu iki yaklaşım göz önünde tutulduğunda, işitsel materyallerin dil öğrenim sürecinde önemli rolü olduğu ve derste kullanılan materyallerin kültürel öğeler barındıran otantik materyal olması beklendiği söylenebilir. Ancak temel dil kullanımı seviyesinde otantik materyal bulmak zordur, çünkü doğal konuşmalarda öğrencilerin henüz anlayamayacağı birçok öge bulunurken (bkz. Tahir, 2019, s. 42), öğrencinin anlayabileceği materyallerdeki dil kullanımı çoğu kez yapaydır. Dinleme metinlerinin kullanımı söz konusu olduğunda, ders kitabının yanında yer alan CD gibi yardımcı işitsel materyallerin önemli rolü olduğundan (bkz. Aydın-Coşkun, 2019, s. 53), yapılan alan araştırmasında ders kitaplarına yönelik literatür taramasına öncelik verilmiştir.

1.1.3. Alan araştırmaları

Almanca işitsel materyallerine ilişkin Almanca yabancı dil alanında A1 seviyesindeki kitapların dinleme materyallerine dair daha evvel yapılmış olan araştırmalardan üç tanesinin sonucu burada yer alır. Bu çalışmalardan biri Almanya’da yapılmıştır ve A1 seviyesinde Almanca yabancı dil ders kitaplarının otantik dinleme materyali eksikliğini ortaya koymuştur (bkz. Kitzler, 2011, s. 99-101). Diğer iki çalışma ise Türkiye’de yürütülmüştür. Söz konusu çalışmalarda, Millî Eğitim Bakanlığınca yayınlanan “wie bitte” adlı ders kitapları incelenmiştir. Bu araştırmalardan ilkinde A1.1 seviyesindeki kitaplarda dinleme becerisi alıştırmalarının, okuma ve yazma becerisi alıştırmalarından daha az yer aldığı, “wie bitte” adlı A1.1 çalışma kitabında ise dinleme becerisine yönelik hiçbir alıştırma bulunmadığı tespit edilmiştir (bkz. Kılıç, 2019, s. 28-32). “Wie bitte” adlı ders kitabının güncellenmiş versiyonu ile yürütülen ikinci çalışmada ise dinleme becerilerine odaklanılmış ve bu kitapta yer alan dinleme metinlerinin hiç birinin otantik olmadığı sonucuna varılmıştır (bkz. Kaya, 2020, s. 135). Almanca derslerinde kitapların yoğun olarak kullanıldığı düşünülür, kitaplardaki bu eksiklik göz önünde tutulursa, dinleme becerilerini geliştirmek için ek materyale ihtiyaç olduğu ortadadır ve bu eğitsel bir açıktır. Podcast kullanımı bu açığa yönelik bir çözüm sunabilir, fakat burada da problemler yok değildir.

Podcast’lerin çoğunlukla sadece bir işitsel kayda odaklanılarak pasif öğrenme deneyimi sunduğu (bkz. Palmer & Devitt, 2007, s. 32) sanılsa da, Podcast’lerin yalnızca dinleme becerisine değil; aynı zamanda telaffuz, kelime ve gramer bilgisi gibi alanları destekleyerek, konuşma becerisinin gelişimi üzerinde de etkili olduğu kanıtlanmıştır (bkz. Bee Hoon & Masudul Hasan, 2013, s. 130). Buna rağmen eğitim alanında 2019 yılında, Ortaöğretim

kurumlarında çalışan 168 öğretmenle yapılan bir anket sonucuna göre “öğretmenler tarafından Podcast ve RSS uygulamalarının eğitsel amaçlı kullanımı hemen hemen yok denecek kadar azdır” (Aktaş & Karaca, 2019, s. 225). Derste “neredeyse hiç” otantik materyal kullanılmadığı (bkz. Üstün, 2016, s. 65), oysa Podcast’lerin otantik materyal sunmasına rağmen (bkz. Tahir, 2019, s. 42), var olan dijital imkanlardan yeterince faydalanılmadığı (bkz. Würffel, 2017, s. 137), bunun öğretmen yetiştirme programlarında dijitalleşmenin göz ardı edilmesinden kaynaklandığı (bkz. Endberg & Lorenz, 2019, s. 62), öğretmenlerin söz konusu uygulamaları tanımadığından kullanmadıkları ve bunun bir kayıp olduğu (bkz. Aktaş & Karaca, 2019, s. 225-226), ancak okul ve öğretmenin çağın gerisinde kalmamak için yeniliklere adapte olması gerektiği düşünülmektedir (bkz. Gündoğar, 2014, s. 122).

Almanca 127 ülkede %87 oranında okullarda öğrenilmektedir (aktaran Nickl, 2016, s.48). Yani dünyada Almanca yabancı dil konuşanların sayısının, Almancayı anadil olarak konuşanlardan fazla olduğu düşünüldüğünde (bkz. Nickl, 2016, s.49) Almanca öğretiminde, okul ve öğretmenin rolü yadsınamaz.

Türkiye’de lise öğrencileri birinci yabancı dil Almanca dersini hazırlık sınıfı yok ise A1 seviyesinde başlar ve A2 seviyesinde mezun olmaları hedeflenir. Almanca eğer ikinci yabancı dil olarak seçilmiş ise, hazırlık sınıfında okuyanların liseyi A2 seviyesinde, hazırlık okumayanlarınsa A1 seviyesinde bitirmeleri hedeflenmektedir (bkz. MEB, 2018, s. 23). Temel dil kullanım düzeyini tamamlamak için müfredatta önerilen süre 288 ders saatidir (bkz. MEB, 2018, s. 24). İkinci yabancı dilin öğrenimine başlanma yaşının geç olduğu ve yabancı dil öğrenimi için ayrılan sürenin yetersiz olduğu alan yazına bir sorun olarak yansımaktadır (bkz. Deregözü, 2021, s. 513).

Öğrencinin yabancı dil ile temas ettiği süre kısıtlı ve yetersiz bulunuyor iken materyal eksikliğinin de bulunması eğitsel bir açık olup, ek işitsel materyal kullanım ihtiyacı doğurmaktadır. Derste Podcast kullanımı bu açığa yönelik bir çözüm sunabilir. Literatürde, Podcast’lerin derste kullanımı için öğretmenin bu materyalleri incelemek/dinlemek zorunda olduğunu yinelense de (bkz. Tahir, 2019, s. 42, 52 & 56), bu sorunlara bireysel olarak yaklaşmak yerine bilimsel araştırmalarla çözüm sunmak gerektiği vurgulanmaktadır (bkz. Neumann, 2016, s. 16).

1.1.4. Tez konusunun önemi, değeri ve alana sağlayacağı katkılar

Alan araştırmalarında, eğitim alanında dinleme becerisinin diğer dil öğrenme becerilerine nazaran ihmal edilmiş olduğu belgelenmekle beraber (bkz. Erdem, 2012, s. 37-39), Almanca yabancı dil eğitimiyle ilgili çalışmalarda, özellikle A1 seviyesinde dinleme-anlama alanında bilimsel araştırmaların yapılması önerilmektedir (bkz. Demirci, 2015, s. 107). Ayrıca alanda daha evvel yapılmış olan araştırma sonuçları, teori ve yaklaşımlarla desteklediği üzere, Almanca yabancı dil dersinde kullanılabilecek A1 seviyesinde otantik işitsel materyale ihtiyaç olması eğitsel bir açıktır. Ders için ayrılan sürenin yetersiz olması, ders dışında da yabancı dil ile temasa ihtiyaç doğurmaktadır. Yine kaynaklarıyla yukarıda belirtildiği üzere, internette sunulan Podcast'lerin bu ihtiyaca yönelik içerik sunabileceği, fakat var olan imkanlardan yeterince faydalanılmadığı ve internette sunulan bu öğrenme nesnelerinin niteliğinin yanı sıra müfredat ile uyumunun bilimsel olarak incelenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır. İlaveten bu öğrenim nesnelerinin derse uyarlanması konusunda bilgiye ihtiyaç vardır. Derste kullanılsa dahi, öğrenciye ders dışı öğrenmelerde yardımcı olabilecek Podcast'lere işaret etmesi dahi öğrenme sürecine bir katkı sağlayacaktır. Mevcut araştırma, sıralanan eğitsel ve bilimsel açığa yönelik olmasının yanı sıra bahsi geçen sorunlara çözüm sunan bir çalışma olduğundan, önem arz eder.

Bu çalışmada “Deutsch Lehren Lernen” adlı, “Almancayı öğretmeyi öğrenme” olarak çevirebileceğimiz, öğretmenlere dil öğretimi konusunda mesleki gelişim bilgileri sunan kitap serisinin (bkz. Barsch ve Pfeil, 2017) dokuzuncu cildinde yer alan “derste dijital teknoloji kullanımı” hakkındaki bilgiler değerlendirilmiş ve bu bilgiler temelinde Podcast'in derste kullanımına somut bir örnek sunması adına Ortaöğretim Almanca A1 ders planı geliştirilmiş olması, çalışmanın özgün değerlerinden biridir. Bilginin değerlendirilmesi yanı sıra, her ders planının kendine özgü olduğu gibi, geliştirilen söz konusu plan başlıca özgün değere sahiptir. Bilgiyi derleme konusunda da çalışma için geliştirilmiş olan veri toplama araçlarının özgün değeri vardır. Şöyle ki, 2002 yılında Justus-Liebig Üniversitesinde Prof. Dietmar Rösler öncülüğünde geliştirilmiş olan, internette sunulan eğitsel materyalleri incelemeye yönelik kriterler kataloğundaki sorular baz alınarak, araştırma konusuna özgü oluşturulmuş veri toplama aracı çalışmaya özgün değer katar. 2018 yılında Abuelela aynı kriter kataloğunu kullanarak Deutsche Welle sitesinde bağımsız dil kullanımı seviyedeki materyalleri incelemiş (bkz. Abuelela, 2018, s. 237), fakat söz konusu çalışmada bu kriterlerle oluşturulan ölçeğe yer vermeden doğrudan sonuçları ele almıştır. 2020 yılında Kaya, aynı kriter kataloğundan belirli soruları kullanarak, “wie bitte” adlı ders kitabındaki

dinleme metinlerini incelemiştir (bkz. Kaya, 2020, s. 7). Bu tez çalışmasını bahsi geçen iki araştırmadan ayıran özellikler, internette sunulan A1 seviyesindeki Podcast'lere yönelik olması, aynı kriter kataloğundaki farklı kriterleri de dikkate alıyor olması ve çalışmada Podcast'lerin müfredat ile uyumu için ayrıca bir çizelge geliştirilmiş olmasıdır. Geliştirilen bu veri toplama aracı da özgün değere sahip olmasıyla beraber, alanda yapılacak olan gelecek çalışmalara da katkı sağlaması beklenmektedir.

Çalışmanın bilimsel anlamdaki katkısı, araştırma için geliştirilmiş olan veri toplama araçları ve kaynakları yukarıda belirtildiği üzere bilimsel açığa yönelik bir çalışma olmasıdır. Özellikle A1 seviyesinde işitsel materyalin eksikliği, eğitsel bir açıktır ve bu araştırma bu açığa yönelik olması sebebi ile Almanca yabancı dil alanına katkı sağlar. Örneğin araştırmanın sonuçları, Almanca ders içeriğine uygun hangi işitsel materyalin nerede bulunduğu işaret etmesi rehber niteliği taşıdığından, öğretmenler eğitsel etkinlik planlamalarında kılavuz niteliğindeki bu çalışmadan yararlanabilecektir. Ek olarak Web tabanlı eğitsel materyal kullanımına ilişkin bilgilerin derlendiği bu çalışma, -gelecekte daha çok yer tutacak olan- güncel teknolojilerin derste kullanımına ve uygulamaların derse uyarlanmasına katkı sağlayarak, eğitsel etkinliklerin oluşturulmasına olumlu yansıyacaktır. Podcast kullanımının düşük olduğu daha evvel yapılan çalışmalarda belgelendiğinden, bu alanda yapılan çalışmalar, Podcast'leri tanıtarak kullanımını artırma niteliği ile ders içi uygulamalarda çeşitlilik sağlayacaktır. Ayrıca Podcast'lere ücretsiz erişimin olması; öğretmenlerin derse uygun materyali bulmak ve inceleme için zaman harcamak zorunda kalmayacak olmalarının yanı sıra var olan kaynakların değerlendirilmesi, araştırmanın ekonomik katkılarıdır. Ayrıca yabancı dil dersinde kullanılan dinleme metinleri hedef kültürü yansıttığından, doğal ve gerçekçi konuşmaların yer aldığı Podcast'lerin derste kullanımı kültürel katkı sağlayacaktır.

1.1.5. Araştırma soruları

Yukarıda kaynaklarıyla belirtildiği üzere³ Ortaöğretim Almanca yabancı dil dersinde A1 seviyesinde otantik işitsel materyal eksikliği ve öğrenim nesnesi olarak kullanılabilecek Podcast'lerin nitel özelliklerinin yanı sıra dersle uyumunun belirsizliği, araştırmada odaklanılan problemdir.

³ Bkz. 1.1.1. Tez konusuna ilişkin önemli kavramlar, 1.1.2 Problemi tanımlamaya yardımcı olan kuram ve teoriler ve 1.1.3. Alan araştırmaları

Daha önce yapılan araştırmaların Ortaöğretim kurumları ile ilgili olması göz önünde tutularak, dil öğrenen hedef kitlenin de bu alanda daha geniş olduğu düşünülerek; bu tez çalışmasında “Deutsche Welle” sitesinin Türkçe arayüzünde sunduğu A1 düzeyindeki tüm Podcast’lerin nitel özellikleri, Prof. Dietmar Rösler öncülüğünde geliştirilmiş kriterler kataloğundan belirlenen kriterler doğrultusunda incelenerek, bu Podcast’lerin Ortaöğretim Almanca A1 müfredatı ile uyumu araştırıldıktan sonra, Podcast’in derste kullanımına örnek bir ders planına yer verilir.

Bu bağlamda mevcut çalışmanın araştırma sorusu: “A1 seviyesindeki ‘Deutsche Welle’ Podcast’leri, Ortaöğretim Almanca yabancı dil dersinde işitsel öğrenme nesnesi olarak kullanılabilir özelliklerde midir?” sorusudur. Bu sorunun yanıtlanabilmesi için geliştirilen alt araştırma soruları şunlardır:

- ① Belirlenen kriterlere göre Deutsche Welle sitesinde sunulan A1 Podcast’leri nitelikli midir?
- ② Deutsche Welle’nin sunduğu A1 Podcast’leri, Ortaöğretim Almanca A1 müfredatına uygun mudur?

Podcast’lerin öğretmen tarafından tanınmıyor olması nedeniyle kullanılmadığı literatüre yansıdığından (bkz. Aktaş & Karaca, 2019, s. 225-226) öğretmenlerin Podcast kullanımı konusunda bilinçlendirilmesi ve derste teknoloji kullanımı konusunda eğitilmesi gerekliliği vurgulanmaktadır (bkz. Tahir, 2019, s. 148). Bu sebeple analizler sonucunda söz konusu materyallerin derste kullanılabilir özellikte olduğu sonucuna varılır ise, söz konusu materyallerin kullanımı hakkında bilgilerin derlenmesi için üçüncü bir alt araştırma sorusu geliştirilmiştir. Bu soru analizlere tabii olmayıp, yalnızca literatür taraması ile alan yazındaki bilgileri derlerken buna yönelik içeriklerin eklenmesini sağlamaktadır ve şöyledir:

- ③ Podcast gibi dijital medya ürünlerini derse entegre ederken dikkat edilmesi gereken unsurlar nelerdir?

1.2. Araştırmanın Amacı

Tezin bu kısmında araştırmanın genel (1.2.1.), temel (1.2.2.) ve özel amaçları (1.2.3.) sıralanıp, bu amaçlar doğrultusunda belirlenen araştırma kriterleri açıklanır.

1.2.1. Çalışmanın genel amacı

Çalışmanın genel amacı, (1) Endüstri 4.0 ile gündeme gelen ve pandemi sürecinde popülerlik kazanan dijitalleşme konusunu, yabancı dil eğitimi odağında ele almak, (2) derste dijital materyal kullanımıyla ilgili güncel bilgileri derlemek, (3) Web 2.0 uygulamalarından Podcast'in tanınırlığını artırmak ve (4) kaynak olarak değerlendirmesini sağlamaktır.

1.2.2. Çalışmanın temel amacı

Bu araştırma temelinde, daha evvel yapılmış olan çalışmalarda: dinleme becerisinin diğer dil becerilere nazaran ihmal edildiği (bkz. Erdem, 2012, s. 37), Almanca kitaplarında yer alan işitsel A1 materyalinin eksik/eksikleri olduğu (bkz. Kaya, 2020, s. 135; bkz. Kılıç, 2019, s. 28-32; bkz. Kitzler, 2011, s. 99 ve 103), internette derste kullanılabilecek ek materyaller bulunduğu (bkz. Köse, 2010, s. 338; bkz. Neumann, 2016, s. 5), fakat bu materyal türlerinin öğretmenler tarafından tanınmaması (bkz. Aktaş & Karaca, 2019, s. 226), nerede ne olduğunun belirsizliği (bkz. Abuelela, 2018, s. 244; bkz. Neumann, 2016, s. 3) veya kalitesinin incelenmiş olmaması (bkz. Neumann, 2016, s. 14 v.d.) sebebi ile kullanılmadığı (bkz. Aktaş & Karaca, 2019, s. 225; bkz. Kitzler, 2011, s. 103 v.d. bkz. Üstün, 2016, s. 20 ve 65) ve bu alanlarda bilimsel çalışmalar yapılması önerildiği (bkz. Aktaş & Karaca, 2019, s. 227; bkz. Birkelbach vd., 2019, s. 34 v.d. bkz. Demirci, 2015, s. 107; bkz. Erdem, 2012, s. 172; bkz. Gutbrod, 2020, s. 49; bkz. Neumann, 2016, s. 16 v.d. bkz. Strasser, 2012, s. 1; bkz. Würffel, 2017, s. 137) gibi gerekçelere dayanarak, tespit edilen bilimsel ve eğitsel açığa katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

1.2.3. Çalışmanın özel amacı

Çalışmanın özelde amacı, Almanca yabancı dil dersinde yukarıda⁴ sıralanan sorunlara yönelik, “Deutsche Welle” sitesinin Türkçe arayüzünde sunduğu tüm A1 Podcast'lerinin nitelikli ve müfredat ile uyumlu materyal olup olmadığı sorusunu yanıtlamak suretiyle, Almanca ders içeriğini zenginleştirebileceği düşünülen otantik ek materyalleri derse kazandırarak, bu materyallerin nasıl kullanılabileceği hakkında öğretmenlere fikir sunmasıdır.

⁴ Bkz. 1.1. Problem Durumu ve 1.2.2. Çalışmanın temel amacı

Bu amaç doğrultusunda cevap aranan -ve çoğunun 2002 yılında Giessen Üniversitesinde Prof. Dr. Dietmar Rösler'in öncülüğünde geliştirilmiş "Yabancı Dil Olarak Almanca İnternet Öğrenme Materyali İçin Kriterler Kataloğu"⁵ olarak çevirebileceğimiz katalogda yer alan sorulardan oluştuğu- kriterler, araştırmanın alt sorularına⁶ karşılık gelecek şekilde şu üç kategoriye ayrılır:

① İşitsel materyal ve alıştırma materyallerinin niteliğine yönelik kriterler

- a) "Dinleme materyalinin işitsel kalitesi iyi mi?" (Rösler, 2002, s. 5)
- b) "Dinleme materyalinde ki iletişim durumu otantik mi?" (Rösler, 2002, s. 5)
- c) "Dinleme materyalindeki iletişimin, ritim, tonlama ve duraksama gibi paraverbal öğeleri otantik mi?" (Rösler, 2002, s. 5)
- d) "Dinleme metnindeki konuşma hızı, öğrencinin dil seviyesine uyarlanmış mı?" (Rösler, 2002, s. 6)
- e) "Verilen alıştırma materyalleri, dinleme esnasında çözülebilir mi?" (Rösler, 2002, s. 6)
- f) "Alıştırma materyalleri, dinleme materyalinin kapsamına/ metnin uzunluğuna uygun mu?" (Rösler, 2002, s. 4)
- g) "Belirli bir sırada ilerlemek gerekiyor mu?" (Rösler, 2002, s. 4)
- h) "Uygulama ve alıştırma materyalleri otantik mi?" (Rösler, 2002, s. 4)

② İşitsel materyalin müfredat ile uyumuna yönelik kriterler

- i) Hangi "Deutsche Welle" A1 Podcast'i, Ortaöğretim Almanca A1 müfredatında yer alan hangi ders konularıyla eşleşir? (Bkz. Freudenstein, 2010, s.3-20; akt. bkz. Dzechis, 2019, s. 203; bkz. Funk, 2004, s. 45)
- j) Hangi "Deutsche Welle" A1 Podcast'i, Ortaöğretim Almanca A1 müfredatında belirtilen hangi işlevleri destekler niteliktedir? (Bkz. Freudenstein, 2010, s.3-20; akt. bkz. Dzechis, 2019, s. 203; bkz. Funk, 2004, s. 45)

Ayrıca analizlere dahil edilmeksizin, literatür taramasına yönelik kriterler şunlardır:

⁵ Başlık Almancadan Türkçeye çevrilmiştir. Bkz. "Kriterienkatalog für Internet-Lernmaterial Deutsch als Fremdsprache". Ayrıca burada yer alan kriterler de akışı bozmamak adına Almancadan Türkçeye çevrilmiştir.

⁶ Alt araştırma sorusu 1: "Belirlenen kriterlere göre Deutsche Welle sitesinde sunulan A1 Podcast'leri nitelikli midir?", alt araştırma sorusu 2: "Deutsche Welle'nin sunduğu A1 Podcast'leri, Ortaöğretim Almanca A1 müfredatına uygun mudur?" ve alt araştırma sorusu 3: "Podcast gibi dijital medya ürünlerini derse entegre ederken dikkat edilmesi gereken unsurlar nelerdir?"

③ Uygulamaya yönelik bilgileri derleme kriterleri

- k) Dijital teknolojiler, yabancı dil dersinde hangi yöntemlerle kullanılabilir?
- l) Yabancı dil dersinde dijital teknolojiler hangi didaktik-metodik prensiplerle kullanılır?
- m) Dijital teknolojiler ders planına ne şekilde entegre edilir?

1.3. Araştırmanın Önemi

Bu kısımda; mevcut çalışmanın gerekçesine (1.3.1.), araştırmada elde edilen sonuçların anlamına (1.3.2.), sonuçların diğer araştırmalara sağlayacağı düşünülen katkılara (1.3.3.), tespit edilen problemlerin çözümüne sunacağı katkılara (1.3.4.), araştırmada ortaya konulan önerilerin katkısına (1.3.5.) ve bu araştırmayı diğerlerinden ayıran özelliklerine (1.3.6.) yer vererek, araştırmanın önemi vurgulanmaktadır.

1.3.1. Çalışmanın gerekçesi

Bu tez çalışması, Almanca yabancı dil dersinin “dinleme becerisi” alanında eğitsel ve bilimsel açığın tespit edilmesi nedeniyle olduğu ve bu alanda ortaya çıkan problemlerin çözümüne yönelik bir araştırma olduğu için zorunlu ve önemlidir.

1.3.2. Araştırmada elde edilen sonuçların önemi

Bu tez çalışmasının dayandığı teorik temel içinde araştırmadan elde edilen sonuçlar materyallerin kullanılabilirliğini artırır. Bu çalışmada elde edilen sonuçlar, öğretmenlere A1 seviyesinde hangi materyalin hangi derste kullanılabileceği hakkında rehberlik ederek, ders içeriğini hedef kültüre ait işitsel materyalle çeşitlendirebilecekleri kılavuz niteliğinde bilgiler sunduğundan önem arz eder. Yine bu araştırmadan elde edilen sonuçlar sayesinde Podcast’in tanınırlığı ve sunulan içeriğin güvenilirliği artıdığından; materyal derste kullanılsa bile, öğrenciye hangi konuda neyi dinleyebileceğini önerme konusunda öğretmenlere fikir vererek, ders dışında da niteliği belli, kullanılabilir içeriklere erişim sağlaması açısından bu araştırmanın yapılması yine önem teşkil eder.

1.3.3. Sonuçların diğer araştırmalara sağlayacağı katkılar

Bu çalışmayı sonraki çalışmalar için önemli kılan unsurlardan biri, derlenen bilgilerin sonraki çalışmalara zemin hazırlaması ve bilgiyi derlemede kullanılan çizelgelerin⁷ söz konusu çalışmalarda veri toplama aracı olarak kullanılabilir olmasıdır. İlaveten bu araştırmada elde edilen sonuçlar neticesinde, alanda yoğun olarak yapılmış olan ders kitabı inceleme konusundan, Web 2.0 uygulamalarında sunulan içeriklerin incelenmesine bir eğilim sağlanabilir. Böylece sunulan binlerce içerikten, nitelikli olanların derse kazandırılması önemlidir. Bu çalışmayı ayrıca önemli kılan, araştırmalar yapılması önerilen dinleme becerisi alanında (bkz. Demirci, 2015, s. 107) olması, bu alandaki boşluğa katkı sağlaması ve dijitalleşme konusunda güncel bilgileri Almanca yabancı dil açısından gelecekteki araştırmalara sunmasıdır.

1.3.4. Tespit edilen problemlerin çözümüne yönelik katkılar

Bu araştırmada elde edilen bulgular, Almanca alanına niteliği belirlenmiş ve ders içeriğini çeşitlendiren Podcast'leri sunarak, ders hazırlığında öğretmenlere zaman tasarrufu sağladığı için önemlidir. Buna ek olarak, var olan kaynakları değerlendirerek uygulamaya yönelik katkılarından ötürü de önemlidir. Bu sayede araştırma, tespit edilen içerik eksikliğine katkıda bulunurken, Podcast'leri tanıtarak, nerede ne olduğu konusunda bilgi vererek, eğitsel etkinlik düzenlemelerinde kolaylık sağladığından önem arz eder. Ayrıca otantik olmayan Podcast'leri tespit ederek, bunların optimize edilmesine yönelik çağrıda bulunarak, imkanlardan maksimum fayda sağlanmasına katkı sağlar. Almanca kitaplardaki işitsel materyal eksikliğinden doğan bu araştırma, bundan sonra ki kitap hazırlıklarına yön gösterici olup kitaplardaki eksikliklerin önlenmesini sağlayabilir. Kitaplardaki eksiklikler tamamlansa dahi, öğrencilere ders dışında kullanabilecekleri içerikler sunması açısından internette sunulan içerikler her halükârda incelenmeye değerdir. Bu sayede süre kısıtlılığı olan derslerin dışında da öğrencilere yabancı dil ile teması mümkün kıldığından, bu çalışma ilgili soruna bir çözüm sağlar.

1.3.5. Ortaya konulan önerilerin katkısı

Elde edilen bulgulara dayanarak bulunan öneriler, bu alanda üzerinde çalışılabilecek konu boşluklarını tespit ettiği ve göz ardı edilen konulara işaret ettiği için, sonraki

⁷ Bkz. Tablo 3.3.1., Tablo 3.3.2. ve EK 2

araştırmalara yön gösterici olduğundan önemlidir. Ayrıca araştırma esnasında yaşanan sıkıntıların sonraki araştırmalarda karşılanmaması adına sunulan öneriler de eğitim ve bilim alanına katkı sağlayacaktır.

1.3.6. Araştırmayı diğerlerinden ayıran özellik

Diğer araştırmalardan farklı olarak, mevcut araştırmada internette sunulan Podcast'lerin niteliği betimlenmektedir. Bu çalışma ile Almanca yabancı dil alanında, Türkiye'de ilk kez Web 2.0 uygulamalarından Podcast'in Prof. Dr. Dietmar Rösler öncülüğünde geliştirilmiş kriter kataloğunda bulunan belirli kriterler doğrultusunda incelenmesi; söz konusu materyallerin müfredat ile uyumunun ortaya konulması ve dijitalleşme konusunda alana dair bir bakış açısının sunulması, araştırmayı önemli kılan ayırt edici özelliklerdir.

1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları

Çalışmanın bu kısmında, araştırmanın neden belli bir site (1.4.1.), hedef kitle ve teknik araçla (1.4.2.) sınırlandırıldığı açıklandıktan sonra, özet bir cümle ile araştırmanın sınırlılıkları ortaya konulmaktadır (1.4.3.).

1.4.1. Web sitesi seçimi sınırlılıkları

İnternette sunulan içeriklerin sınırsız olması aynı zamanda bu imkanlara “genişbakmayı” (Arslanoğlu, 2016, s. 135) imkansızlaştırıyor. Ücretsiz öğrenim materyali sunan sitelerin incelendiği bir araştırma sonucuna göre 2016 yılında internette 14.748 Almanca yabancı dil içeriği bulunduğu (bkz. Neumann, 2016, s. 6) ve bunların 21 sunucu tarafından yüklendiği tespit edilmiştir (bkz. Neumann, 2016, s. 7). Her geçen gün daha çok materyalin internete eklendiği düşünülürse, bu sayının şimdilerde daha fazla olduğu tahmin edilebilir. Söz konusu bu materyaller içerisinde derse uygun olanı seçmek neredeyse imkansızdır.

Yayınevlerinin yanı sıra Almanca öğrenimi ve öğretimiyle ilgilenen organizasyon ve şahısların, internette birçok eğitsel içeriği bulunmaktadır. Şahısların sunduğu içerikler hariç, diğer içeriklerde belli ön değerlendirme ve elemeler, siteler tarafından yapıldığı düşünülerek, özel kişilerin sunduğu içerikler araştırmanın dışında tutulmuştur.

Ayrıca incelenen materyallerin derste kullanılabilirliğini artırma amacıyla, bu çalışmada sadece ücretsiz erişim sağlanabilen ve ön kayıt veya kayıt gerektirmeyen içerikler dikkate alınmıştır. Sunulan içeriklerde dil seviyesi belirtilmediğinde, öncelikle buna yönelik bir araştırma gerekeceği ve bunun vakit alacağı gerekçesi ile, dil seviyesinin belirtilmediği materyaller araştırmanın dışında tutulmuştur. Bu çalışmada derste kullanılabilecek ücretsiz öğrenim nesnelerini Almanca dersine kazandırmak istendiğinden, mevcut araştırma Almanca yabancı dil dersinde kullanılması için oluşturulmuş materyaller sunan (bkz. Deutsche Welle, t.y.) ve yukarıda belirtilen (sunucunun özel kişi olmaması, ücretsiz erişim sağlanması, kayıt gerektirmemesi, dil seviyesinin belirtilmiş olması gibi) kriterlere uygun bulunan Deutsche Welle adlı Web sitesinde bulunan içeriklerle sınırlıdır.

1.4.2. Hedef kitlenin ve teknik aracın sınırlandırılması

Nicola Würffel, yabancı dil alanında dijitalleşmeyi konu eden makalesinde, bu konuya daha hâkim olunmasını sağlayacak meta-analizlerin yapılması önerirken, -bu tez çalışmasında olduğu gibi- uygulamaya yönelik araştırmaların elbette yapıldığını, fakat bu araştırmalarda (Podcast gibi) sadece bir teknik araca yönelindiğini eleştirmiştir (bkz. Würffel, 2019, s. 300).

Bu eleştiriye rağmen yüksek lisans tezinin belli imkanlar çerçevesinde oluşturulduğu göz önünde tutularak, araştırmanın bu imkanlar dahilinde tamamlanabilmesi adına belli bir konuda, belli bir hedef kitleye yönelik yürütülmesine karar verilmiştir. Bu doğrultuda, daha evvel yapılan araştırmaların Ortaöğretim kurumlarına yönelik olması ve bu grubun büyük bir kitleye hitap ettiği düşüncesi ile araştırmada, Ortaöğretim Almanca yabancı dil dersi öğrenci ve öğretmenleri hedef kitle olarak seçilmiş; dijitalleşme konusu temelinde yürütülen bu tezde, belli bir konuya odaklanmak adına ise dersi zenginleştirebilecek ve göz ardı edilmiş olan Web 2.0 uygulamalarından Podcast'in incelenmesiyle sınırlandırılmıştır.

1.4.3. Araştırmanın genel sınırlılıkları

Araştırmaya sınırlılıklar getirilirken özellikle incelenecek olan materyalin doğru tanımlanması önem arz etmektedir, zira incelenen Web 2.0 sayfasında 30 farklı arayüz ve ilgili arayüze göre değişen içerikler sunulmaktadır. Mevcut araştırmanın analizlerine, “Deutsche Welle” sitesinin Türkçe arayüzünde yer alan “DW Platformları” başlığı altında

“Almanca kursları”⁸ içinde “Almanca öğrenin”⁹ isimli tabloda yer alan “Daha fazla Almanca kursu” şikkına tıklayarak ulaşılan “kurs arama motorunda”¹⁰ Türkçe olarak aratılan seriler içerisinde sunulan A1 seviyesindeki tüm işitsel medya ürünleri dahil edilmiştir.

Araştırma konusu ve daha evvel yapılan çalışmaların Ortaöğretim kurumlarına yönelik sonuçları göz önünde tutularak bu çalışma; Deutsche Welle sitesinin Türkçe arayüzünde sunduğu tüm A1 Podcast’lerinin belirli kriterler doğrultusunda incelenmesi; bu Podcast’lerin Ortaöğretim Almanca müfredatı ile uyumunun karşılaştırılması ve Podcast kullanımına örnek bir ders planı geliştirilmesi ile sınırlandırılacaktır.

1.5. Araştırmanın Varsayımları

Millî Eğitim Bakanlığı ve Ulaştırma Bakanlığı tarafından yürütülmekte olan “Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH) Projesi” (bkz. Bozkuş & Karacabey, 2019, s. 18) hakkında 2019 yılında yapılan bir araştırmada “okulların donanım anlamında akıllı tahta, fonksiyonlu yazıcı-fotokopi makinesi, tablet ve internete kavuştuğu” (Bozkuş & Karacabey, 2019, s. 22) ortaya konulduğundan, bu çalışmada Ortaöğretim kurumlarındaki öğretmen ve öğrencilerin çevrimiçi öğrenme nesnelerine ulaşacak alt yapıya sahip olduğu varsayılmaktadır.

Ayrıca Almanca öğrenmek ve öğretmek için içerikler sunan Deutsche Welle sitesinin Türkçe sayfasında “Almanca kursları” ve “Almanca öğrenin” başlıkları altında “A1 işitsel Almanca kursu” olarak yer alan materyallerin, sitenin belirttiği şekilde A1 seviyesinde olduğu ve “Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı” dikkate alınarak hazırlandığı varsayılmaktadır.

Son olarak bu tez çalışmasında uygulamaya yönelik geliştirilen ders planında dokuzuncu sınıf Almanca müfredatı esas alınıp, Millî Eğitim Bakanlığınca yayınlanan A1.1 seviyesindeki “wie bitte” adlı ders kitabının derslerde okutulan ana kaynak olduğu varsayılır ve ders planı bu kaynaklara göre düzenlenir.

⁸ Bkz. <https://www.dw.com/tr/g%C3%BCndem/s-10201>

⁹ Bkz. <https://learngerman.dw.com/tr/overview>

¹⁰ Bkz. <https://www.dw.com/en/placement-test/s-13226/?type=1&languages=29&results=10>

1.6. Araştırmanın Tanımları Ve Kısaltmalar

Bu kısımda, çalışmada yer alan bazı kısaltmalar ve sıkça tekrarlanan kelimelerin tanımları alfabetik sıra ile aşağıdaki gibi listelenmektedir.

AOÖÇ:	Diller için Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi
DW:	“Deutsche Welle” adlı internet sitesi
DWND:	Deutsche Welle sitesinin sunduğu “Deutsch- Warum nicht?” isimli Podcast dizisi
FATİH:	Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi
MBD:	Deutsche Welle’nin sunduğu “Mission Berlin” isimli Podcast dizisi
MEB:	Millî Eğitim Bakanlığı
Müfredat:	Bu çalışmada “müfredat”, Millî Eğitim Bakanlığınca yayınlanan “Ortaöğretim Almanca Dersi (Hazırlık, 9, 10, 11 ve 12. Sınıflar) Öğretim Programı” anlamında kullanılmaktadır.
ÖN:	Öğrenme nesneleri, “öğrenme, eğitim veya öğretim için kullanılabilen dijital veya dijital olmayan herhangi bir varlık” (IEEE, 2002, s. 1)
Podcast:	İnternette sunulan, çoğunlukla dizi halindeki kısa ses kayıtları dosyaları; “Paylaşılabilir ses kaydı” veya “etkileşimli ses kaydı” olarak adlandırılması önerilmektedir (bkz Uralman & Akçay, 2019, s. 16)
RD:	Deutsche Welle sitesinin sunduğu “Radio D” isimli Podcast dizisi
RSS:	“Really Simple Syndication”, Web sitelerinde bulunun ses kaydı dosyalarına abone olmayı sağlayan bir teknoloji (bkz. Bernick & Hoheisel, 2008, s. 373)
YDA:	Yabancı Dil olarak Almanca
YÖK:	Yükseköğretim Kurulu

BÖLÜM II: KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Çalışmanın bu kısmında tez konusuna ilişkin genel (2.1.), temel (2.2.) ve özel (2.3.) kavramsal çerçeveye dair araştırmalar yer alır.

2.1. Tez Konusuna İlişkin Genel Kavramsal Çerçeveye Dair Araştırmalar

Tez konusuna ilişkin genel kavramsal çerçeveye dair araştırmalar sıralanırken öncelikle “dijitalleşme” konusunun bağlı olduğu sanayi devrimleri (2.1.1.), sonra bu devrimler sonucunda eğitim sistemine yansıyan değişiklikler (2.1.2.) ve bu değişimlerin sonucunda Almanca yabancı dil dersine yansıyan değişimler (2.1.3.) konu edilir.

2.1.1. Toplum ve tüm yaşam alanlarını değiştiren sanayi devrimleri

Geçmişten günümüze süregelen değişimlerle sadece toplumsal yapılar değişmemiş (bkz. Saykılı, 2018, s. 190), değişim yaşama dair her alanda etkili olmuştur (bkz. Gültekin, 2020, s. 684). Değişime şahit olduğumuz dijital devrimin zeminini sanayi devrimleri oluşturmuştur.

Bu sanayi devrimlerinden ilki 1780’de İngiltere’de ve 19. yüzyılda (bkz. Başer, 2011, s. 275), James Watt ismi ile anılan buhar makinesinin icadıdır ve “buhar çağı” olarak da adlandırılır (bkz. Sayar, 2019, s. 33). Yeni üretim biçiminin doğması ile köylerden kente göç hızlanmış, başka etkenlerle beraber toplumun kültürel yapısı ve değerleri değişmiştir (bkz. Başer, 2011, s. 97). İkinci sanayi devrimi 1880 ile 1914 yıllarında, elektriğin sanayide kullanımına bağlı olan kitlesel seri üretime geçilmesiyle ortaya çıkmıştır (bkz. Pinnow & Schäfer, 2015, s. 3). Elektriğin sanayide kullanılmasına dayanarak, üçüncü endüstriyel devrim 1970’lerde, bilgisayar gibi bilgi ve iletişim teknolojileri ile üretimde ileri robotik otomasyon sistemlerinin kullanılmasını mümkün kılmasının yanı sıra, elektronik cihazların günlük hayatta yer tutmasına olanak sunmuştur (bkz. Demir, 2018, s. 159; bkz. Tutar vd., 2018, s. 198). Buna bağlı olarak ilk kez Amerika’da askeri alanda kullanılan internetin halka açılışı 1989 yılında iken (bkz. Saka, 2019, s. 4), Türkiye’de akademik alanda 1980’lerde kullanılan internet, Türk halkına 1996’da sunulmuştur (bkz. Saka, 2019, s. 8 vd.).

Her sanayi devrimi ile bir sonraki sanayi devrimine uygun ortam yaratılmıştır. Öyle ki, bilgi-iletişim teknolojilerinin sanayide kullanımı ile bu alandaki gelişimler, dördüncü sanayi devriminin altyapısını oluşturmuştur (bkz. Tutar vd., 2018, s. 198). Dördüncü sanayi devrimi

“Sanayi/Endüstri 4.0” olarak adlandırılırken, bu kavramdaki sayı, bilgisayar programlarının kaçınıcı sürüm olduğunu belirten kod gibi kullanılarak (bkz. Cengiz, 2019, s. 7) bu devrimin teknolojiyle olan bağlantısına bir göndermede bulunur.

Endüstri 4.0 kavramı ilk olarak 2011 yılında Hannover fuarında konu edilmiştir (bkz. Steinhoff, 2016, s. 1), fakat bu kavramının sınırlarını çizen belli bir tanım henüz olmadığından (bkz. Barthelmäs vd., 2017, s. 34), Sanayi 4.0 ile birlikte anılan başlıca kavramlar üzerinden ne anlam ifade ettiği anlaşılabilir:

“Endüstri 4.0 genel olarak Nesnelerin İnterneti, Endüstriyel İnternet, Dijital Dönüşüm, Dijitalleşen Endüstri veya Her Şeyin İnterneti gibi kavramlarla da tanımlanabilmektedir. Endüstri 4.0’ın temel dinamiklerini Boston Danışma Grubu (2015) şu şekilde belirlemiştir: Büyük Veri ve Analizi, Zenginleştirilmiş Gerçeklik, Siber Güvenlik, Bulut Teknolojileri, Akıllı Robotlar, Nesnelerin İnterneti, Yatay ve Dikey Yazılım Entegrasyonu, Eklemeli Üretim, Simülasyon [sic]” (Tutar vd., 2018, s. 199).

Bu bağlamda içinde bulunduğumuz çağ “dijital çağ” olarak adlandırılırken, sanayi toplumundan bilgi toplumuna geçişte, hayatın her alanını etkileyen bu dönüşümlerin eğitim alanında da değişimleri gerekli kıldığı vurgulanmaktadır (bkz. Saykılı, 2018, s. 190).

Sanayi devrimlerinin eğitime olan etkisi Saykılı’nın (2018) makalesinde özetlenmiştir. Söz konusu makalede değişen toplumsal yapılarla beraber, bireylerden ve dolayısı ile öğrenci ve öğretmenlerden beklenen niteliklerin de değiştiği anlatılmaktadır (bkz. Saykılı, 2018, s. 193). Söz konusu makalede sanayi tipi okulların (bkz. Saykılı, 2018, s. 194) günümüzde ne denli etkili olup öğrencileri geleceğe hazırlayacağı eleştirel olarak sorgulanıp (bkz. Saykılı, 2018, s. 192) okullarda “teknolojiyi ve öğrenmeyi özgün biçimde bir araya getirecek bir modele ihtiyaç” duyulduğu vurgulanmaktadır (bkz. Saykılı, 2018, s. 195). Bu yönde atılan yeni adımlar da mevcuttur ve aşağıda konu edilir.

2.1.2. STEM ve SOSACT Projesi ile değişen eğitim sistemi

STEM ve SOSACT Projesi, dijitalleşmenin Türk Eğitim sistemine yansıdığına göstergeleridir. Üç yılda bir uygulanan “The Programme for International Student Assessment (PISA)” test sonuçlarında, “STEM” eğitimi alan ülkelerde başarı oranının ortalamanın üstünde seyrettiği saptanmıştır (bkz. Yalçın & Akbulut, 2021, s. 472). Bu ve benzeri sınavlarda Türkiye’nin daha yüksek oranlara ulaşabilmesinde STEM eğitime ağırlık vermesi gerektiği Millî Eğitim Bakanlığınca açıklanmıştır (bkz. MEB, 2016, s. 24). STEM eğitim sistemine geçmek, bir bakıma yukarıda Saykılı’nın makalesinde belirtildiği

gibi eski tip okuldan kurtulup, günümüz ve gelecekte önem arz edecek özelliklere yoğunlaşan okul (bkz. Saykılı, 2018, s. 195) modelidir denilebilir.

STEM (İng. Science-Technology-Engineering-Mathematics), bilim, teknoloji, mühendislik ve matematik anlamına gelen İngilizce kelimelerin baş harflerinden oluşan bir kısaltmadır ve Türkiye’de “FeTeMM” (Fen-Teknoloji-Mühendislik-Matematik) olarak da adlandırılır (bkz. MEB, 2016, s. 10). FeTeMM, günümüzde eğitim sürecinin tamamını etkileyen “disiplinler arası bir yaklaşım olarak kabul edilmiştir” (MEB, 2016, s. 11). Eğitim sistemlerinin sanayi devrimlerine göre şekillenmiş olması, değişen dünya düzeni ve bu yeni düzenin yeni eğitim anlayışı gereksinimi ile gelişmiş ülkeler FeTeMM sistemine göre eğitim vermeyi amaçlar (bkz. MEB, 2016, s. 15).

Türkiye’de FeTeMM eğitim sistemine geçişle ilgili görüşler sıralanırken, eğitim sisteminin doğrudan tamamen değiştirilmesinden önce değişimin yavaşça sağlanması gerektiği vurgulanmıştır (bkz. MEB, 2016, s. 43). Millî Eğitim Bakanlığınca düzenlenmiş belli bir FeTeMM programı olmadığından (bkz. MEB, 2016, s. 24), STEM ve Kodlama Eğitimlerine uluslararası düzeyde kalite standartlarının getirilmesi ve öğretmenlere bu alanda ihtiyaç duyulan bilgilerin kazandırılması amacıyla MEB-Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü koordinatörlüğünde “SOSACT (STEM ve Kodlama Eğitimi Standardizasyonu) PROJESİ”, Gazi Üniversitesi, Polonya Üniversitesi, Barselona Üniversitesi ve Avrupa Okul Ağı katkılarıyla, yürürlüğe girmiştir (MEB YEĞİTEK, 2021).

2.1.3. Dijitalleşmenin Türkiye’deki Almanca yabancı dil dersine yansımaları

Türkiye’de yabancı dil öğretimi 2006 yılında AOÖÇ’de belirtilen dil becerileri esas alınarak yenilenen program ile yeniden düzenlenmiştir. Genellikle İngilizce olan birinci yabancı dil öğretimi 2012’de yapılan ve 4+4+4 olarak da bilinen yeni düzenleme ile ilkökul ikinci sınıftan itibaren başlarken, Almanca veya Fransızca olan seçmeli ders şeklindeki ikinci yabancı öğretimi 1997 yılından beri altıncı sınıftan itibaren verilmektedir (bkz. Akıllılar, 2013, s. 276; bkz. Derogözü, 2021, s. 503). Birinci yabancı dil için ulaşılması hedeflenen dil becerileri AOÖÇ kapsamında A2-B1, ikinci yabancı dil için ise A1-B1 seviyesidir. (Derogözü, 2021, s. 511). Türkiye’de Almancanın daha çok lise düzeyinde öğrenildiği söylenebilir (bkz. Akıllılar, 2013, s. 276; bkz. Derogözü, 2021, s. 510).

Lise düzeyinde Almanca müfredatına bakıldığında, dünyada teknolojik alanda yaşanan değişimin ve dijital dönüşümün öğretim programında ki değişikliği kaçınılmaz kıldığı görülür (bkz. MEB, 2018, s. 4). Uzun bir aradan sonra “Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni 2020 Tamamlayıcı Cilt” olarak yeniden düzenlenen AOÖÇ, aralarında Türkiye’nin de bulunduğu 56 ülke tarafından 2014 ile 2017 yıllarında güncellenmiştir, zira yukarıda da bahsedildiği gibi teknolojik gelişmelerin sayesinde ivme kazanan dördüncü sanayi devrimi ile dijitalleşme ve globalleşmenin sonuçları eğitime yansıdığından, yirmi yıldır yenilenmeyen başvuru metni yetersiz kalmıştır (bkz. Özbal, 2020, s. 520).

Talim ve Terbiye Kurulu başkanı Cihad Demir’in Kasım 2021 tarihinde açıkladığı "Yabancı Dil Eğitiminin Geliştirilmesi Projesi (YADEG)" ile diğer yabancı dillerin yanı sıra Almancanın da araştırma geliştirme faaliyetlerine dahil edildiği, Türkiye’de var olan yabancı dil eğitimi sorunlarının dünyada da var olduğu, fakat bu proje kapsamında bu sorunların ele alınacağı ve Avrupa Konseyi’nin geliştirdiği “Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni 2020 Tamamlayıcı Cilt”in bundan sonraki süreçte tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de yabancı dil eğitimi alanında temel alınacağı bildirilmiştir (bkz. MEB, 2021).

2.2. Tez Konusuna İlişkin Temel Kavramsal Çerçeveye Dair Araştırmalar

Çalışmanın bu kısmında Almanca öğrenme yöntemleri (2.2.1.) ve teorileri (2.2.2.) sıralandıktan sonra, Almanca yabancı dil alanındaki temel dil becerileri odağında dinleme becerisi (2.2.3.) ile bu beceriyi geliştirme yaklaşım ve stratejileri (2.2.4.) yer alır.

2.2.1. Almanca öğrenme yöntemleri

Çalışmanın bu kısmında Almanca öğrenme yöntemlerine tez konusu göz önünde bulundurularak yer verilir. Burada tüm yöntemleri sıralamak amaçlanmamış, tez konusu için önem arz eden yöntemler üzerinde durulmuştur. Aşağıda sırasıyla işitsel dil öğrenme yöntemi (2.2.1.1.), bildirişimsel yaklaşım (2.2.1.2.), kültürlerarası yaklaşım (2.2.1.3.) ve seçmeli yöntem (2.2.1.4.) konu edilir.

2.2.1.1. İşitsel dil öğrenme yöntemi

Almanca öğreniminde “dilbilgisi-çeviri yöntemi” (Hunfeld & Neuner, 2009, s. 19), “düzvarım/dolaysız yöntem” (Hunfeld & Neuner, 2009, s. 33) gibi öncü yöntemlerden sonra bu çalışma için de önem arz eden “işitsel dil öğrenme yöntemi” 20. yüzyılın ikinci yarısında

ABD’de ortaya çıkmış ve ilk kez yeni teknolojiler vasıtasıyla ses kayıtlarını öğrenim amaçlı derste kullanıma koşarak pozitif gelişme sağlamış yöntemdir (bkz. Hunfeld & Neuner, 2009, s. 46). Bu yöntemde teknolojik araçların önemli bir rolü vardır, çünkü bunlar dinleme-anlama ve telaffuz açısından öğrencilere hedef dilde otantik örnekler sunarken, öğrencinin dilediği kadar tekrar ederek dinleyebileceği, özellikle öğretmen hedef dili anadil düzeyinde konuşmuyorsa öğrencinin kendisine dilsel anlamda rol model alabileceği imkanlar sunmaktadır (bkz. Hunfeld & Neuner, 2009, s. 57).

2.2.1.2. Bildirişimsel yaklaşım (Alm. “kommunikativer Ansatz”)

İşitsel dil öğrenme yöntemi ve benzeri yöntemler 1970’lere kadar geliştirilmiş olsa da 70’lerde dil öğreniminde yeni bir dönem başlamıştır. Önceden sadece elit kesimin imkanları dahilinde olan yabancı dil öğrenimi Almanya’da 1969 reformu ile tüm ortaokul öğrencileri için zorunlu hale gelmiştir. Ayrıca ulaşım ve teknoloji alanlarında ki gelişmeler ile farklı kitlelerin de yabancı dil öğrenme ihtiyacı doğmuştur ki bu da yeni, daha çok amaca yönelik, gündelik iletişime karşılık veren dil öğrenimi gereksinimini doğurarak “bildirişimsel yaklaşım”ın (Telc & MEB, 2013, s. 249) gelişmesini sağlamıştır (bkz. Hunfeld & Neuner, 2009, s. 83-84).

2.2.1.3. Kültürlerarası yaklaşım (Alm. “interkultureller Ansatz”)

Bildirişimsel yaklaşımdan sonra 80’lerin ikinci yarısından itibaren “kültürlerarası yaklaşım” geliştirilmiştir, çünkü gündelik YDA kullanımı örneğin hedef dilin konuşulduğu ülkeye olan uzaklık sebebiyle gerekli olmadığı durumlarda, iletişimsel yönteminin yetersiz kaldığı görülmüştür (bkz. Hunfeld & Neuner, 2009, s. 106). Bundan dolayı geliştirilen bu yeni yöntemle yabancı dil öğrenenler, kendilerine yabancı olan kültürü tanıma yoluyla esasen kendi dünyalarını daha iyi anlayabileceği anlayışı önem kazanmıştır (bkz. Hunfeld & Neuner, 2009, s. 108). YDA dersi için bu, derste medya kullanımını da gerektiren bir yöntemdir ve bu materyaller dil öğrenenin kendi kültürü ve “hedef kültür” arasındaki farklılıkları da içereceğinden, dil öğrenimi bunların anlamlandırılmasını da kapsayacak şekilde olmalıdır (bkz. Hunfeld & Neuner, 2009, s. 117).

Derste hedef kültürü yansıtan her tür metin ve dinleme metni “yabancı dünya”yı doğrudan tanıma imkanı olmayan, hedef kültürden uzak bir ülkede yaşayan öğrencilere bu dünyayı dolaylı olarak medya ve teknoloji üzerinden tanıttığından, derste kullanılacak olan

materyaller itina ile seçilmeli, algısal ve medya odaklı yabancı dil eğitime ağırlık verilmelidir (bkz. Hunfeld & Neuner, 2009, s. 124).

2.2.1.4. Seçmeli yöntem (İng. “eclectic approach”)

Her yöntemin avantaj ve dezavantajları olduğu, yeterli veya eksik bulunduğu yönleri olduğu gerekçesiyle, yabancı dil öğretiminde tek yöntemle çalışmak yerine var olan yöntemleri öğrenim gören grubun ihtiyaç ve dinamiğine göre karma şekilde seçmeyi, birleştirmeyi veya değiştirmeyi uygun bulan “seçmeli yaklaşım” 20. yüzyıldan beri var olan yöntemler içerisinde en yeni ve en rağbet gören yöntemdir (bkz. Mwanza, 2017, s. 53 v. 56).

2.2.2. Almanca öğrenme teorileri

Yukarıda sıralanan YDA öğrenme yöntemleri temelde belli bir öğrenme teorisine dayanır, örneğin dilbilgisi-çeviri yöntemi “bilişsel”, işitsel dil öğrenme yöntemi “davranışsal”, bütüncül ve otonom öğrenmeye daha uygun olan iletişimsel yaklaşım da yine “bilişsel” teori ile ilişkili olsa da iletişimsel yöntem, öğrenmeyi yaratıcı bir süreç olarak ele alır (bkz. Huneke & Steinig, 2013, s. 215). Çalışmanın bu kısmında aşağıda üç öğrenme teorisine değinilecektir.

2.2.2.1. Davranışsal öğrenme teorisi

“Davranışsal öğrenme teorisi” ilk global yabancı dil öğrenme teorisidir. Davranışsal öğrenme teorisine göre öğrenme ufak adımlarla olan davranış değişikliğidir. Öğretmenin bir soru sormasını “uyaran” olarak değerlendirilir ve öğrencinin buna verdiği yanıt “tepki”dir. Öğrenci doğru tepki verdiğinde ona olumlu bir geri dönüt vermek, örneğin övmek, öğrenciyi pozitif koşullar (bkz. Huneke & Steinig, 2013, s. 31).

2.2.2.2. Bilişsel öğrenme teorisi

“Bilişsel öğrenme teorisi” öğrenmeyi bilişsel, modüler bir prosedür olarak görür. Öğrenme davranışsal öğrenme teorisinde olduğu gibi dışarıdan uyaranlara verilen tepkiler değil, aksine öğrenenin içinde zaten var olan, doğuştan gelen bir yeti olarak görülür (bkz. Huneke & Steinig, 2013, s. 36).

2.2.2.3. Yapılandırmacı öğrenme teorisi

“Yapılandırmacı öğrenme teorisi” öğrenmeyi tamamen beynin içinde olup biten bir olgu olarak görür. Bu teoriye göre dil öğrenme belli safhalarda belli hatalar ile gerçekleşir ve

öğrenci derste öğretilen doğru dil kullanımındansa, dili kendi içinde bulunduğu öğrenme safhasının el verdiği düzeyde kullanabilir (bkz. Huneke & Steinig, 2013, s. 51).

2.2.3. Almanca temel dil becerileri odağında dinleme becerisi

Çalışmanın bu kısmında konuşma (2.2.3.1.), yazma (2.2.3.2.), okuma (2.2.3.3.) ve dinleme (2.2.3.4.) olmak üzere dört temel dil becerisi önce sınıflandırılır, sonra her biri bir alt başlıkta ele alınır, ancak tez konusu dinleme becerisi alanında olduğundan bu konuya ağırlık verilmiştir.

Temel dil becerileri iki şekilde sınıflandırılabilir. Birinci sınıflandırma dilin sözlü veya yazılı olmasına bağlı iken, ikinci sınıflandırmada dil işleminin “algısal” veya “üretsel”¹¹ olmasına bakılır. Algısal dil işleminde, dinleme veya okuma yoluyla algılanan dilsel öğelerin anlamlandırılması söz konusudur. Üretsel dil işleminde ise konuşma veya yazma yoluyla dilsel ifadeler üretilir (bkz. Huneke & Steinig, 2013, s. 141). Buna göre dört temel dil becerisi Huneke ve Steinig tarafından Tablo 2.1.’deki gibi resmedilmiştir.

Tablo 2.2.1. Dört temel dil becerisi

	Algısal dil işlemi	Üretsel dil işlemi
Konuşulan dil	<i>Dinleme</i>	<i>Konuşma</i>
Yazılı dil	<i>Okuma</i>	<i>Yazma</i>

(Huneke & Steinig, 2013, s. 141)

Tablo 2.1.’den anlaşılacağı gibi sözlü dil ile alakalı temel beceriler dinleme ve konuşmadır. Dinleme algısal iken, konuşma üretsel dil işlemidir. Yazı dilinde ise okuma algısal ve yazma üretsel dil işlemi olarak sınıflandırılır. Dilin yazılı veya sözlü kullanımı, kullanılan kelimeleri ve cümle yapısını etkiler (bkz. Huneke & Steinig, 2013, s. 141). Dil öğrenenlerin temel becerileri geliştirmesi ile bilişimsel yeterlik kazanması hedeflenir

¹¹ Metin Almancadan Türkçeye çevrilmiştir. Bkz. “rezeptive Sprachverarbeitung”, “produktive Sprachverarbeitung”, “gesprochene Sprache”, “geschriebene Sprache” v.b. Çeviride MEB ve telc (The European Language Certificates) tarafından önerilen çeviri ifadeleri dikkate alınmıştır (bkz. Telc & MEB, 2013, s. 247-252).

(bkz. MEB, 2018, s. 5). Bu yüzden Almanca dersinde tüm becerileri kapsayacak şekilde ders işlenmesi gerekir.

2.2.3.1. Konuşma becerisi

Konuşma becerisi esnasında tüm dil becerileri aynı anda işe koşulur. Konuşma ya monolog ya da diyalog şeklinde olabilir. Monolog sadece kendini ifade etmeyi gerektirirken, diyaloglarda karşı tarafın söylediğini de anlamak gerekir. Yabancı dil dersinde üç şekilde konuşma süreci vardır. Öğrenci ya duyduğunu tekrar eder ya önceden belirlenen bir konuda konuşur ya da serbest şekilde konuşabilir. Önemli olan tüm konuşma şekillerinin eşit derece çalışmasıdır (bkz. MEB, 2018, s. 10).

2.2.3.2. Yazma becerisi

Yabancı dil dersinde yazma becerisi “algısal” veya “üretsel” olarak geliştirilir. Algısal-yeniden üretici yazma, var olan bir çalışmayı pekiştirmek için belli bir kalıptaki cümleyi tekrarlamak amaçlı yazmayı gerektirir ki bu tür alıştırmalar sıklıkla kullanılır. Buna karşın üretsel yazma söz konusu olduğunda, öğrenci özgür bir şekilde kendi cümlelerini kurar. Başlangıçta basit cümleler kurmaları beklense de zamanla daha zor cümle biçimlerini kurmaları beklenir. Her iki şekilde de yazma alıştırmaları, öğrenme süreçlerine katkı sağlar ve dil edinimini destekler (bkz. MEB, 2018, s. 10).

2.2.3.3. Okuma becerisi

Okuma becerisi algısal olduğundan, okuduğunu anlamayı gerektiren bir beceridir. Okuduğunu anlama, bir metinden gerekli bilgiyi edinme yeteneğidir. Derste sesli veya sessiz okuma alıştırmaları yapılırken; kelime, cümle, metin ve metin içindeki kültürel unsurlara analitik yaklaşım zorunludur (bkz. MEB, 2018, s. 9).

2.2.3.4. Dinleme becerisi

Dinleme becerisi de algısal olduğundan, okuma da olduğu gibi dinlediğini anlamayı gerektirir ve sıkça “dinleme-anlama” olarak da karşımıza çıkar. Yabancı dil dersinde üç farklı dinleme stili vardır. Bunlardan biri, öğrencinin belli bir bilgiyi edinmek için “seçici/seçmeli dinleme” yaptığı ve “seçici anlamasını” gerektiren çalışmalardır. Diğer bir dinleme stili, öğrencinin durumun ayrıntılarından çok genel hatlarıyla anlamak için yaptığı “genel dinleme” çalışmalarıdır. Üçüncü dinleme stilinde dinleme becerisini geliştirmeye yönelik çalışma ise, ayrıntıların önemli olduğu “detaylı dinlemedir” (bkz. MEB, 2018, s. 9;

bkz. Telc & MEB, 2013, s. 68). Dinleme becerisinin önemi ise müfredatta şu sözlerle vurgulanmıştır:

“Merkezi işlevi olan dinleme becerisi, en önemli becerilerden biridir ve konuşmanın temelidir. Dinleme becerisi bildirimsel dil edinimi için çok önemlidir ve öğrencinin performansını gösterir. Bu yüzden “anlaşıldığını” gösteren tepkiler (jest ve yüz ifadeleri) sözel olmasa da kabul edilmelidir. Yabancı dil dersinin hedeflerinden biri de dil öğrenene çok sayıda dinleme fırsatları sunmaktır, bu sebeple ders genelde Almanca işlenir. Bu yüzden derste düzenli olarak ses aygıtları işe koşulmalıdır.”¹² (MEB, 2018, s. 9).

Bilişsel öğrenme teorisinde, öğrenmenin doğuştan gelen bir yetenek olduğu görüşü yukarıda belirtilmişti. Buna göre bir çocuğun kendi anadil edinim sürecindeki gibi yabancı dil öğreniminde de benzer dil öğrenme safhaları olduğu ortaya konulmuştur (bkz. Huneke & Steinig, 2013, s. 38). Bilindiği üzere “işitme kaybı olan çocuk konuşamaz”, çünkü “sağlıklı iletişim kurabilmesi ve konuşma yeteneğinin gelişmesi için işitmesi şart” (NTV, 2019). Öyle ise, dinleme olmadan konuşma olamaz çıkarımını yapmak yanlış olmayacaktır (bkz. Huneke & Steinig, 2013, s. 149). Dinleme becerisinin ne kadar önemli olduğu buradan anlaşılabilir. Bu sebeple dinleme becerisi geliştirme yaklaşım ve stratejilerini bilmek, bu beceriye yönelik çalışmalarda önem arz eder.

2.2.4. Dinleme becerisi geliştirme yaklaşım ve stratejileri

Çalışmanın bu kısmında önce üç dinleme becerisi geliştirme yaklaşımı (2.2.4.1.), sonra üç alt başlıkta dinleme becerisi geliştirme stratejileri (2.2.4.2.) yer alır.

2.2.4.1. Dinleme becerisi geliştirme yaklaşımları

Dinleme becerisini geliştirmek için aşağıdaki üç yaklaşım önerilmektedir. Dinleme becerisini geliştirmek için gittikçe zorluk seviyesi artan dinleme metinleri seçmek, yaklaşımlardan biridir. Dinleme metninin zorluğunu veya kolaylığını belirleyen unsurlar: kelimeler, cümle yapısı ve bağlantılı olduğu ortamla birlikte sunulmasıdır. İleri seviyede bir öğrenci ortamdan bağımsız olarak ses kaydını anlayabiliyorken, başlangıç seviyesinde bir öğrenciye market alışverişindeki sesleri hastanedeymiş gibi dinlettirmek anlamasını güçleştirecektir. Bu yüzden, uygun dinleme ortamı sağlamak adına dinleme metniyle beraber

¹² Metin Almancadan Türkçeye çevrilmiştir. Bkz. “Das Hörverstehen ist eines der wichtigen Fertigkeiten, hat eine zentrale Funktion und ist die Basis für das Sprechen. Diese Fertigkeit ist für den kommunikativen Spracherwerb sehr wichtig und stellt die Leistung der Lerner dar. Deshalb sollen auch nonverbale Reaktionen (Gestik und Mimik), die „Verstehen“ anzeigen, anerkannt werden. Ein Ziel des Fremdsprachenunterrichts ist es, den Lernenden ein hohes Maß an Hörgelegenheiten zu bieten, weshalb der Unterricht in der Regel auf Deutsch durchgeführt werden soll. Deshalb müssen Tonträger regelmäßig eingesetzt werden.”

öğrenciye farklı dinleme türlerini barındıran sorular vererek anlaması kolaylaştırılabilir (bkz. Huneke & Steinig, 2013, s. 153).

İkinci yaklaşım dinleme becerilerini parçalara ayırarak sadece “kısmî yeterlik” çalışmaları yapılması şeklindedir. Öğrencinin dinlediği kelimelerdeki nüansları fark etmesi ya da sadece kelimenin başını, telaffuz şeklini veya cümledeki akışı dinlemesi istenebilir, fakat bu bütüncül yaklaşım olmadığından eleştirilen bir yaklaşımdır (bkz. Huneke & Steinig, 2013, s. 153).

Üçüncü yaklaşım ise, dinleme becerisini geliştirmeye uygun stratejilerin öğretilmesidir (bkz. Huneke & Steinig, 2013, s. 153). Bu sebeple aşağıda dinleme becerisi geliştirme stratejilerine yer verilir.

2.2.4.2. Dinleme becerisi geliştirme stratejileri

Demirci (2015) doktora tezinde, Türkiye’de Almanca eğitiminde dinleme becerilerinin ihmal edildiğini eleştirmiş ve dinleme stratejilerini bilişsel (2.2.4.2.1.), üst-bilişsel (2.2.4.2.2.) ve sosyal-duygusal (2.2.4.2.3.) olmak üzere, üç grupta sınıflandırmıştır (bkz. Demirci, 2015, s. 35). Söz konusu stratejiler aşağıda açıklanır.

2.2.4.2.1. Bilişsel dinleme stratejileri

Bilişsel dinleme stratejileri tümden gelim ve tüme varım şeklinde ikiye ayrılır. Varsayımlarda bulunma, sezilerle çalışma, mantık yürütme, çıkarımlarda bulunma ve görselleştirme gibi çalışmalar tümden gelime örnektir. Tüme varım ise her kelimenin anadile çevrilmesi, konuşma hızının öğrenene göre ayarlanması veya sınıfça yüksek sesle tekrarlanan tümceler içerir (bkz. Demirci, 2015, s. 36).

Yine sıkça tekrar etme, ezberleme, ritimli söyleme, kodlama, var olan bilgiye bağlama, her türlü görselleştirme çalışması ve anahtar kelimeler bulma da yine bilişsel stratejiler arasında sıralanmıştır (bkz. Demirci, 2015, s. 37 v.d.).

2.2.4.2.2. Üst-bilişsel stratejiler (Alm. “metakognitive Strategien”)

Üst-bilişsel stratejiler neyi nasıl öğrenmek gerektiğini planlama, gözlemlene ve değerlendirme ile ele alır. Buna göre öğrenilecek konu hakkında fikir yürütülür, sezilerle çalışılır ve öğrenim planlanır. Sonra öğrenim esnasında bu planlamanın verimli olup olmadığı gözlemlenir. Son olarak gözlem sonucuna göre öğrenme değerlendirilir ve olumsuz

sonuçlanmışsa bir sonra ki sefer farklı bir planlama yapmayı mümkün kılar (bkz. Demirci, 2015, s. 39 v.d.).

2.2.4.2.3. Sosyal-duygusal strateji

Sosyal-duygusal stratejide başkalarıyla birlikte öğrenirken karşılıklı etkileşimden yararlanılır (bkz. Demirci, 2015, s. 40). Farklı anadil konuşanları bir araya gelip birlikte hedef dilde iletişim kurdukları “tandem” uygulamaları ile öğrenme veya öğrencinin öğretmen dışında danışabileceği ve birlikte çalışabileceği birinin olmasının yanı sıra akranıyla beraber öğretmen rolüne girerek birbirlerine ders anlatmaları bu stratejiye örnek gösterilebilir (bkz. Huneke & Steinig, 2013, s. 128-130).

2.3. Tez Konusuna İlişkin Özel Kavramsal Çerçeveye Dair Araştırmalar

Çalışmanın bu kısmında, eğitimde internet ve teknoloji kullanımı bağlamında öğrenim nesneleri (2.3.1.), araştırmanın analizlerinde tercih edilme veya edilmeme sebepleri ile kriterler katalogları (2.3.2.) ve Almanca yabancı dil dersinde Podcast kullanımı (2.3.3.) konu edilir.

2.3.1. Eğitimde internet ve teknoloji kullanımı: öğrenim nesneleri

Teknolojik gelişmeler sayesinde 20. yüzyılın ortalarından bugüne görsel işitsel medya hayatımızın bir parçası haline gelmiş bulunuyor. İnternet ve teknolojik aygıtlar artık sadece kurumsal ortamlarda değil, evlerde ve günlük hayatta da yaygın olarak kullanılan öğelerdir. Yabancı dil dersinde ise 90’larda başlayan internet kullanımı ile beraber otantik işitsel materyallere ulaşım hiç olmadığı kadar kolaylaşmıştır (bkz. Ramirez, 2011, s. 38), çünkü internette otantik materyaller sunulmaktadır (bkz. Tahir, 2019, s. 43).

İnternet ve teknoloji eğitsel amaçlı kullanıldığında, yararlanılan materyaller “öğrenim nesnesi” olarak adlandırılır. Öğrenim nesneleri kavramının net veya mutlak bir tanımı yoktur (bkz. Başal, 2011, s. 17 v. 23), çünkü menşei eğitim alanı değil, bilgisayar programcılığıdır (bkz. Başal, 2011, s. 28). Başal (2011) doktora tezinde, kavramın literatürde geçen farklı tanımlarından elde ettiği anahtar kelimelerle öğrenme nesnelerinin özelliğini daha anlaşılır kılan bir tanımlama getirmiştir. Şekil 2.3.1.’de söz konusu tanıma yer verilir.

Öğrenme Nesneleri
öğretim amaçlı, öğrenme amacına aracılık edici
bireysel ihtiyaçları karşılayabilen, tek başına ayakta durabilen
öğrenme aktivitelerini veya öğrenmeyi destekleyici
öğretilecek kavramları zenginleştirici ve genişletici
öğrenmeyi kolaylaştırıcı – zenginleştirici - artırıcı
teknoloji, bilgisayar, dijital tabanlı ve destekli
tanımlayıcı bilgileri olan
güncellenebilir, tekrar kullanılabilir
parça, yığın, veri, araç, kaynak veya varlıklardır.

Şekil 2.3.1. Anahtar kelimelerle öğrenme nesnesi tanımı

(Başal, 2011, s. 22)

Şekil 2.3.1.'de sıralanmış olan özelliklerin her biri ayrı çalışmadan elde edilmiştir ve her bir özelliğin tek başına var olması da bir materyali öğrenim nesnesi olarak tanımlamaya yeterli olabilir, ancak kullanılan eğitsel materyalin dijital olması, tekrar kullanılabilir ve erişilebilir olması literatürde birçok çalışmanın ortak beklentisi olduğu söylenebilir. Öğretilmek istenen içeriği küçük parçalar halinde sunmayı mümkün kılan öğrenim nesneleri; resim, metin, video veya Podcast gibi farklı türlerde olabilir (bkz. Başal, 2011, s. 24).

Öğrenme nesnelerinin başarı ve motivasyona katkı sağladığı belgelenmesinin ardından (Başal, 2011, s.115), bunların yabancı dil alanında materyal olarak kullanılmaları ve üretilmeleri önerilmiştir (Başal, 2011, s.122). Öğrenme nesnesinin üretimi ile ilgili örnek bir çalışma var olsa da aynı çalışmada üretimin zaman aldığı açıkça eleştirilmiştir (Bernick ve Hoheisel, 2007, s.378). Zaten yabancı dil dersinde süre sıkıntısı varken (bkz. Deregözü, 2021, s. 513), -önerilse de- materyal üretimi zaman aldığı gerekçesiyle tercih edilmediğinden (bkz. Üstün, 2016, s. 65 v.d.) Türkiye’de YDA dersi içinde materyal üretimine odaklanan bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Var olan materyallerin kullanılarak değerlendirilmesi amacıyla, çalışmada halihazırda var olan materyallerin kullanım problem ve çözümlerine odaklanılmıştır.

2.3.1.1. Dijital medya ile yabancı dil eğitimi

Çalışmanın özel amaçları (1.2.3.) sıralanırken uygulamaya yönelik bilgiyi derleme soruları¹³ sıralanmıştı. Araştırmanın bu kısmında ve ikinci bölümün sonuna kadarki kısımlarında, söz konusu soruların yanıt bulduğu göz önünde tutulmalıdır.

Eğitim alanında teknoloji kullanımına dair Freudenstein 2007 yılında “geleneksel”, “modern” ve “yeni medya” kavramlarını kazandırmıştır. Buna göre ders kitapları, resimler ve tablolar gibi araçlar “geleneksel medya” olarak adlandırılmıştır. Filmler, projektörler, kaset veya CD çalarlara ise “modern medya” araçları ismi verilmiştir. İnternet ve bilgisayar gibi nispeten yeni araçlara ise “yeni medya” sınıflandırılması getirilmiştir. Ancak “yeni medya” araçları günümüzde çok da yeni olmadığı için, bugün bunları “dijital medya” olarak adlandırmanın daha uygun olduğu literatürde belirtilmiştir (bkz. Ramirez, 2011, s. 39).

Öncelikle “dijital medya”, hem akıllı telefon, tablet, bilgisayar, televizyon v.b. elektronik aygıtların kendisi hem içerilerinde bulunan uygulamaların tamamı hem de Web ve çeşitli platformları da kapsayan medyalar için kullanılan bir kavramdır. Teknolojik aygıtlar ve içeriklerine “dijital medya” denilebilir (bkz. Nano Medya, t.y.). Dijital medya ürünleri arasında ise “e-ticaret siteleri, oyunlar, web siteleri ve mobil uygulamaları, animasyonlar, sosyal medya siteleri, videolar, arttırılmış gerçeklik, sanal gerçeklik, veriler, konum tabanlı hizmetler, etkileşimli hikâyeler” sayılabilir (Nano Medya, t.y.). Eğitsel amaçlı kullanıldığında bunlara öğrenim nesnesi¹⁴ de denilebileceği yukarıda açıklanmıştır.

Goethe-Enstitüsü, YDA öğretmenlerine hem Almanca ve Almanya’ya dair hem de bu dilin öğretimine dair ek meslek içi eğitim imkânı sağlar. Bu kapsamda oluşturulan “Almanca’yı öğretmeyi öğrenme” (Alm. Deutsch Lehren Lernen, kısaca DLL) kurs ve kitap serileri sunmaktadır (bkz. Goethe-Institut e.V., t.y.). Bu seriden dokuzuncu cilt, “Dijital Medya İle Ders” hazırlığında ve işleyişinde önem arz eden konuları içerir (bkz. Brash & Pfeil, 2017). Bu bilgiler örnek bir ders planı oluşturulurken dikkate alınacağından, var olan bilgiler değerlendirilmiş olur. Çalışmanın bu kısmında bu kitapta yer alan bilgilere yer verilecektir. Aşağıda dijital medya kullanımına dair didaktik-metodik prensipler (2.3.1.1.1.), teknolojinin derste kullanım biçimleri (2.3.1.1.2.) ve imkanları (2.3.1.1.3.) konu edilir.

¹³ Uygulamaya yönelik bilgileri derleme kriterleri: k) “Dijital teknolojiler, yabancı dil dersinde hangi yöntemlerle kullanılabilir?”, l) “Yabancı dil dersinde dijital teknolojiler hangi didaktik-metodik prensiplerle kullanılır?” ve m) “Dijital teknolojiler ders planına ne şekilde entegre edilir?”

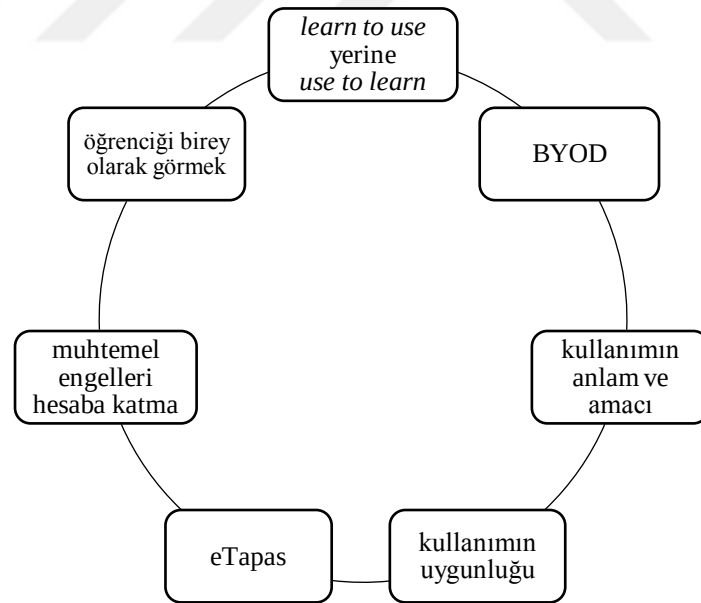
¹⁴ Bkz. 2.3.1. Eğitimde internet ve teknoloji kullanımı: öğrenim nesneleri

2.3.1.1.1. Didaktik-metodik prensipler

Yabancı dil dersinde geçerli olan belli başlı öğretim yöntem ve teorileri çalışmanın 2.2. kısmında ele alınmıştır. Dijitalleşme odağında bunlar yetersiz kaldığından, bunlara ek olarak dijitalleşmeyi ayrıca dikkate alan didaktik-metodik prensiplere ihtiyaç doğmuştur (bkz. Brash & Pfeil, 2017, s. 7). YDA ders hazırlığı ve işleyişine yön verici didaktik-metodik prensiplerden “öğrencinin aktive edilmesi” (2.3.1.1.1.1.), “etkileşim odaklı öğrenme” (2.3.1.1.1.2.), “eylem odaklı öğrenme” (2.3.1.1.1.3.), “kültürel odaklı öğrenme” (2.3.1.1.1.4.) ve “otonom öğrenme” (2.3.1.1.1.5.) aşağıda ele alınır.

2.3.1.1.1.1. Öğrencinin aktive edilmesi prensibi

Dijitalleşmeyi dikkate alarak, var olan başlıca YDA öğretim yöntemlerini de göz önünde tutarak oluşturulan didaktik-metodik prensiplerden “öğrencinin aktive edilmesi prensibi”, çalışmanın bu kısmında konu edilen ilk prensiptir. Adlandırılmasından da anlaşılacağı gibi bu prensipte öğrencinin aktif şekilde öğrenmesi ön plandadır. Öğrencinin aktive edilmesinde rol oynayan faktörler şekil 2.3.2.’de sıralandıktan sonra, şekilde yer alan faktörlere ilişkin açıklamalar yer alır.

Şekil 2.3.2. Öğrenim nesneleri kullanımında gözetilecek faktörler modeli¹⁵

(Brash & Pfeil, 2017, s. 42)

¹⁵ Şekil 2.3.2.’nin metni, yazar tarafından Almandan Türkçeye çevrilmiştir.

Şekil 2.3.2.'de öğrencinin aktive edilmesi konusunda Brash ve Pfeil'in (2017) oluşturduğu "öğrenim nesnelerinin kullanımda gözetilecek faktörler modeli" resmedilmiştir. Buna göre "learn to use" yerine "use to learn" faktörü, öğrenim nesnelerinin dijital araçları kullanmayı öğrenmek için değil, bu araçların yabancı dil öğrenimine katkı sağlaması için kullanımını vurgular. BYOD kısaltmasının açılımı ise "bring your own device"dır ve öğrencinin derse gelirken kendi akıllı telefon, tablet, ipod v.b. aygıtları getirmesi anlamındadır. Bu dijital aygıtların derste kullanımın yabancı dil öğretimi açısından bir anlam ve amacı olması gerekir. Anlamlı ve bir amaç doğrultusunda kullanılacak olan dijital içeriklerin uygunluğu, öğretmenin hangi içeriği nasıl sunacağıyla ilgili ön hazırlık yapmış olmasına bağlıdır. Bu içerikler minik İspanyol atıştırmaları olan "tapas"dan esinlenerek "eTapas" olarak adlandırılmıştır ve öğrenim nesnelerinin ders içeriklerini öğrenciye küçük parçalar halinde sunması anlamındadır. Ancak öğretmen dijital aygıtlarla ders planlarken, öğrencinin teknolojiyi kullanma bilgisi gibi veya doğrudan teknolojinin kendisi ile alakalı oluşabilecek engelleri önceden hesaba katması, bunlar için önlemler alması gerekir. Bu süreçte öğrencinin bir birey olduğu, kendi öğrenim ihtiyaç, stil ve stratejileri olduğu unutulmamalı, bunlar da göz önünde bulundurularak ders hazırlanmalıdır (bkz. Brash & Pfeil, 2017, s. 40-42).

2.3.1.1.1.2. Etkileşim odaklı öğrenme prensibi

Eğitsel amaçlı dijital medya kullanımında gözetilecek didaktik-metodik prensiplerden ikincisi "etkileşim odaklı öğrenme prensibi"dir. Etkileşim odaklı öğrenme prensibinde öğrenciler farklı alıştırmalar vasıtasıyla sosyal etkileşim kurarak, kendileri konuşan olmasa dahi öğrenme ortamındaki konuşmalardan bir şeyler öğrenebilirler. Bu alıştırmalarda bir "örnek durum" ele alınabilir, örneğin alışverişe gitme durumunda öğrenciler satış elemanı ve müşteriyi canlandırabilir ve bu senaryoda dinleyici olanlar da böyle bir durumda nasıl bir iletişim kurulması gerektiğini öğrenir. Örnek durumlarla çalışmanın avantajı, öğrencilere derste resmi konuşmaların haricinde, yabancı dilin gerçek hayatta başka durumlarda nasıl kullanıldığını deneyimlemeyi mümkün kılar. Bunun dışında "işbirlikçi-yapılandırmacı" öğrenme de etkileşimli öğrenmedir. İş birliği gerektiren çalışmalarda öğrenciler bir başkası veya başka bir grup ile etkileşim halinde olduğunda, bu etkileşimden yeni bilgiler elde eder ve kendi bilgilerini yapılandırma imkânı bulur. Bu tür çalışmalarda okuyucu, konuşmacı ve dinleyicilerin olması öğrencileri motive eder. Bu bağlamda dijital teknolojilerin eğitsel amaçlı kullanımı ile sınıf içinde olan etkileşimin sınırları genişletilmiş olur ve yeni dinleme,

okuma, konuşma ortamlarına erişim sağlanarak ders zenginleştirilir (bkz. Brash & Pfeil, 2017, s. 29-31).

2.3.1.1.1.3. Eylem odaklı öğrenme prensibi

Eylem odaklı öğrenme prensibi, eğitsel amaçlı dijital medya kullanımına ait üçüncü didaktik-metodik prensiptir. Bu prensibe göre işlenen bir derste, öğrencinin eyleme geçebilmesi yani yabancı dilde iletişim kurabilmesi amaçlanır, örneğin internette bir bilgiyi arama veya yol sorma gibi (bkz. Brash & Pfeil, 2017, s. 46). Bunu sağlamak için öğrencilere dijital içerikler, bir bağlam içerisinde öğretilmelidir. İnternette sunulan öğrenme nesneleri bu anlamda önemlidir, çünkü öğrenciye otantik içerikleri ses kaydı, video, metin v.b. farklı formatlarda, sürekli erişim sağlanabilir şekilde güncel olarak sunarak, ücretsiz etkileşim ortamlarına imkân tanır (bkz. Brash & Pfeil, 2017, s. 47).

Yukarıda belirtilen faktörler eylem odaklı öğrenme prensibinde de geçerlidir diyebiliriz. Dersin öğrenci merkezli olması gerekir. Sonuç değil süreç odaklı, deneyimleyerek öğrenme esastır. Çıktılar işbirlikçi-yapılandırmacı çalışmaların sonucudur. Alıştırmalar, gerçek hayata dair otantik dil kullanımına yönelik düzenlenirken, “task based language learning (TBLL)”, yani art arda birbirini tamamlayan alıştırmalar bazlı öğrenme ile iletişim kurma becerisi kazanma hedeflenir. Etkileşim, doğru dil kullanımından önde gelir ve dil öğrenme internet sayesinde sınıf ortamına bağlı kalarak sınırlandırılmaz, öğrencinin özel hayatında da erişilebilir bir unsurdur, dolayısı ile öğrenme bütüncüdür (bkz. Brash & Pfeil, 2017, s. 48-49).

2.3.1.1.1.4. Kültürel odaklı öğrenme prensibi

Dijitalleşmeyi dikkate alarak oluşturulan didaktik-metodik prensiplerden dördüncüsü, kültürel odaklı öğrenme prensibidir. Kültürel odaklı öğrenme prensibi, yabancı dil dersindeki her eylemin kültürel bir temeli olduğu bilinci ile gerçekleştiği, öğrencinin yabancı kültüre ait materyaller vasıtasıyla o kültürü tanıma fırsatı bulduğu ve bu sayede kendi kültürünü tanıyarak kişisel gelişimine katkı sağladığı yaklaşımdır. Bu yüzden jest-mimikten, kültürel-sosyal farklılık ve benzerliklere kadar birçok olgu, yabancı kültürü tanıtarak (bkz. Brash & Pfeil, 2017, s. 53), farklılıkların kültürel kaynaklı olduğu bilincine varıp, daha hoşgörülü yaklaşımı hedefler. Bu bağlamda yabancı dil dersi için internette sunulan içerikler, kültürü tanımak ve tanıtmak amaçlı kullanılabilir (bkz. Brash & Pfeil, 2017, s. 61). Kùltürler arası yaklaşıma ek olarak, kullanılan materyaller bu prensipte ön plandadır.

2.3.1.1.1.5. Otonom öğrenme prensibi

Dijitalleşme odağındaki öğrenme prensiplerden beşinci ve son olan “otonom öğrenme prensibi” burada konu edilir. Otonom öğrenme prensibi, öğrencinin öğrenim süreçlerini bilinçli yönetmesini ve öz değerlendirme yapmasını teşvik edecek şekilde oluşturulan öğrenme ortamlarını hazırlamayı gerektirir (bkz. Brash & Pfeil, 2017, s. 61).

Otonom öğrenme prensibine göre oluşturulan derste öğrenci internet sitesi veya uygulamalarla kendi başına çalışabilir, örneğin kelime hazinesi geliştirme çalışmaları yapabilir (bkz. Brash & Pfeil, 2017, s. 62). Bu sayede öğrenci ders içinde bireysel ihtiyacına yönelik öğrenim görebilir, akranlarıyla işbirlikçi çalışmalar yapabilir, etkileşimde bulunur ve öğrenme sorumluluğunu kendisi üstlenir (bkz. Brash & Pfeil, 2017, s. 67-68).

2.3.1.1.2. Teknolojinin derste kullanım biçimleri

Öğrenme nesneleri aşağıda sıralanmış olan üç farklı biçimde derste sunulabilir. Birinci tür öğrenme “serbest”, “yaygın” veya “gayri resmi” öğrenme olarak adlandırılabilir. Bu türde “game-based learning” denilen, oyunlarla öğrenme veya “mobil öğrenme” yaygındır ve eylem odaklı çalışmalarda bu tür tercih edilebilir (bkz. Brash & Pfeil, 2017, s. 13).

İkinci tür “yönetimli” veya “resmi” öğrenme olarak adlandırabileceğimiz, geleneksel derste olduğu gibi öğretmen ve öğrenciler sınıf ortamında olduğu ve teknolojinin eğitsel amaçlı kullanıldığı türdür. Bu türde öğretmen teknolojiyi sunum amaçlı dersine entegre edebilir. Yine bu türde “blended-learning” olarak adlandırılan, geleneksel ve dijital yöntemler bir arada geçişli olarak kullanılabilir, örneğin kitaptan ders işlenirken, bazı alıştırmalar dijital ortamda yapılabilir ve sonra tekrar kitaptan çalışmaya devam edilebilir. Süreci öğretmen planlar ve öğrenciler belirlenmiş içeriklerle, belirli süreler zarfında çalışır. Bu türde son olarak dersin tamamen çevrimiçi veya uzaktan yürütülmesi de yer alır. Bu durumda sınıf fiziki koşullara göre sınırlandırılmaz, katılımcılar internet üzerinden derse bağlanır. Öğrenci bazı alıştırmaları dilediği saatte, sınıftan bağımsız olarak da çözebilir (bkz. Brash & Pfeil, 2017, s. 14).

Üçüncü tür ise “hibrit öğrenme senaryoları”nı kapsar. Burada her iki türde kullanımı mümkün olan her türlü biçim birleştirilerek kullanılabilir. Hibrit öğrenme, çevrimiçi materyaller ve bilgiler, öğrenme platformları, bloglar, online kurslar ile; senkron, yüz yüze ders veya uzaktan eğitim şeklinde gerçekleştirilebilir (bkz. Brash & Pfeil, 2017, s. 14).

2.3.1.1.3. Teknolojinin derste kullanım imkânları

Teknolojinin derste kullanımı söz konusu olduğunda “yeni medya araçları”ndan bahsediliyor. Yeni medya araçları, yine internette sunulan imkânlardır, örneğin depolamayı sağlayan cloud uygulamaları, paylaşım portalları, ve kelime bulutları oluşturmayı sağlayan veya Podcast’ler sunan Web 2.0 uygulamalarıdır (bkz. Brash & Pfeil, 2017, s. 74). Bunlar günümüzde artık çok da yeni olmadığı gerekçesi ile dijital medya araçları olarak da adlandırılabilir (bkz. Ramirez, 2011, s. 39).

Podcast’ler sunan Web 2.0 uygulamaları “open educational resources (OERS)” yani açık erişimli eğitsel kaynaklardır ve eğitim, öğretim, araştırma amacı ile kullanılabilirler. Almanca yabancı dil alanında çoğu ders kitabı, açık erişimli test, ek materyal, oyunlar, transkript ve benzeri içeriklerle sunuluyor. Bunlara erişim sağlamak için arama motoruna söz konusu kelimeleri yazarak veya doğrudan literatürde önerilen siteler üzerinden erişim sağlanabilir. Podcast konusunda önerilen site ise “Deutsche Welle” adlı sitedir (bkz. Brash & Pfeil, 2017, s. 84-85).

OERS kullanımında telif haklarının ihlal edilip edilmediği öğretmen tarafından kullanılmadan önce araştırılmalıdır (bkz. Dzechis, 2019, s. 201).

2.3.1.2. Web sürümlerinin tanımı

Eğitimde kullanılan Web 2.0 araçlarına gelmeden evvel, bu kısımda öncelikle “Web” kavramının anlamı açıklanır, sonra sırası ile “Web 1.0” (2.3.1.2.1.), “Web 2.0” (2.3.1.2.2.), “Web 3.0” (2.3.1.2.3.), “Web 4.0” (2.3.1.2.4.) ve “Web 5.0” (2.3.1.2.5.) kavramları tanımlanır.

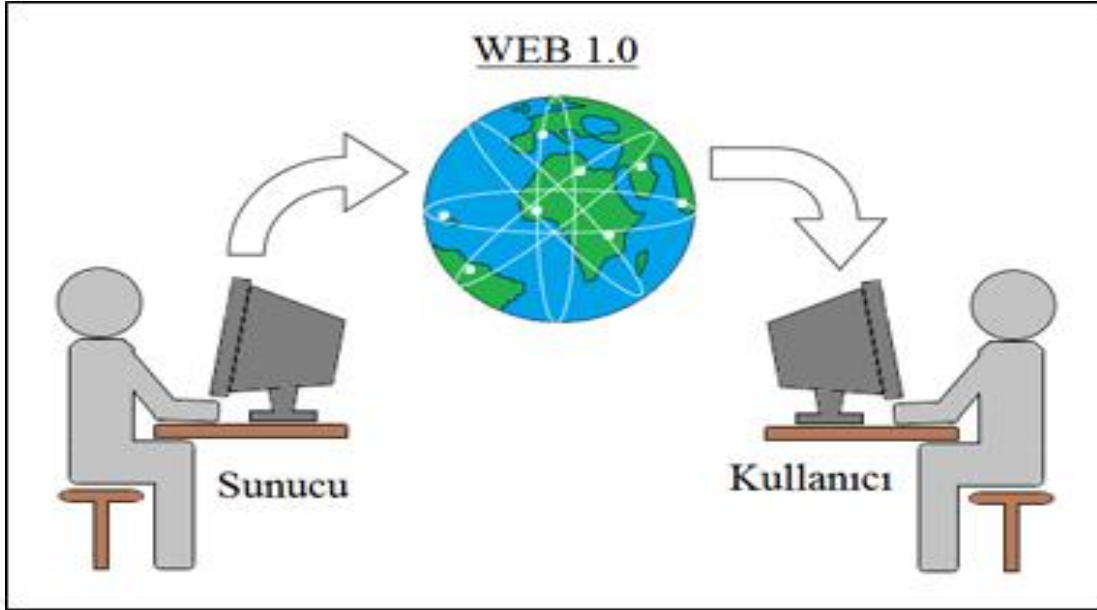
Kelime olarak “Web” İngilizceden gelir ve ağ anlamını taşır. Bir ipin, örülerek veya dokuma yoluyla birbirine bağlanıp, ağ gibi görünen bir bütün oluşturup kumaşa dönüşüyor olmasından esinlenerek, bilgisayarların birbirine internet üzerinden bağlanıp ağ oluşturmasını ifade etme amacıyla internet dilinde kullanılır. İnternet adreslerinde “World wide Web” anlamına gelen “www” bulunur, burada tüm dünyanın tıpkı kumaşa olduğu gibi birbirine bağlandığı ifade etmeye çalışılır. Aslında Web; dosyalar, işitsel ve görsel öğelere erişimi sağlayan bir internet servisi (Milliyet, 2021). İnternet servisi, verilerin farklı yollar ve amaçlarla belli bir yazılım sayesinde internet üzerinde alınıp verilmesini sağlar, örneğin eposta, IP (Internet Protocol), http vs. (Karaçay, t.y.). Dolayısı ile Web, çoğunlukla internet

için eş anlamlı olarak kullanılsa da, sadece internet bağlantılı teknolojik sistemin bir parçasıdır, yani internet Web’den ibaret değildir (bkz. Patil & Surwade, 2018, s. 810).

İnternette herhangi bir arama yapmak için kullanılan tarayıcılar “Web browser” olarak isimlendirilir. Bu bağlamda sık kullanılan “Web sayfası” ile internette açılan bir sayfa yani pencere kastedilir. Yine birkaç evin bir araya gelip site oluşturması gibi, birkaç Web sayfası birbirine bağlı olarak açıldığında “Web sitesi” olarak adlandırılır. Evlerin ve sitelerin adresi olduğu gibi Web sayfalarının/sitelerinin de adresi vardır ve buna URL (Uniform Resource Locator) denir. Bu tür Web sayfa veya sitesi bir bilgisayardan yayımlandığında bu bilgisayara “Web sunucu” denir, çünkü yayımlananı o bilgisayardan bir kişi veya kuruluş diğerlerine sunar. (Karaçay, t.y.; Milliyet, 2021).

2.3.1.2.1. Web 1.0 tanım ve özellikleri

Sanayi devrimleriyle beraber hayatın her alanında değişim yaşandığı çalışmanın diğer kısımlarında belirtilmişti. Değişim yaşanan alanlardan biri de 1989’dan beri var olan ve değişimlere uğrayan Web teknolojileridir. Ortaya çıkan ilk internet ağı “Web 1.0” ismi ile 1995’te öğrenme ağı olarak kullanıcılara sunulan en eski Web sürümüdür (bkz. Ersöz, 2020, s. 59) ve bilişsel Web olarak da bilinir (bkz. Patil & Surwade, 2018, s. 810). Bu sürüm, sabit -yani hareket eden görüntü vb. içermeyen- içeriklerin bir sunucu tarafından internette yüklendiği ve bu içeriğe erişen kullanıcıya yalnızca bilgi edinme imkânı tanıyan bir ağıdır. Kullanıcı sunulan içerik üzerinde herhangi bir yetkisi olmayan, bunları değiştirip geliştiremeyen, sadece sunulanı tüketen konumdadır. Bu sebeple bu ağ yalnızca araştırmalar için kullanıldığı çıkarımını yapmak doğru olacaktır (bkz. Ersöz, 2020, s. 60). Bu bağlamda Şekil 2.3.3. anlatılmak istenilen bağlantıyı daha anlaşılır kılacağı düşünüldüğünden aşağıda Web 1.0 bağlantısı resmedilmiştir.

Şekil 2.3.3. Web 1.0 tek yönlü bağlantı platformu¹⁶

(thebusinessofsocia, 2020; akt. bkz. Ersöz, 2020, s. 60)

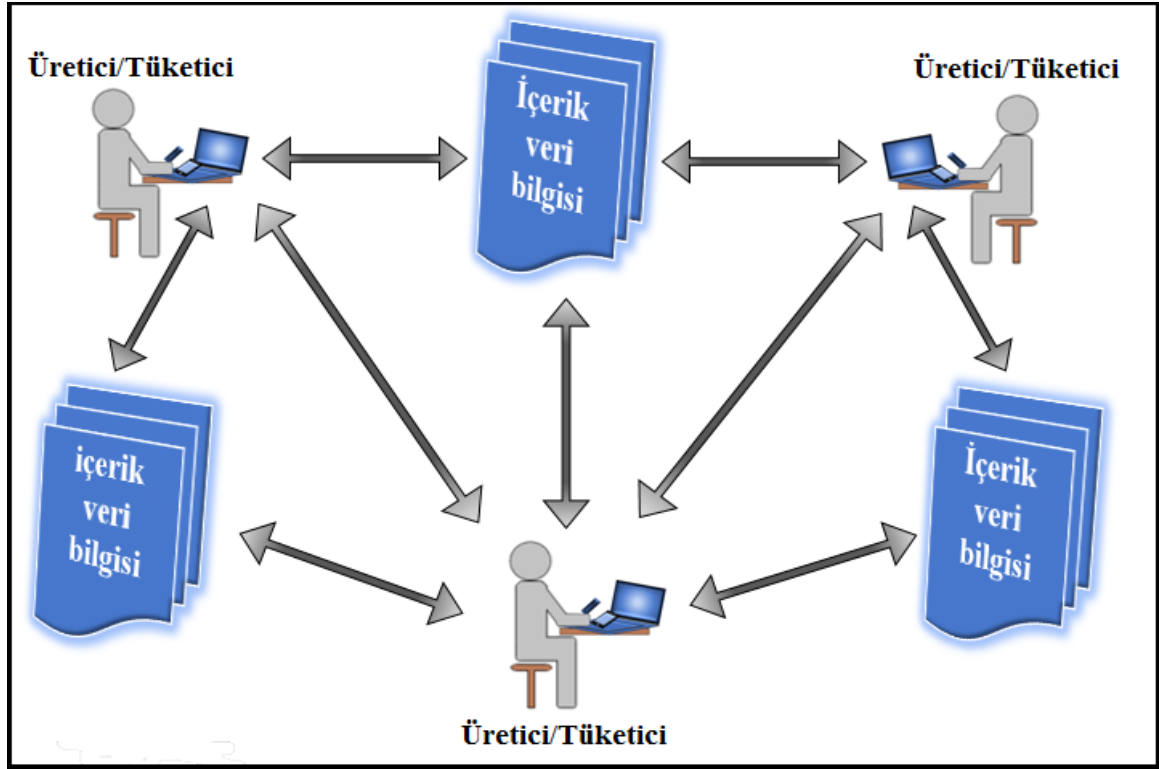
Yukarıda görüldüğü gibi, bir sunucu bilgisayar ile Web 1.0 ağına gönderilen içerik, kullanıcının bu Web ağına bağlanması ile görüntülenebiliyor. Burada önemli olan unsur, bu bağlantının tek yönlü kuruluyor olmasıdır. Burada herhangi bir etkileşim ortamı mümkün değildir.

2.3.1.2.2. Web 2.0 tanım ve özellikleri

Teknolojik devrim ile interneti farklı özelliklerle kullanmayı sağlayan “ikinci nesil teknoloji ve standartlar bütünü” (Köse, 2010, s. 338) olduğundan “Web 2.0” olarak adlandırılan ikinci nesil internet ağı, 2000 ile 2009 yıllarında ortaya çıkmıştır (bkz. Ersöz, 2020, s. 60) ve iletişimsel Web türüdür (bkz. Patil & Surwade, 2018, s. 810). Kavram olarak Web 2.0’ı ilk kez 1999 yılında Darcy DiNucci’nin “Fragmented future” makalesinde “bir bebeğin doğuşu” olarak tasvir edişi ile literatüre geçmiştir (Darcy DiNucci, 1999, s.32; akt. bkz. Köse, 2010, s. 337). Sonrasında kavramı 2005 yılında MediaLive International işbirliği ile oluşan bir konferansta ilk kez Tim O’Reilly ve Dale Dougherty tanımlamıştır (Ersöz, 2020, s. 60; bkz. Köse, 2010, s. 337; bkz. Patil & Surwade, 2018, s. 810).

¹⁶ Birincil kaynak olan “thebusinessofsocia”ya (2020) ulaşım sağlanamadığından ve şeklin kalitesi bu boyutta yetersiz kaldığından, şekil orijinaline sadık kalarak yeniden oluşturulmuştur, fakat yenilenen şekilde bağlantının sunucu bilgisayarından kullanıcı bilgisayarına olduğu tez yazarı tarafından belirlenmiştir. Nath v.d. (2015, s.y.) bu şekildeki içerikle örtüşen görseli ilk olarak oluşturan kişilerdir.

“Etkileşim ve iletişim ağı olan Web 2.0”da (Ersöz, 2020, s. 59) daha önce sadece okur olan kullanıcılar artık aynı zamanda katılımcı olarak de etkin olmaya başlamıştır. Bu sayede daha evvel mümkün olmayan derecede etkileşim sağlanmış, kullanıcıların ürettiği içeriklerle işbirlikçi ve paylaşımcı katılım ile kullanıcıya odaklanan “çift yönlü bağlantı platformu meydana gelmiştir” (Ersöz, 2020, s. 60; bkz. Köse, 2010, s. 337). Şekil 2.3.4. ile bu çift yönlü dinamiğe sahip olan Web ortamı resmedilmiştir.

Şekil 2.3.4. Web 2.0 iki yönlü bağlantı platformu¹⁷

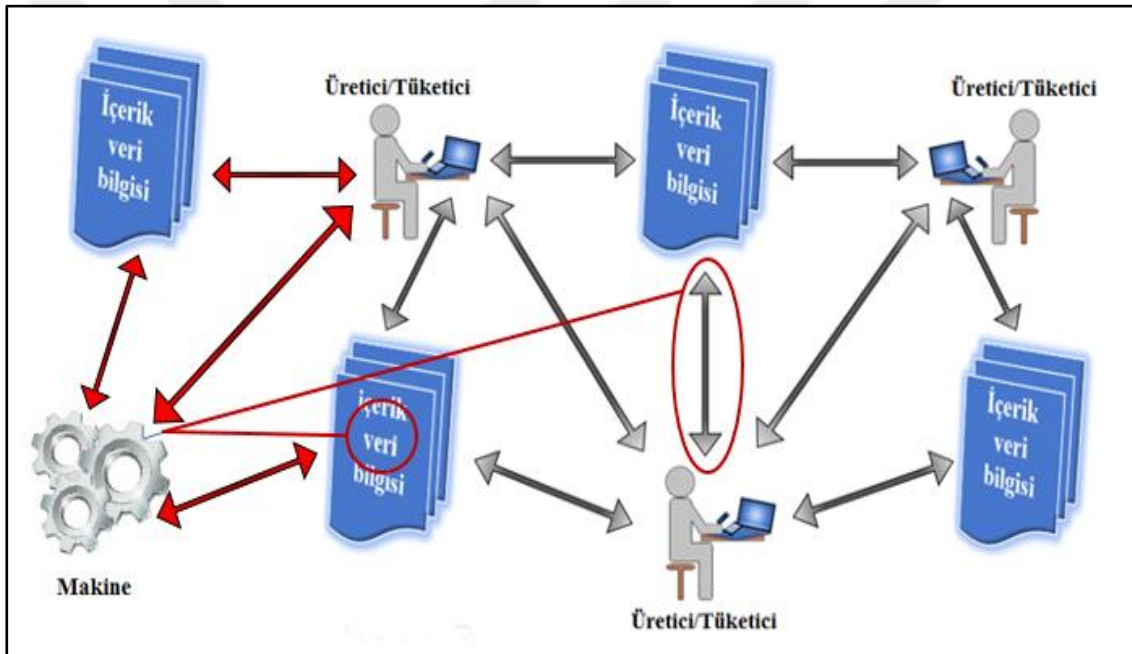
(Nath v.d., 2015; akt., çev., bkz. Ersöz, 2020, s. 60)

Şekil 2.3.4.’ten de anlaşılacağı üzere iletişim, etkileşim ve bilgi paylaşımı kolaylaşmıştır. Bunlar, yeni çıkan sitelerle daha da yüksek düzeylere ulaşmıştır. Öyle ki “Wikiler, Youtube, Facebook, Twitteri Bloglar ve Instagram” gibi platformlarda kullanıcıların “çeşitli Web araçları kullanarak fotoğraflar, dosyalar, müzikler” ve videolar paylaşmaya başlamış, bu da “mobil erişimli bağlantısı” olan akıllı telefonların ortaya çıkmasını sağlamıştır (Ersöz, 2020, s. 60).

¹⁷ Şekil Ersöz (2020) tarafından İngilizceden Türkçeye çevrilmiştir. Çeviri esnasında görselin kalitesi bozulduğundan, orijinal içeriğe sadık kalarak şekiller tez yazarı tarafından güncellenmiştir.

2.3.1.2.3. Web 3.0 tanım ve özellikleri

İnternet teknolojileri alanında devrim niteliğinde olan, Dünya Çapında Ağ Konsortiumu'nun (İng. World Wide Web Consortium, kısaca W3C) 2001'de geliştirilmeye başladığı ve 2010'dan itibaren kullanımda olan, "Semantik Web" veya "Akıllı Web" olarak da bilinen "Web 3.0", üçüncü Web sürümüdür. Kullanıcıdan elde edilen verilere göre, kullanıcı profili oluşturup, internette sunulan içeriklerin aranma ve görüntülenme akışını kullanıcıya özel tasarlayan bu yeni nesil Web, tüm dünyanın verilerini tek bir platformda birbirleri ile ilişkilendirerek birleştirip, bunları bilgisayarlar vasıtasıyla otomatik yönetebilen bir uygulamaya dönüştürülmüştür (bkz. Ersöz, 2020, s. 61). Semantik Web'in karmaşık bağlantılarını daha anlaşılır kılan görsel Şekil 2.3.5.'te verilmiştir.

Şekil 2.3.5. Web 3.0 (Semantik Web) bağlantıları¹⁸

(bkz. Nath vd., 2015)

Yukarıdaki şekilde görüldüğü gibi Web 3.0 ortamında dinamik bağlantılar söz konusudur. Bilgisayar, tablet ve akıllı telefon gibi aygıtlarla kullanıcı veya sunucu olarak veri-alışverişi sağlanmaktadır, ancak burada bu verileri akışlarını da verilerle beraber toplayıp yöneten bir makine mevcuttur. Buna sanal ambar da denilebilir.

¹⁸ İngilizce metin Şekil 2.3.4.'ten yararlanarak Türkçeye çevrilmiştir. Şekil yazar tarafından orijinaline sadık kalarak yeniden oluşturulmuştur.

Sanal ambarlarda toplanan veriler “Big data”, yani büyük veri olarak da adlandırılır. Kurumlar buradan elde ettikleri verilere göre tüketicilerin ihtiyaç ve istekleri hakkında çıkarım sağlayıp, kendilerinden bekleneni karşılama fırsatı elde ettiklerinden, bu verilerle çalışmaktadırlar. Bu teknoloji ile örneğin kullanıcının Web sitelerinde gezinirken ekranına yansıyan reklamlar da özelleştirilmiştir, yani her kullanıcı kendi arama geçmişine göre içeriklere yönlendirilmektedir, bu da markaların tüketicilere daha kolay ulaşmasını sağladığından kurumlar Web 3.0 teknolojisinden faydalanır (bkz. Ersöz, 2020, s. 61).

2.3.1.2.4. Web 4.0 tanım ve özellikleri

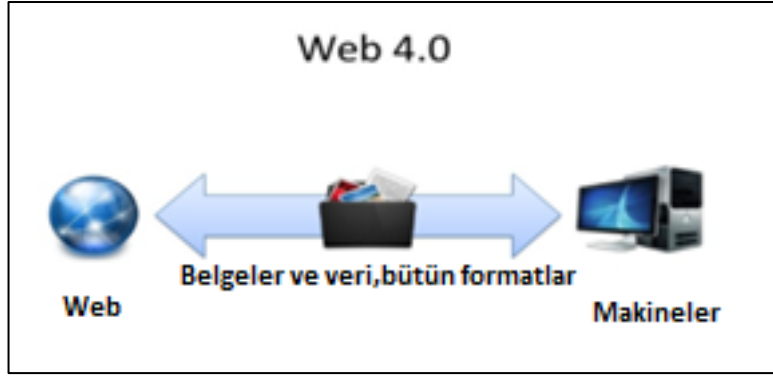
Web 4.0 kavramı şu an için net bir şekilde sınırlandırılmadığından, geçerli kabul edilen bir tanımı henüz bulunmamaktadır. Bir önceki sürüm özelliklerinden yola çıkarak dördüncü nesil internetten beklentiler: içeriklerin daha akıllı okunup, buna paralel davranması, kararların alınmasında rol oynayacak zeki grafikler sunacak olması ve Endüstri 4.0’ın yanı sıra Nesnelerin İnterneti kavramları ile ilişkilendirileceği yönündedir.

Sanayi 4.0 bağlamında nesnelerle iletişim kurabilen akıllı fabrikaların oluşturulacağı yöndeki beklentilerden çıkarımlarla, özel ve verimli üretimin farklı Web hizmetleri ve Siber sistemlerle sağlanacağı, bununla beraber bağlantıların optimize edileceği düşünülmektedir. Otonom makineler, üç boyutlu yazıcılar ve yapay zeka bu kavramla ilişkilendirilmektedir (bkz. Ersöz, 2020, s. 61).

Ayrıca beklentiler yapay zekaya sahip makinelerden, elde edilen resim, ses, doküman gibi çeşitli formatlardaki verilerin bulut teknolojileri sayesinde Web ağında toplanacağı ve yine makinelerin bu ağdaki bilgilere erişebileceği yönündedir, ki günümüzde de bunların örnekleri mevcuttur (bkz. Ersöz, 2020, s. 62).

Örneğin bu tez çalışması “Zotero” adlı kaynakları arşivleme ve yönetim programı ile oluşturuldu. Bu sayede çalışmaya ait kaynakların tümü tek bir program üzerinden Web ağında depolandı ve internete bağlanabilen herhangi bir aygıtla, zaman ve mekâna bağlı olmadan çalışmalar yeri geldiğinde başkasının bilgisayar veya akıllı telefonundan da yürütülebildi.

Söz konusu örnekte olduğu gibi “makineler tarafından öğrenilen veriler”in bağlantı yönleri, aşağıda yer alan Şekil 2.3.6.’da gösterilmiştir (Ersöz, 2020, s. 62).

Şekil 2.3.6. Web 4.0 ile makineler tarafından öğrenilen veriler

(thebusinessofsocial, 2020; akt. Ersöz, 2020, s. 62)

Yukarıdaki şekilden de anlaşılacağı üzere, Web ve makineler arasında iki yönlü bir bağlantı vardır ve bu bağlantı üzerinden depolanan bütün formatlardaki belge ve veriler erişilebilir.

2.3.1.2.5. Web 5.0 olası özellikleri

Yukarıda yapılan tanımlamalar ve sıralanan özelliklerden yola çıkarak, her alt sürümün kendinden bir sonraki sürümü desteklediği, bu nedenle de büyük olasılıkla “Web 5.0”ın da geliştirileceği, ancak beşinci nesil Web’in ultra akıllı olacağı ve bu düzeyde robotlarla makinelerin yanı sıra farklı aygıtların da geliştirileceği, hatta bu makinelerin şimdiye dek insana mahsus olan duygusallık ile donatılmış olup, makinelerin de duyguları olabileceği ihtimalinin yüksek olduğu yönünde görüşler literatüre geçmiştir (bkz. Ersöz, 2020, s. 64).

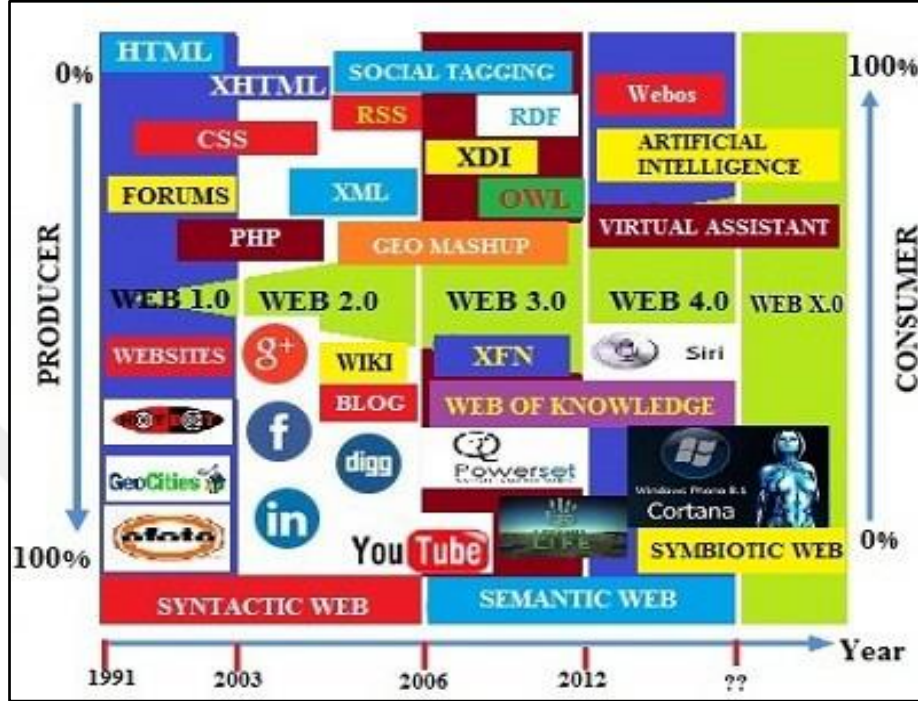
2.3.1.3. Öğrenim nesnesi olarak Web 2.0 araçları

Çalışmanın bu kısmında öncelikle Web araçlarına dair terminoloji (2.3.1.3.1.), sonra eğitimde kullanılan Web 2.0 araçları (2.3.1.3.2.) ve tez konusuna özel olarak Podcast’e dair terminoloji (2.3.1.3.3.) yer alır.

2.3.1.3.1. Web araçlarına dair terminoloji

Web araçları (İng. “tool”), web sitelerine bağlanarak ya da aplikasyon, kısaca “app” denilen uygulamalarla erişilebilir. Web teknolojilerinde araçlar oluşturulurken, bilgisayarların birbirleri ile iletişim kurmasını sağlayan program yazılım dilleri ve multimedya paketleri kullanılır. Bunlar, Web siteleri ile ne tür bir bağlantı kurulacağını belirler. Web sitelerinde sunucudan kullanıcıya iletilen arayüzün arkasında Web

teknolojileri bilgileri yer alır. Bu bilgiler, programlama dilleri, program arayüzleri ve dillerinin yanı sıra görünüm ve doküman tanıma standartlarını içerir (bkz. Patil & Surwade, 2018, s. 810). Bu bağlamda ortaya çıkan yeni kavramlar ve hangi dönemde ortaya çıktıkları şekil 2.3.7.'de yer alır.

Şekil 2.3.7. Web 1.0'ın Web 4.0'a evrimi

(Nath vd., 2015, s. y.)

Yukarıda Web araçlarının gelişimi “mono internet olarak kullanılan Web 1.0” (MEB & Turgut, 2020) başlayıp Web 5.0'a kadar resmedilmiştir. Bu bağlamda Web sürümlerinin oluşumuna zemin hazırlayan unsurlar görselin üst kısımlarında yer alır.

Web 1.0'ın oluşumunda önemli rol oynayan (bkz. Ersöz, 2020, s. 60), 1993 yılında ortaya çıkan HTML, program yazılım dili olarak bilinse de hazırlanan sitenin iskeletini oluşturan biçimlendirme kalıbı olarak düşünülebilir (bkz. Çalışkan, 2019). Tek başına kullanıldığında görsel açıdan zayıf kaldığından HTML ile uyumlu başka programlama dilleri ile birlikte kullanıldığında, örneğin CSS (İng. “cascading styling sheets”) ve 1995 yılında ortaya çıkan PHP, görsel açıdan zenginleşir (Çalışkan, 2019; bkz. Patil & Surwade, 2018, s. 810). XHTML'in ise XML standardında oluşturulmuş HTML dosyaları olduğu söylenebilir (bkz. Sezer, 2016).

XML (İng. “Extensible Markup Language”) yine bir programlama dilidir (bkz. Patil & Surwade, 2018, s. 810). Burada veriler sadece makinelerin değil, insanların da anlayacağı şekilde etiketlenir. Web 2.0 döneminde XHTML, PHP, CSS gibi programlama dillerinin kullanımı devam ederken bunlara XML kullanarak oluşturulan RSS eklenmiştir (bkz. Köse, 2010, s. 340).

Bir veri biçimi olarak RSS ilk önce Netscape tarafından 90’ların sonunda “Zengin İçerikli Site Özeti” (İng. Rich Site Summary) olarak oluşturulmuştur. Dave Winer ise 2003 yılında “Gerçekten Kolay İçerik Paylaşımı” (İng. Really Simple Syndication) şekliyle RSS 2.0’i geliştirmiştir (bkz. Bayrakdar vd., 2010, s. 788). RSS teknolojisi 2002 yılından beri kullanılıyor olsa da internet ağında ilk kez 2004 yılında görsel işitsel dosyaların aboneliğinin başlamasıyla beraber kullanımı yaygınlaşmıştır. Yine 2004 yılında Podcast kavramını ilk kez Amerikalı gazeteci Ben Hammersley tarafından bir gazetede kullanılmıştır. Bu kavram 2005 yılında yılın kelimesi seçilmiştir. Aynı yıl içinde Apple markasına ait iTunes güncellenmiş, Podcast’lerin otomatik olarak erişilmesini sağlayarak kullanımını artırmıştır. Öyle ki Podcast kullanımı günlük hayatta ve eğitim alanında hızla artmıştır (bkz. Bernick & Hoheisel, 2008, s. 374; bkz. Ramirez, 2011, s. 42).

RSS, “Potcatcher” isminde bir programla (bkz. Stork, 2012, s. 4) Web sitelerinde bulunun ses kaydı dosyalarına abone olmayı sağlayan (bkz. Bernick & Hoheisel, 2008, s. 373), güncellemelerin takibini kolaylaştıran bir teknolojidir ve Podcast gibi ses veya video kayıtlarının yayınına gerçekleştirmede kullanılır (bkz. Köse, 2010, s. 339 v.d.).

Web 3.0 ile ilişkilendirilen kavramlar RDF, XFN ve OWL’dır. RDF (İng. “Resource Description Framework”), kaynak tanımlama çerçevesinde Web kaynaklarını ilişkilendirerek değerlendirmeye yarayan ve meta verileri sağlayan bir teknolojidir (bkz. Patil & Surwade, 2018, s. 812 v.d.). XFN (İng. “XHTML Friends Network”) bağlantı türlerini belirlemeye yaran bir kod türüdür (Yazıcı, 2021). OWL (İng. “Web Ontology Language”) ise XML dili temelinde geliştirilmiş olan ve verilerin anlamlandırılmasına aracılık eden yeni bir program yazılım dilidir (bkz. Ersöz, 2020, s. 61).

Web 4.0 ile bağlantılı olan kavram ise WebOS’dur. WebOS, insan beynine paralel çalışan (bkz. Patil & Surwade, 2018, s. 814), yeni nesil Linux altyapılı bir işletim sistemi olacağı, bu sayede okunacak olan Web içeriklerinde işleyişin daha akıllıca olacağı ve iş

yükünü hafifleten karar verme fonksiyonu ile donatılacağı düşünülmektedir (bkz. Ersöz, 2020, s. 61).

2.3.1.3.2. Eğitimde kullanılan Web 2.0 araçları

Dördüncü sanayi devrimi, teknolojik alanda devrim olarak nitelendirilebileceğimiz otonom teknolojiler, 3D yazıcılar, yapay zeka gibi yeniliklerle bağlantılı olsa da, eğitim alanında bunlardan ziyade Web 2.0 ile ortaya çıkan araçlar ön plandadır (Prof. Dr. Selçuk Özdemir, 2020; akt. bkz. Sözeri vd., 2020, s. 10).

Önceki kısımda Web ile bağlantılı ortaya çıkan bazı yeni kavramlara yer verilirken, bu alanda ortaya çıkan ve bilgisayar programcılığı dışındaki bölümlerde aşına olunmayan terimler oldukça fazla olduğu gözlemlenebilir. İnternette her türlü bilgiye ulaşmak mümkün olsa da, Web 2.0 araçları ile ilgili eğitimcilerin başvurabileceği tüm bu araçları derleyen çalışmalar sınırlı sayıdadır (MEB & Turgut, 2020).

Bu bağlamda daha genel bir çalışma olarak Birkelbach, Preglau ve Rammel'in (2019, s.20-32) makalesinde Web araçları ve uygulamalar tablo şeklinde sıralanmış olsa da, Web 2.0 araçlarının eğitim ortamlarında kullanılması konusunda rehberlik eden iki çalışmadan yararlanarak (bkz. MEB & Turgut, 2020; bkz. Sözeri vd., 2020), söz konusu araçlar EK 1'deki tabloda verilmiştir.

EK 1'deki altı sayfalık tabloda, eğitimde kullanılan Web 2.0 araçlarının bazıları listelenmiştir. Bu tablodakiler dışında daha birçok Web 2.0 aracı mevcuttur, zira internette sunulan imkânlar sınırsızdır. Tablo içindeki uygulamalar ders hazırlığında, ders içinde, ders sonrasında, sınav amacıyla, uzaktan eğitim amacıyla; site, e-kitap, afiş veya broşür oluşturmada kullanılabilir.

Web 2.0 araçlarının eğitimde birçok kullanım şekli mümkündür, ancak yapılan bir anket araştırmasının sonucuna göre öğretmenler en çok sosyal ağları tercih etmişlerdir (bkz. Aktaş & Karaca, 2019, s. 223). Bunlara örnek olarak Youtube, Facebook ve Twitter gibi uygulamalar gösterilebilir. Ayrıca Web 2.0 araçları ile çevrimiçi içerikler hazırlanıp, paylaşılabılır, örneğin sınav amaçlı hazırlanan bir quiz, görüş öğrenme amaçlı bir anket veya yorumlamalar için blog yazıları oluşturulabilir. Birçok sitede beğenilen içerikler daha sonra bulma ve kullanma amacıyla beğenilebilir veya yer imleçleri vasıtasıyla sık kullananlara eklenebilir. İşbirlikçi çalışmalarda çevrimiçi sunum, dergi, e-kitap, afiş, video vb. hazırlanıp

yayımlanabilir. Dersle ilgili geri dönütler, tekrarlar, derse giriş esnasında motivasyonu yükseltme ve uzaktan eğitim için de Web 2.0 araçları kullanılabileceği gibi dışında çevrimiçi oyunlarla eğlenerek öğrenmek ve öğretmek mümkündür. Son olarak tez konusunda da olduğu gibi bir sitenin RSS yayınlarını takip ederek güncel bilgilere anında ulaşabilir ve sunulan Podcast'lerden faydalanılabileceği söylenebilir (bkz. MEB & Turgut, 2020).

2.3.1.3.3. Podcast'e dair teknolojik terimler

Bu kısımda tez konusuna özel olarak, Podcast kullanımında ön plana çıkan teknolojik terimlere yer verilir. Özellikle Podcast'ler MP3 veya MP4 formatında olduğundan bunların arasında farklar aşağıda açıklanır.

Değişik formatlarda sunulan müzik dosyaları bulunsa da MP3 kısaltması ile tanınan, esasen MPEG-1 Audio Layer 3 ismindeki ses dosyaları oldukça yaygın olarak kullanılır. Bu dosyalarda belli algoritmalar sayesinde sesi sıkıştırdığından küçük boyutta olur, fakat insanların duyamayacağı düzeydeki frekanslar kayıt esnasında kayba uğrayabilir. Bu durum ses kalitesini pek etkilemez. Buna karşın sesler sıkıştırılmadığında dosya boyutu büyük olur ama frekanslar kayba uğramadığından çok çeşitli sesler içerir, örneğin WAV dosyaları böyledir. Seslerin sıkıştırılmadığı bir WAV ses dosyası, MP3 dosyasından on bir kat daha büyük olur (bkz. Milliyet, 2009).

MP4 yine bir kısaltmadır, fakat MPEG-4 Part 14'den gelir. Bu dosya türü temelde Apple markasının MOV dosyasına dayanır. Burada kullanılan algoritmalar yine MP3'teki gibidir, fakat MP3'ün aksine MP4 içerisinde sesin yanı sıra video da depolayan bir formattır ve Container olarak da bilinir. MP4 dosyalarının içinde sıkıştırılmış MP3 ses dosyaları, alt yazılar ve hareketli görüntüler yer alabilir. Taşınabilir medya oynatıcılar gibi farklı cihazlar ile MP4 dosyalarını açmak mümkündür (bkz. Milliyet, 2009).

Ayrıca yine Apple markasına ait iTunes programı da burada önemlidir. iTunes tüm dünyadaki kullanıcılara Podcast ve müzik dinleme veya video izleme-yükleme gibi imkânlar sunan bir yazılım programıdır (bkz. Hürriyet, 2021). Deutsche Welle sitesinde sunulan Podcast'leri açmak için örneğin iki seçenek mevcuttur. Bu Podcast'ler ya RSS okuyucusu yüklenip, RSS seçeneği ile veya iTunes seçeneği ile indirme gerektirmeden dinlenebilir (bkz. Bernick & Hoheisel, 2008, s. 373).

Bir dağıtım tekniği olarak RSS aracı, Podcast gibi çeşitli ses dosyalarının mobil ortamlara aktarılmasını sağlar. Podcast'ler önceleri eğitsel amaç gütmekten oluşturulan MP3 şeklinde ki ses kayıtları iken, MP4 formatına geçildikten sonra özellikle eğitim alanında etkili olmuştur (bkz. Bayrakdar vd., 2010, s. 788). Ancak Podcast gibi eğitsel amaçlı kullanılan internet içeriklerini derste kullanmadan evvel özenle seçmek gerektiğinden, bu materyallerin seçiminde nelere dikkat etmek gerektiği hakkında fikir sunan bazı kataloglar aşağıda yer alır.

2.3.2. Kriterler katalogları

Çalışmanın bu kısmında, iki kriterler kataloğuna yer verilir. Öncelikle Hermann Funk tarafından geliştirilen kataloğun neden bu çalışmada tercih edilmediği açıklanır (2.3.2.1.). Sonra bu çalışmada esas alınan kriterler kataloğu tanıtılıp, bu kataloğun daha önce kullanıldığı araştırmalara ve bu çalışmayı onlardan ayıran özelliklere yer verilir (2.3.2.2.).

2.3.2.1. Hermann Funk kriterler kataloğu

Hermann Funk tarafından 2004 yılında yayınlanan makalede çalışma kitaplarının niteliğine yönelik kriterler sunulmuştur. Bu katalogda kriterler toplamda on iki kategoriye ayrılmıştır ve her kategoride dörder veya beşer soru bulunur.

İlk sınıflandırmadaki sorular çalışma kitabının yanındaki CD'ye yöneliktir. İkinci kategorideki sorular AOÖÇ'ye uygunluk hakkındadır. Üçüncü olarak materyalin kurumla uygunluğuna dair sorular vardır. Dinleme becerilerine yönelik sorular ise beş tanedir ve dördüncü kategoride yer alır. Sonra diğer temel dil becerilerine, alıştırmalara ve dilsel öğelere yönelik sorular yer alır (bkz. Funk, 2004).

Bu tez çalışmasında Funk'un kriter kataloğu ile çalışmak tercih edilmemiştir, çünkü söz konusu katalog aslında çalışma kitaplarına yöneliktir ve dinleme becerileri alanındaki sorular internette sunulan materyaller için yeterince kapsayıcı bulunmamıştır.

Bunun dışında, özellikle Almanca yabancı dil alanında internette sunulan öğrenme materyallerine yönelik bir katalog bulunduğundan, burada yer verilmiş olan katalogdan mevcut çalışmaya sadece üçüncü kategorideki kriterlerden esinlenerek, müfredata yönelik sorular eklenmiş bulunuyor. Diğer kataloğa dair bilgiler aşağıda yer alır.

2.3.2.2. *Giessen Üniversitesi Kriterler Kataloğu*

Giessen Justus-Liebig Üniversitesinde Alman Dili ve Edebiyatı Enstitüsünde, 2002 yılında Prof. Dietmar Rösler öncülüğünde “internet tabanlı Almanca yabancı dil öğrenme”¹⁹ semineri (Rösler, 2002) kapsamında geliştirilmiş olan “Yabancı Dil Almanca Öğrenme Nesneleri İçin Kriterler Kataloğu”, internette sunulan eğitsel materyalleri incelemeye yönelik kriterler sunar. Katalogda yer alan kriterler daha çok kaliteye yönelik soruların derlemesidir denilebilir. Hangi kategorideki materyali incelenecekse, o kategorinin sorularını kullanmak yön gösterici olacağı, üniversite tarafından katalogun tanıtımında belirtilmiştir. Ancak bu kriterler katalogunun daha çok genç ve yetişkinlere yönelik materyallerle uygun olduğu, çocuklara yönelik içeriklerin incelenmesinde yetersiz kalacağından başka kriter katalogları ile beraber kullanılması gerekeceği, ayrıca sunulan materyallerin derste kullanıma uygun olup olmadığının incelenmesinde de bu katalog dışında kriterler gerekli olduğu yine üniversitenin kataloga dair açıklamalarındandır (bkz. Giessen Üniversitesi, t.y.). Buna istinaden bu çalışmada Giessen Üniversitesi kriterler kataloguna ek olarak müfredatta belirtilen kriterler de dikkate alınmıştır.

Giessen Üniversitesinde geliştirilen katalogda önce genel kriterler, sonra beceri alanlarına yönelik kriterler, son olarak da öğrenim alanlarına yönelik kriterler bulunmaktadır. Genel kriterlerdeki sorular teknik araçlara yönelik, alıştırmalar hakkında, etkileşim ve geri dönütleri de kapsamaktadır. Beceri alanları dört temel dil becerisine artı olarak ayrıca sınıflandırılmış görsel-işitsel alana dair sorular bulunmaktadır. Öğrenim alanları ise ülke bilgisi, gramer, kelime bilgisi, telaffuz, testler ve oyunlara yönelik kriterleri içerir (bkz. Rösler, 2002).

Bu katalogda tez konusuna dair dinleme becerisine yönelik yedi soru bulunmaktadır, bunlardan ikisi analizlere dahil edilmemiştir, çünkü bunlardan bir tanesi Almanya dışında konuşulan Alman diline dair sorudur, diğeri ise doğrudan dinleme materyaline değil alıştırmaya yöneliktir ve bu çalışma için önem arz etmemektedir. Ancak incelemeye dahil edilen sorular arasında alıştırmalara yönelik kriterler de mevcuttur²⁰.

Söz konusu katalog ile daha evvel 2018 yılında mısırdaki yapılan bir çalışmada Deutsche Welle sitesinde yer alan bağımsız dil kullanımı seviyesindeki materyaller incelemiştir (bkz. Abuelela, 2018, s. 237), fakat ölçeğe yer verilmemiştir. Türkiye’de ise 2020 yılında, aynı

¹⁹ Seminar ismi Almancadan Türkçeye çevrilmiştir. Bkz. “Internetgestütztes DaF-Lernen”

²⁰ Bkz. 1.2.3. Çalışmanın özel amacı

kriterler kataloğundaki bazı sorulardan esinlenerek bir ders kitabına ait dinleme metinleri incelemiştir (bkz. Kaya, 2020, s. 7). Bu tez çalışmasını diğerlerinden ayıran özellikler, öncelikle katalogda yer alan soruların doğrudan kullanılıyor olması, ölçeğe yer veriliyor olması ve A1 seviyesindeki internet öğrenme materyalini inceliyor olmasının yanı sıra, bu materyallerin müfredat ile uyumunu da dikkate alıyor olması ve kullanımı hakkında örnek bir ders planı sunmasıdır.

2.3.3. Almanca yabancı dil dersinde Podcast kullanımı

Çalışmanın bu kısmında önce ek materyal olarak Podcast yer alır (2.3.3.1.). Sonra Podcast'in dil becerileri üzerine etkileri sıralanır (2.3.3.2.) ve dinleme becerisi özel olarak ele alınır (2.3.3.3.). Podcast'lerin yabancı dil dersinde kullanılırken ne şekilde sınıflandırılabileceği (2.3.3.4.), bunları derste kullanmanın ne gibi avantaj ve dezavantajları olduğu (2.3.3.5.) ve hangi yöntem ve teorilerle kullanılması gerektiği açıklanır (2.3.3.6.). Tüm bunlar Podcast kullanımında dikkate alınması gereken unsurlardır, ancak bunların haricinde dikkat edilmesi gereken diğer unsurlar ayrıca ele alınır (2.3.3.7.). En son Podcast kullanımına dair diğer araştırma sonuçlarına yer verilerek (2.3.3.8.), ikinci bölüm tamamlanır.

2.3.3.1. Ders kitapları ve ek materyal olarak Podcast

Özellikle hedef dilin konuşulduğu ülkeden uzakta yaşayanlar için otantik işitsel materyal kullanımı önem taşır (bkz. Ramirez, 2011, s. 45). Yapılan araştırmaların sonucuna göre özellikle başlangıç seviyesinde YDA ders kitaplarına ait ses kayıtlarının otantik olmadığı belgelenmiştir (bkz. Kaya, 2020, s. 135; bkz. Kılıç, 2019, s. 28-32; bkz. Kitzler, 2011, s. 99-101). Yabancı dil dersinde kurs kitaplarının yanında sunulan CD'lerde genellikle arka plandaki cızırtı, gürültü ve sesler kayda alınmaz, bu da kaydın yapay olmasına sebep olur, oysa Podcast'lerde tam tersi, arka plan sesleri vb. olduğundan bu kayıtlar otantiktir ve bu, dersi zenginleştirir (bkz. Dzechis, 2019, s. 200).

Podcast, derste kullanılan kitabın yanında destekleyici materyal olarak kullanılabilir (bkz. Bee Hoon & Masudul Hasan, 2013, s. 130). Almanca yabancı dil dersinde özellikle A1 seviyesinde kullanıma uygun olan Podcast'ler örneğin Deutsche Welle sitesinde sunulmaktadır (bkz. Tahir, 2019, s. 42). Deutsche Welle dışında Podcast'ler sunan bazı Web siteleri şöyle sıralanabilir "Deutschlandfunk, WDR, SWR, ZDF, KI.KA, ARD, Dritte

Programme, B5 aktuell, Bayern 2/3, Sternteilchen TV, N-Joy- Radio, Themen- und Köpfe, Podunion ve LaG- Podcasts” (Tahir, 2019, s. 47).

2.3.3.2. Podcast’in dil becerileri üzerine etkisi

Podcast’in dil becerilerinin geliştirilmesi üzerine olumlu etkileri olduğu literatüre yansımıştır. Podcast kullanımı ile telaffuz, dilbilgisi, kelime dağarcığı, dinleme ve konuşma becerilerinin gelişimi yanı sıra bu alanlara bağlı becerilerin gelişim hızı artabilir. Podcast kullanımı ile öğrenci kendi öğrenme hızına uygun olarak öğrenirken, daha yavaş öğrenenler de eksiklerini tamamlama imkânı bulur. Podcast, dil becerilerinin gelişimini destekleyen, yeterlilikleri güçlendiren, destekçi ve yardımcı bir araç görevi görür. Yabancı dil alanında Podcast kullanımını inceleyen bir çok araştırmanın sonucunda olumlu sonuçlar ve katılımcı görüşleri bildirilmiştir (bkz. Bee Hoon & Masudul Hasan, 2013, s. 130).

Amerika’da 2006 yılında 43 öğrenci ile yapılan bir araştırmada, öğrencilerin %84’ü Podcast’i çok gerekli bir öğrenme aracı olarak değerlendirmiş, zaman ve mekândan bağımsızlığına somut örnekler vererek, kişisel ihtiyaçlarına yönelik kullanımın mümkün olduğunu bildirmişlerdir. Daha büyük bazı araştırmalarda ise 1200 geçen katılımcı sayıları ile katılımcıların %75’i sunulan bu eğitim imkânını en az bir kez kendi isteği ile kullanmış, öğrencilerin %74’ü Podcast’i aldıkları eğitime destek veren bir araç olarak değerlendirmiş, akılda kalıcı ve esneklik sağlayan bir teknoloji olduğunu bildirmişlerdir (bkz. Bayrakdar vd., 2010, s. 789 v.d.). Podcast’in kültürel öğrenmeye de katkı sağladığını gösteren çalışmalar mevcuttur (bkz. Bee Hoon & Masudul Hasan, 2013, s. 130).

Türkiye’de Podcast kullanımına dair yapılan bir anket çalışmasında öğrenciler her bir soruya en az %60,7 ile %71,4 olumlu geri dönüt vermiştir ve Podcast kullanımını faydalı bulduklarını bildirmişlerdir (bkz. Tahir, 2019, s. 141). Öğrenciler Podcast ile çalışmadan evvel daha çok olumsuz görüşler bildirmiş olsalar da uygulamalardan sonra %77,8’i Podcast ile çalışmayı sevdiğini belirtmiştir (bkz. Tahir, 2019, s. 142).

Be Hoon ve Masudul Hasan (2013) yabancı dil öğreniminde Podcast kullanımı hakkındaki makalelerinde bu ses kayıtlarının faydalarını şu sözlerle özetlemişlerdir:

“Numerous research studies on podcasts confirm the efficacy of computer applications in second language learning and teaching contexts, and claim that the integration of podcastin learning can improve academic performance, enhance motivation, and promote learning. Podcast is also considered a powerful learning method in many aspects such as culture and history of the areas where the target language is spoken.” (Bee Hoon & Masudul Hasan, 2013, s. 132)

Çalışmada akademik performansın iyileştirilmesi, motivasyonun artırılması ve öğrenmeye teşvik etmesinin yanı sıra Podcast kullanımına yönelik yapılan araştırmalarda genel anlamda olumlu tutum, geri dönüt ve tepkiler alındığının belgelendiği de eklenmiştir (bkz. Bee Hoon & Masudul Hasan, 2013, s. 133).

2.3.3.3. Dinleme becerisi ve Podcast kullanımı

Küreselleşme ve globalleşme gibi etkilerle toplumsal yapının değişimine bağlı olarak bilgi toplumuna geçişte tüm dünyada yabancı dil bilmek ön plana çıkan bir özellik haline gelmiştir (bkz. Hladushyna, 2020, s. 3). Yabancı dildeki iletişimin önem kazanmasıyla beraber, yabancı dil öğretiminde 20. yüzyıldan günümüze gelişmiş olan dil öğretim yöntemlerinden dinleme becerisinin rolü değişmiş, önemi artmıştır (bkz. Hunfeld & Neuner, 2009, s. 57, 83 & 108).

Günlük hayatta yazı dili %5, sözlü iletişim ise %95 rol oynarken, en önemli beceri %55 oranla dinlemedir, sonra %25'lik oranla konuşma gelir (bkz. Ramirez, 2011, s. 45). Dinleme becerileri son yıllarda iletişim için daha da önemli hale geldiğinden, ders programları hazırlanırken bu beceriye daha çok ağırlık verilmeye başlanmıştır (bkz. Ramirez, 2011, s. 44).

Dinleme becerisinin önem kazanmasıyla beraber, bu becerinin eğitimi de yine dijitalleşme ve globalleşmeye bağlı olarak değişmeye başlamış, teknolojik yeniliklerin yabancı dil dersinde kullanımı yaygınlaşmıştır (bkz. Ramirez, 2011, s. 38). Yabancı dil dersinde hem algısal hem üretsel dil işlemlerinin gelişiminde ve buna bağlı olarak dinleme becerilerinin kazanımında Podcast'ler kullanılabilir (bkz. Ramirez, 2011, s. 44), zira Başaran 2010 yılında doktora tezinde Podcast'lerin dinleme becerisinin geliştirilmesine katkı sağladığını ortaya koymuştur (bkz. Tahir, 2019, s. 5) ve yurtdışında yapılmış olan bir çok araştırmada Podcast'lerin dinleme ve konuşma becerilerinin gelişimine yardımcı olduğu belgelenmiştir (bkz. Bee Hoon & Masudul Hasan, 2013, s. 128).

2.3.3.4. Podcast'in sınıflandırılması

Dahlhaus (1994, s. 52) dinleme alıştırmalarının derste kullanımının belli bir sistemi olması adına öneriler sunmuştur. Buna göre alıştırmalar konulara göre, türüne (monolog,

diyalog, multilog) göre, otantik olup olmamasına, didaktize edilmiş olup olmamasına, dinleme stil ve stratejilerine göre²¹ sınıflandırılabilir (bkz. Tahir, 2019, s. 47).

Podcast'ler Adamczak-Krysztofowicz ve Stork tarafından 2010 yılında dört kategoriye ayrılmıştır. İlk kategori Podcast'i "algılama kanalı"na göre sınıflandırır. Bu kategoride Podcast'ler "işitsel Podcast" ve "Görsel-işitsel Podcast" olarak iki gruba ayrılmıştır (bkz. Adamczak-Krysztofowicz & Stork, 2010, s. 180).

İkinci kategoride Hüllen (1977) çalışmasına dayanarak Podcast'in "sunum şekli"ne göre sınıflandırma yapılmıştır. Bu kategoride monolog, diyalog ve "multilog" içermesine göre Podcast'ler üç türe ayrılmıştır. Monolog içeren Podcast'ler, konuşma, rapor, sunum, röportaj veya yorumlama şeklinde olabilir. Diyalog içeren Podcast'ler, örneğin söyleşi şeklinde olabilir. Multilog ile de daha karmaşık olan konuşma türleri kast edilir, örneğin tartışma, sohbet ve gündüz kuşağı sohbet programlarındaki konuşmalar gibi (bkz. Adamczak-Krysztofowicz & Stork, 2010, s. 180). Ramirez (2011), monologların özellikle başlangıç seviyesinde dinlediğini anlamada kolaylık sunduğunu bir avantaj olarak değerlendirirken, içeriğin dinleyiciler tarafından monoton bulunabileceğini dezavantaj olarak görür. Diyalog içeren Podcast'lerin selamlaşma ve vedalaşma gibi konuşmalar sunabileceğini bildiren Ramirez, bu tür kayıtlarda etkileşimin gözlemlenebileceğini söyler. Multilog içeren konuşma türlerinde konuşmacıların sıkça değiştiği için, bu tür Podcast'leri daha çok ileri düzeydeki seviyelerde kullanılmasını uygun bulur (bkz. Ramirez, 2011, s. 43).

Adamczak-Krysztofowicz ve Stork üçüncü kategoride Eggers'in (1996, s.34) çalışmasına dayanarak "sözlü iletişimin şekli"ne göre ayırım yapılmasını önerir. Bu kategoride "spontane konuşmalar içeren Podcast"ler, örneğin diyalog veya multilog olarak yürütülen bir sohbet ve "ön hazırlıklı Podcast"ler, yani haberler veya yorumlamalar gibi önceden hazırlık yapılmış olup üretilen içeriklerin ayırt edilmesi ile, iki sınıflandırma yapılmıştır.

Dördüncü olarak "didaktizasyon" kategorisi getirilmiştir. Burada Podcast'ler üç türde sınıflandırılmıştır. Birinci tür "dilsel olarak otantik" oluşturulmuş Podcast'lerdir ve Podcast'lerin yabancı dil dersi için didaktize edilmediği, yani pedagojik olarak şekillendirilmeden, orijinal halinin olduğu gibi korunduğu Podcast'leri içerir. İkinci türde

²¹ Bkz. 2.2.2.4. Dinleme becerisi, 2.2.3.1. Dinleme becerisi geliştirme yaklaşımları ve 2.2.3.2. Dinleme becerisi geliştirme stratejileri

“didaktize edilmiş otantik” Podcast’ler yer alır. Bu tür Podcast’lerin anadil veya yabancı dil konuşanları tarafından özellikle öğrenme ortamı için oluşturulduğu, fakat konuşmaların gerçek hayatta olduğu gibi şekillendiği, konuşmaların dışındaki öğelerin, örneğin arka plan seslerinin de bulunduğu ses kayıtlarını içerir. Üçüncü tür ise “didaktize edilmiş” Podcast’lerdir. Bu tür Podcast’ler örneğin daha yavaş bir konuşma hızı ile veya basitleştirilmiş konuşmalarla verilebilir; konuşmaların transkriptleri vardır veya ufak bir sözlükle kelimelerin anlamları eklenmiş olabileceği gibi dinleme becerileri alıştırmaları da var olabilir (bkz. Adamczak-Krysztowicz & Stork, 2010, s. 181).

Ramirez, daha evvel Adamczak-Krysztowicz ve Stork tarafından 2010 yılında yapılan çalışmaya dayanarak Podcast’leri iki gruba ayırmayı önermektedir. İlk gruplandırmayı Podcast’in sunum şekline göre yapılmasını ve monolog, diyalog veya multilog içermesine göre kategorize edilmesini önerir. İkinci grupta ise Podcast’lerin didaktize edilmiş veya edilmemiş olmasına göre sınıflandırılmasını uygun bulur (bkz. Ramirez, 2011, s. 43). Didaktize edilmemiş Podcast’lerin derste kullanılabilmesi için öncelikle didaktize edilmeleri ve belli yöntemler ile sunmak üzere hazırlıklar yapmak gerekir ki bu da öğretmen için fazladan iş yükü ve zaman kaybı anlamına gelir, ancak bu hazırlıklar Podcast’in kullanım değerini artırır (bkz. Dzechis, 2019, s. 201). Yabancı dil dersinde didaktize edilmiş Podcast’lerin kullanımı daha kolaydır, çünkü bunların dil seviyeleri ve konuları da belirtilmiştir. Böylece sunulan Podcast’lerin dersin konu ve hedeflerine uygunluğunu belirlemek, didaktize edilmemiş Podcast’lere göre daha hızlı olur (bkz. Ramirez, 2011, s. 43).

2.3.3.5. Podcast kullanımının avantaj ve dezavantajları

Podcast’ler tamamen yeni bir buluş değildir. Hali hazırda var olan bir takım medya ürünlerinin bir çeşidi olarak düşünülebilir, ancak avantajı diğer medya ürünlerinin özelliklerini de barındırırken, ses kaydı üretimi gibi yeni işlevlerin de eklenmiş olması ve bu sayede çeşitliliği artırmasıdır (bkz. Stork, 2012, s. 6).

Mitchian’a (2017, s.17) göre mobil öğrenme kavramı, eğitsel amaçlı elektronik cihazla gerçekleşen her türlü öğrenmeye verilen isimdir (akt. bkz. Stork, 2012, s. 7). Buna göre Podcast ile öğrenme de bir çeşit mobil öğrenmedir. Mobil öğrenme denilince, öğrenmeyi zaman ve mekândan bağımsız kılan tablet, laptop, bilgisayar ve cep telefonu gibi aygıtlar kastedilir. Mobil öğrenmenin avantaj ve dezavantajları Podcast için de geçerlidir. Buna göre taşınabilirlik, yararlı işlevler, belli bir saate bağlı olmaksızın çalışma imkânı ve bu sayede

ihtiyaç duyulan zamanda öğrenme, ihtiyaç duyulan mekânda öğrenme, kendiliğinden doğal bir akışta öğrenme ve hayat boyu öğrenme avantajlar olarak sıralanabilir. Buna karşın kullanılan cihazların sınırlı depolama alanı sunuyor olması, cihazların ekranı ayrıntıları görüntülemeye yetmeyecek kadar küçük olması veya klavyenin küçük olması yanı sıra bağlantıda oluşabilecek kopukluklar, aygıtın pil ömrü ve güvenlik sorunları gibi dezavantajlar da sıralanabilir (bkz. Bayrakdar vd., 2010, s. 788).

Bunların dışında Bruno (2007), özellikle Podcast kullanımı hakkında avantaj ve dezavantajları sıralamıştır (akt. bkz. Bayrakdar vd., 2010, s. 788). Podcast kullanımındaki avantajlar, bu ses dosyalarının mobil öğrenmede olduğu gibi zaman ve mekândan bağımsız olması, ücretsiz abonelikler sayesinde masrafsız olması, çevrimiçi erişimin olması, basit kullanılabilirliği olması ve kullanıcı için kolaylıklar sağlaması şeklinde sıralanabilir. Yabancı dil olarak Almanca dersinde Podcast kullanımı ile dinleme metinlerinin artması, farklı çalışma türleri ile çalışmanın mümkün olması, örneğin tek başına veya grup ile çalışma (bkz. Stork, 2012, s. 6); ev ödevlerinin yazılı metinlerle sınırlı kalmaması (bkz. Stork, 2012, s. 7), ses kaydı üretiminin mümkün olması (bkz. Stork, 2012, s. 8) ve dört temel dil becerilerinin aynı anda geliştirilmesine imkân sunması (bkz. Stork, 2012, s. 9) da yine avantajlar arasında sıralanabilir.

Bunlara karşın oluşabilecek teknolojik sorunlar, lisanslı ses kayıtlarında oluşabilecek masraflar, içeriğin eğitsel kaynak olarak kullanımında ve akademik açıdan eksiklikler barındırabilecek olması, Podcast'lerin olumlu fonksiyonlarının öğrenci ve eğitimciler tarafından bilinmemesi ve bu sebeple kullanılmıyor olmaları ise dezavantajları olarak sıralanabilir (bkz. Bayrakdar vd., 2010, s. 789; bkz. Jham vd., 2008, s. 279).

2.3.3.6. Podcast kullanımında teori ve yöntemler

Almanca yabancı dil öğrenme yöntem ve teorileri²² tezin temel kavramsal çerçevesinde sıralanmıştı. Bu teori ve yöntemler, derste öğrenim nesnelerinin kullanımı söz konusu olduğunda yetersiz kaldığından, bunlara ek olarak dijitalleşmeyi ayrıca dikkate alan didaktik-metodik prensipler²³ (bkz. Brash & Pfeil, 2017, s. 7) de yine yukarıda açıklanmıştı.

Yabancı dil dersinde Podcast kullanımına dair ayrı bir teori veya yöntem yoktur. Podcast bir yöntem değil, araçtır. Dolayısı ile var olan dil öğrenim yöntem, teori ve prensiplerinden

²² Bkz. 2.2.1.1. Almanca öğrenme yöntemleri ve 2.2.1.2. Almanca öğrenme teorileri

²³ Bkz. 2.3.1.1.1. Didaktik-metodik prensipler

faaydalanarak Podcast'ler derse entegre edilebilir. Derste Podcast kullanıldığında öğrenciler bilgiyi aktif olarak keşfettiği, gözlemlediği ve yorumlayarak yapılandırdığı gerekçesi ile Rosell Aguilar (2007), Podcast'in öğrenim nesnesi olarak kullanımını yapılandırmacı öğrenme teorisiyle²⁴ bağdaştırır (bkz. Bee Hoon & Masudul Hasan, 2013, s. 128 v.d.).

2.3.3.7. Podcast kullanımında dikkat edilmesi gereken diğer unsurlar

Yabancı dil dersinde Podcast kullanılmaya başlandığından beri, öğrenim nesnesi olarak Podcast'in kullanımında dikkate alınması gereken unsurlar sınıflandırılmaya çalışılmıştır. Stock'a (2009, s.111) göre ilk olarak dikkat edilmesi gereken unsur telif hakkıdır, yani öğretmen her şeyden evvel Podcast'i derste kullandığında telif haklarını ihlal edip etmediğini bilmek durumundadır. İkinci olarak Podcast'in didaktik olarak kullanımının uygun olup olmadığına bakılmalı, Podcast'ler buna göre sınıflandırılmalıdır. Öğretmen söz konusu Podcast'in kullanımıyla neyi hedeflediğini, hangi amaçla kullandığını net olarak bilmesi gerekir. Bu sebeple Podcast'ler eğitsel hedef ve kazanımlara göre seçilmelidir. Kluckhohn'a göre (2009) bu seçim esnasında hedef kitle, kullanım imkânları, müfredatta belirtilen kurumsal hedefler, göz önünde tutulması gerektiğinden, ders için uygun olan Podcast'in seçimi bir çok kritere bağlı olup oldukça zordur (akt. bkz. Dzechis, 2019, s. 201-202).

Podcast'ler zaman ve mekândan bağımsız olarak erişilebilen (bkz. Kluckhohn, 2009, s. 7; akt. bkz. Tahir, 2019, s. 45) otantik içerikler sunuyor olsa da internette çok sayıda Podcast bulunur ve hepsinin derste kullanımı uygun olduğu söylenemez. Derse uygun Podcast'lerin seçiminde öğretmen tüm Podcast'i dinlemek durumundadır. Dinlenecek metnin yazılı versiyonu olsa dahi ses kalitesini de kontrol etmek gerekir. Konuşma hızı da önemlidir. Konuşma hızı belli programlar sayesinde değiştirilebilir olsa da metnin orijinalliğini ve bununla birlikte otantikliğini bozabilir. Bunlara ek olarak Podcast'in konusu dersin konuları ve müfredat ile uyumlu olması gerektiği (bkz. Tahir, 2019, s. 56), otantik olması gerektiği ve öğrenciye hitap eden içerikler sunması gerektiği Heckmann (2009) tarafından vurgulanmıştır (bkz. Tahir, 2019, s. 52 v.d.).

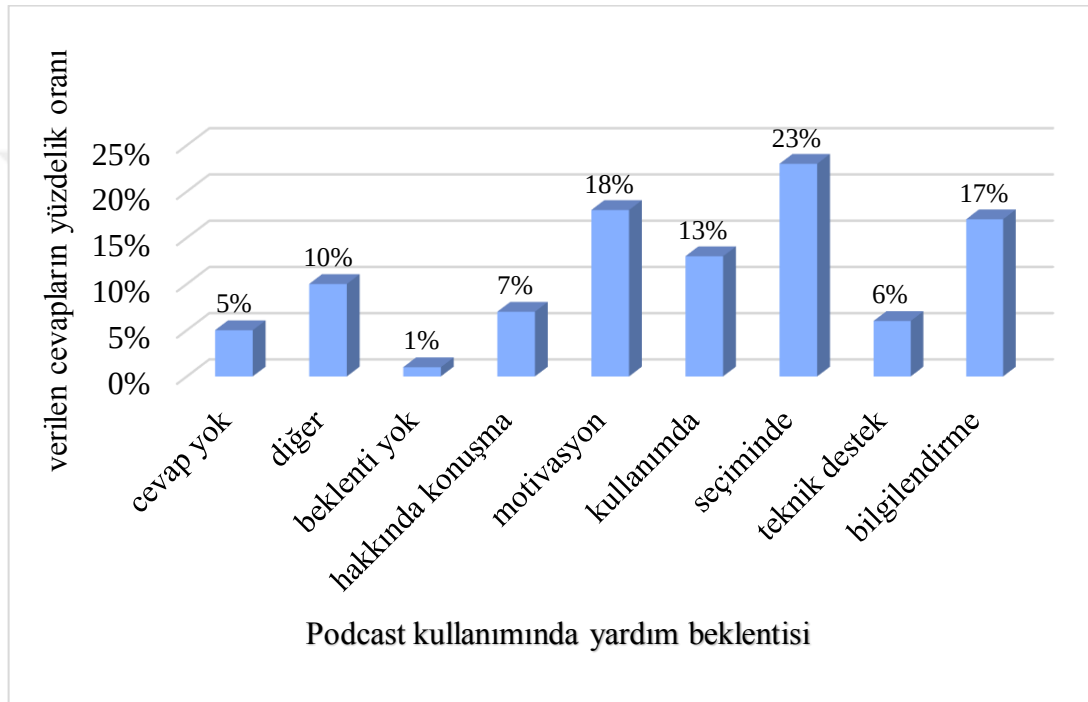
Podcast kullanılacak olan dersin belli yöntemlerle iyi planlanması gerekir (bkz. Tahir, 2019, s. 54). Podcast ile ilgili alan araştırmalarında ortaya çıkan sonuca göre, Podcast'lerin dikkati koruma adına en fazla 15-20 dakika uzunluğunda olması uygun bulunmuştur (bkz. Bayrakdar vd., 2010, s. 789 v.d.). Derste kullanılmak üzere Podcast seçerken veya

²⁴ Bkz. 2.2.1.2.3. Yapılandırmacı öğrenme teorisi

öğrencilere Podcast'ler önerirken bu kriterin de dikkate alınması gerekir. Yine dikkate alınmasında fayda olan diğer araştırma sonuçlarına aşağıda yer verilmiştir.

2.3.3.8. Podcast kullanımına dair diğer araştırmaların sonuçları

Darmstadt Teknik Üniversitesinde (2013) 144 katılımcı ile YDA alanında Podcast kullanımına dair yapılan bir anket çalışmasında, katılımcıların yabancı dil öğreniminde bu öğrenme nesnelerini kullanabilmek için ne gibi yardım beklentileri olduğu sorulduğunda, katılımcılar bu soruyu Grafik 2.3.1.'deki gibi cevaplamışlardır.

Grafik 2.3.1. Podcast kullanımından beklentiler²⁵

(Adamczak-Krysztofowicz vd., 2015, s. 26)

Yukarıdaki grafikte katılımcıların yabancı dil öğreniminde Podcast kullanmak için ne gibi yardım beklentileri olduğuna verilen cevaplar yüzdelik oranlarla belirtilmiştir. Katılımcıların yalnızca %1'inin bu anlamda hiçbir beklentisi olmadığını dikkat çekici olduğunu belirten araştırmacılar, kullanıcıların neredeyse hepsinin Podcast ile mobil öğrenmede yardıma ihtiyaç duyduğunun bulgular ile saptandığını vurgulamaktadırlar. Podcast'ler hakkında konuşma beklentisi olan kullanıcıların oranı %7, öğretmen tarafından Podcast kullanımına teşvik ve motive edilme beklentisi olanların oranı %18, Podcast

²⁵ Grafik yazar tarafından Türkçeye çevrilmiş ve yeniden oluşturulmuştur.

kullanımında yardıma ihtiyaç duyanların oranı %13, uygun Podcast'lerin seçiminde yardım beklentisi olanların oranı %23, teknik destek beklentisi olanların oranı %6 ve Podcast kullanımında öğretmen tarafından didaktik-methodik bilgilendirmelere ihtiyaç duyanların oranı da %17 olarak belirlenmiştir (bkz. Adamczak-Krysztowicz vd., 2015, s. 26).

Adamczak-Krysztowicz, Stork ve Trojan'ın (2015) araştırmasından ortaya çıkan sonuca göre öğretmenlerin öğrencileri bu beklentilere göre desteklemesi gerekir, fakat 2019 yılında Türkiye'de 168 öğretmen ile yapılan bir çalışmada, ankete katılan öğretmenlerin %73,8'i Podcast ve RSS gibi Web 2.0 araçlarını hiç kullanmadığı saptanmış ve bunun öğretmenlerin bu araçları tanımadığından kaynaklanıyor olabileceği belirtilmiştir (bkz. Aktaş & Karaca, 2019, s. 221 & 225).

Podcast kullanımının faydaları, avantajları ve kullanıcılar tarafından olumlu geri dönütler alındığı belgelenmişken²⁶ 2019 yılında yapılan başka bir çalışmada, bu teknolojinin eğitim alanında neden halen bu kadar nadir kullanıldığının sorgulanması gerektiği ve öğretmenlerin bu konuda bilinçlendirilerek, bu teknolojileri kullanmaları yönünde eğitilmeleri gerektiği önerilmiştir (bkz. Tahir, 2019, s. 148). Ayrıca aynı çalışmada Podcast kullanımının Millî Eğitim Bakanlığınca müfredata eklenmesi talebi de dile getirilmiştir. O zamana dek öğrencilere hangi Podcast'lerin nerede bulunabileceğini sunmak da bir çözüm önerisi olarak gösterildiği söylenebilir (bkz. Tahir, 2019, s. 149).

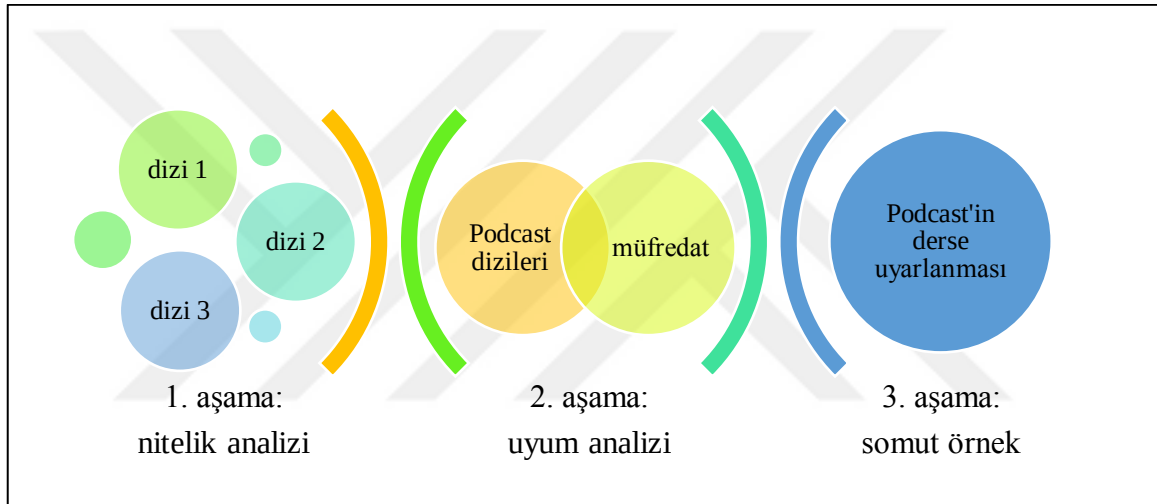
²⁶ Bkz. 2.3.3.2. Podcast'in dil becerileri üzerine etkisi ve 2.3.3.5. Podcast kullanımının avantaj ve dezavantajları

BÖLÜM III: YÖNTEM

Tezin bu bölümünde sırasıyla araştırma modeli (3.1.), araştırmanın evren ve örnekleme (3.2.), veri toplama araçları (3.3.), verilerin toplanması (3.4.) ve analizi (3.5.) ile ilgili bilgiler yer almaktadır.

3.1. Araştırma Modeli

Mevcut araştırmada iki aşamalı analiz sürecinden sonra üçüncü aşamada bu analizlerden elde edilen verilerle Podcast'in derse uyarlanmasına somut bir örnek vermek adına ders planı sunulacaktır. Araştırma modeli Şekil 3.1.1.'deki gibi tasarlanmıştır.

Şekil 3.1.1. Mevcut araştırmanın aşamaları

Yukarıdaki şekilde görülebileceği üzere araştırmanın ilk aşamasında üç dizinin (dizilere ait ek materyaller dahil) nitelik analizi yapılacaktır. Bu diziler “Deutsche Welle” sitesinin Türkçe arayüzünde sunduğu A1 düzeyindeki “Mission Berlin”, “Radio D” ve “Deutsch-Warum nicht?” dizileridir. Söz konusu dizilerin 2002 yılında Giessen Üniversitesinde Prof. Dr. Dietmar Rösler’in öncülüğünde geliştirilmiş olan kriter katalogunda belirtilen belli niteliklere sahip olup olmadığı araştırılacaktır. Böylece ilgili Podcast’lerin özellikleri belli kriterler doğrultusunda tanımlanacaktır.

Şekil 3.1.1.’de görüldüğü gibi araştırmanın ikinci aşamasında Podcast dizileri müfredat ile karşılaştırılacak, aralarındaki uyum analiz edilecektir. Dokuzuncu sınıfın A1 düzeyindeki Almanca öğretim programında sunulan konular ve bu konularla işlenmesi beklenen dilsel

işlevler listelendikten sonra, bunları barındıran Podcast'ler tespit edilecektir. Listelenen özelliklerden tam olarak hangilerinin hangi Podcast'lerde bulunduğu ortaya konulacaktır.

Yine Şekil 3.1.1.'de gösterildiği gibi, araştırmanın üçüncü aşamasında, Podcast'lerin derse uyarlanmasına örnek teşkil etmesi adına somut bir örnek oluşturan ders planı geliştirilecektir. Bunun için literatür taramasında göz önünde tutulan alt araştırma sorusu, diğer alt araştırma soruları ve kriterleri ile Tablo 3.1.1.'de verilmiştir.

Tablo 3.1.1. Araştırma sorusu, alt soruları ve kriterleri

Araştırma sorusu: “A1 seviyesindeki ‘Deutsche Welle’ Podcast’leri, Ortaöğretim Almanca yabancı dil dersinde işitsel öğrenme nesnesi olarak kullanılabilir özelliklerde midir?”	I. alt soru: Belirlenen kriterlere göre Deutsche Welle sitesinde sunulan A1 Podcast’leri nitelikli midir? ²⁷
	a) “Dinleme materyalinin işitsel kalitesi iyi mi?”
	b) “Dinleme materyalinde ki iletişim durumu otantik mi?”
	c) “Dinleme materyalindeki iletişimin, ritim, tonlama ve duraksama gibi paraverbal öğeleri otantik mi?”
	d) “Dinleme metnindeki konuşma hızı, öğrencinin dil seviyesine uyarlanmış mı?”
	e) “Verilen alıştırmalar, dinleme esnasında çözülebilir mi?”
	f) “Alıştırmalar, dinleme materyalinin kapsamına/ metnin uzunluğuna uygun mu?”
	g) “Belirli bir sırada ilerlemek gerekiyor mu?”
	h) “Uygulama ve alıştırma materyalleri otantik mi?”
	II. alt soru: Deutsche Welle’nin sunduğu A1 Podcast’leri, Ortaöğretim Almanca A1 müfredatına uygun mudur? ²⁸
	i) Hangi “Deutsche Welle” A1 Podcast’i, Ortaöğretim Almanca A1 müfredatında yer alan hangi ders konularıyla eşleşir?
	j) Hangi “Deutsche Welle” A1 Podcast’i, Ortaöğretim Almanca A1 müfredatında belirtilen hangi işlevleri destekler niteliktedir?
	III. alt soru: Podcast gibi dijital medya ürünlerini derse entegre ederken dikkat edilmesi gereken unsurlar nelerdir?
	k) Dijital teknolojiler, yabancı dil dersinde hangi yöntemlerle kullanılabilir?
l) Yabancı dil dersinde dijital teknolojiler hangi didaktik-metodik prensiplerle kullanılır?	
m) Dijital teknolojiler ders planına ne şekilde entegre edilir?	

²⁷ Bu alt araştırma sorusunun kriterleri kaynakları ile daha evvel belirtildiğinden burada kaynaklarına değinilmemiştir. Bkz. 1.2.3. Çalışmanın özel amacı

²⁸ Bu alt araştırma sorusunun dayandığı kaynaklar daha evvel belirtilmiştir. Bkz. 1.2.3. Çalışmanın özel amacı

Tablo 3.1.1.'de araştırma sorusu, alt soruları ile beraber verilmiş, alt soruların cevaplanması için gerekli kriterler de sıralanmıştır. Şekil 3.1.1.'deki araştırma aşamaları, Tablo 3.1.1.'deki sorulara dayanarak tamamlanacaktır.

Mevcut araştırmada seçili Podcast'lerin niteliği ve müfredat ile uyumu sistematik bir araştırma sonucunda betimleneceğinden; bu çalışma “betimsel (descriptive)” nitelikte olup (bkz. Büyüköztürk vd., 2018, s. 24) çalışmanın verileri “belgesel (doküman)” analizi ile toplanır (bkz. Büyüköztürk vd., 2018, s. 13).

Büyüköztürk ve diğerlerine (2018) göre “betimsel araştırmalar”, var olan bir durum veya olguyu mümkün olduğunca net ve sistemli tanımlamayı hedefler. Özellikle eğitim alanında yürütülen çalışmalarında en sık rastlanılan betimsel yöntemin “tarama” olduğu belirtilmiştir. Bu tür çalışma ile yürütülen araştırmada örneğin fiziksel ortamların özellikleri betimlenerek özetlenebildiği belirtilmiştir (bkz. Büyüköztürk vd., 2018, s. 24). Mevcut çalışmada ise öğrenme nesnelerinden Podcast'in özellikleri, belli kriterler doğrultusunda betimlenir.

Doküman analizi ise ders programları, gazete, kitap veya rapor şeklinde verilerin analizi yanı sıra dijital medya ortamında sunulan verilerin analizini de kapsayabilir. Veri toplama tekniğinin “belgesel-doküman” analizi olmasından ötürü “belgesel araştırma” olarak kategorize etmektedir (bkz. Büyüköztürk vd., 2018, s. 13). Mevcut araştırmada dijital ortamda sunulan Podcast şeklindeki dokümanlar, müfredat ve diğer yazılı dokümanların analizi ile incelenir.

3.2. Evren Ve Örneklem

Ücretsiz öğrenim materyali sunan internet sitelerinin 2016 yılında incelenmesi sonucunda, internette toplam 611.819 eğitsel içerik sunulduğu ve bunların 14.748'inin Almanca yabancı dil içeriği olduğu tespit edilmiştir (bkz. Neumann, 2016, s. 6). Bu Almanca yabancı dil içeriklerinin toplam 21 sunucu tarafından yüklendiği belirtilmektedir (bkz. Neumann, 2016, s. 7). İnternette sunulan eğitsel içeriklerin her yıl artış gösterdiği yine aynı araştırmada belgelenmiştir (bkz. Neumann, 2016, s. 10). Dolayısı ile güncel olarak bu sayının daha da yükselmiş olacağı tahmin edilebilir.

Tarama araştırmalarında evren, “nesnelerin oluşturduğu topluluk” olarak tanımlanabilir (bkz. Büyüköztürk vd., 2018, s. 187). Mevcut araştırmanın evreni, son verilere göre 21

sunucu tarafından internette sunulan, ücretsiz ve eğitsel amaçlı Almanca yabancı dil işitsel materyallerinden oluşmaktadır. Evrenin tamamının incelenmesi imkansız olduğundan, araştırma örneklem ile sınırlandırılır (bkz. Büyüköztürk vd., 2018, s. 187).

Araştırma işitsel materyalin incelenmesi ile sınırlandırıldığından, ayrı bir kategori oluşturan görsel-işitsel materyaller (Videocast'ler) araştırmaya dahil edilmez. Böylece örneklem "Deutsche Welle"²⁹ adlı sitenin Türkçe arayüzünde A1 düzeyinde sunduğu işitsel Almanca öğrenme kurslarının tamamı ve bunlara ait dinleme anlama alıştırmalarından oluşmaktadır.

DW'de, otuz farklı dile uygun arayüz ile Almanca yabancı dil içerikleri ve gündeme dair güncel bilgiler sunulmaktadır. Örnekleme, DW sitesinin Türkçe arayüzünde bulunan "DW Platformları" başlığı altında "Almanca kursları" içinde "Almanca öğrenin" isimli tabloda yer alan "Daha fazla Almanca kursu" şikkına tıklayarak ulaşılan "kurs arama motorunda" Türkçe olarak aratılan seriler içerisinde sunulan A1 seviyesindeki tüm işitsel medya ürünleri dahil edilmiştir. Arama motoru sonuçlarının³⁰ ekran görüntüsü şu şekildedir:

Find the most suitable course

SERIES TÜRKÇE

LEVEL	MEDIA	SKILLS	GRAMMAR	TOPIC
Level A1 (3)	With audio (3)	Reading (3)	Modal verbs	At work
Level A2 (2)	With video	Listening (3)	Irregular verbs	Food
Level B1 (1)	With text (3)	Writing	Reflexive verbs	Leisure
Level B2	Mobile	Vocabulary (3)	Imperative	Shopping
Level C1	With exercises (PDF) (3)	Grammar (3)	Present	Business
Level C2	With interactive exercises	Regional information	Perfect	Nature & Environment
		Watching	Preterite	Health & Body
		Pronunciation	Future	Media & Communications

— Show German/German 3 result(s)

A1 A2 B1 Deutsch – warum nicht?
"Deutsch - warum nicht?" Andreas ve onun görünmez arkadaşının hikayeleri üzerine. Dersler, diyalog, alıştırma ve ses dosyalarından oluşuyor.

A1 Mission Berlin
26 bölümlük "Mission Berlin" dil öğrenmek için orijinal ve heyecan verici bir imkân sunuyor. Sanal kahraman Anna'ya birleşik Almanya'nın düşmanlarına karşı mücadele etmesinde yardımcı olun.

A1 A2 Radio D
"Radio D" iki muhabirin maceraları üzerine. Yeni başlayanlara yönelik bu kurs, duyduklarınızı anlamamıza yardımcı olur. Kursta ses dosyalarının yanı sıra metinler ve alıştırmalar yer alıyor.

Resim 3.2.1. DW'nin kurs arama motoru sonuçları

²⁹ <https://www.dw.com/tr/almanca-kurslari/s-2605>

³⁰ Bkz. <https://www.dw.com/en/placement-test/s-13226> (10.04.22 Tarihinde erişilmiştir)

Araştırma, toplam üç Podcast dizisi ve bu dizilere ait dinleme-anlama alıştırmaları ile sınırlıdır. Podcast dizileri, beşer dakikalık “Mission Berlin” Podcast’leri, yaklaşık on beşer dakikalık “Radyo D” ve “Deutsch- Warum nicht?” Podcast’leridir. Her bir dizinin 26 dersi veya bölümü bulunur, yani her bir diziye ait 26 Podcast vardır (bkz. DW, t.y.). Böylece toplam 78 Podcast³¹ ve bunların dinleme anlama alıştırmaları, araştırmanın örneklemini oluşturur.

3.3. Veri Toplama Araçları

Bu kısımda mevcut araştırma kapsamında geliştirilen iki veri toplama aracına dair bilgiler yer alır. Söz konusu veri toplama araçlarından ilki, araştırmanın ilk alt sorusunu³² yanıtlamak için geliştirilen ve örneklemin nitel özelliklerini betimlemede kullanılan formdur (3.3.1.). İkinci veri toplama aracı ise araştırmanın ikinci alt sorusunu³³ yanıtlamak için geliştirilen ve betimlenen örneklemin müfredat ile uyumunu incelemeye kullanılan formdur (3.3.2.). Söz konusu veri toplama araçları aşağıda yer alır.

3.3.1. Örneklemin nitel özelliklerinin betimlenmesi

Örneklemin nitel özelliklerinin belirlenmesi için oluşturulan veri toplama aracı şu şekildedir:

Tablo 3.3.1. Niteliğe dair veri toplama aracından bir kesit

Bölüm/ ders	a)	b)	c)	d)	e)	f)	g)	h)
1.								
2.								
...								

Tablo 3.3.1.’de gösterildiği gibi veri toplama aracında her bir Podcast için bir satır bulunur ve Podcast’ler birden yirmi altıya kadar ilgili ders veya bölümün numarası ile sol sütunda kodlanır. Bunlar haricinde ilk satırda sekiz sütun bulunur. Bu sütunlar, işitsel materyal ve alıştırmaların niteliğine yönelik kriterler içindir. Her bir sütun, bir kriter için

³¹ Söz konusu tüm diziler ve dizilere ait Podcast’lerin kaynakları için bkz. EK 3

³² I. alt soru: “Belirlenen kriterlere göre Deutsche Welle sitesinde sunulan A1 Podcast’leri nitelikli midir?” (Bkz. Tablo 3.1.1.)

³³ II. alt soru: “Deutsche Welle’nin sunduğu A1 Podcast’leri, Ortaöğretim Almanca A1 müfredatına uygun mudur?” (Bkz. Tablo 3.1.1.)

ayrılmıştır. Bu kriterler veri toplama aracının ilk satırında yer alan harflerle kodlanarak yer alır. Araştırmanın amacına yönelik oluşturulan bu kriterlerle birinci alt araştırma sorusu olan: “Belirlenen kriterlere göre Deutsche Welle sitesinde sunulan A1 Podcast’leri nitelikli midir?”, sorusunun cevapları toplanır. Aşağıda hangi harfin, hangi kriteri temsil ettiği açıklanır:

- a) “Dinleme materyalinin işitsel kalitesi iyi mi?” (Rösler, 2002, s. 5)
- b) “Dinleme materyalinde ki iletişim durumu otantik mi?” (Rösler, 2002, s. 5)
- c) “Dinleme materyalindeki iletişimin, ritim, tonlama ve duraksama gibi paraverbal öğeleri otantik mi?” (Rösler, 2002, s. 5)
- d) “Dinleme metnindeki konuşma hızı, öğrencinin dil seviyesine uyarlanmış mı?” (Rösler, 2002, s. 6)
- e) “Verilen alıştırmalar, dinleme esnasında çözülebilir mi?” (Rösler, 2002, s. 6)
- f) “Alıştırmalar, dinleme materyalinin kapsamına/ metnin uzunluğuna uygun mu?” (Rösler, 2002, s. 4)
- g) “Belirli bir sırada ilerlemek gerekiyor mu?” (Rösler, 2002, s. 4)
- h) “Uygulama ve alıştırma materyalleri otantik mi?” (Rösler, 2002, s. 4)

Yukarıdaki kriterlere verilen yanıtlarda, cevap “evet” ise “E”, “hayır” ise “H” ve bu kriterlere yönelik bir bilgi yok ise veya örneğin ilgili Podcast’in alıştırması bulunmuyor ise cevap “B” olarak kodlanır. Örneklemin niteliğine dair oluşturulan veri toplama aracı (Tablo 3.3.1.) her bir Podcast dizisi için ayrıca kullanılır, öyle ki bu çizelge üç kez doldurulur ve her bir dizinin özellikleri aynı form içinde ayrı bir sayfada toplanmış olur.

3.3.2. Örneklemin müfredat ile uyumu

Örneklemin müfredat ile uyumunun belirlenmesi için oluşturulan veri toplama aracı şu şekildedir:

Tablo 3.3.2. Müfredat ile uyuma dair veri toplama aracından bir kesit

Bölüm/ ders	Podcast’in başlığı	i) Müfredat konuları ile eşleşme var mı?	Evet ise, hangi konu(lar)?	j) Belirtilen işlevi destekler nitelikte mi?	Evet ise, hangi işlev(ler)?
1.					
2.					
...					

Tablo 3.3.2.'de örneklemin müfredat ile uyumuna yönelik geliştirilen veri toplama aracından bir kesit gösterilmiştir. Söz konusu tablo ve kriterler, daha evvel nitel özellikleri incelenmiş olan Podcast'lerin Ortaöğretim Almanca A1 müfredatında yer alan hangi ders konuları ile eşleştiği ve ilgili ders konusunda müfredatta belirtilen işlevlerin desteklenip desteklenmediğini, destekleniyorsa tam olarak hangi dilsel işlevlerin söz konusu olduğunu sistematik olarak cevaplamak için geliştirilmiştir. Bu veri toplama aracı ile araştırmanın ikinci alt sorusu olan: "Deutsche Welle'nin sunduğu A1 Podcast'leri, Ortaöğretim Almanca A1 müfredatına uygun mudur?", sorusunun cevapları toplanır. Tablo 3.3.2.'de kesitin sunulduğu veri toplama aracı ile hakkında veri toplanan kriterler şunlardır:

- i) Hangi "Deutsche Welle" A1 Podcast'i, Ortaöğretim Almanca A1 müfredatında yer alan hangi ders konularıyla eşleşir? (Bkz. Freudenstein, 2010, s.3-20; akt. bkz. Dzechis, 2019, s. 203; bkz. Funk, 2004, s. 45)
- j) Hangi "Deutsche Welle" A1 Podcast'i, Ortaöğretim Almanca A1 müfredatında belirtilen hangi işlevleri destekler niteliktedir? (Bkz. Freudenstein, 2010, s.3-20; akt. bkz. Dzechis, 2019, s. 203; bkz. Funk, 2004, s. 45)

Sorulan sorulara verilen cevaplar "evet" ise "E", "hayır" ise "H" ve cevap belirsiz ise veya alıştırma bulunmuyor ise "B" harfi ile kodlanır. Cevaplar "evet" ise, ayrıca hangi konu veya hangi işlevin yer aldığı da bu araçta kodlanarak belirtilmektedir.

Kodlamalar için A1 seviyesindeki YDA müfredatından yararlanılmıştır. Söz konusu müfredatta toplam 16 konu işlenir. Her bir konu için ayrılan süre 18 ders saatidir (bkz. MEB, 2018, s. 24). Öncelikle, müfredatta belirtilen A1.1. seviyesinin konuları A.'dan H.'ye (toplam 8), A1.2. seviyesinin konularıysa İ.'den P.'ye (toplam sekiz); ilgili konuda beklenen dilsel işlevlerin her biri de sırayla numaralandırılarak kodlanmıştır. Müfredatta her bir konuya ait en az iki, en çok beş dilsel işlev belirtilmiştir ve toplamda 53 adettir. Müfredatta belirtilen konular ve dilsel işlevler kodlamalarıyla birlikte EK 2'de sıralanmıştır.

Örneklemin müfredat ile uyumuna yönelik kriterlere dair veriler Tablo 3.3.2.'de yer alan çizelgede toplanır. Söz konusu çizelge her bir Podcast dizisi için yeniden kullanılır, yani aynı ölçek üç kez doldurulur. EK 2'de belirtilen özelliklerden biri/birkaçı incelenen Podcast'te bulunuyor ise, cevap Tablo 3.3.2.'deki veri toplama aracında ön görülen alana ilgili kodlama ile kaydedilir.

3.4. Verilerin Toplanması

Tarama yöntemi ile yürütülen araştırmalarda genellikle şu sıra takip edildiği literatürde belirtilir: “problemin belirlenmesi, örneklemin belirlenmesi, veri toplama aracının hazırlanması, verilerin toplanması, verilerin analizi ve araştırmanın raporlanması” (Büyüköztürk vd., 2018, s. 187).

Mevcut araştırmada öncelikle literatür taraması yapılarak problem belirlenmiştir³⁴. Dijital belgelerden oluşan evren içerisinden literatürde belirtilen öneriler doğrultusunda ve araştırma sınırlandırılarak, dokümanlardan oluşan örneklem belirlenmiştir³⁵. Veri toplama araçları literatürde belirtilen kriterler değerlendirilerek, belli bir sistem gözetecek şekilde, amaca yönelik oluşturulmuştur³⁶.

Veri toplama araçları “basılı form haline getirilerek”, bu formun doldurulması ile veriler araştırmacı tarafından toplanır (bkz. Büyüköztürk vd., 2018, s. 188). Bunun için araştırmacı, örneklemi, veri toplama araçlarında belirtilen kriterler doğrultusunda inceleyip, veri toplama araçlarındaki soruların yanıtlanması ile toplar.

3.5. Verilerin Analizi

Veri analizi, geliştirilmiş olan formlardaki bilgilerin okunması, nicel olarak ifade edilmesi ve yorumlanması ile gerçekleşecektir. Sayısal ifadelerin bulunması, araştırmayı nicel kılmadığını da belirtmek gerekir (bkz. Büyüköztürk vd., 2018, s. 189), zira söz konusu araçlar, literatür taramasında elde edilen, niteliği betimleme amacıyla önerilen araştırma sorularından oluşmaktadır. Sorulara verilen cevapların toplamı ile örneklemin özellikleri betimlenir ve veri analizi gerçekleşir. İki aşamalı analizlerde, toplam üç kez doldurulan örneklemin niteliğine yönelik form ve toplam üç kez doldurulan, örneklemin müfredat ile uyumuna ilişkin form ile örneklemin “Ortaöğretim Almanca yabancı dil dersinde işitsel öğrenme nesnesi olarak kullanılabilir özelliklerde” olup olmadığına³⁷ ilişkin bulgular elde edilir.

³⁴ Bkz. 1.1. Problem Durumu

³⁵ Bkz. 3.2. Evren ve Örneklem

³⁶ Bkz. 1.2.3. Çalışmanın özel amacı, 3.3. Veri Toplama Araçları, Tablo 3.3.1., Tablo 3.3.2. ve EK 2

³⁷ Bkz. araştırma sorusu: “A1 seviyesindeki ‘Deutsche Welle’ Podcast’leri, Ortaöğretim Almanca yabancı dil dersinde işitsel öğrenme nesnesi olarak kullanılabilir özelliklerde midir?”

Veri analizi sonucunda elde edilen bulgular, araştırmacı tarafından dördüncü bölümde yorumlanarak raporlaştırılır (bkz. Büyüköztürk vd., 2018, s. 28). Daha evvel belirtilen örnek ders planı, verilerin yorumlanmasında somut örnek teşkil edeceğinden, buna araştırmanın yorumlar kısmında yer verilir.

BÖLÜM IV: BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde iki derme bulunur. İlk dermede bulgular yer alır (4.1.). Bulgular her bir Podcast dizisi için ayrı başlıkta verilip (4.1.1., 4.1.2. ile 4.1.3.), örneklemin toplamı için ayrıca bir alt başlık yer alır (4.1.4.). İkinci dermede ise bulguların yorumlanmasına örnek teşkil edecek bir ders planı ve bu plana ait bilgiler yer alır (4.2.).

4.1. Araştırmanın Bulguları

Bu araştırmada DW'nin Türkçe arayüzünde sunulan A1 seviyesindeki Podcast'lerin tamamının³⁸, Ortaöğretim Almanca yabancı dil dersinde işitsel öğrenme nesnesi olarak kullanılabilir özelliklerde olup olmadığı analiz edilmiştir³⁹. Araştırmanın bu kısmında her bir Podcast dizisi için ayrı bir başlık oluşturulmuştur. Bu diziler "Mission Berlin" (4.1.1.), "Radio D" (4.1.2.) ve "Deutsch- Warum nicht?" (4.1.3.) olarak adlandırılır. Çalışmanın bu kısmında öncelikle birinci alt araştırma sorusuna⁴⁰ uygun olarak örneklemini oluşturan her bir dizinin nitel özelliklerine dair elde edilen bulguları yer alır (4.1.1.1., 4.1.2.1. ve 4.1.3.1.). Sonra ikinci alt araştırma sorusuna⁴¹ uygun olarak her dizinin müfredat ile uyumuna dair bulgulara yer verilir (4.1.1.2., 4.1.2.2. ve 4.1.3.2.). Dizilere ait bulgular ayrı ayrı açıklandıktan sonra, hepsinin toplamından elde edilen bulgular ayrıca bir başlıkta ortaya konulduğunda (4.1.4.) araştırmanın (4.1.) bulgularına dair açıklamalar tamamlanır.

4.1.1. "Mission Berlin" dizine ait bulgular

Mission Berlin dizisi (MBD) örneklemini oluşturan üç diziden ilkidir. Yukarıda belirtildiği üzere çalışmanın bu kısmında MBD'nin niteliğine (4.1.1.1.) ve müfredat ile uyumuna dair bulgular (4.1.1.2.) yer alır.

4.1.1.1. "Mission Berlin" dizisinin nitel özelliklerine dair bulgular

MBD'nin nitel özelliklerini betimlemek adına oluşturulan "Belirlenen kriterlere göre Deutsche Welle sitesinde sunulan A1 Podcast'leri nitelikli midir?" şeklindeki birinci alt

³⁸ DW'nin Türkçe arayüzünde toplam üç Podcast dizisi sunulmaktadır.

³⁹ Bkz. Araştırma sorusu: "A1 seviyesindeki 'Deutsche Welle' Podcast'leri, Ortaöğretim Almanca yabancı dil dersinde işitsel öğrenme nesnesi olarak kullanılabilir özelliklerde midir?"

⁴⁰ I. alt soru: "Belirlenen kriterlere göre Deutsche Welle sitesinde sunulan A1 Podcast'leri nitelikli midir?"

⁴¹ II. alt soru: "Deutsche Welle'nin sunduğu A1 Podcast'leri, Ortaöğretim Almanca A1 müfredatına uygun mudur?"

araştırma sorusuna yönelik analizlerden elde edilen veriler Tablo 4.1.1.'de yer alır.

Tablo 4.1.1. MBD'nin nitel özelliklerine dair veriler

Bölüm/ ders		a)	b)	c)	d)	e)	f)	g)	h)
1.		E	H	E	H	B	B	H	B
2.		E	E	E	H	B	B	E	B
3.		E	E	E	H	B	B	E	B
4.		E	E	E	H	B	B	E	B
5.		E	H	E	H	B	B	H	B
6.		E	E	E	H	B	B	E	B
7.		E	E	E	H	B	B	E	B
8.		E	E	E	H	B	B	E	B
9.		E	E	E	H	B	B	E	B
10.		E	E	E	H	B	B	H	B
11.		E	E	E	H	B	B	E	B
12.		E	E	E	E	B	B	E	B
13.		E	E	E	E	B	B	E	B
14.		E	E	H	E	B	B	E	B
15.		E	E	E	E	B	B	H	B
16.		E	E	E	E	B	B	E	B
17.		E	E	E	H	B	B	E	B
18.		E	E	E	E	B	B	E	B
19.		E	E	E	H	B	B	H	B
20.		E	H	H	E	B	B	H	B
21.		E	E	H	E	B	B	E	B
22.		E	E	E	H	B	B	E	B
23.		E	E	E	H	B	B	E	B
24.		E	E	E	H	B	B	E	B
25.		E	E	E	H	B	B	H	B
26.		E	H	E	H	B	B	E	B
Toplam	E	26	22	23	8	0	0	19	0
	H	0	4	3	18	0	0	7	0
	B	0	0	0	0	26	26	0	26

Yukarıda Tablo 4.1.1. olarak adlandırılan ölçekteki veriler MBD'nin Podcast'leri dinlenerek ve diziye ait PDF dosyaları incelenerek toplanmıştır. Söz konusu materyaller, Tablo 3.1.1.'de yer alan birinci alt araştırma sorusu ve buna ait sekiz kritere göre

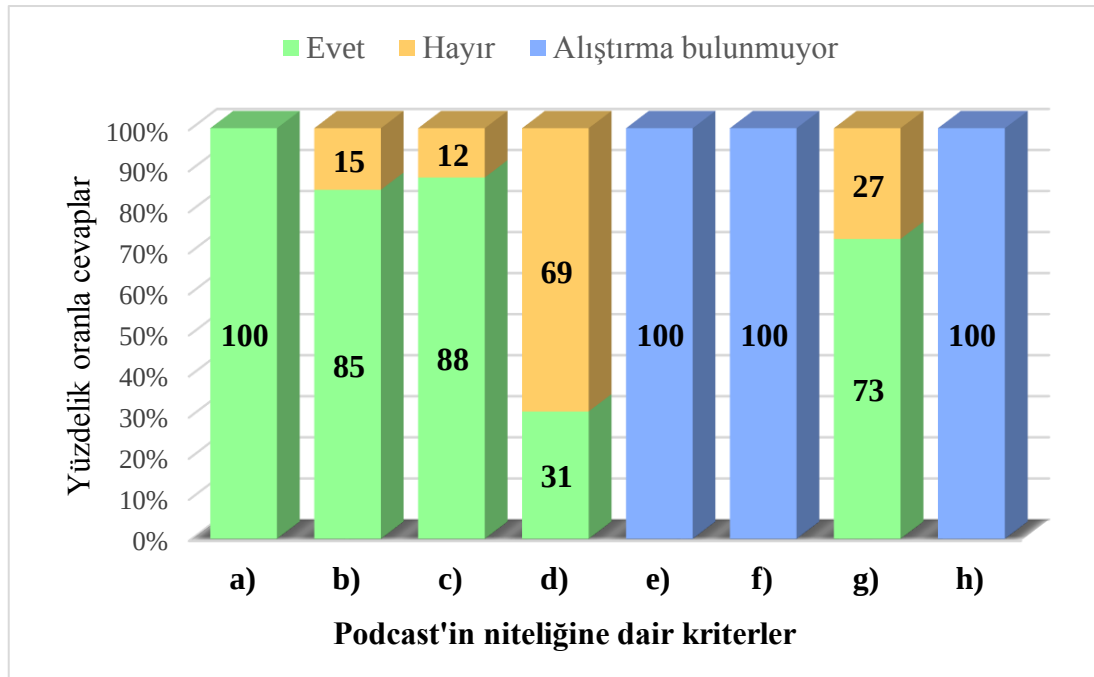
incelenmiştir⁴². Toplanan verilerin sayısal ifadesinde, her bir kriter için verilen cevap seçenekleri toplama işlemine tabii tutulmuştur. Örneğin “a” ile kodlanan kritere verilen 26 cevabın tamamı evettir ve “b” ile kodlanan kriter, dört kez “hayır”, 22 kez “evet” olarak cevaplanmıştır. Toplama işleminden sonra bu verilerin yüzdelik oranı hesaplanmıştır. Bu Tablodaki değerlere dayanarak MBD’nin birinci alt araştırma sorusuna yönelik analizinde toplanan verinin yüzdelik oranları Tablo 4.1.2.’de verilmiştir.

Tablo 4.1.2. MBD’nin niteliğine dair sayısal değerler

Kod	Podcast dizisinin niteliğine yönelik kriterler	Yüzdelik oranla cevaplar		
		E	H	B
a)	“Dinleme materyalinin işitsel kalitesi iyi mi?”	100	0	0
b)	“Dinleme materyalinde ki iletişim durumu otantik mi?”	15,38	84,62	0
c)	“Dinleme materyalindeki iletişimin, ritim, tonlama ve duraksama gibi paraverbal öğeleri otantik mi?”	11,54	88,46	0
d)	“Dinleme metnindeki konuşma hızı, öğrencinin dil seviyesine uyarlanmış mı?”	33,77	69,23	0
e)	“Verilen alıştırmalar, dinleme esnasında çözülebilir mi?”	0	0	100
f)	“Alıştırmalar dinleme materyalinin kapsamına/metnin uzunluğuna uygun mu?”	0	0	100
g)	“Belirli bir sırada ilerlemek gerekiyor mu?”	73,08	26,92	0
h)	“Uygulama ve alıştırmalar materyalleri otantik mi?”	0	0	100

Tablo 4.1.2. bir önceki tabloda (Tablo 4.1.1.) toplanmış olan verilen sistematik şekilde okunması ve verilen cevap sayılarının yüzdelik oranlarının hesaplanması ile oluşturulmuştur. Araştırmanın birinci alt sorusuna ait sekiz kritere ait veriler bu tabloda yüzdelik oranlarla ifade edilmiştir. Öncelikle bu verilerin dağılımını Grafik 4.1.1. ile görselleştirilir, sonra buradan elde edilen bulgular sıralanır.

⁴² Söz konusu kriterler -kodlamaları ile birlikte- Tablo 4.1.2.’de hatırlatıldığından burada yeniden açıklanmaz.

Grafik 4.1.1. MBD'nin niteliğine dair yüzdelik oranlar

Grafik 4.1.1.'de MBD'nin niteliğine dair birinci araştırma sorusunun kriterlerine verilen cevapların yüzdeleri gösterilmiştir.⁴³ Ölçekte “a, f ve h” olarak yer alan kriterler Podcast’e ait alıştırmalara daıdır ve mavi renk ile bu diziye ait alıştırmalar bulunmadığı grafikte belirtilmiştir. “g” harfı ile belirtilen kriter “Belirli bir sırada ilerlemek gerekiyor mu?” sorusudur. Podcast’ler belli bir sırada dinlenmediğinde içeriği anlamının mümkün olmadığı, ancak Podcast’lerin %27’sinin belli sıraya bağlı kalmadan da dinlenebileceği tespit edilmiştir. “b” ve “c” kriterleri materyalin otantikliğine yöneliktir ve ne kadar çok “evet” olarak cevaplanmışsa, o denli otantik bulunmuştur. Burada istisna oluşturan kriter “d” olarak kodlanan “Dinleme metnindeki konuşma hızı, öğrencinin dil seviyesine uyarlanmış mı?” kriteridir. Dinleme metni ne kadar az uyarlanırsa, o kadar otantik olduğundan, verilen “evet” cevapları çoğaldıkça materyalin otantik değeri azalır.

MBD’ye ait Podcast’lerin tamamının işitsel kalitesinin iyi olduğu, materyalin otantikliğine yönelik kriterlere verilen “evet” cevabı doğrultusunda incelenen materyallerin %85 ve %88 oranında otantik bulunduğu, dinleme metnlerinde konuşmanın öğrencinin dil seviyesine göre uyarlandığı Podcast’lerin %31 oranında olduğu, yani Podcast’lerin %69’undaki konuşma hızının otantik olduğu tespit edilmiştir

⁴³ Bkz. Tablo 4.1.2.

4.1.1.2. “Mission Berlin” dizisinin müfredat ile uyumuna dair bulgular

İşitsel materyallerin müfredat ile uyumuna dair “Deutsche Welle’nin sunduğu A1 Podcast’leri, Ortaöğretim Almanca A1 müfredatına uygun mudur?” alt araştırma sorusu geliştirilmiştir. Bu soru ile MBD’nin analizlerinden elde edilen veriler Tablo 4.1.3.’te sunulmuştur.

Tablo 4.1.3. MBD’nin müfredat ile uyumuna dair veriler

Bölüm/ ders	Podcast’in başlığı	i) Müfredat konuları ile eşleşme var mı?	Evet ise, hangi- leri?	j) Belirtilen işlevi destekler nitelikte mi?	Evet ise, hangileri?
1.	Kötü uyanış	E	A.	E	2.
2.	Firarda	E	A. H.	H E	-- 27.
3.	Kant Sokağı’na giderken	E	A. O.	H E	-- 49.
4.	Uyarı Sinyalleri	E	D.	E	14.
5.	Tanışıyor muyuz?	E	A.	E	3.
6.	Kırmızılı Kadın	E	A. H.	H E	-- 27.
7.	Meçhul Düşman	E	A.	H	--
8.	Açık Hesaplar	E	F.	E	20.
9.	Eksik İpuçları	E	C. F. O.	E E E	10. 20. 50.
10.	Çıkmaz Sokakta	E	H. F.	E E	26. 20.&22.
11.	Fast Food	E	A. D. E.	E E E	1.&4. 14. 16.
12.	Kilise Müziği	H	--	H	--
13.	İlahi Yardım	E	A.	E	4.
14.	Gelecek İçin Geçmişe	E	F.	E	20.

Tablo 4.1.3. “MBD’nin müfredat ile uyumuna dair veriler”in devamı

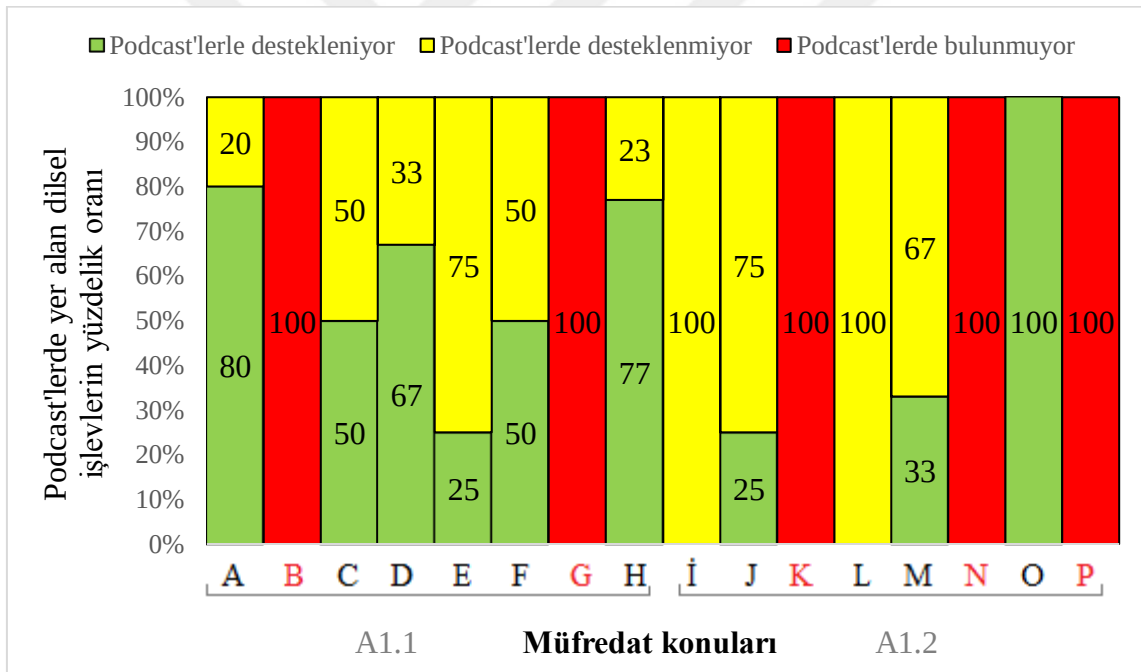
15.	Zamanda Yolculuk	E	O.	E	48.
16.	Eski Tanıdıklar	E	D.	E	12.
17.	Barikat İnşası	E	F. İ.	H H	-- --
18.	Saklı Kutu	E	J.	H	--
19.	Soğuk Savaş’ta Aşk	E	A. H. O.	H E E	-- 27. 48.
20.	Zamandan Zamana	H	--	H	--
21.	Yeni Bir Plan	H	--	H	--
22.	Harekete Geç	E	F.	H	--
23.	Sonra Görüşürüz	E	A. L.	H H	-- --
24.	Zaman Geçiyor	E	O.	E	50.
25.	İşler sarpa sarıyor	E	A. M.	H E	-- 43.
26.	Zaman Deneyleri	E	A. J.	E E	2.&4. 33.

Tablo 4.1.3.’te MBD’nin müfredat ile uyumuna dair bilgiler yer alır. Tablodaki kodlamalar şu şekildedir: Tablonun ilk sütununda Podcast numaraları ve ikinci sütununda Podcast’in başlığı yer alır. Üçüncü sütun ikiye bölünmüştür ve “Müfredat konuları ile eşleşme var mı?” (i) kriterine yönelik verilerin toplanması için ayrılmıştır. Bu kriter verilen cevap “evet” ise, aslında üçüncü sütuna ait olan, dördüncü sütuna ilgili kodlamalar yapılır. Son iki sütun ise müfredatta belirtilen dilsel işlevler hakkındadır. Podcast’in konusu müfredatta belirtilen konu ile eşleşiyor ise, müfredatta belirtilen konunun dilsel işlevlerinin Podcast’te ne derece işlendiğini anlamak adına “Podcast, belirtilen dilsel işlevi destekler nitelikte mi?” (j) kriteri getirilmiştir. Bu soruya verilen cevaplar “evet” olduğunda, hangi dilsel işlevin Podcast’te işlendiğini belirtilen kodlama yapılmıştır. Burada yapılan kodlamalar, EK 2’de yer alan tabloda açıklanmıştır.

Tablo 4.1.3.’te MBD’ye ait 26 Podcast’ten üçünün, müfredat konuları ve dilsel işlevleri ile eşleşme göstermediği belirlenmiştir. Bunlar “12.Bölüm-Kilise Müziği”, “20.Bölüm-Zamandan Zamana” ve “21.Bölüm-Yeni Bir Plan” başlıklı Podcast’lerdir.

Söz konusu ölçekte yer alan bilgilerin analizi sonucunda, müfredatta belirtilen “B”, “G”, “K”, “N” ve “P” kodlamalı konuların hiçbir Podcast ile eşleşmediği tespit edilmiştir. Yani “Okul”, “Boş zaman aktiviteleri”, “Alışveriş merkezinde”, “Gelenekler ve Yeme-içme 2” konuları hiçbir Podcast’te konu edilmemiştir.

Yine toplanan verilerin incelemesi sonucunda, hiçbir Podcast ile eşleşmeyen dilsel işlevler vardır. Bunlar sayıca fazla olduğundan, burada sadece kodlandıkları rakam ile verilir. Hiçbir Podcast ile desteklenmeyen dilsel işlevler “5., 6., 7., 8., 9., 11., 13., 15., 17., 18., 19., 21., 23., 24., 25., 28., 29., 30., 31., 32., 34., 35., 36., 37., 38., 39., 40., 41., 42., 44., 45., 46., 47., 51., 52.” ve “53.”⁴⁴ olarak tespit edilmiştir. Dolayısı ile toplam 53 dilsel işlevden 36’sı MBD’nin Podcast’lerinde işlenmemiştir, bu da %67,92’ye tekabül eder. Burada yer alan bilgilerin daha net anlaşılması adına, analizde elde edilen bulgular aşağıdaki Grafik 4.1.2.’de verilir.

Grafik 4.1.2. MBD’nin müfredat ile uyumuna dair değerler

Grafik 4.1.2.’de sekizer tane olmak üzere A1.1. ve A1.2.’nin konu alanları harflerle sıralanmıştır. Hangi harfin, hangi konu alanını temsil ettiği EK 2’de gösterilmiştir. Grafikten anlaşılacağı üzere, burada Podcast’lerde yer alan/almayan müfredat konuları sıralanmış, bunların yine müfredatta belirtilen dilsel işlevleri destekleyip desteklemediği, yani söz konusu Podcast’lerde bunlara yönelik içeriklerin sunup sunmadığı gösterilmiştir. Grafiğin

⁴⁴ Kodlamaların anlamları için bkz. EK 2

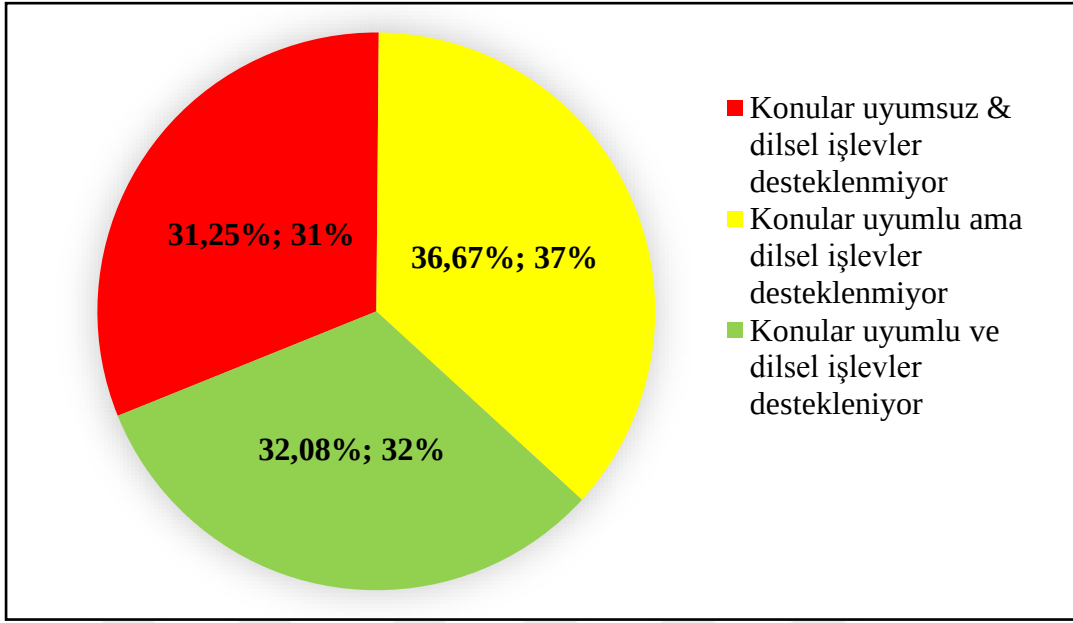
daha kolay anlaşılmasını sağlamak adına, özellikle trafik lambasındaki renkler kullanılmıştır.

Buna göre yukarıda da belirtildiği üzere “B”, “G”, “K”, “N” ve “P” konuları ve dilsel işlevleri Podcast’lerde hiç işlenmediği tespit edilmiş, grafikte kırmızı renk ile gösterilmiştir. Sarı renk ile müfredatta ön görülen konuların Podcast’lerde de bulunduğu, fakat bunların beklenen dilsel işlevleri desteklemediği gösterilmektedir. Örneğin “İ” harfi ile kodlanan müfredat konusu “Konaklama” olup, bu konunun üç dilsel işlev ile derste işlenmesi beklenmektedir. Bu dilsel işlevler “Konaklama imkânları belirtme”, “odayı veya daireyi betimleme” ile “mobilya ve nesneleri adlandırma” olarak sıralanabilir. MBD’ye ait 17.Bölümde konaklama konusu geçiyor olsa da bu konuya ait dilsel işlevlerin hiçbiri MBD’nin hiçbir Podcast’inde desteklenmemektedir.

Grafikte yeşil olarak belirtilenler ise, Podcast’te ilgili sütundaki konunun yer aldığını ve bu konu ele alınırken, müfredatta belirtilen dilsel işlevlerin de desteklendiği, oranları ile gösterilmiştir. Oranların hesaplanmasına örnek olarak “A” konusu burada ele alınır.

“A” harfli konu “kişiyeye ait bilgiler” hakkındadır. Müfredatta bu konunun şu beş dilsel işlevle işlenmesi beklenir: “1. Selamlaşma”, “2. Vedalaşma”, “3. Telefon numarası söyleme”, “4. İsim ve adresleri kodlama” ve “5. Ülkeler hakkında konuşma”. Kişiyeye ait bilgiler konusu 12 Podcast’te konu edildiği tespit edilmiştir. Bir rakamı ile kodlanan işlev “selamlaşma”dır ve “11.Bölüm-Fast Food”ta olmak üzere bir Podcast’te desteklendiği Tablo 4.1.3.’de görülür. “Vedalaşma”, iki Podcast’te; “Telefon numarası söyleme”, bir Podcast’te ve “İsim ve adres kodlama” üç Podcast’te desteklenirken; “Ülkeler hakkında konuşma” hiçbir Podcast’te yer almadığı tespit edilmiştir. Bunlar haricinde yedi Podcast “kişiyeye ait bilgiler” konusunu içeriyor olsa da müfredatta belirtilen hiçbir işlev ile eşleşme göstermemiştir. Dolayısı ile Podcast’lerde yer alabilecek beş dilsel işlevden dördü desteklenmiş, bir tanesi göz ardı edilmiştir, bu durum Grafik 4.1.1.’e %80’e %20 oranı ile yansıtılmıştır.

Her bir konu ve Podcast bölümünün incelemesini burada tek tek ele almak fazlaca yer tutacağından, açıklamalardan kaçınılmıştır. Grafik 4.1.2.’deki detaylı verilere dayanarak, araştırmanın ikinci alt sorusunu daha kolay anlaşılır bir görselle cevaplamak adına aşağıda Grafik 4.1.3. sunulmuştur.

Grafik 4.1.3. MBD'nin müfredat ile uyumuna dair değerlerin özeti

Grafik 4.1.3.'te MBD'nin müfredat ile uyumu sayısal olarak ifade edilmiştir. Grafikte özellikle trafik lambası renkleri tercih edilmiştir. Yeşil renkte yer alan oranlar, Podcast ile müfredatın uyumlu olduğunu gösterir. Sarı renk ile Podcast ve müfredatın kısmî uyumu ve uyumsuzlukların varlığı belirtilir. Kırmızı renk ise müfredat ve Podcast'lerin konu ve desteklenmesi beklenen dilsel işlevler açısından uyumsuz bulunduğu kullanılmıştır.

Söz konusu grafiğin içinde yer alan renklere dair açıklamalara bakıldığında, yeşil ve sarı renkteki açıklamalarda "konular uyumlu" açıklamasının yer aldığı görülmektedir, yani müfredatta işlenmesi planlanan konu alanları, incelenen MBD Podcast'lerinde bulunmaktadır. MBD'nin sunduğu Podcast'lerin %68,75'inde müfredat konusu ile eşleşme bulunduğu tespit edilmiştir.

Dilsel işlevlerin desteklenmediği Podcast'ler kırmızı ve sarı alanda gösterilmiştir ve DW tarafından sunulan MBD'ye ait Podcast'lerin %67,92'si, müfredatta belirtilen işlevleri desteklemediği tespit edilmiştir. Bu da Podcast'lerin çoğunluğunun, müfredatta belirtilen konularla işlenmesi beklenen dilsel işlevleri desteklemediği anlamına gelmektedir.

Yapılan analiz ve hesaplamaların sonucunda, incelenen işitsel katırlarda müfredatta belirtilen konu ve/veya dilsel işlevlere rastlanmayan Podcast'ler de mevcuttur. Ne konularla

uyumlu ne de dilsel işlevlerin desteklendiği Podcast’ler oranı araştırmaya %31,25 oranı ile yansımaktadır.

Dolayısı ile A1 seviyesinde YDA dersine uygun olan MBD’deki 26 Podcast’in %32,08’i derste kullanmaya uygundur, %36,67’si derste işlenen konulara değinse de beklenen dilsel işlevleri karşılamaz ve %31,25 ne konu bakımından ne dilsel işlev açısından derse uyumlu bulunmuştur.

4.1.2. “Radio D” dizisine ait bulgular

Radio D dizisi (RD) örnekleme oluşturan üç diziden ikincisidir. Bölümün girişinde belirtildiği üzere çalışmanın bu kısmında RD’nin niteliğine (4.1.2.1.) ve müfredat ile uyumuna dair bulgular yer alır.

4.1.2.1. “Radio D” dizisinin nitel özelliklerine dair bulgular

RD’nin nitel özelliklerini betimlemek adına oluşturulan “Belirlenen kriterlere göre Deutsche Welle sitesinde sunulan A1 Podcast’leri nitelikli midir?” şeklindeki birinci alt araştırma sorusuna yönelik analizlerden elde edilen veriler Tablo 4.1.4.’te yer alır.

Tablo 4.1.4. RD’nin nitel özelliklerine dair veriler

Bölüm/ ders	a)	b)	c)	d)	e)	f)	g)	h)
1.	E	E	E	H	H	E	H	H
2.	E	E	E	H	H	E	H	H
3.	E	H	E	H	H	E	H	H
4.	E	H	H	E	H	E	H	H
5.	E	H	H	E	H	E	H	H
6.	E	H	H	H	H	E	H	H
7.	E	H	E	E	H	E	H	H
8.	E	H	H	E	H	E	H	H
9.	E	H	H	E	H	E	H	H
10.	E	H	H	H	H	E	H	H
11.	E	H	H	H	H	E	H	H
12.	E	H	H	E	B	H	H	H
13.	E	H	E	H	H	E	H	H
14.	E	H	E	H	H	E	H	H
15.	E	E	E	H	H	E	H	H
16.	E	E	E	H	H	E	H	H

Tablo 4.1.4. “RD’nin nitel özelliklerine dair veriler”in devamı

17.	E	H	H	E	H	E	H	H	
18.	E	H	H	E	H	E	H	H	
19.	E	H	H	E	H	E	H	H	
20.	E	H	H	E	H	E	H	H	
21.	E	H	H	E	H	E	H	H	
22.	E	H	H	E	H	E	H	H	
23.	E	H	E	E	H	E	H	H	
24.	E	H	H	E	H	E	H	H	
25.	E	E	E	H	H	E	H	H	
26.	E	E	E	H	H	E	H	H	
Toplam	E	26	6	11	14	0	25	0	0
	H	0	20	15	12	25	1	26	26
	B	0	0	0	0	1	0	0	0

Yukarıda Tablo 4.1.4. olarak adlandırılan ölçekteki veriler RD’nin Podcast’leri dinlenerek, alıştırma ve Podcast’e ait PDF dosyaları incelenerek toplanmıştır. Söz konusu materyaller, Tablo 3.1.1.’de yer alan birinci alt araştırma sorusu ve buna ait sekiz kritere göre incelenmiştir⁴⁵. Toplanan verilerin sayısal ifadesinde, her bir kriter için verilen cevap seçenekleri toplama işlemine tabii tutulmuştur. Örneğin “a” ile kodlanan kritere verilen 26 cevabın tamamı evettir ve “b” ile kodlanan kriter, altı kez “hayır”, 20 kez “evet” olarak cevaplanmıştır. Toplama işleminden sonra bu verilerin yüzdelik oranı hesaplanmıştır. Bu Tablodaki değerlere dayanarak RD’nin birinci alt araştırma sorusuna yönelik analizinde toplanan verinin yüzdelik oranları Tablo 4.1.5.’te verilmiştir.

Tablo 4.1.5. RD’nin niteliğine dair sayısal değerler

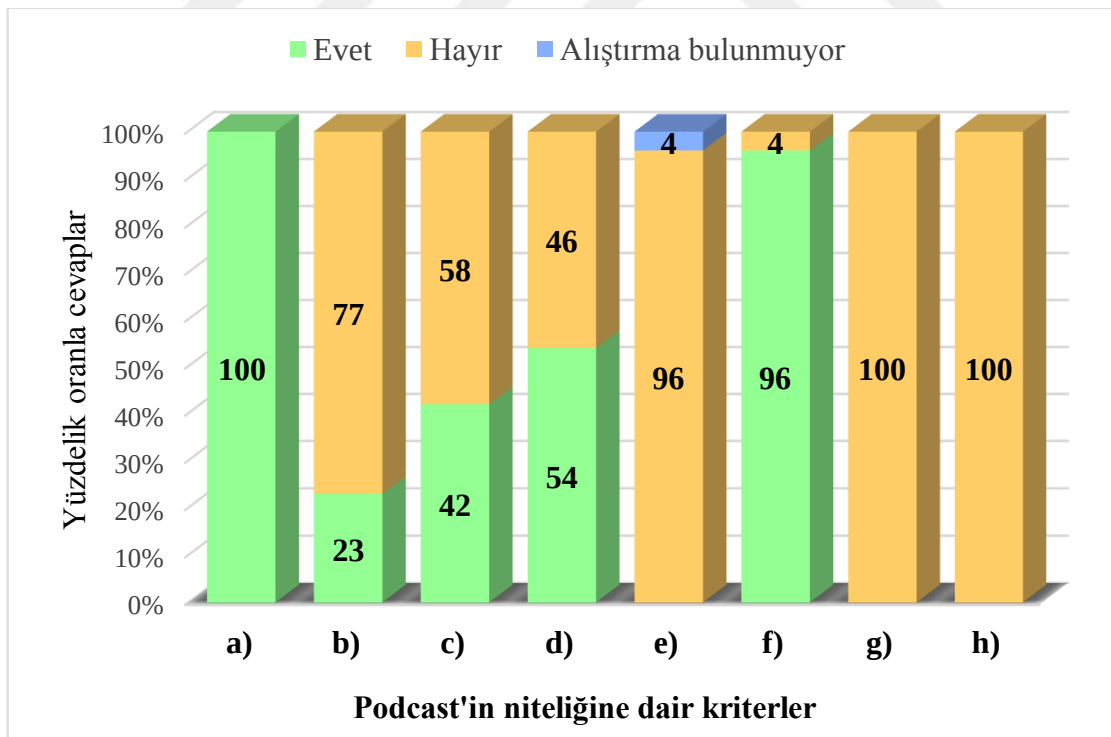
Kod	Podcast dizisinin niteliğine yönelik sorular	Yüzdelik oranla cevaplar		
		E	H	B
a)	“Dinleme materyalinin işitsel kalitesi iyi mi?”	100	0	0
b)	“Dinleme materyalinde ki iletişim durumu otantik mi?”	23,08	76,92	0
c)	“Dinleme materyalindeki iletişimin, ritim, tonlama ve duraksama gibi paraverbal öğeleri otantik mi?”	42,31	57,69	0

⁴⁵ Söz konusu kriterler -kodlamaları ile birlikte- Tablo 4.1.5.’te hatırlatıldığından burada yeniden açıklanmaz.

Tablo 4.1.5. “RD’nin niteliğine dair sayısal değerler”in devamı

d)	“Dinleme metnindeki konuşma hızı, öğrencinin dil seviyesine uyarlanmış mı?”	53,85	46,15	0
e)	“Verilen alıştırmalar, dinleme esnasında çözülebilir mi?”	0	96,15	3,85
f)	“Alıştırmalar dinleme materyalinin kapsamına/metnin uzunluğuna uygun mu?”	96,15	3,85	0
g)	“Belirli bir sırada ilerlemek gerekiyor mu?”	0	100	0
h)	“Uygulama ve alıştırmalar materyalleri otantik mi?”	0	100	0

Tablo 4.1.5. bir önceki tabloda (Tablo 4.1.4.) toplanmış olan verilen sistematik şekilde okunması ve verilen cevap sayılarının yüzdelik oranlarının hesaplanması ile oluşturulmuştur. Araştırmanın birinci alt sorusuna ait sekiz kritere ait veriler bu tabloda yüzdelik oranlarla ifade edilmiştir. Öncelikle bu verilerin dağılımını Grafik 4.1.4. ile görselleştirilir, sonra buradan elde edilen bulgular sıralanır.

Grafik 4.1.4. RD’nin niteliğine dair yüzdelik oranlar

Grafik 4.1.4.'te RD'nin niteliğine dair birinci alt araştırma sorusunun kriterlerine verilen cevapların yüzdeleri gösterilmiştir⁴⁶. İncelenen dinleme materyallerinin tamamının iyi kalitede olduğu, grafikte belirtilen “a” kriterinin yanıtlarının %100 evet olması ile gösterilmektedir. “b” kriteri ile bu materyallerin %23'ünde iletişim durumunun otantik olduğu, yani %76'sının sunduğu iletişim durumunun otantik olmadığı saptanmıştır. Grafikte “c” harfi ile kodlanan kriter, dinleme materyalindeki iletişimin, ritim, tonlama ve duraksama gibi paraverbal öğelerinin otantik olup olmadığı ile ilgili cevapları gösterir. Buna göre RD dizisine ait Podcast'lerin %42'sinde iletişimin paraverbal öğelerinin otantik olduğu belirlenmiştir. Bir başka deyişle, Podcast'lerin %58'inde, iletişimin paraverbal öğeleri otantik değildir. “Dinleme metnindeki konuşma hızı, öğrencinin dil seviyesine uyarlanmış mı?” kriteri, ölçekte “d” harfi ile verilmiş olup, %54 oranında “evet” olarak cevaplanmıştır. Ölçekte “e” harfi ile kodlanan, “verilen alıştırmalar, dinleme esnasında çözülebilir mi?” kriterine bir tane “alıştırma bulunmuyor” cevabı verilmiştir. İlgili Podcast'in (12. Bölümün) alıştırmaları incelendiğinde, bunun bir “test” olduğu, dinleme-anlama alıştırmaları içermediği ve Podcast'ten bağımsız olarak cevaplanabileceği saptanmıştır. İncelenen materyalin %96'sındaki alıştırmalar dinleme esnasında çözülemeyeceği belirtilmiştir.

Söz konusu alıştırmalarda dinleme öncesi stratejiler, dinleme esnasında çözülmesi gereken sorular ve dinleme sonrasında tamamlanması gereken alıştırmalar bulunuyor olsa da alıştırmaların tamamı dinleme esnasında çözülemeyeceğinden “hayır” olarak cevaplanmıştır. Ortalama beş veya altı sayfa olan alıştırmaların ikinci sayfasındaki sorular, dinleme esnasında çözülebilir. Bunun için önce metnin ilk on dakikası dinlenir, son beş dakikada metinler tekrarlanırken, sorular çözülebilir.

Alıştırmaların dinlenen metnin uzunluğu veya kapsamına uygun olup olmaması hakkındaki kriter, ölçekte “f” harfi ile verilmiştir. Bir Podcast haricinde, incelenen materyallerin uzunluğu metne uygun bulunmuştur. İstisnayı oluşturan Podcast alıştırmalarında örneğin dinleme-anlama soruları bulunmayan bir test bulunduğundan, bu soru “hayır” olarak cevaplanmıştır.

Grafikteki “g” harfli kriterde, belirli bir sırada ilerlemek gerekip gerekmediği sorulmuş, materyalin tamamında belirli sıra gerekmezsin ilerlenebileceği belirlenmiştir. Son kriter

⁴⁶ Bkz. Tablo 4.1.5.

uygulama ve alıştırma materyallerinin otantik olup olmadığı ile ilgilidir. Alıştırma materyallerinin hiçbirinin otantik olmadığı saptanmıştır.

Analizden elde edilen verilerle, RD’ye ait Podcast’lerin tamamının işitsel kalitesinin iyi olduğu, materyallerin belirli bir sıra gözetmeksizin kullanılabileceği, ancak uygulama ve alıştırma materyallerinin hiçbirinin otantik olmadığı tespit edilmiştir. Ayrıca otantikliğe yönelik “b” ve “c” kriterlerine verilen “evet” cevabı ve “d” kriterine verilen “hayır” cevabı arttıkça, materyalin otantikliği de artar.

Analizde elde edilen sonuca göre, “b” ve “c” kriterlerinin büyük çoğunluğu “hayır” olarak cevaplanmış, “d” kriterinin de %54’ü “evet” olarak cevaplanmıştır, dolayısı ile materyallerin çoğunun otantik olmadığı tespit edilmiştir. Podcast’e ait alışırmaların uzunluğu, bir alıştırma haricinde, metnin kapsamına uygun bulunmuştur.

4.1.2.2. “Radio D” dizisinin müfredat ile uyumuna dair bulgular

İşitsel materyallerin müfredat ile uyumuna dair “Deutsche Welle’nin sunduğu A1 Podcast’leri, Ortaöğretim Almanca A1 müfredatına uygun mudur?” alt araştırma sorusu geliştirilmiştir. Bu soru ile RD’nin analizlerinden elde edilen veriler Tablo 4.1.6.’da sunulmuştur.

Tablo 4.1.6. RD’nin müfredat ile uyumuna dair veriler

Bölüm/ ders	Podcast’in başlığı	i) Müfredat konuları ile eşleşme var mı?	Evet ise, hangi- leri?	j) Belirtilen işlevi destekler nitelikte mi?	Evet ise, hangileri?
1.	Köy ziyareti	E	A. E. N.	E	1. 15. 47.
2.	Radio D’den telefon	E	A. N.	E	1. 45.
3.	Berlin yolculuğu	E	A. C. L. N.	H E	-- 10. 40. 45.

Tablo 4.1.6. “RD’nin müfredat ile uyumuna dair veriler”in devamı (1/2)

4.	Yeni iş arkadaşı	E	A. D. L. N.	E	1. 12. 40. 45.
5.	Kral Ludwig yaşıyor	E	A. N.	E	1.&5. 45.
6.	Kral Ludwig nasıl öldü?	E	A.	H	--
7.	Masal kralı Ludwig	E	A. G.	H	--
8.	Meçhul adamın kimliği	E	A. --	H	-- 8.
9.	Ludwig için müzik	E	D. --	H	-- 9.
10.	Kral Ludwig’le röportaj	E	E.	E	15.
11.	Konuşan Baykuş	E	A.	H	--
12.	Dinleyici mektupları	E	A. -- N.	E	-- 31. 45.
13.	Rosenmontag	E	F. N.	E	22. 45.
14.	Karaormanlar’da cadılar	E	A. F. L.	E	-- 22. 40.
15.	Karnaval kostümleri	E	A. E. N.	H E	-- 15. 45.
16.	İkarus	E	A.	E	5.
17.	Tarladaki şekiller	E	A.	E	1.
18.	Gece takibi	E	E. --	E	15 27.
19.	Sahtekarlık ortaya çıkar	H	--	E	9.
20.	Dinleyici anketi	H	--	H	--

Tablo 4.1.6. “RD’nin müfredat ile uyumuna dair veriler”in devamı (2/2)

21.	Hamburg’da köpekbalığı	H	--	E	41.
22.	Kayıp sörfçü	E	A. P.	E	1.&2. 52.
23.	Yüzgeçli bir dalgıç	H	--	E	1.&2.
24.	Hamburg Gazetesi	E	N. P.	E	45. 53.
25.	Gemilerin selamlanması	E	-- N.	E	23. 45.
26.	Ayhan’a veda	E	A. L.	E	1.&2. --

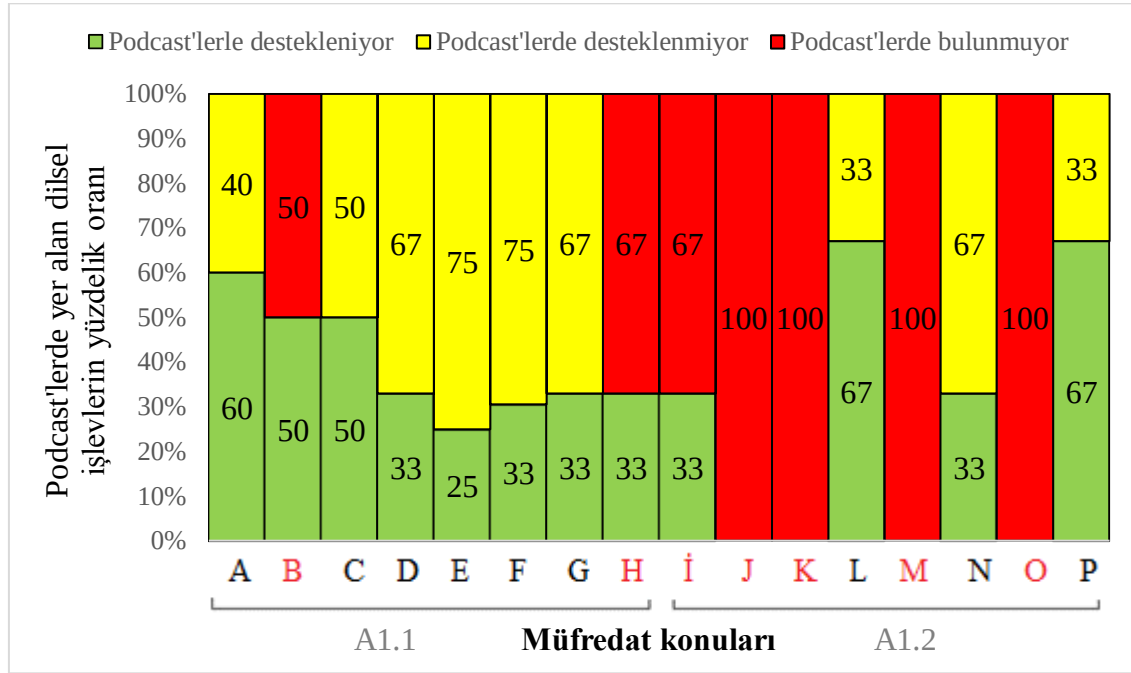
Tablo 4.1.6.’da RD’nin müfredat ile uyumuna dair bilgiler yer alır. Tablodaki kodlamalar şu şekildedir: Tablonun ilk sütununda Podcast numaraları ve ikinci sütununda Podcast’in başlığı yer alır. Üçüncü sütun ikiye bölünmüştür ve “Müfredat konuları ile eşleşme var mı?” (i) kriterine yönelik verilerin toplanması için ayrılmıştır. Bu kriter verilen cevap “evet” ise, aslında üçüncü sütuna ait olan, dördüncü sütuna ilgili kodlamalar yapılır. Son iki sütun ise müfredatta belirtilen dilsel işlevler hakkındadır. Podcast’in konusu müfredatta belirtilen konu ile eşleşiyor ise, müfredatta belirtilen konunun dilsel işlevlerinin Podcast’te ne derece işlendiğini anlamak adına “Podcast, belirtilen dilsel işlevi destekler nitelikte mi?” (j) kriteri getirilmiştir. Bu soruya verilen cevaplar “evet” olduğunda, hangi dilsel işlevin Podcast’te işlendiğini belirtilen kodlama yapılmıştır. Burada yapılan kodlamalar, EK 2’de yer alan tabloda açıklanmıştır.

Tablo 4.1.6.’da RD’ye ait 26 Podcast’ten dördü, müfredat konuları ile eşleşme göstermemiştir. Bunlar “19.-21.” ve “23.” derslerdir.

Söz konusu ölçekte yer alan bilgilerin analizi sonucunda, müfredatta belirtilen “B”, “H”, “İ”, “J”, “K”, “M” ve “O” kodlamalı konuların hiçbir Podcast ile eşleşmediği tespit edilmiştir. Yani müfredatta belirtilen “Okul”, “Alışveriş”, “Konaklama”, “Sağlık”, “Alışveriş merkezinde”, Yeni şehir- yeni okul” ve “Ülkeler ve şehirler” konuları hiçbir Podcast’te konu edilmemiştir, ancak bu konuların dilsel işlevleri kısmen desteklenmiştir.

Yine toplanan verilerin incelemesi sonucunda, müfredat konusuna ait olsun veya olmasın hiçbir Podcast ile eşleşmeyen dilsel işlevler vardır. Bunlar sayıca fazla olduğundan,

burada sadece kodlandıkları rakam ile verilir. Hiçbir Podcast ile desteklenmeyen dilsel işlevler “3., 4., 6., 7., 11., 13., 14., 16., 17.,18., 19., 20., 21., 24., 25., 26., 28., 29., 30., 32., 33., 34., 35., 36., 37., 38., 39., 42., 43., 44., 46., 48., 49., 50.” ve “51.”⁴⁷ olarak tespit edilmiştir. Dolayısı ile toplam 53 dilsel işlevden 35’i söz konusu Podcast’lerde işlenmemiştir, bu da %66,04’ye tekabül eder. Tablo 4.1.6.’dan elde edilen verilerle, aşağıdaki Grafik 4.1.5. oluşturulmuştur.

Grafik 4.1.5. RD’nin müfredat ile uyumuna dair değerler

Grafik 4.1.5.’de sekizer tane olmak üzere A1.1. ve A1.2.’nin konu alanları harflerle sıralanmıştır. Hangi harfin, hangi konu alanını temsil ettiği EK 2’de gösterilmiştir. Grafikten anlaşılacağı üzere, burada Podcast’lerde yer alan/almayan müfredat konuları sıralanmış, bunların yine müfredatta belirtilen dilsel işlevleri destekleyip desteklemediği, yani söz konusu Podcast’lerde bunlara yönelik içeriklerin sunup sunmadığı gösterilmiştir. Müfredat konuları harflerle kodlanmıştır. Kırmızı renkte yazılan harfler, konunun Podcast’lerde işlenmediğini gösterir. Müfredat konusu Podcast’te yer almasa dahi, konuya ait dilsel işlevlerin Podcast’lerde bulunduğu tespit edilmiştir ve grafikte bunların ne oranla bulunduğu belirtilmiştir.

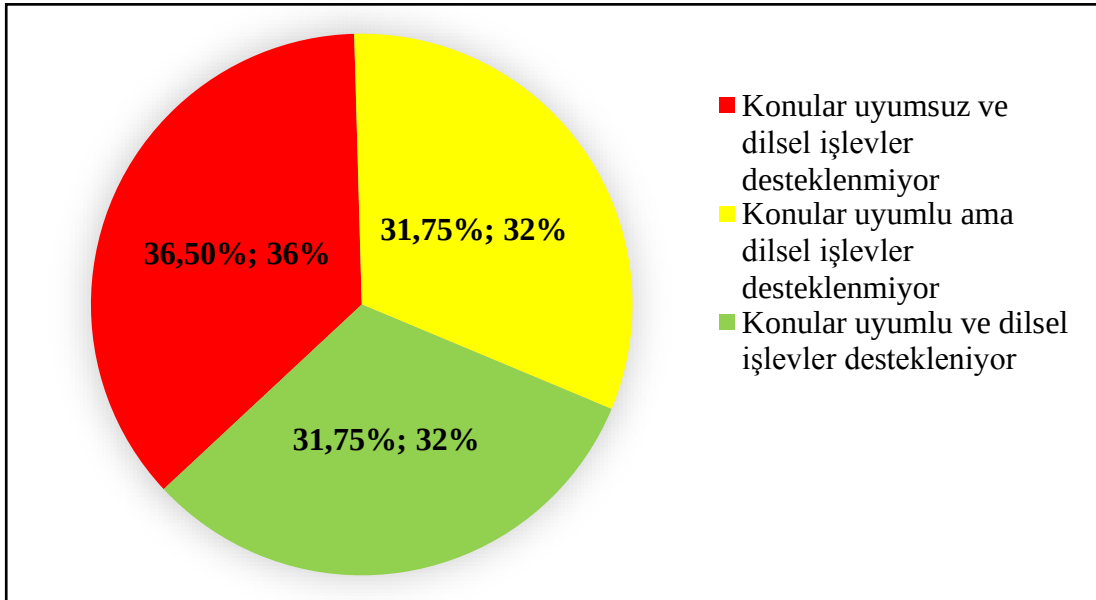
Buna göre yukarıda da belirtildiği üzere “B”, “H”, “İ”, “J”, “K”, “M” ve “O” ile kodlanan, “Okul”, “Alışveriş”, “Konaklama”, “Sağlık”, “Alışveriş merkezinde”, Yeni şehir-

⁴⁷ Kodlamaların açıklamaları için bkz. EK 2

“yeni okul” ve “Ülkeler ve şehirler” konuları Podcast’lerde hiç işlenmediği tespit edilmiş, grafikte kırmızı harfle gösterilmiştir. Sarı renk ile müfredatta ön görülen konuların Podcast’lerde de bulunduğu, fakat bunların beklenen dilsel işlevleri desteklemediği gösterilmektedir.

Sarı renk ile müfredatta belirtilen konunun Podcast’te de yer aldığı, fakat konuya ait işlenmesi beklenen işlevlerin hangi oranla eksik kaldığı gösterilmiştir. Oranların hesaplanmasına örnek olarak “C” ile kodlanan konu burada ele alınır. Ek 2’deki tabloya göre “C” ile kodlanan konu “toplum”dur. Bu konuya ait iki dilsel işlev vardır. Tablo 4.1.6.’da üçünü Podcast’in bu konuyu içerdiğini ve hangi dilsel işlevin karşılandığı gösterilmiştir. Müfredatta belirtilen iki dilsel işlevden biri hiçbir Podcast’e konu edilmediğinden, bu durum Grafik 4.1.5.’deki ilgili alana %50 olarak yansımıştır.

Grafikte yeşil olarak belirtilenler ise, Podcast’te ilgili sütundaki konunun yer aldığını ve bu konu ele alınırken, müfredatta belirtilen dilsel işlevlerin de desteklendiği, oranları ile gösterilmiştir. Her bir konu ve Podcast bölümünün incelemesini burada tek tek ele almak fazlaca yer tutacağından, açıklamalardan kaçınılmıştır. Grafik 4.1.5.’deki detaylı verilere dayanarak, araştırmanın ikinci alt sorusunu daha kolay anlaşılır görselle cevaplamak adına aşağıda Grafik 4.1.6. sunulmuştur.

Grafik 4.1.6. RD’nin müfredat ile uyumuna dair değerlerin özeti

Grafik 4.1.6.'da RD'nin müfredat ile uyumu sayısal olarak ifade edilmiştir. Grafikte özellikle trafik lambası renkleri tercih edilmiştir. Yeşil ve sarı renkteki verilerde “konular uyumlu” açıklaması yer alıyor, yani müfredatta planlanmış konu alanları RD'nin Podcast'lerinin %64'ünde bulunduğu tespit edilmiştir. Dilsel işlevlerin desteklenmediği Podcast'ler kırmızı ve sarı alanda gösterilmiştir ve DW tarafından sunulan RD'ye ait Podcast'lerin %68'i, müfredatta belirtilen işlevleri desteklemediği tespit edilmiştir. Bu da Podcast'lerin çoğunluğunun, müfredatta belirtilen konularla işlenmesi beklenen dilsel işlevleri desteklemediği anlamına gelmektedir. Ne konularla uyumlu ne de dilsel işlevlerin desteklendiği Podcast'ler ise %36 olarak tespit edilmiştir. Dolayısı ile A1 seviyesinde YDA dersine uygun olan MBD'deki 26 Podcast'in %31,75'i derste kullanmaya uygundur, %31,75'i derste işlenen konulara değinse de beklenen dilsel işlevleri karşılamaz ve %36,5'i ne konu bakımından ne dilsel işlev açısından derse uyumlu bulunmuştur.

4.1.3. “Deutsch- Warum nicht?” dizisine ait bulgular

“Deutsch-Warum nicht?” dizisi (DWND) örnekleme oluşturan üç dizinin üçüncüsüdür. Bölümün girişinde belirtildiği üzere çalışmanın bu kısmında DWND'nin niteliğine (4.1.3.1.) ve müfredat ile uyumuna dair bulgular (4.1.3.2.) yer alır.

4.1.3.1. “Deutsch- Warum nicht?” dizisinin nitel özelliklerine dair bulgular

DWND'nin nitel özelliklerini betimlemek adına oluşturulan “Belirlenen kriterlere göre Deutsche Welle sitesinde sunulan A1 Podcast'leri nitelikli midir?” şeklindeki birinci alt araştırma sorusuna yönelik analizlerden elde edilen veriler Tablo 4.1.7.'de yer alır.

Tablo 4.1.7. DWND'nin nitel özelliklerine dair veriler

Bölüm/ ders	a)	b)	c)	d)	e)	f)	g)	h)
1.	H	E	E	H	H	H	H	H
2.	E	E	E	H	H	E	H	E
3.	H	E	E	H	H	E	H	H
4.	H	H	H	E	H	E	H	H
5.	H	H	H	E	E	E	E	H
6.	H	H	H	E	H	E	H	H
7.	H	H	H	E	H	E	H	H
8.	H	H	H	E	E	H	E	H
9.	H	H	H	E	H	E	H	H
10.	H	H	H	E	H	E	H	H

Tablo 4.1.7. “DWND’nin nitel özelliklerine dair veriler”in devamı

11.		H	H	H	H	H	E	E	H
12.		H	H	H	H	H	E	H	H
13.		H	H	H	H	E	E	E	H
14.		H	H	H	H	H	H	H	H
15.		H	H	E	H	H	E	H	H
16.		H	E	H	H	H	E	H	H
17.		H	E	E	H	H	E	H	H
18.		H	H	E	H	H	E	H	H
19.		H	E	E	H	H	E	H	H
20.		H	E	E	H	H	E	H	H
21.		H	H	H	H	H	E	E	H
22.		E	H	E	H	H	H	H	H
23.		H	H	H	H	H	E	E	H
24.		E	E	E	H	H	E	H	H
25.		H	H	E	H	E	E	E	H
26.		H	H	E	H	H	H	H	H
Toplam	E	3	8	12	7	4	21	7	1
	H	23	18	14	19	22	5	19	25
	B	0	0	0	0	0	0	0	0

Yukarıda Tablo 4.1.7. olarak adlandırılan ölçekteki veriler DWND’nin Podcast’leri dinlenerek ve Podcast’e ait PDF dosyaları incelenerek toplanmıştır. Söz konusu materyaller, Tablo 3.1.1.’de yer alan birinci alt araştırma sorusu ve buna ait sekiz kritere göre incelenmiştir⁴⁸. Toplanan verilerin sayısal ifadesinde, her bir kriter için verilen cevap seçenekleri toplama işlemine tabii tutulmuştur. Örneğin “a” ile kodlanan kritere verilen 26 cevabın üçü evetken, 23’ü “hayır”dır. Bulunmuyor anlamındaki “B” cevabı ise hiç verilmemiştir. Toplama işleminden sonra bu verilerin yüzdelik oranı hesaplanmıştır. Bu Tablodaki değerlere dayanarak DWND’nin birinci alt araştırma sorusuna yönelik analizinde toplanan verinin yüzdelik oranları Tablo 4.1.8.’de verilmiştir.

Tablo 4.1.8. DWND’nin niteliğine dair sayısal değerler

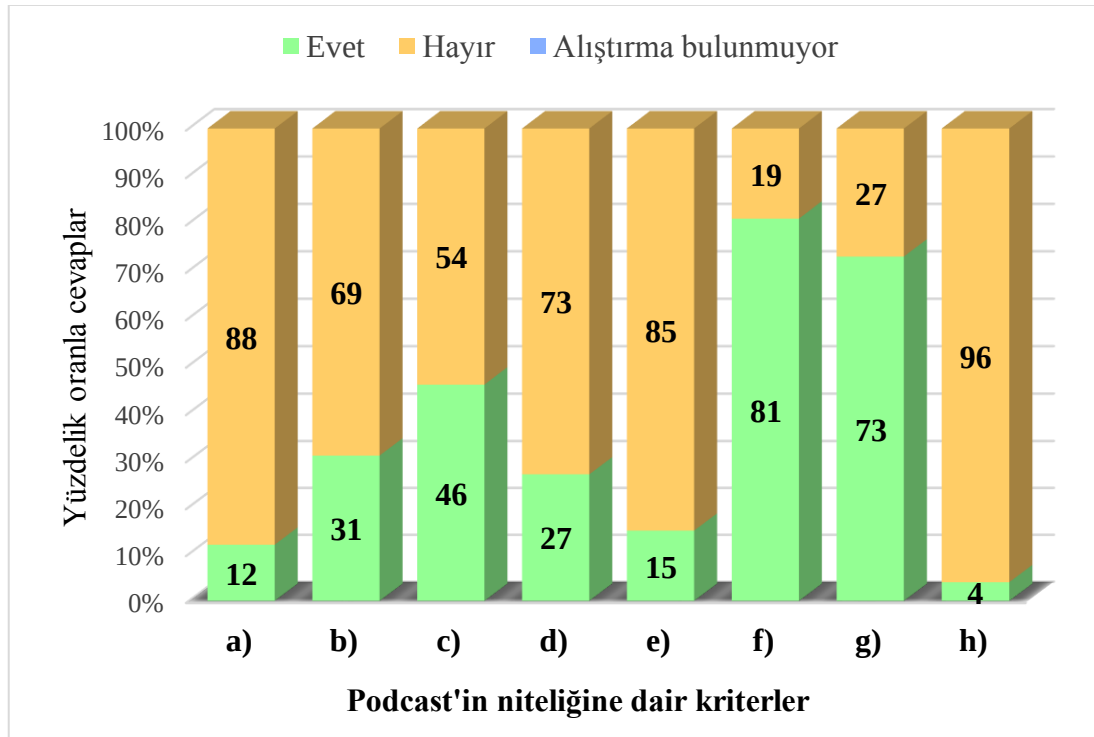
Kod	Podcast dizisinin niteliğine yönelik sorular	Yüzdelik oranla cevaplar		
		E	H	B
a)	“Dinleme materyalinin işitsel kalitesi iyi mi?”	%11,54	%88,46	--

⁴⁸ Söz konusu kriterler -kodlamaları ile birlikte- Tablo 4.1.8.’de hatırlatıldığından burada yeniden açıklanmaz.

Tablo 4.1.8. “DWND’nin niteliğine dair sayısal değerler”in devamı

b)	“Dinleme materyalinde ki iletişim durumu otantik mi?”	%30,76	%69,24	--
c)	“Dinleme materyalindeki iletişimin, ritim, tonlama ve duraksama gibi paraverbal öğeleri otantik mi?”	%46,15	%53,85	--
d)	“Dinleme metnindeki konuşma hızı, öğrencinin dil seviyesine uyarlanmış mı?”	%26,92	%73,08	--
e)	“Verilen alıştırmalar, dinleme esnasında çözülebilir mi?”	%15,38	%84,62	--
f)	“Alıştırmalar dinleme materyalinin kapsamına/metnin uzunluğuna uygun mu?”	%80,77	%19,23	--
g)	“Belirli bir sırada ilerlemek gerekiyor mu?”	%73,08	%26,92	--
h)	“Uygulama ve alıştırma materyalleri otantik mi?”	%3,85	%96,15	--

Tablo 4.1.8 bir önceki tabloda (Tablo 4.1.7.) toplanmış olan verilen sistematik şekilde okunması ve verilen cevap sayılarının yüzdelik oranlarının hesaplanması ile oluşturulmuştur. Araştırmanın birinci alt sorusuna ait sekiz kritere ait veriler bu tabloda yüzdelik oranlarla ifade edilmiştir. Öncelikle bu verilerin dağılımını Grafik 4.1.7. ile görselleştirilir, sonra buradan elde edilen bulgular sıralanır.

Grafik 4.1.7. DWND’nin niteliğine dair yüzdelik oranlar

Grafik 4.1.7.'de DWND'nin niteliğine dair birinci alt araştırma sorusuna ait kriterlere verilen cevapların yüzdeleri gösterilmiştir⁴⁹. Grafikte “a” harfi ile kodlanan “Dinleme materyalinin işitsel kalitesi iyi mi?” kriterine verilen yanıtların %12’si “evet” ve %88’inin “hayır” olması, işitsel kalitenin iyi olmadığını göstermektedir. Bunun sebebi ses düzeyinin düşük olmasıdır. Ses düzeyini yükselten cihazlarla kullanıldığında ise cızırtı ve kayıta olması beklenmeyen diğer işitsel sorunlara rastlanılmıştır. “Dinleme materyalindeki iletişim durumu otantik mi?” kriteri “b” harfi ile kodlanmıştır. İncelen materyallerin %31’inde iletişim durumunun otantik olduğu, yani %69’unun sunduğu iletişim durumunun otantik olmadığı saptanmıştır. Grafikte “c” harfi ile kodlanan kriter, dinleme materyalindeki iletişimin, ritim, tonlama ve duraksama gibi paraverbal öğelerinin otantik olup olmadığı ile ilgili cevapları gösterir. Buna göre DWND’ye ait Podcast’lerin %46’sında iletişimin paraverbal öğelerinin otantik olduğu belirlenmiştir. Bir başka deyişle, Podcast’lerin %54’ünde, iletişimin paraverbal öğeleri otantik değildir. “Dinleme metnindeki konuşma hızı, öğrencinin dil seviyesine uyarlanmış mı?” kriteri, ölçekte “d” harfi ile verilmiş olup, %27 oranında “evet” olarak cevaplanmıştır. İncelenen materyalin %73’ünde konuşma hızının doğal olduğu tespit edilmiştir.

Ölçekte “e” harfi ile kodlanan, “verilen alıştırmalar, dinleme esnasında çözülebilir mi?” kriteri %15 “evet” cevabı verilmiştir ve alıştırmaların %85’i dinleme esnasında çözülemeyecek türde olduğu saptanmıştır. Alıştırmaların dinlenen metnin uzunluğu veya kapsamına uygun olup olmaması hakkındaki kriter, ölçekte “f” harfi ile verilmiştir. Sunulan Podcast’lerin %81’inin alıştırmaları metnin uzunluğuna uygun bulunurken, %19’unun buna uygun olmadığı tespit edilmiştir.

Grafikteki “g” harfli kriterde, belirli bir sırada ilerlemek gerekip gerekmediği sorulmuş, materyalin %73’ünde belirli sırada ilerlemek gerekirken, %27’sinde belli sıra gerekmeksizin ilerlenebileceği belirlenmiştir. Son kriterde uygulama ve alıştırmaların otantik olup olmadığı sorulmuştur. Alıştırma materyallerinin %4’ünün otantik materyal olduğu, %96’lık çoğunluğun ise otantik olmadığı saptanmıştır.

Analizden elde edilen verilerle, DWND’ye ait Podcast’lerin %88’lik çoğunluğundaki işitsel kalitenin iyi olmadığı tespit edilmiştir. Bu durum ses düzeyinin düşük olmasından kaynaklanmaktadır. Ses düzeyini artıran elektronik cihazlar kullanıldığında ise cızırtı gibi

⁴⁹ Bkz. Tablo 4.1.8.

sorunlarla karşılaşmıştır. Ayrıca otantikliğe yönelik “b”, “c” ve “d” kriterlerine verilen cevapların yarısından fazlası materyalin otantik olmadığını gösterir.

Sunulan işitsel metinlerin %73’ünde konuşma hızı normaldir ve öğrencinin seviyesine uyarlanmamıştır. Podcast’e ait alıştırmaların uzunluğu, materyallerin %81’lik çoğunluğunda, metnin kapsamına uygun bulunmuştur, fakat dinleme esnasında çözülebilecek olan alıştırmaların oranı %15’te kalmıştır. İncelenen materyalin %73’ünde belirli bir sırada ilerlemek gerekmektedir ve Podcast’e ait alıştırmalarda bu yönde yönlendirmeler de bulunmaktadır.

4.1.3.2. “Deutsch- Warum nicht?” dizisinin müfredat ile uyumuna dair bulgular

İşitsel materyallerin müfredat ile uyumuna dair “Deutsche Welle’nin sunduğu A1 Podcast’leri, Ortaöğretim Almanca A1 müfredatına uygun mudur?” alt araştırma sorusu geliştirilmiştir. Bu soru ile DWND’nin analizlerinden elde edilen veriler Tablo 4.1.9.’da sunulmuştur.

Tablo 4.1.9. DWND’nin müfredat ile uyumuna dair veriler

Bölüm/ ders	Podcast’in başlığı	i) Müfredat konuları ile eşleşme var mı?	Evet ise, hangi konu(lar)?	j) Belirtilen işlevi destekler nitelikte mi?	Evet ise, hangi işlev(ler)?
1.	Bu bir şarkı	E	A.	E	1.&2.
2.	Taksi!	E	L. O.	E	40. 48.
3.	Hotel Europa	E	A.	E	2.
4.	Kimsiniz	E	A.	E	1.
5.	Bu ama saygısızca bir davranış!	E	A.	E	2.
6.	Ne yapıyorsunuz?	E	B. C.	E	7. 10.
7.	Acayipsin!	E	B.	E	7.
8.	Neredensin?	E	A.	H	--
9.	Bunu biliyorsun ama!	E	A. C.	E	-- 10.
10.	Boş odanız var mı?	E	-- İ.	E	9. 29.
11.	Yine böyle bir oda!	E	A. E.	E	1. 15.

Tablo 4.1.9. “DWND’nin müfredat ile uyumuna dair veriler”in devamı

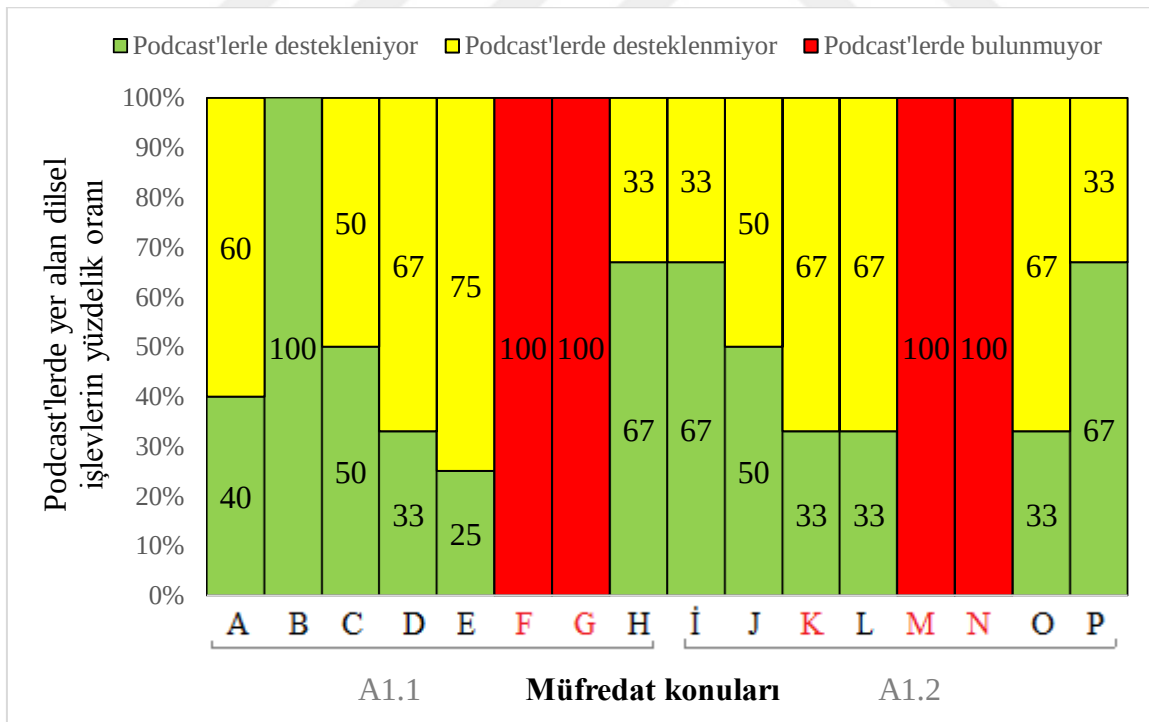
12.	Öğrenci mi, resepsiyonist mi?	E	A.	E	2.
13.	Buyrun, oda anahtarım	E	B.	E	6.
14.	Aachen'a geleceksiniz, değil mi?	E	B. C.	E	7. 10.
15.	Bu kasetleri de satacak mısınız?	E	D.	E	13.
16.	Bir kez deneyin	E	B. H.	E	8. --
17.	Dört fincan, dört Mark eder	E	-- H.	E	8. 26.&27.
18.	Eşyalar da bavullar da ortada yok	E	İ.	E	31.
19.	Uyumak istiyorum	E	İ.	E	29.
20.	Hasta mısınız?	E	J.	E	32.&33.
21.	Essen'deydim	E	J. O.	E	33. --
22.	Peki ya hanımı?	E	A. C.	H	-- --
23.	Kim konuşuyor orda?	E	P.	E	53.
24.	Bir kahve daha ister misiniz?	E	P.	E	52.
25.	Ben üstünü öderim	E	-- P.	E	36. 52.
26.	Ben sizi davet ediyorum	E	O.	H	--

Tablo 4.1.9.’da DWND’nin müfredat ile uyumuna dair bilgiler yer alır. Tabloda kodlanarak yer alan bilgiler bu paragrafta açıklanır. Tablonun ilk sütununda Podcast numaraları ve ikincide Podcast’in başlığı yer alır. Üçüncü sütun ikiye bölünmüştür ve “Müfredat konuları ile eşleşme var mı?” (i) kriterine dairdir. Bu kriter “evet” ile yanıtlanırsa, aslında üçüncü sütuna ait olan, dördüncü sütuna belli kodlamalar yapılır. Son iki sütun ise müfredatta belirtilen dilsel işlevler hakkındadır. Podcast’in konusu müfredatta belirtilen konu ile eşleşiyor ise, müfredatta belirtilen konunun dilsel işlevlerinin Podcast’te ne derece işlendiğini anlamak adına “Podcast, belirtilen dilsel işlevi destekler nitelikte mi?” (j) kriteri incelenmiştir. Bu kriter verilen cevaplar “evet” olduğunda, hangi dilsel işlevin

Podcast’te işlendiğini belirtilen kodlama yapılmıştır. Burada yapılan kodlamalar, EK 2’de yer alan tabloda açıklanmıştır.

Tablo 4.1.9.’da DWND’ye ait Podcast’lerin hepsinde müfredatta belirtilen konularla bir eşleşme mevcuttur. Üç Podcast’in müfredatta belirtilen dilsel işlevleri desteklemediği tespit edilmiştir. Bunlar 8., 22. ve 26. Podcast’lerdir. Müfredatta işlenmesi beklenen ama Podcast’lerde hiç yer almayan konular “F”, “G”, “K”, “M” ve “N” ile kodlanan, “özel günler”, “boş zaman aktiviteleri”, “alışveriş merkezinde”, “yeni şehir- yeni okul” ve “gelenekler” konuları olduğu tespit edilmiştir.

Yine toplanan verilerin incelemesi sonucunda, hiçbir Podcast ile eşleşmeyen dilsel işlevler vardır. Bunlar sayıca fazla olduğundan, burada sadece kodlandıkları rakam ile verilir. Hiçbir Podcast ile desteklenmeyen dilsel işlevler “3., 4., 5., 11., 12., 14., 16., 17., 18., 19., 20., 21., 22., 23., 24., 25., 28., 30., 34., 35., 37., 38., 39., 41., 42., 43., 44., 45., 46., 47., 49., 50.” ve “51.”⁵⁰ olarak tespit edilmiştir. Dolayısı ile toplam 53 dilsel işlevden 33’ü söz konusu Podcast’lerde işlenmemiştir, bu da %62,26’ya tekabül eder. Burada yer alan bilgilerin daha net anlaşılması adına, analizde elde edilen bulgular aşağıdaki grafikte verilir.

Grafik 4.1.8. DWND’nin müfredat ile uyumuna dair değerler

⁵⁰ Kodlamaların anlamları için bkz. EK 2

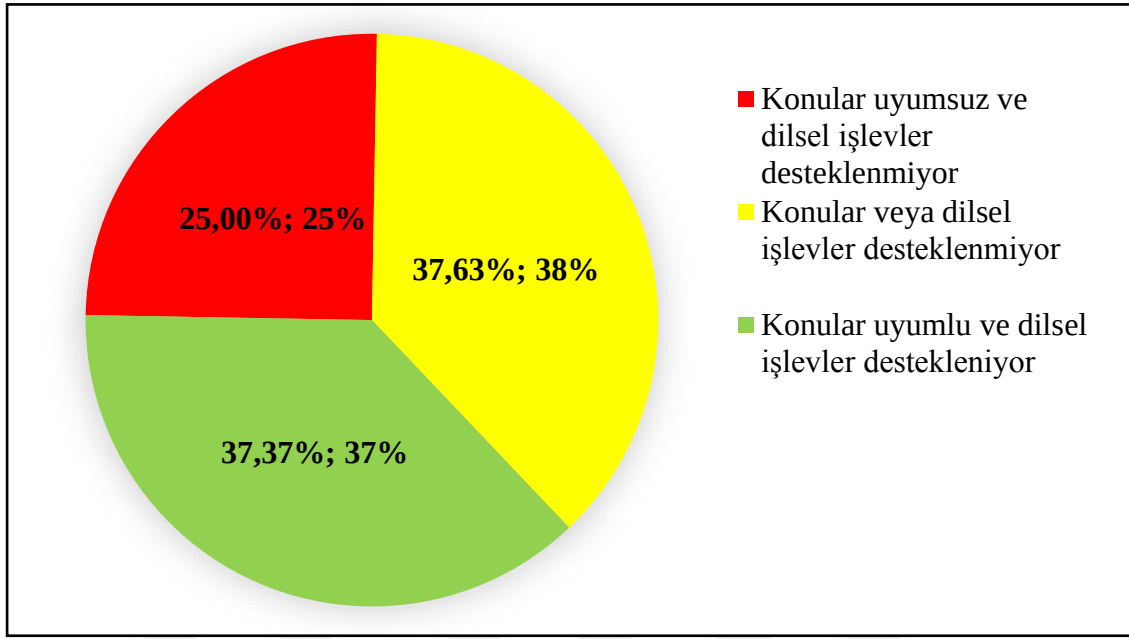
Grafik 4.1.8.'de sekizer tane olmak üzere A1.1. ve A1.2.'nin konu alanları harflerle sıralanmıştır. Hangi harfin, hangi konu alanını temsil ettiği EK 2'de gösterilmiştir. Grafikten anlaşılabacağı üzere, burada Podcast'lerde yer alan/almayan müfredat konuları sıralanmış, bunların yine müfredatta belirtilen dilsel işlevleri destekleyip desteklemediği, yani söz konusu Podcast'lerde bunlara yönelik içeriklerin sunup sunmadığı gösterilmiştir. Grafiğin daha kolay anlaşılmasını sağlamak adına, özellikle trafik lambasındaki renkler kullanılmıştır.

Buna göre yukarıda da belirtildiği üzere “F”, “G”, “K”, “M” ve “N” konuları Podcast'lerde hiç işlenmediği tespit edilmiş, grafikte kırmızı renk ile gösterilmiştir. “K” harfiyle kodlanan konu işlenmiyor olsa da konuya ait dilsel işlevler Podcast'lerde görülmüştür, bu nedenle konunun olmadığını belirtmek adına harf kırmızı yazı ile yazılmıştır.

Sarı renk ile müfredatta ön görülen konuların Podcast'lerde de bulunduğu, fakat bunların beklenen dilsel işlevleri desteklemediği gösterilmektedir. Grafikte yeşil olarak belirtilenler ise, Podcast'te ilgili sütundaki konunun yer aldığını ve bu konu ele alınırken, müfredatta belirtilen dilsel işlevlerin de desteklendiği, oranları ile gösterilmiştir. Oranların hesaplanmasına örnek olarak “A” konusu burada ele alınır.

“A” harfli konu “kişiyeye ait bilgiler” hakkındadır. Müfredatta bu konunun şu beş dilsel işlevle işlenmesi beklenir: “1. Selamlaşma”, “2. Vedalaşma”, “3. Telefon numarası söyleme”, “4. İsim ve adresleri kodlama” ve “5. Ülkeler hakkında konuşma”. Kişiyeye ait bilgiler konusu dokuz Podcast'te konu edildiği tespit edilmiştir. Bir ve iki rakamı ile kodlanan işlevler Grafik 4.1.9.'da yer alır, fakat diğer beklenen işlevler Podcast'lerde bulunmaz. Dolayısı ile Podcast'lerde yer alabilecek beş dilsel işlevden ikisi desteklenmiş, üç tanesi göz ardı edilmiştir, bu durum Grafik 4.1.9.'a %40'a %60 oranı ile yansıtılmıştır.

Her bir konu ve Podcast bölümünün incelemesini burada tek tek ele almak fazlaca yer tutacağından, açıklamalardan kaçınılmıştır. Grafik 4.1.8.'deki verilere dayanarak, araştırmanın ikinci alt sorusunu daha kolay anlaşılır bir görselle cevaplamak adına aşağıda Grafik 4.1.9. sunulmuştur.

Grafik 4.1.9. DWND'nin müfredat ile uyumuna dair değerlerin özeti

Grafik 4.1.9.'da DWND'nin müfredat ile uyumu sayısal olarak ifade edilmiştir. Grafikte özellikle trafik lambası renkleri tercih edilmiştir. Yeşil renkteki değerler, sunulan Podcast'lerin hangi oranda müfredatta belirtilen konu ve dilsel işlevleri desteklediğini gösteriyor. Buna göre incelenen dizideki Podcast'lerin %37'si Almanca yabancı dil dersinin müfredatı ile uyumlu olduğu belirlenmiştir. Sarı renkteki verilerde müfredatta planlanmış konu alanları veya beklenen dilsel işlevlerin DWND'nin Podcast'lerinde %38 oranında desteklenmediği, yani Podcast'lerin bunları içermediği gösterilmektedir. Ne konu bakımından ne de beklenen dilsel işlevlerin desteklendiği Podcast'ler kırmızı alanda gösterilmiştir ve bunlar DW tarafından sunulan DWND'ye ait Podcast'lerin %25'idir. Bu da Podcast'lerin çoğunluğunun, müfredatta belirtilen konularla işlenmesi beklenen dilsel işlevleri desteklemediği anlamına gelmektedir. Dolayısı ile A1 seviyesinde YDA dersine uygun olan DWND'deki 26 Podcast'in %37'si derste kullanmaya uygundur; %38'i derste işlenen konulara değinse de beklenen dilsel işlevleri karşılamaz veya dilsel işlevleri karşılasa da beklenen konuya değinmez ve %25'i ne konu bakımından ne dilsel işlev açısından derse uyumlu bulunmuştur.

4.1.4. Örneklemine toplamına ait bulgular

Araştırmanın bu kısmında örnekleme oluşturan üç Podcast dizisinin analizlerinden elde edilen veriler birleştirilerek sunulur. Öncelikle örneklemin özelliklerine dair bulgular (4.1.4.1.), sonra örneklemin müfredat ile uyumuna dair bulgular yer alır (4.1.4.2.).

4.1.4.1. Örneklemine nitel özelliklerine dair bulguların toplamı

Örneklemin nitel özelliklerini betimlemek adına her bir Podcast dizisi⁵¹ ayrı ayrı EK 2’de bulunan kodlamalarla Tablo 3.3.1.’de sunulan ölçekle incelenmiştir. Bu incelemede yer alan kriterler örneklemin niteliğine dair oluşturulan “Belirlenen kriterlere göre Deutsche Welle sitesinde sunulan A1 Podcast’leri nitelikli midir?” şeklindeki birinci alt araştırma sorusunun kriterlerinden oluşmaktadır.

Söz konusu ölçek her bir dizi için ayrıca doldurulduktan sonra, ölçekteki bilgilerin sayısal değerleri yine her bir dizi için ayrıca belirlenmiştir. Bu değerler her bir Podcast dizisine ait başlığın ilk dermesinde tablo içinde sunulmuştur.⁵² Burada ise örnekleme betimlemeye yarayan bu bilgilerin toplamda ifade ettiği değer yer almaktadır.

Tablo 4.1.10. Örneklemine nitel özelliklerine dair verilerin toplanması

Soru	MBD	RD	DWND	Toplamda
Evet olarak cevaplanan araştırma soruların yüzdeleri				
a)	100	100	11,54	70,51
b)	15,38	23,08	30,76	23,06
c)	11,54	42,31	46,15	33,33
d)	33,77	53,85	26,92	38,18
e)	--	--	15,38	5,13
f)	--	96,15	80,77	58,97
g)	73,08	--	73,08	48,72
h)	--	--	3,85	1,28
Hayır olarak cevaplanan araştırma soruların yüzdeleri				
a)	--	--	88,46	29,46
b)	84,62	76,92	69,24	76,93

⁵¹ Bkz. EK 3

⁵² Bkz. Tablo 4.1.2. (MBD), Tablo 4.1.5. (RD) ve Tablo 4.1.8. (DWND)

Tablo 4.1.10. “Örneklemin nitel özelliklerine dair verilen toplanması”nın devamı

c)	88,46	57,69	53,85	66,66
d)	69,23	46,15	73,08	62,82
e)	--	96,15	84,62	60,25
f)	--	3,85	19,23	7,69
g)	26,92	100	26,92	51,28
h)	--	100	96,15	65,38
Bilinmiyor/Bulunmuyor olarak cevaplanan araştırma soruların yüzdeleri				
a)	--	--	--	--
b)	--	--	--	--
c)	--	--	--	--
d)	--	--	--	--
e)	100	3,85	--	34,61
f)	100	--	--	33,33
g)	--	--	--	--
h)	100	--	--	33,33

Tablo 4.1.10.’da örnekleme oluşturan üç dizinin analizlerinden elde edilen veriler bir araya toplanmıştır. İlk sütunda birinci alt araştırma soruna ait kriterlerin kodları⁵³, sonra ki üç sütunda Podcast dizileri ve bunların sayısal değerleri, son sütunda ise ilgili soruya alınan “evet”, “hayır” veya “bilinmiyor/bulunmuyor” cevaplarının toplamı yer almaktadır. Toplamı hesaplamak için yan yana yazan yüzdeler rakamlar toplanıp, aritmetik ortalaması hesaplanmıştır. Her bir harfin toplam değeri %100’dür. Tablo 4.1.10’dan elde edilen hesaplamalarla aşağıdaki tabloda her bir araştırma sorusu için örneklemden elde edilen cevaplar ayrıca listelenir.

Tablo 4.1.11. Örneklemin nitel özelliklerine dair değerlerin toplamı

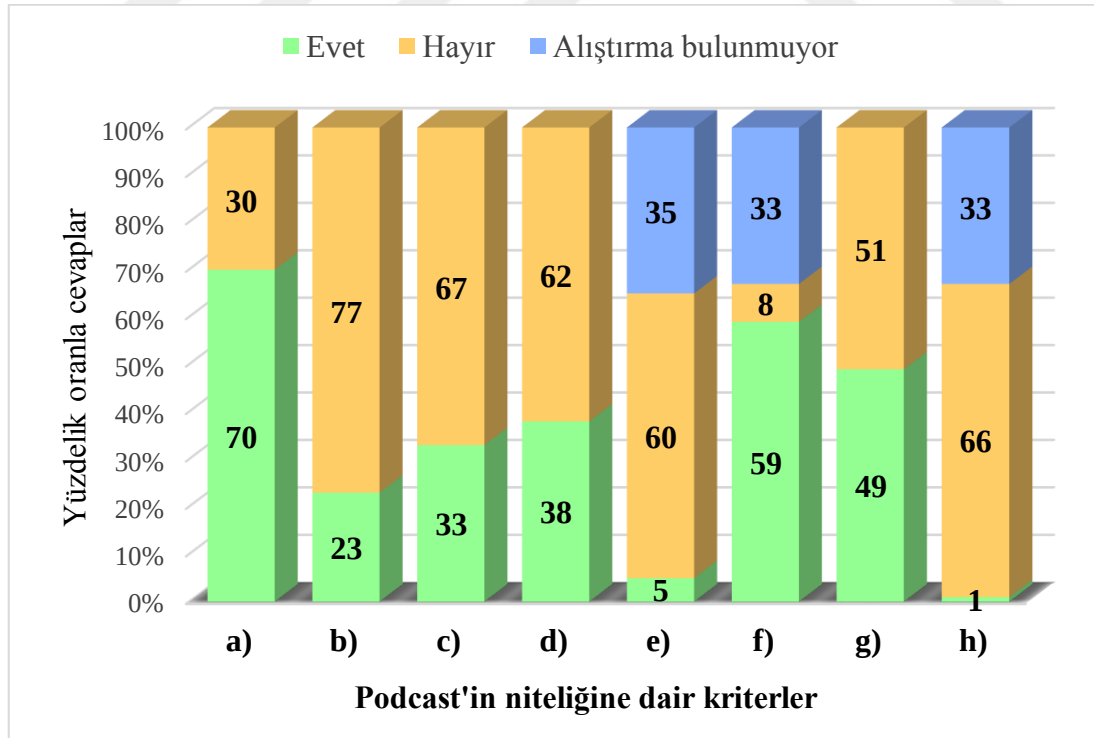
Soru	Verilen cevapların yüzdesi			
	Evet	Hayır	Bulunmuyor/ Bilinmiyor	(Toplam)
a)	71	29	--	100

⁵³ Bkz. 3.3.1. Örneklemin nitel özelliklerinin betimlenmesi

Tablo 4.1.11. “Örnekleme nitel özelliklerine dair değerlerin toplamı”nın devamı

b)	23	77	--	100
c)	33	67	--	100
d)	38	62	--	100
e)	5	60	35	100
f)	59	8	33	100
g)	49	51	--	100
h)	1	66	33	100

Yukarıdaki Tablo 4.1.11. örneklemin nitel özelliklerini betimlemeye yarayan bulguları içermektedir. Veri toplama aracında kodlanmış olan kriterler ve cevapları bu tabloda verilmiştir. Araştırma sorularının cevapları sayısal değer olarak ifade edilmiş olup, tablodan okunabilmektedir. İlk sütunda kodlanmış olan kriterler üçüncü bölümde yer alan Tablo 3.1.1.’de görüntülenebilir olsa da Tablo 4.1.11.’den elde edilen verilerin dağılımı Grafik 4.1.10. ile görselleştirildikten sonra bulguları açıklarken söz konusu kriterlere de yeniden yer verilecektir.

Grafik 4.1.10. Örneklemin nitel özelliklerine dair yüzdeler

Grafik 4.1.10.'da örneklemin niteliğine dair birinci araştırma alt sorusunun kriterlerine verilen cevapların yüzdeleri gösterilmiştir⁵⁴. Grafikte “a” harfi ile kodlanan “Dinleme materyalinin işitsel kalitesi iyi mi?” kriterine verilen yanıtların %70’i “evet” ve %30’u “hayır” olması, örneklemin toplamdaki işitsel kalitenin iyi olduğunu göstermektedir. “Dinleme materyalindeki iletişim durumu otantik mi?” kriteri “b” harfi ile kodlanmıştır. İncelen materyallerin %23’ünde iletişim durumunun otantik olduğu, yani %77’nin sunduğu iletişim durumunun otantik olmadığı saptanmıştır. Grafikte “c” harfi ile kodlanan kriter, dinleme materyalindeki iletişimin, ritim, tonlama ve duraksama gibi paraverbal öğelerinin otantik olup olmadığı ile ilgili cevapları gösterir. Buna göre örneklemini oluşturan üç dizideki toplam Podcast’lerin %33’ünde iletişimin paraverbal öğelerinin otantik olduğu belirlenmiştir. Bir başka değişle, örneklemin %67’sinde, iletişimin paraverbal öğeleri otantik değildir. “Dinleme metnindeki konuşma hızı, öğrencinin dil seviyesine uyarlanmış mı?” kriteri, ölçekte “d” harfi ile verilmiş olup, %38 oranında “evet” olarak cevaplanmıştır. İncelenen materyalin %62’sinde konuşma hızının doğal olduğu tespit edilmiştir.

Ölçekte “e” harfi ile kodlanan, “verilen alıştırma, dinleme esnasında çözülebilir mi?” kriterine %5 “evet” cevabı, %60’ına “hayır” cevabı ve %35’ine “bulunmuyor” cevabı verilmiştir, yani alıştırma materyallerinin %95’i dinleme esnasında çözülebilecek alıştırma barındırmamaktadır. Alıştırma materyallerinin dinlenen metnin uzunluğu veya kapsamına uygun olup olmaması hakkındaki kriter, ölçekte “f” harfi ile verilmiştir. Sunulan Podcast’lerin %59’unun alıştırma materyalleri metnin uzunluğuna uygun bulunurken, %5’inin buna uygun olmadığı veya %33’ünün dinleme metnine uygun alıştırma bulundurmadağı tespit edilmiştir.

Grafikteki “g” harfli kriterde, belirli bir sırada ilerlemek gerekip gerekmediğı sorulmuş, materyalin %49’unda belirli sırada ilerlemek gerekirken, %51’inde belli sıra gerekmeksizin ilerlenebileceğı belirlenmiştir. Son kriterde uygulama ve alıştırma materyallerinin otantik olup olmadığı sorulmuştur. Alıştırma materyallerinin %1’inin otantik materyal olduğu, %33’üne ait alıştırma bulunmadığı ve geriye kalan alıştırma materyallerinin %60’lık çoğunluğun ise otantik olmadığı saptanmıştır.

Analizden elde edilen verilerle, DW’ye ait Türkçe arayüzde sunulan A1 Podcast’lerinin %70’lik çoğunluğundaki işitsel kalitenin iyi olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca otantikliğe

⁵⁴ Bkz. Tablo 4.1.11.

yönelik “b”, “c” ve “h” kriterlerine verilen cevapların yarısından fazlası materyalin otantik olmadığını göstermektedir. Diğer taraftan dinleme metnindeki konuşma hızı, materyallerin çoğunda öğrenciye göre uyarlanmamış olup, doğal hızında olduğu tespit edilmiştir.

Sunulan işitsel metinlerin %62’sinde konuşma hızı normaldir. DW’nin Türkçe arayüzünde sunulan A1 Podcast’lerine ait alıştırma materyallerinin çoğu (%60) dinleme esnasında çözülemez türdedir. Örneklemin Podcast’lerine ait alıştırma materyallerinin %5’lik azınlığı dinleme esnasında çözülebilecek türde olduğu tespit edilmiştir. Üç diziden oluşan örneklemin %33’ünde alıştırma bulunmamaktadır. Geriye kalan materyallerdeki alıştırma materyallerinin uzunluğu, materyallerin %59’luk çoğunluğunda, metnin kapsamına uygun bulunmuştur.

İncelenen materyalin %49’unda belirli bir sırada ilerlemek gerekmektedir. Bu da örneklemin yarısından çoğunda belirli sırada ilerlemek gerekmediği anlamına gelir. Örneklemin uygulama ve alıştırma materyallerinin %1’lik istisnası dışında materyallerin otantik olmadığı tespit edilmiştir.

4.1.4.2. Örneklemin müfredat ile uyumuna dair bulgular

Çalışmanın bu kısmı, örneklemin müfredat ile uyumunun analizinden elde edilen bulgular hakkındadır. Yukarıda bu amaç doğrultusunda oluşturulmuş ölçeğin veriler toplandıktan sonraki hali her bir dizi için ayrıca verilmiştir.⁵⁵ Çalışmanın bu kısmında söz konusu tablolardan elde edilen verilerin toplamında, örneklemin müfredat konuları ve beklenen dil işlevleri hangi ölçüde içerdiği incelenmiştir.

Üç diziden oluşan örneklemin toplamda müfredatta belirtilen 16 konu alanından 15’ini içerdiği, fakat var olması gereken 53 dil işlevinden 18’ini desteklemediği tespit edilmiştir. Müfredatta işlenmesi beklenen ama Podcast’lerde hiç yer almayan konu “K” harfi ile kodlanan “alışveriş merkezinde” konusu olduğu tespit edilmiştir.

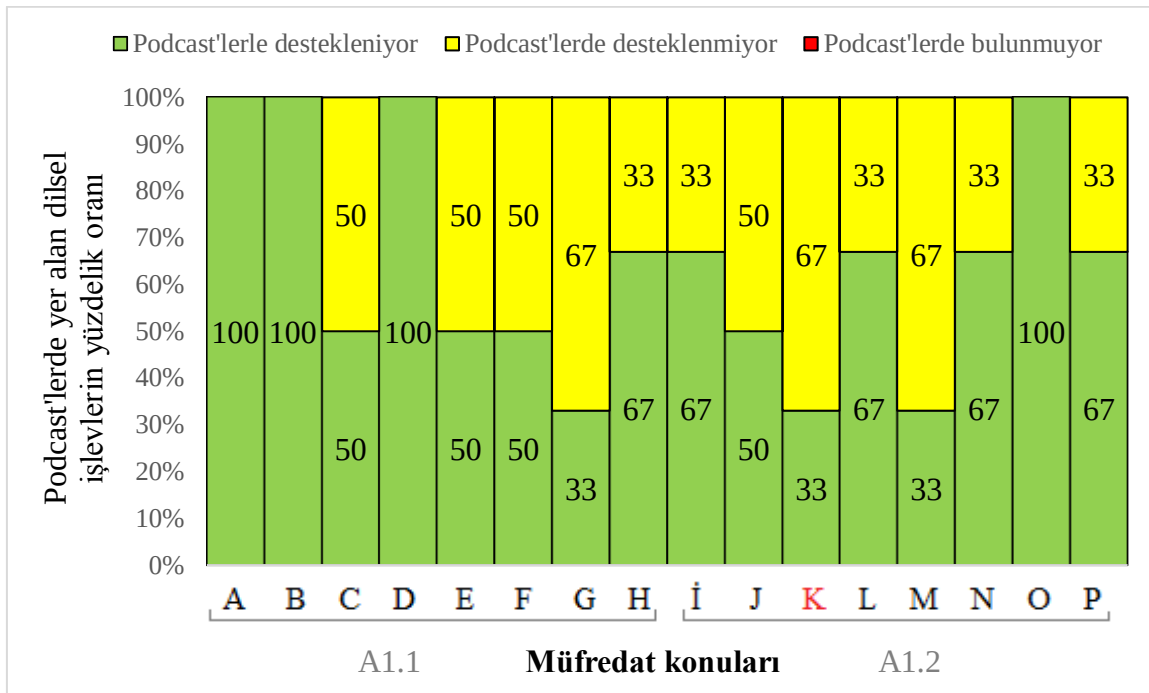
Tablo 4.1.3., Tablo 4.1.6. ve Tablo 4.1.9.’dan örneklemin müfredat ile uyumuna dair toplanan verilerin incelemesi sonucunda, hiçbir Podcast ile eşleşmeyen dil işlevleri olduğu tespit edilmiştir. Bunlar sayıca fazla olduğundan, burada sadece kodlandıkları rakam ile verilir. Örneklemin hiçbir Podcast’inde desteklenmeyen dil işlevleri “11., 17., 18., 19., 21., 24., 25., 28., 30., 34., 35., 37., 38., 39., 42., 44., 46.” ve “51.”⁵⁶ olarak tespit edilmiştir.

⁵⁵ Bkz. Tablo 4.1.3. (MBD), Tablo 4.1.6. (RD) ve Tablo 4.1.9. (DWND)

⁵⁶ Kodlamaların anlamları için bkz. EK 2

Dolayısı ile toplam 53 dilsel işlevden 18'i örnekleme işlenmemiştir, bu da %33,96'ya tekabül eder.

Örnekleme oluşturan her bir dizinin müfredat ile uyumuna dair elde edilen bulgular dizilere ait birer grafik⁵⁷ ile görselleştirilmiştir. Söz konusu grafiklerde müfredat konuları ve dilsel işlevlerin Podcast dizilerinde hangi oranda mevcut olduğu her bir dizi için ayrıca gösterilmiştir. Araştırmanın bu kısmında ise Grafik 4.1.11.'de DW'nin Türkçe arayüzünde sunduğu A1 Podcast'lerinin tamamının ne derece müfredat konuları ve dilsel işlevlerle eşleştiği gösterilir.

Grafik 4.1.11. Örneklemin müfredat ile uyumuna dair değerler

Grafik 4.1.11.'de incelenen üç dizinin toplamından elde edilen bulgulara yer alır. Grafikte sekizer tane olmak üzere A1.1. ve A1.2.'nin konu alanları harflerle sıralanmıştır. Hangi harfin, hangi konu alanını temsil ettiği EK 2'de gösterilmiştir. Grafikten anlaşılacağı üzere, burada Podcast'lerde yer alan/almayan müfredat konuları sıralanmış, bunların yine müfredatta belirtilen dilsel işlevleri destekleyip desteklemediği, yani söz konusu Podcast'lerde bunlara yönelik içeriklerin sunup sunmadığı gösterilmiştir. Grafiğin daha kolay anlaşılmasını sağlamak adına, özellikle trafik lambasındaki renkler kullanılmıştır.

⁵⁷ Bkz. Grafik 4.1.2. (MBD), Grafik 4.1.5. (RD) ve Grafik 4.1.8. (DWND)

Buna göre yukarıda da belirtildiği üzere “K” (alışveriş merkezinde) konusu Podcast’lerde hiç işlenmediği tespit edilmiş, grafikte kırmızı renk ile gösterilmiştir. “K” harfiyle kodlanan konu işlenmiyor olsa da konuya ait dilsel işlevler Podcast’lerde görülmüştür, bu nedenle konunun olmadığını belirtmek adına harf kırmızı yazı ile yazılmıştır.

Sarı renk ile müfredatta ön görülen konuların Podcast’lerde de bulunduğu, fakat bunların beklenen dilsel işlevleri desteklemediği gösterilmektedir. Grafikte yeşil olarak belirtilenler ise, Podcast’te ilgili sütundaki konunun yer aldığını ve bu konu ele alınırken, müfredatta belirtilen dilsel işlevlerin de desteklendiği, oranları ile gösterilmiştir. Oranların hesaplanmasına örnek olarak “P” konusu burada ele alınır.

“P” harfli konu “Yeme-içme 2” konusu hakkındadır. Müfredatta bu konunun şu üç dilsel işlevle işlenmesi beklenir: “51. Yeme alışkanlıklarından bahsetme”, “52. Restoranda yemek sipariş etme” ve “53. Bir daveti kabul veya reddetme”. “Yeme-içme 2” konusu beş Podcast’te konu edildiği tespit edilmiştir. Dizilerin müfredat ile uyumuna dair sunulan tablolarda 51. ile 53. arasındaki kodlamaları dilsel işlevler de görüntülenebilir.

RD’nin “22. Kayıp sörfçü” ve “23.Yüzgeçli bir dalgıç” Podcast’lerinde, DWND’nin “23. Kim konuşuyor orda?”, “24. Bir kahve daha ister misiniz?” ve “25. Ben üstünü öderim” Podcast’lerinde bu konu olası üç dilsel işlevden ikisini kapsayacak şekilde yer alır. Buna göre örneklem, dilsel işlevlerden “51.Yeme alışkanlıklarından bahsetme” işlevini desteklemediği tespit edilmiştir. Dolayısı ile Podcast’lerde yer alabilecek üç dilsel işlevden ikisi desteklenmiş, bir tanesi göz ardı edilmiştir, bu durum Grafik 4.1.11.’e %67’ye %33 oranı ile yansıtılmıştır.

Her bir konu ve Podcast bölümünün incelemesini burada tek tek ele almak fazlaca yer tutacağından, açıklamalardan kaçınılmıştır. Örneklemin toplamında dair cevaplanacak olan araştırmanın ikinci alt sorusunu daha kolay anlaşılır kılmak adına öncelikle daha evvel dördüncü bölümde her bir dizinin müfredat ile uyumuna dair yapılmış olan analizlerden elde edilen bulgularla oluşturulan grafiklerin⁵⁸ toplam değeri hesaplanacaktır. Buna göre MBD, RD ve DWND dizilerinin verileri toplama işlemine tabii tutulur ve bu verilerden örneklemin tamamı için hesaplanan toplam değerleri belirlenir. Aşağıda öncelikle bu hesaplamaları

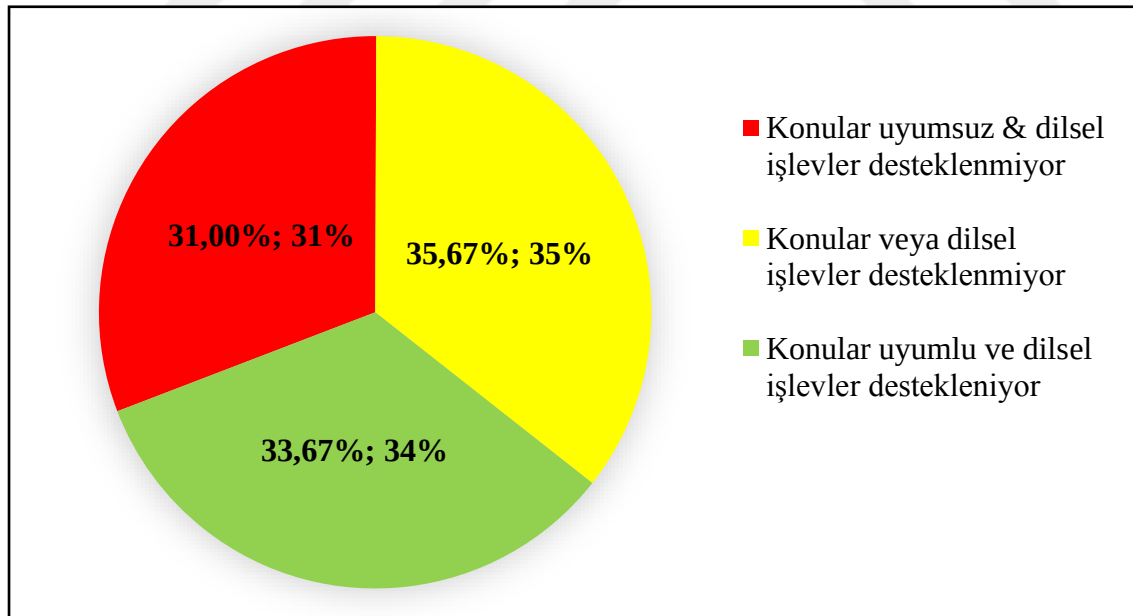
⁵⁸ Bkz. Grafik 4.1.3. (MBD), Grafik 4.1.6. (RD), Grafik 4.1.9. (DWND)

gösteren Tablo 4.1.12., sonra bu hesaplanan değerlerin görselleştirildiği Grafik 4.1.12. sunulur ve örneklemin tamamı için ikinci alt soru kriterleriyle beraber cevaplanır.

Tablo 4.1.12. Örneklemin müfredat ile uyumunun hesaplanması

Grafikteki uyum alanları	Mission Berlin Dizisi	Radio D dizisi	Deutsch- Warum nicht? dizisi	Örneklem
Yeşil	%32	%32	%37	%33,67
Sarı	%37	%32	%38	%35,67
Kırmızı	%32	%36	%25	%31,00
Toplam	%100	%100	%100	%100,34

Tablo 4.1.12.'de MBD, RD ve DWND olmak üzere üç diziyeye ait verilerin aritmetik ortalaması hesaplanmıştır. Bu hesaplama ile örneklemin tamamı için Podcast konularının müfredatta belirtilen konular ve dilsel işlevlerle uyumuna dair veriler bir araya toplanmıştır. Bu verilere dayanarak, örneklemin müfredat ile uyumuna dair aşağıdaki Grafik 4.1.12. oluşturulmuştur.

Grafik 4.1.12. Örneklemin müfredat ile uyumuna dair değerlerin özeti

Grafik 4.1.12.'de örneklemin müfredat ile uyumu sayısal olarak ifade edilmiştir. Grafikte özellikle trafik lambası renkleri tercih edilmiştir. Ne konularla uyumlu ne de dilsel işlevlerin desteklendiği Podcast'lerin oranının %31 olduğu tespit edilmiştir. DW'nin

sunduğu A1 Podcast'lerinin %35'i ya müfredat konusunu ya da müfredatta belirtilen dilsel işlevleri desteklemediği saptanmıştır. Podcast konularının müfredat ile uyumlu bulunduğu ve belirtilen dilsel işlevlerin desteklendiği materyal sayısı %34 olduğu belgelenmiştir. Dolayısı ile Deutsche Welle sitesinin A1 seviyesinde 26'şer Podcast'ten oluşan üç Podcast dizisinde YDA dersinde kullanıma sunduğu materyallerin %34'ünün derste kullanmaya uygun olduğu, %35'inin derste işlenen konulara değinse de beklenen dilsel işlevleri karşılamadığı veya tam tersi, müfredatta belirtilen konuya değinmeden o konuya ait dilsel işlevleri barındırdığı ve %31'inin ne konu bakımından ne dilsel işlev açısından derse uyumlu olduğu, yapılan analizlerle tespit edilmiştir.

4.2. Bulguların Yorumlanması: Örnek Bir Ders Planı

Araştırmanın bu kısmında bulguların yorumlanmasına somut bir örnek vermek adına, araştırmadan elde edilen verilerle YDA dersinin nasıl planlanabileceğine dair bir fikir sunulacaktır. Ders planlamalarında müfredata bağlı kalınması gerektiği MEB tarafından bildirilmektedir (bkz. MEB, 2018, s. 16). Bu yüzden ders planlanırken müfredat özellikle göz önünde tutulur.

4.2.1. Planlanan dersin hedef kitlesi

Araştırmanın bu kısmında planlanan dersin hedef kitlesi Ortaöğretim kurumlarında Almancayı ikinci yabancı dil olarak öğrenen A1 seviyesindeki öğrencilerdir. Araştırmada yapılan literatür taraması ve analizler bu hedef gruba yönelik olduğundan, dersin de bu grupta kullanılabilecek şekilde tasarlanması uygun görülmüştür. Planlanan ders dokuzuncu sınıf Almanca dersinde işlenebilecek türdedir.

4.2.2. Planlanan dersin dil seviyesi

Almanca müfredatında dokuzuncu sınıf öğrencilerinin A1.1. seviyesinde ders görmesi planlanmaktadır (bkz. MEB, 2018, s. 23) ve grup hedef kitle olarak seçilmiştir. Dolayısı ile AOÖÇ'ye göre A1.1. seviyesinde bir ders planlanır.

4.2.3. Planlanan dersin süresi

Müfredatta A1.1. seviyesinin dokuzuncu ve onuncu sınıfta işlenmesi planlanmaktadır (bkz. MEB, 2018, s. 23). Bu seviyenin tamamlanması için ayrılan süre 144 ders saattir. Bu

sürede 8 konu işlenmesi beklenir. Her bir konuya 18 ders saati ayrılabilceğı, her konunun üç alt başlığı olduğı ve her bir alt başlığa altı ders saati ayrılabilceğı müfredatta belirtilmektedir (bkz. MEB, 2018, s. 24). Araştırma kapsamında planlanan dersin süresi bir saat olarak belirlenmiştir. Bu sürede bir konuya ait alt başlığın bir kısmı işlenmesi amaçlanmaktadır.

4.2.4. Planlanan dersin yöntemi

Müfredatın yeni gelişmeler ve yöntemler gözetilecek şekilde oluşturulduğı MEB tarafından belirtilmektedir (bkz. MEB, 2018, s. 4). Ders planlanırken araştırmanın “2.2.1.1.4. Seçmeli yöntem” başlığı altında yer alan yöntem esas alınmıştır. Seçmeli yöntem, diğer tüm yöntemlerin değişkenlere göre belirlendiğı yöntemdir ve bu alanda var olan yöntemleri birleştirerek, duruma ve hedef kitleye göre uyarlanabilir kılar.

Ders ayrıca, çalışmanın “2.3.1.1. Dijital medya ile yabancı dil eğitimi” başlığı altında yer alan didaktik-metodik prensipler ve diğer unsurlar da dikkate alınarak planlanır.

4.2.5. Planlanan dersin materyalleri

“‘Wie bitte? A1.1’ adlı ders kitabı, Millî Eğitim Bakanlığı Tebliğler Dergisi uyarınca 2018-2019 eğitim öğretim yılında MEB’e bağılı Anadolu, fen ve sosyal bilimler liselerin 9. ve 10. sınıflarında ikinci yabancı dil olan Almanca dersinde okutulmaktadır.” (Kaya, 2020, s. 50). Planlanan derste temsili olarak bu kitap ana materyal olarak kullanılır. Ek materyal olarak incelenen Podcast’lerden biri derse dahil edilir. Bunun dışında hazırlanan alıştırma ve kullanılacak olan, kalem, defter gibi araç gereçler dışında, Podcast’lerin derste oynatılmasına olanak sağlayacak her türlü elektronik cihaz dahildir, örneğın dizüstü bilgisayar, hoparlör, akıllı tahta gibi araç gereçlerin hepsi dersin materyallerindendir.

4.2.6. Planlanan dersin konusu

Planlanan ders dokuzuncu sınıf yönelik olduğundan ve bu kademedede A1.1. konuları işleneceğinden, incelenen materyallerden A1.1. seviyesine uygun olan konulardan biri örnek vermek adına seçilmiştir. Bu konu “Özel günler” konusudur.

“Wie bitte? A1.1” ders kitabında “özel günler” konusu yer almaktadır. İncelenen Podcast’lerde de bu konu mevcuttur. Kitaptaki işlenen içeriklerle Podcast’in içeriği de uygun bulunmuştur.

4.2.7. Planlanan dersin hedefi

Planlanan derste öncelikli olarak araştırmanın ne şekilde fayda sağlayabileceği adına somut bir örnek vermek hedeflenmektedir. Araştırma konusu dinleme becerisi hakkında olduğundan özellikle bu beceri ön planda tutularak, internette sunulan ek materyallerin derse nasıl uyarlanabileceği hakkında fikir vermek hedeflenmektedir. Bu esnada öğrencilere ders konusu ve konuya ait dilsel işlevlerin kazandırılması amaçlanmaktadır.

4.2.8. Planlanan dersin tablosu

Yukarıdaki Tablo 4.2.1.’de sunulan ders planının tablosu, Goethe Enstitüsünün sunduğu DLL kitap serisinde dijital medya ile ders planlamasında kullanılması önerilen bir tablodan esinlenilerek oluşturulmuş bir tablodur (bkz. Brash & Pfeil, 2017, s. 83). Dersin künyesine ait bilgiler söz konusu kurumun önerisinde bulunmayıp, yazar tarafından eklenmiştir.

4.2.9. Sıralanan kriterlere uygun ders planı

Tablo 4.2.1. Podcast/Dijital medya kullanımına örnek bir ders planı

Dersin adı:	Almanca	Genel hedef:	Belirtilen zamanı anlayabilme ve zamanı belirtebilme
Sınıf/Kurs:	9.Sınıf	Öğrenci kazanımları:	Zaman belirtildiğinde anlayabilir ve zamanı belirtebilir
Dil seviyesi:	A1.1	Öğretme-Öğrenme Yöntem ve Teknikleri:	Seçmeli Yöntem ve soru-cevap, anlatım, serbest çağrışımsal düşünce teknikleri
Ders süresi:	40 dakika	Kullanılan araç ve gereçler:	Laptop, bilgisayar yazılımları (Powerpoint vb.), Hoparlör, Tahta, Kalem, A4 kâğıdı, alıştırma fotokopileri
Ders konusu:	Özel günler	Kullanılan kaynaklar:	Wie bitte? A1.1 ders kitabı ve Deutsche Welle- Radio D 10.Bölüm Podcast'i (Resim 4.2.1.)

	Örnek saat/ Süre	Amaç	Kazanım/ Hedef	Öğrenci aktivitesi	Çalışma şekli	Öğrenim- öğretim materyali	Yardımcı materyal	Öğretmen aktivitesi
Giriş (5 dakika)	10.00 (2 dk.)	Dikkat çekme	Çağrışımsal düşünceler aktive edilir	Fotokopilerle beraber obje elden ele verilir Objeye dokunur ve objeyi inceler	Bireysel: Konuyu dokunma duyusu ile birleştirme	Tahta, kalem, Resim 4.2.1.'in fotokopileri (bundan sonra sadece "fotokopi" denilir)	Yumruk kadar bir duvar parçası	1.Tarihi sorar & tahtaya yazar 2. Bugünün özel bir gün olup olmadığını sorar 3. Almanya için özel bir gün hakkında konuşulacağını belirtir

Tablo 4.2.1. “Podcast/Dijital medya kullanımına örnek bir ders planı”nın devamı (1/2)

	10.02 (3 dk.)	Güdüleme	Görsel uyaran	Görseli görür, Fikir yürütür, Fikirler paylaşılır	Grup etkinliği: Birbirini duyma	Laptop, projeksiyon/ akıllı tahta ve görsel	Elinde bir parça duvar tutan ayı fotoğrafı, Berlin’in simgesi olarak tanıtılır	Sorular sorar: 1. Görselde ne var? 2. Almanya için anlamı ne olabilir? Cevabın Podcast’te olduğunu açıklar
Gelişme (30 dakika)	10.05 (2 dk.)	Açıklama	Bilgi edinme	Verilen bilgiyi dinler, Alıştırmaya bakar	Bireysel öğrenme etkinliği: dinleme	Dağıtılan fotokopi	DW ait MBD Podcast’inin 10. Bölümü	1. Podcast hakkında bilgi verir 2. Dinleme stratejileri verir
	10.07 (5 dk.)	Dinleme becerilerini geliştirmek	Dinleme: Zaman belirtildiğinde anlayabilir	Podcast’i dinlerken alıştırmayı çözer	Bireysel öğrenme etkinliği: dinleme	Laptop ve hoparlör	Fotokopi ve Podcast	1. Podcast’i oynatma 2. Sunulacak içeriği arka planda açma
	10.12 (5 dk.)	sonucu gözden geçirme ve kültürel bilgi verme	Bilgileri teyit etme & Kültürel bilgi edinme	Yazdıklarını kontrol etme & duvar hakkında konuşma	Bireysel etkinlik: alıştırma kontrolü	Fotokopi, laptop, projeksiyon	Berlin duvarı fotoğrafları gösterilir	1. Ne yazdıklarını sorar 2. Doğru cevapları teyit eder 3. Doğu-Batı Berlini konu eder, 03.10. resmî birleşme bayramını tanıtır
	10.17 (5 dk.)	pekiştirme	Sayı ve tarihleri yazabilir	Fotokopideki alıştırmaları tamamlar	Bireysel etkinlik: yazma	Fotokopi	yok	1. zamanı kontrol eder 2. alıştırma sonucunu okutur

Tablo 4.2.1. “Podcast/Dijital medya kullanımına örnek bir ders planı”nın devamı (2/2)

	10.23 (5 dk.)	konuşma	Konuşma: Zamanı sözlü olarak belirtebilir	Partneri ile konuşma	Etkileşimli etkinlik: Partnerle konuşma	Ders kitabı sayfa 68 “sprechen” alıştırması	yok	1.Sıralarda gezip, öğrenci konuşmalarını dinlemek 2. Örnek bir konuşma senaryosu sundurmak
	10.28 (10 dk.)	Okuma	Okuma: Zaman belirtildiğinde Anlayabilir Yazma: Zamanı yazılı olarak belirtebilir	Okumayı dinler, kendi içinden okur Yazma alıştırmasını yapar	Grup öğrenme etkinliği: Okunanı dinleme Bireysel yazma etkinliği	Ders kitabı sayfa 69 “lesen” alıştırması Aynı alıştırmanın devamı	Öğrenciler kendi sözlüklerini kullanabilirler	1. Okuma esnasında telaffuz hatalarını düzeltir 2. alıştırmanın çözümünü okutarak kontrol eder 3. yazılanlara göz gezdirebilir
Sonuç (5 dakika)	10.38 (2 dk.)	Yazma ödevi	Yazma: Zamanı yazılı olarak belirtebilir	Yazma alıştırmasını yapar	Bireysel yazma etkinliği	Ders kitabı Sayfa 69 “schreiben” Alıştırması		Ödevi tahtaya yazma
		Öneri sunma	Podcast’i kazandırmak	Evde Podcast Dinleme	Otonom öğrenme	Deutsche Welle Podcast’leri	İnternet bağlantısı & Laptop vb.	Web sitesi ve Podcast önerisi sunmak

4.2.9.1. Planlanan ders için oluşturulan alıştırmalar

Çalışmanın bu kısmında planlanan derse ait oluşturulan bir alıştırmalar sayfası sunulmaktadır. Bu alıştırmaların dinleme esnasında çözülmesi planlanmıştır. Alıştırma içerisinde gri renkle belirtilmiş olanlar alanlar, öğrencilere verilecek alıştırmada yer almaz. Bunlar sadece araştırma içerisinde cevapların gösterilmesi amacıyla yazılmıştır.

Arbeitsblatt zum Hörtext "Mission Berlin 10"

1. Hör den Podcast und schreib die fehlenden Informationen in die Lücke!

a) Anna: "Oh bu... Noel dekorasyonu yapılmış. Ist das schön!"
Paul: "Ja, bald ist _____." (Weihnachten)

b) Anna: "Lunaparkta bir kadın tanıştığınızı iddia etti."
Flashback: "Ich bin Heidrun, Heidrun Drei. _____" (1961)

c) Anna: "Ve o benden belli bir tarihi hatırlamamı istedi."
Flashback: "____ Abend des _____" (Am... 9.November)

d) Anna: "Öyle mi, hangi 9 Kasım'dan bahsetti?"
Spieler: "1989 ... Berlin _____!" (Duvarı'nın yıkılışı!)

e) Anna: "Peki, öyleyse 13 Ağustos 1961'in bununla ilgisi ne?"
Spieler: "_____ başlangıcı!" (Duvar inşaatının)
"Berlin'i 28 yıl boyunca ikiye bölen duvarım..."

2. Schreib das Datum!

a) 03.10.1990: der dritte Oktober neunzehnhundertneunzig

b) 13.08.1961: _____

c) 09.11.1989: _____

3. Wann ist der Tag?

a) Tag der Deutschen Einheit ist am dritten Oktober.

b) Fall der Berliner Mauer _____

c) Bau der Berliner Mauer _____

Resim 4.2.1. Planlanan derse ait hazırlanan alıştırmalar

İlk alıştırmada öğrenciden dinleme esnasında boşlukları doldurması istenir. İkinci alıştırmada tarihlerin yazı ile yazılması istenir. Üçüncü alıştırmada ise tarihlerin yazılı ifadesinde kalıplaşmış cümle yapısını yazmaları beklenir. Bu tür alıştırmalar kitabın önceki

sayfalarında zaten işlenmiştir ve müfredatta belirtilen konularla örtüşmektedir (bkz. Balkan vd., 2018, s. 63 & 65; bkz. MEB, 2018, s. 32).

4.2.9.2. Planlanan derste kullanılan diğer materyaller

Derste kullanılan diğer materyaller burada yer alır. Derste kullanılması planlanan görsellere telif hakları gereği çalışmada yer verilmez. Bu görseller derste örneğin “Google” arama motorunun görseller kısmından gösterilebilir. Planlanan derste kullanılan kitaptaki alıştırmalar ise aşağıda yer alır.

LESEN

a Lies den Text und streiche das Falsche durch!

Die Chinesen haben verschiedene Feste. Das chinesische Neujahrsfest ist in China sehr wichtig. Die Jahre haben in China verschiedene Namen und das sind Tiernamen. Es gibt 12 Tiernamen. Die Jahre heißen Ratte, Büffel, Tiger, Hase, Drache, Schlange, Pferd, Schaf, Affe, Hahn, Hund und Schwein. Nach Schwein kommt Ratte. So geht es weiter. In China heißt das Neujahrsfest auch Frühlingsfest. Das Neujahrsfest ist nicht am 1. Januar. Das Fest hat jedes Jahr ein anderes Datum. Das Jahr 2017 heißt Hahn. Das Jahr fängt am 28. Januar an und endet am 15. Februar 2018. Das Jahr 2018 heißt Hund. Das Jahr fängt am 16. Februar an. So geht es weiter.

1. Das Neujahrsfest ist in China *wichtig/unwichtig*.

2. Es gibt *zwölf/zwölfte* Tiernamen.

3. Das Neujahrsfest *heißt auch/ist kein* Frühlingsfest.

4. Das Neujahrsfest *ist/ist nicht* am 1. Januar.

5. Das Fest fängt jedes Jahr *am gleichen Tag/an verschiedenen Tagen* an.

b Schreib dein Geburtsdatum und den Namen vom Jahr!

Mein Geburtsdatum ist der fünfundzwanzigste August zweitausendeins. Das Jahr zweitausendeins heißt Schlange.

Resim 4.2.2. “Wie bitte? A1.1” ders kitabındaki “Lesen” alıştırması

(Balkan vd., 2018, s. 69)

Resim 4.2.2.’de önce bir okuma metni verilip, bu metne ait okuduğunu anlama soruları sıralanmıştır. Sonraki adımda öğrenciden metinde yer alan bilgilerdeki gibi kendilerine ait tarih içeren bilgilerin yazılması istenmektedir.

SPRECHEN

Wähle einen besonderen Tag und beschreibe diesen Tag in fünf Sätzen! Diese Anhaltspunkte helfen dir.

Muttertag Geburtstag Silvester Schulfest Ramadanfest

- Wann ist der Tag/das Fest? (Jahreszeit, Monat, Datum)
- Was essen die Menschen?
- Wie feiern sie?

68 achtundsechzig

**Resim 4.2.3. “Wie bitte? A1.1” ders kitabındaki “Sprechen” alışırması
(Balkan vd., 2018, s. 68)**

Resim 4.2.2.’de öğrencilere konuşma alışırması verilmiştir. Öğrencinin özel bir güne dair beş cümle kurması beklenmektedir. Bunun için kutucuklarda özel günler sıralanmıştır ve fikir vermesi amacıyla “Bu bayram/gün ne zamandır?” gibi sorular verilmiştir.

SCHREIBEN

Du feierst deinen Geburtstag. Schreib über deinen Geburtstag!

neunundsechzig 69

**Resim 4.2.4. “Wie bitte? A1.1” ders kitabındaki “Schreiben” alışırması
(Balkan vd., 2018, s. 69)**

Resim 4.2.4.’te öğrencileri bir yazma alışırması verilmiştir. Doğum gününü kutlayan öğrencinin, bu özel gün hakkında yazı yazması istenmektedir.

Derste kullanılan DW Podcast’i⁵⁹ ise 4.59 dakika sürer. Konusu özel günlerdir. İçinde Noel ve Berlin’in birleşmesi konu edilir. “20. Tarih belirtme” ve “Bayramlar hakkında konuşma”⁶⁰ gibi dilsel işlevleri barındırdığı analizlerin sonucunda gösterilmiştir. Ayrıca bu Podcast’in nitel özellikleri⁶¹ de yapılan analizlerin sonucunda gösterilmiştir. Sunulan

⁵⁹ Bkz. <https://p.dw.com/p/CbIA>

⁶⁰ Bkz. Tablo 4.1.3. “Mission Berlin” dizisinin müfredat ile uyumuna dair ölçek, 10. Bölüm

⁶¹ Bkz. Tablo 4.1.1. “Mission Berlin” dizisinin nitel özelliklerine dair bulgular, 10. Bölüm

Podcast'in otantik materyal olduğu, araştırmada ortaya konulmuştur. Böylece öğrencilere “özel günler” konusuna ait, A1.1 seviyesinde otantik materyal sunmak mümkündür.

4.2.10. Örnek ders planlanırken dikkate alınan diğer unsurlar

A1 seviyesinde Almanca ders kitaplarında otantik materyalin eksik olduğu (bkz. Kitzler, 2011, s. 99-101), özellikle “Wie bitte” adlı kitapta A1.1 kitabında dinleme becerilerinin diğer becerilere nazaran daha az yer tuttuğu (bkz. Kılıç, 2019, s. 28-32) ve güncellenen kitapta dinleme metinlerinin hiç birinin otantik olmadığı (bkz. Kaya, 2020, s. 135), daha evvel yapılan araştırmalarda ortaya konulduğu çalışmada belirtilmişti. Yabancı dil dersinde otantik materyal kullanımının önemli olduğu literatüre yansımıştır (bkz. Hunfeld & Neuner, 2009, s. 57)⁶². Dinleme becerilerinin gelişiminde dinleme stratejilerinin öğrenciye aktarılması ve bu stratejilerle dinleme becerilerinin geliştirilmesi konusu daha evvel ele alınmıştı⁶³. İnternette sunulan materyallerin ise derste kullanımından önce kalitesi ve müfredat ile uyumu açısından incelenmesi gerektiği bilimsel çalışmalarda vurgulanmaktadır (bkz. Klippel, 2019, s. 106; bkz. Tahir, 2019, s. 52). Bunları dikkate alarak, ders planlanırken incelenmiş olan öğrenme nesnesinin derste kullanımına özen gösterilmiştir ve özellikle eksikleri olduğu tespit edilmiş olan kitap ile ders planlanmıştır.

Derste dört temel dil becerisine yönelik alıştırmalara yer verilmiş olup, müfredatta belirtilen kazanımları destekler niteliktedir. Ayrıca müfredatta belirtilen konular ve dilsel işlevler de seçilen Podcast'te mevcut olduğundan, derste bu materyalin kullanımı ile, müfredatta belirtilen ve beklenen içerikler öğrenciye sunulmuş olur (bkz. MEB, 2018, s. 32). Ders planlaması esnasında dinleme stilleri⁶⁴ ve stratejileri⁶⁵ dikkate alınarak planlama yapılmıştır. Örneğin çağrışım yoluyla öğrencinin bilgileri aktive edilmiştir, öğrenci dinleme öncesi işitsel materyale hazırlanmıştır. Dinleme esnasında sorular çözerek, seçici dinleme stilinden yararlanılmıştır. Dinleme sonrasında ise yazma çalışmaları, etkileşimli çalışma gibi farklı sosyal formlara yer verilmiştir.

Eğitimde dijital medya kullanımı esnasında dikkat edilmesi gereken unsurlar çalışmada daha evvel sıralanmıştı⁶⁶. Burada yer alan didaktik-metodik⁶⁷ unsurlar ders planlamasında

⁶² Bkz. 2.2.1.1. İşitsel dil öğrenme yöntemi

⁶³ Bkz. 1.1.3. Alan Araştırmaları

⁶⁴ Bkz. 2.2.3.4. Dinleme becerisi

⁶⁵ Bkz. 2.2.4.2. Dinleme becerisi geliştirme stratejileri

⁶⁶ Bkz. 2.3.1.1. Dijital medya ile yabancı dil eğitimi

⁶⁷ Bkz. 2.3.1.1.1. Didaktik-metodik prensipler

dikkate alınmıştır, örneğin öğrencinin aktive edilmesi, eylem odaklı öğrenme ve kültürel odaklı öğrenme gibi prensiplerin mevcudiyeti ders planında görüntülenebilir.

Planlanan örnek derste teknolojinin derste kullanım biçimine örnek vermesi adına geleneksel materyallerle dijital materyallerin geçişli olarak kullanıldığı “blended-learning” olarak adlandırılan türde kullanımı planlanmıştır. Teknolojinin ne türlerde kullanılabileceği yine bu çalışmada açıklanmıştır⁶⁸. Web 2.0 araçlarının teknolojiyi derste kullanma imkanları sunduğu çalışmada daha evvel konu edilmişti⁶⁹. Kullanılan Podcast Web 2.0 aracı olduğundan, bunun derste ne şekilde kullanıma koşulabileceği ders planında gösterilmiştir.

Yapılan alan araştırmalarında RSS ve Podcast gibi araçların öğretmenler tarafından tanınmadığı için neredeyse hiç kullanılmadığı gösterilmişti (bkz. Aktaş & Karaca, 2019, s. 225)⁷⁰, planlanan derste özellikle öğretmenlerin bu araçları kullanmasına fikir sunabilecek bir örnek seçilmesine dikkat edilmiştir. Bu uygulamaları kullanmak için gerekli bilgiler de yine çalışmada sunulmuştur.⁷¹

Dil öğrenimi için ayrılan sürenin kısıtlı olduğu literatüre yansımıştır (bkz. Deregözü, 2021, s. 513). Derste kullanılacak materyalin zamandan çalmaması adına, özellikle kısa olan Podcast’lerden biri seçilmiştir. RD ve DWND Podcast’lerinden biri kullanılacağı zaman, son beş dakikasındaki Almanca metinlerin tekrarlandığı kısımlardan yararlanılabilir.

Son olarak belirtmek gerekir ki, çalışmanın “2.3.3. Almanca yabancı dil dersinde Podcast kullanımı” başlığı altında belirtilen avantajlar, dezavantajlar ve materyalin kitaba ek olarak kullanımı vb. konular da dikkate alınarak, özellikle ders sonunda öğrencilere Podcast kullanımı önerisinde bulunulması planlanmıştır. Hangi Podcast’lerin sunulabileceği konusunda mevcut araştırma bir fikir sunar.

⁶⁸ Bkz. 2.3.1.1.2. Teknolojinin derste kullanım biçimleri

⁶⁹ Bkz. 2.3.1.1.3. Teknolojinin derste kullanım imkânları

⁷⁰ Bkz. 1.1.3. Alan araştırmaları

⁷¹ Bkz. 2.3.1.3.3. Podcast’e dair teknolojik terimler

BÖLÜM V: SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Çalışmanın bu bölümünde araştırma bulgularından elde edilen sonuçlar sıralanır (5.1.). Araştırmada elde edilen sonuçlar, daha evvel yapılmış olan diğer araştırmalarla karşılaştırılarak, çalışmanın diğer araştırmalarla olan benzerlik ve farklılıkları tartışılır (5.2.). Tez konusuna ilişkin ve araştırmada elde edilen sonuçlara dayanarak hem araştırmacılara hem uygulamacılara yönelik olarak ayrı alt başlıklar halinde öneriler (5.3.) sunulduktan sonra tez çalışması nihayetlendirilir.

5.1. Sonuç

Çalışmanın bu kısmında “Deutsche Welle” (DW) örneği bağlamında Ortaöğretim Almanca yabancı dil dersinde Podcast kullanımı ve bu işitsel öğrenme nesnelerinin derse uyarlanmasına ilişkin mevcut araştırmada elde edilen bulguların sonuçları yer alır.

Almanca öğrenim ve öğretiminde A1 işitsel otantik materyal eksikliğinin bulunması, ek materyal olarak kullanılabilir öğrenim nesnelerinin niteliğinin ve müfredat ile uyumunun yanı sıra derste kullanım imkanlarının belirsiz olması, araştırmada odaklanılan problemidir. Bu probleme istinaden mevcut araştırmada, A1 seviyesinde Podcast’leri derse kazandırmak amacıyla, DW’nin sunduğu A1 Podcast’lerinin niteliği belirlemek ve müfredat ile uyumlu olup olmadığını saptamak hedeflenmiştir. Bu amaç ve hedefe uygun olarak, betimsel yöntem ve doküman analizi teknikleri ile cevaplandırılmak üzere, araştırmada “A1 seviyesindeki ‘Deutsche Welle’ Podcast’leri, Ortaöğretim Almanca yabancı dil dersinde işitsel öğrenme nesnesi olarak kullanılabilir özelliklerde midir?” sorunun yanıtı aranmış, bu soruyu cevaplamak için ise şu üç alt araştırma sorusu geliştirilmiştir:

- ① Belirlenen kriterlere göre Deutsche Welle sitesinde sunulan A1 Podcast’leri nitelikli midir?
- ② Deutsche Welle’nin sunduğu A1 Podcast’leri, Ortaöğretim Almanca A1 müfredatına uygun mudur?

Üçüncü alt araştırma sorusu ise söz konusu materyallerin kullanımı hakkında bilgilerin derlenmesi için geliştirilmiş olup, analizlere tabii edilmeksizin literatür taramasında yön gösterici olmuştur ve şöyledir:

- ③ Podcast gibi dijital medya ürünlerini derse entegre ederken dikkat edilmesi gereken unsurlar nelerdir?

Araştırmaya her bir alt soru ait olan farklı kriterler getirilmiştir. İlk alt araştırma sorusu ile DW sitesinin Türkçe arayüzünde sunduğu A1 seviyesindeki Podcast’lerin belirlenen kriterlere (kriter a-h) göre niteliği tanımlanıp betimlenmiştir. İkinci alt araştırma sorusu ile, hangi DW A1 Podcast’in Ortaöğretim Almanca A1 müfredatının hangi ders konusuna uygun olduğu ve beklenen dilsel işlevleri ne derece karşıladığı (kriter i-j) tespit edilmiştir. Bu esnada hangi konuların Podcast’lerde göz ardı edildiği de saptanmıştır. Son olarak Podcast’leri derse uyarlarken dikkat edilmesi gereken unsurların (kriter k-m) neler olduğu hakkındaki bilgiler derlenmiştir.

Söz konusu üç alt araştırma sorusunun cevaplanabilmesi için Prof. Dr. Dietmar Rösler’in (2002) öncülüğünde geliştirilen katalogdan seçilen kriterler (kriter a-h) ve literatür taramasından türetilen kriterler (kriter i-m) ile yapılan analizlerden elde edilen bulgulara dair sonuçlar, her bir alt araştırma sorusu için ayrı bir başlıkta ele alınır. Aşağıda sırasıyla birinci (5.1.1.), ikinci (5.1.2.) ve üçüncü alt araştırma sorusuna yönelik analizlerden elde edilen bulguların sonuçlarına yer verilir (5.1.3.).

“A1 seviyesindeki ‘Deutsche Welle’ Podcast’leri, Ortaöğretim Almanca yabancı dil dersinde işitsel öğrenme nesnesi olarak kullanılabilir özelliklerde midir?” şeklindeki araştırma sorusu, aşağıda yer alan alt araştırma sorularının sonuçları ile cevaplanmış olur.

5.1.1. Birinci alt araştırma sorusunun sonuçları

Birinci alt araştırma sorusu “Belirlenen kriterlere göre Deutsche Welle sitesinde sunulan A1 Podcast’leri nitelikli midir?” sorusudur ve örneklemin -2002 yılında Giessen Üniversitesinde Prof. Dr. Dietmar Rösler’in öncülüğünde geliştirilmiş olan kriterler kataloğunda yer alan belirli kriterleri (a-h) ile- incelenmesiyle yanıtlanmıştır. Söz konusu kriterler⁷² üç parçadan oluşan örneklemin her bir parçası için önce ayrı ayrı olarak cevaplanmıştır⁷³, sonra bu parçaların bütünü ile örnekleme ait bulguların sonucu elde edilmiştir⁷⁴. Söz konusu analizlerle elde edilen verilerin toplamı, örneklemin işitsel kalitesine yönelik sonuçları Tablo 5.1.1.’de yer alır.

⁷² Bkz. 1.2.3. Çalışmanın özel amacı ve Tablo 3.1.1.

⁷³ Bkz. Tablo 4.1.2., Tablo 4.1.5. ve Tablo 4.1.8.

⁷⁴ Bkz. Tablo 4.1.10.

Tablo 5.1.1. Örneklemin nitel özelliklerine dair sonuçlar

Kod	Örneklem ve örneklemini oluşturan dizilerin yüzdelik oranla cevapları											
	MBD			RD			DWND			Örneklem		
	E	H	B	E	H	B	E	H	B	E	H	B
a)	100	--	--	100	--	--	11,54	88,46	--	70,51	29,46	--
b)	15,38	84,62	--	23,08	76,92	--	30,76	69,24	--	23,06	76,93	--
c)	11,54	88,46	--	42,31	57,69	--	46,15	53,85	--	33,33	66,66	--
d)	33,77	69,23	--	53,85	46,15	--	26,92	73,08	--	38,18	62,82	--
e)	--	--	100	--	96,15	3,85	15,38	84,62	--	5,13	60,25	34,61
f)	--	--	100	96,15	3,85	--	80,77	19,23	--	58,97	7,69	33,33
g)	73,08	26,92	--	--	100	--	73,08	26,92	--	48,72	51,28	--
h)	--	--	100	--	100	--	3,85	96,15	--	1,28	65,38	33,33

Tablo 5.1.1.'de araştırmanın birinci alt sorusuna ait kriterler kodlanarak birinci sütuna yazılmıştır. Sonraki üç ana sütunda her bir Podcast dizisinin ismi yer alır ve bu dizilere verilen “evet”, “hayır”, “bilinmiyor/bulunmuyor” cevap seçenekleri için ayrıca bölmeler oluşturulmuştur. Böylece her bir diziye ait kriterler söz konusu tabloda toplanmıştır. Üç diziden elde edilen verilerin aritmetik ortalaması hesaplanarak örneklemin verileri elde edilmiştir ve tabloda son sütuna yazılmıştır. Aşağıda her bir kriter için ayrı başlıkta sonuçlar ele alınır.

5.1.1.1. Örneklemin a-kodlu nitel özelliklerine dair sonuçlar

Örneklemin niteliğine yönelik ilk kriter a harfi ile kodlanan “Dinleme materyalinin işitsel kalitesi iyi mi?” sorusudur. Bu soru örneklem için %70,51 oranında “evet” olarak yanıtlanmıştır, bu da örneklemini oluşturan Podcast’lerin çoğunun işitsel kalitesinin iyi olduğu anlamına gelir. MBD ve RD dizilerindeki işitsel kalite %100 oranında iyi bulunmuştur, ancak DWND Podcast’lerinin %88,46’sının ses kalitesinin düşük olması, genel toplamı etkilemiştir. DWND Podcast’lerindeki ses düzeyinin düşük olması, işitsel materyalin kalitesini de düşüren bir faktör olmuştur. Sınıf ortamında dinlenmesi halinde sorun

yaratabilecek düzeyde sessiz bulunan DWND, öğrencilerin bireysel çalışmalarında kulaklık kullanarak rahatlıkla duyabilecekleri düzeydedir.

Hunfeld ve Neuner’a göre (2009) YDA dersinde teknolojik araçların önemli bir rolü vardır, çünkü bunlar dinleme-anlama ve telaffuz açısından öğrencilere hedef dilde otantik örnekler sunarken, öğrencinin dilediği kadar tekrar ederek dinleyebileceği, özellikle öğretmen hedef dili anadil düzeyinde konuşmuyorsa öğrencinin kendisine dilsel anlamda rol model alabileceği imkanlar sunmaktadır (bkz. Hunfeld & Neuner, 2009, s. 57). Bu açıdan materyalin kalitesinin iyi olması önemlidir. Ayrıca derste kullanılan her tür metin ve dinleme metni “yabancı dünya”yı doğrudan tanıma imkanı olmayan, hedef kültürden uzak bir ülkede yaşayan öğrencilere bu dünyayı dolaylı olarak tanıttığından, derste kullanılacak olan materyaller itina ile seçilmeli, algısal ve medya odaklı yabancı dil eğitime ağırlık verilmelidir (bkz. Hunfeld & Neuner, 2009, s. 124).

5.1.1.2. Örneklemin b-kodlu nitel özelliklerine dair sonuçlar

İkinci kriter “Dinleme materyalinde ki iletişim durumu otantik mi?” sorusudur. DWND %30,76 “evet” cevabı alarak, incelenen materyaller içerisinde en çok otantik iletişim durumu barındıran materyal olmuştur, ancak bu dizinin dahi otantik iletişim durumu sunmayan Podcast’lerin oranı %69,24 olmuştur. En az otantik iletişim durumu sunan dizi ise MBD olmuştur. MBD’ye ait Podcast’lerin %84,62’si sentetik iletişim durumları sunmaktadır. Örneklemin dinleme materyalindeki iletişim durumu otantik mi sorusuna %23,06 “evet” ve %76,98 “hayır” cevabı verilmiştir. Böylece örneklemini oluşturan Podcast’lerin çoğundaki iletişim durumunun sentetik olduğu, azınlık olan %23,06’sında ise otantik iletişim durumlarının sunulduğu tespit edilmiştir.

Adamszak-Krystofowicz ve Stork (2010) Podcast’leri üç türde sınıflandırdığı alan yazında belirtilmişti⁷⁵. DW’nin sunduğu Podcast’ler buna göre hem “didaktize edilmiş otantik” hem de “didaktize edilmiş” türdedir (bkz. Adamczak-Krystofowicz & Stork, 2010, s. 181). Ramirez (2011) daha evvel Adamczak-Krystofowicz ve Stork tarafından 2010 yılında yapılan çalışmaya dayanarak Podcast’lerin didaktize edilmiş veya edilmemiş olmasına göre sınıflandırılmasını uygun bulur (bkz. Ramirez, 2011, s. 43). Bu durumda DW’nin sunduğu Podcast’ler “didaktize edilmiş”tir. Didaktize edilmemiş Podcast’lerin derste kullanılabilmesi için öncelikle didaktize edilmeleri ve belli yöntemler ile sunmak

⁷⁵ Bkz. 2.3.3.4. Podcast’in sınıflandırılması

üzere hazırlıklar yapmak gerekir ki bu da öğretmen için fazladan iş yükü ve zaman kaybı anlamına gelir (bkz. Dzechis, 2019, s. 201). Yabancı dil dersinde didaktize edilmiş Podcast'lerin kullanımı daha kolaydır, çünkü bunların dil seviyeleri ve konuları da belirtilmiştir. Böylece sunulan Podcast'lerin dersin konu ve hedeflerine uygunluğunu belirlemek, didaktize edilmemiş Podcast'lere göre daha hızlı olur (bkz. Ramirez, 2011, s. 43). Bu açıdan DW'nin sunduğu Podcast'leri kullanmak öğretmene kolaylık sağlar.

5.1.1.3. Örneklemin c-kodlu nitel özelliklerine dair sonuçlar

Üçüncü kriter “Dinleme materyalindeki iletişimin, ritim, tonlama ve duraksama gibi paraverbal öğeleri otantik mi?” sorusudur. Bu soruya en az “evet” cevabı alan dizi %11,54 ile MBD olmuştur. MBD'nin sunduğu Podcast'lerinin %88,46'sında iletişimin paraverbal öğeleri otantik değildir. İncelenen Podcast dizileri içerisinde en çok otantik paraverbal öğeler içeren iletişim durumları %46,15 oranı ile DWND Podcast'leridir. Örneklemin sunduğu iletişimdeki ritim, tonlama ve duraksama gibi paraverbal öğelerin otantik olduğu materyallerin oranı %33,33'dür. Örneklemini oluşturan Podcast'lerin %66,66 oranı ile, yarısından çoğundaki iletişimde paraverbal öğeler otantik değildir.

Ramirez (2011) özellikle hedef dilin konuşulduğu ülkeden uzakta yaşayanlar için otantik işitsel materyal kullanımının önem taşıdığını vurgulamaktadır (bkz. Ramirez, 2011, s. 45). Alan araştırmalarında (1.2.3.) özellikle temel dil kullanımı seviyesinde YDA ders kitaplarına ait ses kayıtlarının otantik olmadığı belgelenmiştir (bkz. Kaya, 2020, s. 135; bkz. Kılıç, 2019, s. 28-32; bkz. Kitzler, 2011, s. 99-101). Dzechis'e (2019) göre yabancı dil dersinde kurs kitaplarının yanında sunulan CD'lerde genellikle yapaydır ve Podcast'ler derse otantik materyal olarak entegre edildiğinde derse zenginleştirir (bkz. Dzechis, 2019, s. 200). Her ne kadar DW'nin sunduğu Podcast'lerin %67'sinde paraverbal öğeler otantik bulunmasa da, %33 oranında otantik olan materyaller daha evvel hiç otantik bulunmayan işitsel materyallere göre derse katkı sağlar.

5.1.1.4. Örneklemin d-kodlu nitel özelliklerine dair sonuçlar

Dördünü kriter “d” harfi ile kodlanan “Dinleme metnindeki konuşma hızı, öğrencinin dil seviyesine uyarlanmış mı?” sorusudur. Bu soruya verilen “evet” yanıtları çoğaldıkça, sunulan materyalin otantikliğı düşer, çünkü otantik materyallerde konuşma hızı doğal akışındadır ve kişilere göre uyarlanmaz. Buna göre incelenen materyallerde en çok “hayır” yanıtı alan Podcast'ler konuşma hızı bakımından daha otantiktir. Örneklemini oluşturan üç

dizide en çok “hayır” yanıtı alan %73,08 oranla DWND, sonra %69,23 ile MBD olmuştur. Konuşma hızı %53,85 oranla en çok RD dizisinde öğrencinin dil seviyesine uyarlanmıştır. Örneklemin sunduğu işitsel materyallerin %62,82’sinde konuşma hızı otantiktir, %38,18’i öğrencinin dil seviyesine göre uyarlanmıştır. Dolayısı ile materyalin yarısından çoğunun, konuşma hızı açısından otantik olduğu tespit edilmiştir.

Tahir (2019) Podcast’lerdeki konuşma hızının belli programlar sayesinde değiştirilebilir olduğunu, fakat bu tür ayarlarla metnin orijinalliğini ve bununla birlikte otantikliğinin bozulabileceğini belirtmiştir (bkz. Tahir, 2019, s. 56). DW sitesinde sunulan Podcast’lerin hızı ayrıca bir programa gerek duymadan değiştirilebilir. Demirci (2015) bilişsel dinleme stratejilerini sıralarken, konuşma hızının öğrenene göre ayarlanmasını bir tüme varım stratejisi olarak değerlendirir (bkz. Demirci, 2015, s. 36). Dolayısı ile materyalin otantik olması beklendiğinden, DW’nin sunduğu otantik hızdaki materyaller olumlu olduğu gibi, öğrencinin konuşma hızına göre ayarlanmış olan materyaller de stratejik açıdan olumlu değerlendirilebilir.

5.1.1.5. Örneklemin e-kodlu nitel özelliklerine dair sonuçlar

Beşinci kriter “e” harfi ile kodlanan “Verilen alıştırma, dinleme esnasında çözülebilir mi?” sorusudur. Bu soruda dinleme materyali yanında sunulan ek materyal incelenmiştir. MBD’nin alışırmaları bulunmadığından bu soru ve diğer alıştırma sorularına %100 oranla “bulunmuyor” yanıtı verilerek, alıştırmanın bulunmadığı Tablo 5.1.1.’de belirtilmiştir. Verilen alışırmalar en çok DWND Podcast’lerinde dinleme esnasında çözülebilir, ancak bu %15,38’lik oranla oldukça düşüktür. Sunulan alışırmaların büyük çoğunluğu dinleme esnasında çözülemez, yani dinlemeden sonra çözülebilir. RD dizisinin alışırmaları %96,15 oranında dinleme esnasında çözülemez. Yine RD’ye ait bir bölümde alıştırma yerine bir test sunulmuştur ve dinleme alıştırması bulunmamıştır, bu durum tabloya %3,85 “bulunmuyor” cevabı ile yansıtılmıştır. Örneklem için verilen alışırmalar %5,13 oranında dinleme esnasında çözülebilir olarak cevaplanmıştır. Örneklemde yer alan alışırmaların %60,25’i dinleme esnasında çözülemez ve %34,61’inde alıştırma bulunmuyor olduğu tespit edilmiştir. Dolayısı ile istisnai materyalde, alışırmalar dinleme esnasında çözülebileceği belirlenmiştir.

Huneke ve Steinig (2013) dinleme metninin öğrenci tarafından anlaşılmasını kolaylaştırmak adına, dinlenen metinle beraber öğrenciye farklı dinleme türlerini barındıran soruların verilmesini bir dinleme yaklaşımı olarak önerir (bkz. Huneke & Steinig, 2013, s. 153). DW’nin sunduğu alışırmaların çoğu dinleme esnasında çözülemeyeceğinden

öğretmen, mevcut çalışmadaki ders planında sunulduğu gibi (4.2.9.1.) bir alıştırma hazırlayabilir. Ayrıca üst-bilişsel stratejilerle de bu açık kapatılabilir. Demirci (2015) bir üst-bilişsel strateji olarak öğrencinin dinleme öncesinde konuya hazırlanmasını, öğrenilecek konu hakkında fikirler yürütüp ve sezileri ile çalışmasını önerir. Öğrenci dinleme esnasında bunların işe yarayıp yaramadığını görür ve başarısız olmuşsa bir sonraki sefer daha farklı yaklaşmayı planlar (bkz. Demirci, 2015, s. 39 v.d.).

5.1.1.6. Örneklemin f-kodlu nitel özelliklerine dair sonuçlar

Altıncı kriter “f” harfi ile kodlanan “Alıştırmalar, dinleme materyalinin kapsamına/ metnin uzunluğuna uygun mu?” sorusudur. MBD’nin alıştırmaları bulunmadığından bu kritere %100 “bulunmuyor” cevabı almıştır. RD’nin bir istisna haricinde tüm Podcast’lerindeki alıştırmalar, materyalin kapsamına uygun olduğu sonucuna varılmıştır. DWND alıştırmaları ise %80,77 oranla metnin uzunluğuna uygundur. Böylece örnekleme bulunan Podcast’lerin %33,33’ünde alıştırma bulunmadığı tespit edilmiştir. Alıştırmaların yer aldığı Podcast’lerin %58,97’sinde materyal, dinleme metnin uzunluğuna veya kapsamına uygun bulunmuştur. Dolayısı ise materyalin %7,69’luk azınlığında alıştırmalar, dinleme metnin uzunluğuna veya kapsamına uygun olmadığı saptanmıştır.

Burada alıştırmaların uzunluğuna ek olarak Podcast’in uzunluğuna da değinilecektir. Bayrakdar (2010) Podcast ile ilgili alan araştırmalarında ortaya çıkan sonuca göre, Podcast’lerin dikkati koruma adına en fazla 15-20 dakika uzunluğunda olmasının uygun bulunduğunu belirtmektedir (bkz. Bayrakdar vd., 2010, s. 789 v.d.), fakat Deregözü’nün (2021) belirttiği üzere yabancı dil öğrenimi için ayrılan sürenin yetersiz olduğu (bkz. Deregözü, 2021, s. 513) da dikkate alındığında, ders içinde 15 dakikalık ses kaydını dinlemek doğru olmayacaktır. Mevcut araştırmada incelenen 15 dakikalık Podcast’ler derste kullanılmak istendiği takdirde, son 5 dakikalık kısmında Almanca konuşmaların tekrar edildiği kısımlar dinlenebilir. Diğer kısımlarda dil, dil bilgisi, dil öğrenme ve dinleme stratejileri yanı sıra hedef dilin kültürünü tanımak adına sunulan önemli bilgiler Türkçe olarak aktarılmaktadır. Bunları öğrencilerin otonom öğrenme süreçlerinde kullanması daha uygun olacaktır. Öğrenci öğretmenin önerdiği uygulamalarla kendi başına çalışıp örneğin kelime hazinesi geliştirme çalışmaları yapabilir (bkz. Brash & Pfeil, 2017, s. 62). Bu sayede öğrenci bireysel ihtiyacına yönelik çalışmalar yapabilir ve öğrenme sorumluluğunu kendisi üstlenir (bkz. Brash & Pfeil, 2017, s. 67-68).

5.1.1.7. *Örneklemin g-kodlu nitel özelliklerine dair sonuçlar*

Yedinci kriter “g” harfi ile kodlanan “Belirli bir sırada ilerlemek gerekiyor mu?” sorusudur. Bu soru hem dinleme materyali hem materyale ait alıştırmalar için geçerli kılınmıştır. MBD’ye ait alıştırmalar bulunmadığından, dinleme metinlerinde belirli bir sıralama gözetmek gerekip gerekmediği sorusuna %73,08 oranla “evet” cevabı verilmiştir, bu da materyalin çoğunda belli bir sırada ilerlemek gerektiği anlamına gelir. Yine DWND’de aynı oranda “evet” olarak yanıtlanmış olup, aynı şekilde sonuçlanmıştır. RD dizisinde ise herhangi bir sırada ilerlemek gerekmediği, soruya verilen %100’lük “hayır” cevap oranında görülebilir. Örneklem için ortaya çıkan sonuç, Podcast’lerin %51,28’inde belirli bir sırada ilerlemek gerekmediği ve %48,72’sinde belirli bir sıra gözetmek gerektiğidir.

Adamszak-Krystofowicz ve Stork’ün (2010) Podcast sınıflandırmasına⁷⁶ göre “dilsel olarak otantik” oluşturulmuş Podcast’ler, yabancı dil dersi için didaktize edilmemiş, yani pedagojik olarak şekillendirilmeden, orijinal hali olduğu gibi korunan içeriklerdir (bkz. Adamczak-Krystofowicz & Stork, 2010, s. 181). Bağımsız dil kullanımı düzeyinde belli sırada ilerlemek gerekmeyen Podcast’ler, örneğin güncel haberler de dinlenebilir.

5.1.1.8. *Örneklemin h-kodlu nitel özelliklerine dair sonuçlar*

Materyalin işitsel kalitesine yönelik son kriter ise h-kodlu “Uygulama ve alıştırma materyalleri otantik mi?” sorusudur. MBD’ye ait uygulama ve alıştırma materyalleri bulunmadığından, bu alt soru MBD için %100 “bulunmuyor” olarak cevaplanmıştır. RD dizisine ait materyallerin hiçbirinin otantik olmadığı sonucuna varılmıştır. Yalnızca DWND’ye ait bir bölümde otantik materyale rastlanmıştır. Örneklem için bu, materyallerin %33,33’ünde uygulama ve alıştırma bulunmadığı anlamını taşır. Uygulama ve alıştırma bulunan materyallerin %65,38’lik büyük çoğunluğunda materyallerin otantik olmadığı tespit edilmiştir ve %1,28’lik azınlığında istisnai olarak otantik alıştırma materyaline rastlanmıştır.

Brash ve Pfeil eylem odaklı öğrenme prensipte sonuç değil süreç odaklı, deneyimleyerek öğrenme esas alır. Alıştırmaların, gerçek hayata dair otantik dil kullanımına yönelik düzenlenip, “task based language learning (TBLL)”, yani art arda birbirini tamamlayan alıştırmalarla öğrenmenin hedeflendiğini belirtmişlerdir (bkz. Brash & Pfeil, 2017, s. 48-49). DW’nin Podcast’lere ek olarak sunduğu alıştırmalar da TBLL şeklindedir.

⁷⁶ Bkz. 2.3.3.4. Podcast’in sınıflandırılması

5.1.2. İkinci alt araştırma sorusunun sonuçları

DW'nin Türkçe arayüzünde sunduğu A1 Podcast'lerinin tamamı çalışmanın odağındaki ikinci alt araştırma sorusu olan "Deutsche Welle'nin sunduğu A1 Podcast'leri, Ortaöğretim Almanca A1 müfredatına uygun mudur?" sorusu ile incelenmiştir. Literatür taraması ile bu alt araştırma sorusuna iki kriter getirilmiştir. Aşağıda bu kriterlerin ele alınması ile, alt araştırma sorusu yanıtlanmış olur.

5.1.2.1. Örneklemenin i-kodlu müfredat ile uyumuna dair sonuçlar

Örneklemenin müfredat ile uyumuna dair geliştirilen i-kodlu kriter "Hangi 'Deutsche Welle' A1 Podcast'i, Ortaöğretim Almanca A1 müfredatında yer alan hangi ders konularıyla eşleşir?" (Bkz. Freudenstein, 2010, s.3-20; akt. bkz. Dzechis, 2019, s. 203; bkz. Funk, 2004, s. 45) sorusudur.

Bu kriterin cevaplanması için önce örnekleme oluşturan tüm dizilerin Podcast'leri için ayrı ayrı "müfredat ile eşleşme var mı?" sorusu sorulmuş "Cevap evet ise, hangi konular?" olduğu incelenmiştir⁷⁷. Toplanan veriler önce her bir dizi için grafiklerle gösterilmiştir.⁷⁸ Sonra ilgili verilerin daha kolay anlaşılması adına grafiklerden elde edilen sayısal değerler sunulmuştur.⁷⁹ Analizlerden elde edilen verilerle örneklemin tamamı için söz konusu veriler bir araya toplanmıştır.⁸⁰ Elde edilen bu verilere dayanarak örneklem ile DW Podcast'lerinin %31 oranında uyumsuz olduğu belirlenmiştir, bu da büyük çoğunluğunun müfredatta belirtilen konularla uyumlu olduğunu göstermektedir. A1 seviyesindeki hangi DW Podcast bölümünün müfredatta belirtilen hangi konuya uygun olduğu Tablo 5.1.2.'de yer alır.

Tablo 5.1.2. Müfredat konuları ile eşleşen Podcast'lerin listesi

Kod	A1 Müfredatının konu alanı	Konuyu içeren DW Podcast Bölümü		
		MBD	RD	DWND
A.	Kişiyeye ait bilgiler	1., 2., 3., 5., 6., 7., 11., 13., 19., 23., 25. & 26.	1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 11., 12., 14., 15., 16., 17., 22. & 26.	1., 3., 4., 5., 8., 9., 11., 12. & 22.
B.	Okul			6., 7., 13., 14. & 16.

⁷⁷ Bkz. Tablo 4.1.3. (MBD), Tablo 4.1.6. (RD) ve Tablo 4.1.9. (DWND)

⁷⁸ Bkz. Grafik 4.1.2. (MBD), Grafik 4.1.5. (RD) ve Grafik 4.1.8. (DWND)

⁷⁹ Bkz. Grafik 4.1.3. (MBD), Grafik 4.1.6. (RD) ve Grafik 4.1.9. (DWND)

⁸⁰ Bkz. Grafik 4.1.11, Tablo 4.1.12. ve Grafik 4.1.12.

Tablo 5.1.2. “Müfredat konuları ile eşleşen Podcast’lerin listesi”nin devamı

C.	Toplum	9.	3.	6., 9., 14. & 22.
D.	Günlük yaşam	4., 11. & 16.	4. & 9.	15.
E.	Yeme-İçme	11.	1., 10., 15. & 18.	11.
F.	Özel günler	8., 9., 10., 14., 17. & 22.	13. & 14.	
G.	Boş zaman aktiviteleri		7.	
H.	Alışveriş	2., 6., 10. & 19.		16.
İ.	Konaklama	17.		10., 18., 19.,
J.	Sağlık	18. & 26.		20. & 21.
K.	Alışveriş merkezinde			
L.	Tatil ve yolculuk	23.	3., 4., 14. & 26.	2.
M.	Yeni şehir- yeni okul	25.		
N.	Gelenekler		1., 2., 3., 4., 5., 12., 13., 15. & 24.	
O.	Ülkeler ve şehirler	3., 9., 15., 19. & 24.		2., 21. & 26.
P.	Yeme-içme 2		22. & 24.	23., 24. & 25.

Tablo 5.1.2.’de Almanca A1 müfredatı ile eşleşen Podcast’ler listelenmiştir. Tablonun ilk sütununda müfredat konusunun kodu (A.-P.), ikinci sütunda ise YDA A1 müfredatında belirtilen konu alanları yer alır. Sonraki sütun üçe bölünmüştür ve ilk satırında incelenen diziler sırasıyla yazılmıştır: MBD (sütun 3), RD (sütun 4) ve DWND (sütun 5). Müfredat konusu ilgili Podcast dizisinde geçiyor ise, ilgili Podcast bölümü sadece bölüm numarası ile tabloya yazılmıştır. Dizinin adı ve Podcast bölümü ile, ilgili Podcast’e EK 3’te sunulan Podcast kaynakçasından ulaşılabilir.

Ayrıca Tablo 5.1.2.’de hangi konuların Podcast’lerde işlenmediği de görülmektedir. Dikkat çeken “K.” kodlu “Alışveriş merkezinde” konusunun hiçbir Podcast’te konu

edilmediğidir. Buna karşın “A.” kodlu “Kişiye ait bilgiler” konusu Podcast’lerde en çok işlenen konu olduğu görünür.

5.1.2.2. Örneklemin j-kodlu müfredat ile uyumuna dair sonuçlar

Örneklemin müfredat ile uyumuna dair geliştirilen j-kodlu kriteri “Hangi ‘Deutsche Welle’ A1 Podcast’i, Ortaöğretim Almanca A1 müfredatında belirtilen hangi işlevleri destekler niteliktedir?” (Bkz. Freudenstein, 2010, s.3-20; akt. bkz. Dzechis, 2019, s. 203; bkz. Funk, 2004, s. 45) sorusudur.

Bu kriterin cevaplanması için önce örneklemini oluşturan tüm dizilerin Podcast’leri için ayrı ayrı “Podcast, belirtilen işlevi destekler nitelikte mi?” sorusu sorulmuş “Cevap evet ise, hangi dilsel işlev(ler)?” olduğu incelenmiştir⁸¹. Toplanan veriler önce her bir dizi için grafiklerle gösterilmiştir.⁸² Sonra ilgili verilerin daha kolay anlaşılması adına grafiklerden elde edilen sayısal değerler sunulmuştur.⁸³ Sonra bu analizlerden elde edilen verilerle örneklemin tamamı için bir araya toplanmıştır.⁸⁴ Analizlerden elde edilen verilere dayanarak örneklem ile DW Podcast’lerinin %31 oranında müfredatla uyumsuz olduğu belirlenmiştir, bu da Podcast’lerin büyük çoğunluğunun müfredatta belirtilen dilsel işlevlerle uyumlu olduğunu göstermektedir. A1 seviyesindeki hangi DW Podcast bölümünün müfredatta belirtilen hangi dilsel işlevleri desteklediği Tablo 5.1.3.’te yer alır.

Tablo 5.1.3. Müfredattaki dilsel işlevleri destekleyen Podcast’ler

Konu	Dilsel işlevler	Uyumlu Podcast’ler
A.	1. Selamlaşma	1) MBD: 11.; RD: 1., 2., 4., 5., 17., 22., 23., 26.; DWND: 1., 4., 11.
	2. Vedalaşma	2) MBD: 1., 26.; RD: 22., 23., 26.; DWND: 1., 3., 5., 12.
	3. Telefon numarası söyleme	3) MBD: 5.; RD: --; DWND: --
	4. İsim ve adresleri kodlama	4) MBD: 11., 13., 26.; RD: --, DWND: --
	5. Ülkeler hakkında konuşma	5) MBD: --; RD: 5., 16.; DWND: --

⁸¹ Bkz. Tablo 4.1.3. (MBD), Tablo 4.1.6. (RD) ve Tablo 4.1.9. (DWND)

⁸² Bkz. Grafik 4.1.2. (MBD), Grafik 4.1.5. (RD) ve Grafik 4.1.8. (DWND)

⁸³ Bkz. Grafik 4.1.3. (MBD), Grafik 4.1.6. (RD) ve Grafik 4.1.9. (DWND)

⁸⁴ Bkz. Grafik 4.1.11, Tablo 4.1.12. ve Grafik 4.1.12.

Tablo 5.1.3. “Müfredattaki dilsel işlevleri destekleyen Podcast’ler”in devamı (1/2)

B.	6. Okul araç gereçlerini adlandırma 7. Ders alanı hakkında konuşma 8. Sevdiği şeyleri dile getirme 9. Fikir beyan etme	6) MBD: --; RD: --; DWND: 13. 7) MBD: --; RD: --; DWND: 6., 7., 14. 8) MBD: --; RD: 8.; DWND: 16., 17. 9) MBD: --; RD: 9., 19.; DWND: 10.
C.	10. Aile üyeleri hakkında konuşma (yaş, meslek) 11. Görüntüyü tasvir etme	10) MBD: 9.; RD: 3.; DWND: 6., 9., 14. 11) MBD: --; RD: --; DWND: --
D.	12. Gün ve saat belirtme 13. Günlük rutinler hakkında konuşma 14. Kafede sipariş verme	12) MBD: 16.; RD: 4.; DWND: -- 13) MBD: --; RD: --; DWND: 15. 14) MBD: 4., 11.; RD: --; DWND: --
E.	15. Yeme ve içme hakkında konuşma 16. Sebze ve meyve isimlerini söyleme (çoğul dahil) 17. Miktar belirtme 18. Yemek malzemelerini sayabilme ve malzeme listesi hazırlayabilme	15) MBD: --; RD: 1., 10, 15.; DWND: 11. 16) MBD: 11.; RD: --; DWND: -- 17) MBD: --; RD: --; DWND: -- 18) MBD: --; RD: --; DWND: --
F.	19. Mevsimleri ve ayları belirtme 20. Tarih belirtme 21. Dileği belirtme 22. Bayramlar hakkında konuşma	19) MBD: --; RD: --; DWND: -- 20) MBD: 8., 9., 10., 14.; RD: --; DWND: -- 21) MBD: --; RD: --; DWND: -- 22) MBD: 10.; RD: 13.,14.; DWND: --
G.	23. Hobileri anlatma 24. Becerileri sorma 25. Spor türlerini belirtme	23) MBD: --; RD: 10.; DWND: -- 24) MBD: --; RD: --; DWND: -- 25) MBD: --; RD: --; DWND: --
H.	26. Mağaza isimleri ve kıyafet isimlerini belirtme (çoğullar dahil) 27. Sayı, fiyat ve miktar belirtildiğinde anlama 28. Hafta sonu programı planlama	26) MBD: 16.; RD: --; DWND: 17. 27) MBD: 2., 6., 19.; RD: 18; DWND: 17. 28) MBD: --; RD: --; DWND: --
İ.	29. Konaklama imkanlarını belirtme 30. Odayı veya daireyi betimleme 31. Mobilya ve nesneleri adlandırma	29) MBD: --; RD: --; DWND: 10., 19. 30) MBD: --; RD: --; DWND: -- 31) MBD: --; RD: 12; DWND: 18.

Tablo 5.1.3. “Müfredattaki dilsel işlevleri destekleyen Podcast’ler”in devamı (2/2)

J.	32. Vücudun kısımlarını adlandırma 33. Sağlık durumu hakkında konuşma 34. Yönlendirmelere uyma 35. Okula hastalık durumunu bildirme	32) MBD: --; RD: --; DWND: 20. 33) MBD: 26.; RD: --; DWND: 20., 21. 34) MBD: --; RD: --; DWND: -- 35) MBD: --; RD: --; DWND: --
K.	36. Para, fiyat ve miktarlar hakkında konuşma 37. Beğeniyi bildirme 38. Öneri ve yardım rica etme	36) MBD: --; RD: --; DWND: 25. 37) MBD: --; RD: --; DWND: -- 38) MBD: --; RD: --; DWND: --
L.	39. Bir bölgeyi betimleme 40. Trafik araçları adlandırma 41. Hava durumu hakkında konuşma	39) MBD: --; RD: --; DWND: -- 40) MBD: --; RD: 3., 4., 14.; DWND: 2. 41) MBD: --; RD: 21.; DWND: --
M.	42. Okuldaki bir oda veya yer hakkında bilgi edinme 43. Yeni bir şehir hakkında bilgiler toplama 44. Telefonda bilgi edinme (randevuyu/ açıl saatini/ kurs fiyatını öğrenme)	42) MBD: --; RD: --; DWND: -- 43) MBD: 25.; RD: --; DWND: -- 44) MBD: --; RD: --; DWND: --
N.	45. Gelenek görenek hakkında konuşma 46. Geleneksel yemekler ve kıyafetler hakkında konuşma 47. Hayvanları adlandırma	45) MBD: --; RD: 2., 3., 4., 5., 12., 13., 15., 24., 25.; DWND: -- 46) MBD: --; RD: --; DWND: -- 47) MBD: --; RD: 1.; DWND: --
O.	48. Yer ve yön belirtme 49. Bilgilendirme rica etme 50. Yol tarif etme	48) MBD: 15., 19.; RD: --; DWND: 2. 49) MBD: 3.; RD: --; DWND: -- 50) MBD: 9., 24.; RD: --; DWND: --
P.	51. Yeme alışkanlıklarından bahsetme 52. Restoranda yemek sipariş verme 53. Bir daveti kabul veya reddetme	51) MBD: --; RD: --; DWND: -- 52) MBD: --; RD: 22.; DWND: 24., 25. 53) MBD: --; RD: 24.; DWND: 23.

Yukarıdaki Tablo 5.1.3. müfredattaki dilsel işlevleri destekleyen Podcast dizilerinin tamamındaki Podcast'leri, müfredatta belirtilen dilsel işlevler ile eşleştirmektedir. Söz konusu tablonun ilk sütununda müfredat konuları kodlanmıştır⁸⁵. İlgili konuya ait dilsel işlevler ikinci sütunda daha evvel ki kodlama numaraları ile beraber listelenmiştir ve dilendiği takdirde örneklemin müfredata uygunluğuna ilişkin analizlerinde bu kodlamalar ile bulunabilir. Son sütunda MBD, RD ve DWND Podcast bölümleri ilgili bölüm/ders numarası ile yazılmıştır. Söz konusu dilsel işlev Podcast'te bulunmuyor ise tabloda iki tire ile belirtilmiştir. Tablo 5.1.3. örneklemin dilsel açıdan müfredat ile uyumuna ilişkin (j) kriterini yanıtlar.

Sonuç olarak araştırmanın dördüncü bölümündeki Grafik 4.1.12.'den görüntülenebileceği üzere, örneklemin %34'ünün derste kullanmaya uygun olduğu, %35'inin eksikleri olsa da dersle uygunluk gösteriyor olduğu ve %31'inin ne konu bakımından ne dilsel işlev açısından dersle uyumlu olduğu tespit edilmiştir⁸⁶. Derste kullanılacak olan belli bir Podcast'in niteliği öğrenmek için, niteliğe yönelik formda söz konusu Podcast'in verileri görüntülenebilir⁸⁷.

Literatürde derste kullanılacak Podcast'in konusunun müfredatta belirtilen konular ile uyumlu ve (bkz. Tahir, 2019, s. 56) otantik olması gerektiği, ilaveten öğrenciye hitap eden içerikler sunması gerektiği Heckmann (2009) tarafından vurgulanmıştır (bkz. Tahir, 2019, s. 52 v.d.). Ayrıca Kluckhohn'a göre (2009) derse uygun Podcast seçiminde hedef kitle, kullanım imkânları ve müfredatta belirtilen kurumsal hedefler, göz önünde tutulması gerektiğinden, YDA dersine uygun Podcast'in seçimi -bir çok kritere bağlı olup- oldukça zordur (akt. bkz. Dzechis, 2019, s. 201-202). Mevcut araştırmada Dzechis'in (2019) Kluckhohn'dan aktardığı gibi Podcast seçimlerinde analizlere tabii tutulan kriterlerin (a-j) yanı sıra birçok farklı kriter analizlere tabii tutulmaksızın göz önünde tutulmuştur. Bunlardan üçüncü alt araştırma sorusuna dahil edilen (l-m kodlu)⁸⁸ kriterlerin sonuçları aşağıda yer alır.

⁸⁵ Kodlamalar için bkz. EK 2

⁸⁶ Hesaplamalar için bkz. Tablo 4.1.12.

⁸⁷ Bkz. Tablo 4.1.1., Tablo 4.1.4. ve Tablo 4.1.7.

⁸⁸ Bkz. Tablo 3.1.1.

5.1.3. Üçüncü alt araştırma sorusunun sonuçları

Üçüncü alt araştırma sorusu olan “Podcast gibi dijital medya ürünlerini derse entegre ederken dikkat edilmesi gereken unsurlar nelerdir?” sorusu diğer iki alt araştırma sorudan ayrı tutulmuştur, çünkü bu soru yalnızca literatür taramasında göz önünde tutulmuştur. Alan yazın incelendiğinde bu konuda öğretmenlerin sıkıntı yaşadığına sıkça rastlanıldığından, derste dijital medya ürünü kullanımına dair bilgiler ilgili kriterlerle (k-m) derlenmiştir ve aşağıda ayrı başlıklar halinde ele alınır (5.1.3.1., 5.1.3.2. ve 5.1.3.3.). İlgili kriterler cevaplandığında üçüncü alt araştırma sorusu yanıt bulmuş olacaktır⁸⁹

5.1.3.1. Bilgiyi derlemeye yönelik k-kodlu kriterin sonuçları

Uygulamaya yönelik bilgilerin derlenmesinde yön gösterici olan kriterlerden ilki “k” harfi ile kodlanan kriter “Dijital teknolojiler, yabancı dil dersinde hangi yöntemlerle kullanılabilir?” sorusudur.

Yabancı dil dersinde belli başlı öğrenme yöntem ve teorileri⁹⁰ vardır ve bunlar tezin temel kavramsal çerçevesinde sıralanmıştır, ancak derste dijital medya kullanıldığında öğrenciler bilgiyi aktif olarak keşfettiği, gözlemlediği ve yorumlayarak yapılandırdığı gerekçesi ile Rosell Aguilar (2007), bunu yapılandırmacı öğrenme teorisiyle⁹¹ bağdaştırır (bkz. Bee Hoon & Masudul Hasan, 2013, s. 128 v.d.). Bunun haricinde çalışmanın “2.3.1.1.2. Teknolojinin derste kullanım biçimleri” başlığı altında, yabancı dil dersinde teknolojinin hangi yöntemlerle kullanılabileceği sıralanmıştır. Bunlar yaygın veya örgün eğitim senaryolarında dijital teknolojiyi kullanma biçimleridir. Örneğin “game-based learning”, “mobil öğrenme”, “blended-learning” ve “hibrit öğrenme” gibi seçeneklerle, teknoloji derslerde veya ders dışındaki öğrenme ortamlarında kullanılabilir.

5.1.3.2. Bilgiyi derlemeye yönelik l-kodlu kriterin sonuçları

Uygulamaya yönelik bilgilerin derlenmesinde yön gösterici olan kriterlerden ikincisi “l” harfi ile kodlanan kriter “Yabancı dil dersinde dijital teknolojiler hangi didaktik-metodik prensiplerle kullanılır?” sorusudur.

⁸⁹ Bu bilgilere ek olarak, derste dijital medya kullanımına somut örnek teşkil eden ders planı bir önceki bölümde sunulmuştur (4.2).

⁹⁰ Bkz. 2.2.1. Almanca öğrenme yöntemleri ve 2.2.2. Almanca öğrenme teorileri

⁹¹ Bkz. 2.2.2.3. Yapılandırmacı öğrenme teorisi

Yukarıda belirtildiği üzere yabancı dil dersini düzenleyen belli başlı yöntemler vardır ve çalışmanın alan yazın kısmında açıklanmıştır⁹². Bu teori ve yöntemler, yabancı dil dersinde dijital medya kullanımı söz konusu olduğunda yetersiz kaldığından, Brash ve Pfeil (2017) bunlara ek olarak dijitalleşmeyi ayrıca dikkate alan didaktik-metodik prensipler⁹³ (bkz. Brash & Pfeil, 2017, s. 7) getirmiştir. Bunlar öğrencinin aktive edilmesi (2.3.1.1.1.), etkileşim odaklı öğrenme prensibi (2.3.1.1.2.), eylem odaklı öğrenme prensibi (2.3.1.1.3.), kültürel odaklı öğrenme prensibi (2.3.1.1.4.) ve otonom öğrenme prensibi (2.3.1.1.5.) başlıkları ile alan yazında sıralanmıştır. Dijital teknolojilerin yabancı dil dersinde kullanımı söz konusu olduğunda bu prensipler göz önünde tutulmalıdır. Bunlar temelde var olan dil öğrenme yöntem ve teorilerine dayanıyor olsa da teknoloji unsuru dikkate alınarak yeni bir bakış açısı sunmaktadır. Bilgiler Almanca kaynaktan Türkçeye çevrilmiştir ve YDA haricindeki dil eğitimi alanları için de geçerlidir.

5.1.3.3. Bilgiyi derlemeye yönelik m-kodlu kriterin sonuçları

Uygulamaya yönelik bilgilerin derlenmesinde yön gösterici olan kriterlerden ikincisi “m” harfi ile kodlanan kriter “Dijital teknolojiler ders planına ne şekilde entegre edilir?” sorusudur.

Yukarıda dijital teknolojilerle yabancı dil dersi planlanırken Brash ve Pfeil (2017) tarafından getirilen didaktik-metodik prensiplerin göz önünde tutulmasının fayda sağlayacağı vurgulanmıştır. Ayrıca mevcut çalışmada “2.3.1.1. Dijital medya ile yabancı dil eğitimi” başlığı altında yer alan bilgilerin dikkate alınması gerekir. Bunun haricinde literatürde olduğu gibi mevcut çalışmada yinelenerek vurgulandığı üzere, öğrenim nesneleri derse uyarlanırken bunların niteliği ve müfredat ile uyumu belirlenmelidir (Bkz. Freudenstein, 2010, s.3-20; akt. bkz. Dzechis, 2019, s. 203).

Stock’a (2009, s.111) göre ilk olarak dikkat edilmesi gereken unsur telif hakkıdır, yani öğretmen her şeyden evvel dijital medyayı derste kullandığında telif haklarını ihlal edip etmediğini bilmek durumundadır. İkinci olarak dijital teknolojilerin didaktik olarak kullanımının uygun olup olmadığına bakılmalı ve buna göre sınıflandırılmalıdır. Öğretmen söz konusu teknolojinin kullanımıyla neyi hedeflediğini, hangi amaçla kullandığını net olarak bilmesi gerekir. Bu sebeple dijital medya, eğitsel hedef ve kazanımlara göre seçilmelidir. Kluckhohn’a göre (2009) bu seçim esnasında hedef kitle, kullanım imkânları,

⁹² Bkz. 2.2.1. Almanca öğrenme yöntemleri ve 2.2.2. Almanca öğrenme teorileri

⁹³ Bkz. 2.3.1.1.1. Didaktik-metodik prensipler

müfredatta belirtilen kurumsal hedefler, göz önünde tutulması gerektiğinden, ders için uygun olan medya seçimi bir çok kritere bağlı olup oldukça zordur (akt. bkz. Dzechis, 2019, s. 201-202).

Mevcut araştırmadaki ders planının tablosu, Goethe Enstitüsünün sunduğu DLL kitap serisinde dijital medya ile ders planlamasında kullanılması önerilen bir tablo ile oluşturulmuştur (bkz. Brash & Pfeil, 2017, s. 83). Önerilenlere ek olarak dersin künyesine ait bilgiler de tabloya eklenmiştir.⁹⁴ Bunlara ek olarak Podcast'in konusu dersin konuları ve müfredat ile uyumlu olması gerektiği (bkz. Tahir, 2019, s. 56), otantik olması gerektiği ve öğrenciye hitap eden içerikler sunması gerektiği Heckmann (2009) tarafından vurgulanmıştır (bkz. Tahir, 2019, s. 52 v.d.). Podcast kullanılacak olan dersin belli yöntemlerle iyi planlanması gerekir (bkz. Tahir, 2019, s. 54). Podcast ile ilgili alan araştırmalarında ortaya çıkan sonuca göre, Podcast'lerin dikkati koruma adına en fazla 15-20 dakika uzunluğunda olması uygun bulunmuştur (bkz. Bayrakdar vd., 2010, s. 789 v.d.).

5.2. Tartışma

Çalışmanın bu başlığı altında, araştırma bulgularından elde edilen sonuçlar, daha önce yapılmış ilgili araştırma sonuçlarıyla karşılaştırılır. Aşağıda öncelikle kitaplara ve kriterler kataloğuna dair tartışma (5.2.1.), sonra RSS ile Podcast'in tanınırlığına dair tartışma (5.2.2.), son olarak derste podcast kullanıma dair tartışma yer verilir (5.2.3.).

5.2.1. Otantik işitsel materyal eksikliği ve kriter kataloğuna dair tartışma

Mevcut tez çalışmasında A1 seviyesinde otantik işitsel materyal eksikliğine odaklanılmıştır. Alan yazın taramasında bu alandaki eksiklikler dikkat çekmiştir. Örneğin Kılıç (2019) Millî Eğitim Bakanlığınca yayınlanan “wie bitte” adlı ders kitaplarını incelemiş ve A1.1 seviyesindeki kitaplarda dinleme becerisi alıştırmalarının, okuma ve yazma becerisi alıştırmalarından daha az yer aldığını, “wie bitte” adlı A1.1 çalışma kitabında ise dinleme becerisine yönelik hiçbir alıştırma bulunmadığı tespit etmiştir (bkz. Kılıç, 2019, s. 28-32). Yine aynı kitabın güncellenmiş versiyonu ile yürütülen bir başka çalışmada ise Kılıç (2019) tarafından tespit edilen problemler üzerine Kaya (2020) tez çalışmasında dinleme becerilerine odaklanmış ve bu kitapta yer alan dinleme metinlerinin hiç birinin otantik olmadığı ortaya koyarken (bkz. Kaya, 2020, s. 135) daha evvel aynı alanda ve aynı kitapla

⁹⁴ Bkz. Tablo 4.2.1.

yapılan araştırmayı göz ardı etmiştir. İki araştırmanın karşılaştırılmasından anlaşılacağı üzere, Kılıç'ın çalışmasında ortaya çıkan sonuç MEB tarafından dikkate alınarak ders kitabı güncellendiği, fakat Kaya'nın araştırmasına dayanarak, kitap güncellense dahi A1 düzeyinde otantik işitsel materyalin eksik olduğu belgelenmiştir (bkz. Kaya, 2020, s. 135).

Kaya (2020) tez çalışmasında Prof. Dr. Dietmar Rösler (2002) öncülüğünde geliştirilmiş olan bir kriterler kataloğundan belirli kriterleri kullanarak bir kitaba ait ses kayıtlarını incelemiştir. Söz konusu katalog, internette sunulan Almanca yabancı dil materyallerin nitel incelemesinde kullanılabilecek bir katalogdur. Kaya'nın çalışmasını mevcut tez çalışmasından ayıran özellik öncelikle Kaya'nın bir kitaba ait olan işitsel materyalleri incelemesidir, mevcut tez çalışmasında ise katalogun amacına uygun olarak, internette sunulan yabancı dil öğrenme nesnelerinin niteliği belirlenmiştir. Ayrıca Kaya'nın çalışmasındaki analizler sadece kitaba ait işitsel materyallerin incelenmesi ile sınırlandırılmasına karşın, mevcut tez çalışmasında işitsel materyallere ait alıştırma ve ek materyaller araştırmanın bütünlüğünü sağlamak adına araştırmaya dahil edilip, aynı kriterler kataloğunda yer alan alıştırma sorularını da analizlerde kullanmıştır.

Söz konusu kriterler kataloğu ile daha evvel Mısır'da yapılan başka bir araştırma ise 2018 yılında Abuelela tarafından kullanılmıştır. Abuelela da Deutsche Welle adlı sitenin Podcast'lerini incelemiştir, fakat çalışmasında ne ölçeğe yer vermiştir nede araştırma sorularını açıklamıştır. Abuelela (2018) çalışmasında doğrudan kriterler kataloğundaki soruların cevaplarını sıralamıştır ve araştırmasını -A1 seviyesinde otantik materyal pek bulunmadığı gerekçesi ile- bağımsız dil kullanımı seviyedeki materyallerle sınırlamıştır. Buna karşın mevcut çalışmada daha evvel incelenmemiş olan A1 seviyesindeki materyaller incelenir, ölçeklere ve kriterler kataloğundaki sorulara yer verilir. Abuelela (2018) ve mevcut araştırmanın ortak kanısı ise internette sunulan materyallerin ders kitabı gibi ana materyal olarak kullanılamayacağı, ancak ek materyal olarak kullanılabileceği hususudur (bkz. Abuelela, 2018, s. 244).

Bu başlık altında yer alan, daha evvel yapılan çalışmaların sonuçları ile mevcut çalışmanın sonuçlarında tutarlılıklar olduğu yukarıda gösterilmeye çalışılmıştır. Mevcut araştırmanın sonuçları daha evvel yapılan çalışmalarla örtüşmektedir, fakat bu alana yeni veriler de sunar. Mevcut çalışma eksik olduğu bilinen materyallere niteliği incelenmiş, yeni

içerikleri ekler niteliktedir ve A1 seviyesinde sayıca çok fazla olmasa dahi, otantik işitsel materyallerin nerede bulunduğuna işaret eder.⁹⁵

5.2.2. RSS ve Podcast'in tanınırlığı konusuna dair tartışma

Türkiye ve dünyada daha evvel yürütülmüş olan çalışmalarda benzer sonuçlara varıldığı mevcut araştırmada gösterilmiştir. Özellikle Aktaş ve Karaca'nın (2019) çalışması mevcut tez için önem taşır. Aktaş ve Karaca “Ortaöğretim Kurumu Öğretmenlerinin Web 2.0 Uygulamaları İçin Haberdarlıklarının, Yeterlilik Düzeylerinin, Kullanım Sıklıklarının ve Eğitsel Amaçlı Kullanım Biçimlerinin İncelenmesi” hakkında yürüttükleri çalışma ile mevcut tez konusunun oluşmasının kaynağı niteliğindedir. Mevcut tezde Aktaş ve Karaca'nın sonuçlarına istinaden RSS ve Podcast konusunun öğretmenler tarafından tanınmıyor ve bilinmiyor olması nedeniyle kullanılmadığı hususuna dayanarak, bu konular mevcut araştırmanın Problem durumuna ve araştırma sorularına yansıtılmıştır. Bundan sonraki süreçlerde öğretmenlere bu konularda rehberlik edebilmesi adına, çalışmada özellikle Aktaş ve Karaca'nın ortaya koyduğu sonuçlar dikkate alınarak, uygulamaların açıklamalarına ağırlık verilmiştir. Ayrıca mevcut araştırmanın hedef kitlesi seçilirken de söz konusu çalışmanın ve diğer alan araştırmalarının Ortaöğretim kurumlarına yönelik sonuçlar sunması etkili olmuştur ve mevcut araştırmanın hedef kitlesi Ortaöğretim kurumları olarak belirlenmiştir.

Dünyada Podcast'e dair yapılan araştırma sonuçları ile Aktaş ve Karaca'nın sunduğu sonuçlar tutarlık göstermektedir. Bunlar Malezya, Endonezya veya Amerika'da 2006-2009 yıllarında yapılan araştırmalar olduğundan, bunlara değinmeden daha güncel olan bir araştırma sonucuna yer verilecektir. Örneğin Adamszak-Krysztowicz (2015) araştırmasında Podcast kullanımında öğrencilerin beklentilerini sıralayıp, öğretmenlerin bu beklentileri karşılamaya yetecek bilgiye sahip olmadığını, çünkü kendilerinin Podcast gibi Web 2.0 uygulamalarını kullanmayı bilmediklerini belirtmektedir (Adamczak-Krysztowicz vd., 2015, s. 26).

Söz konusu araştırmalarda Podcast'in tanınmadığı, nasıl kullanılabileceğinin öğretmenler tarafından bilinmediği ortaya konulduğundan, mevcut araştırmada öğretmenlere bu yönde fikir sunacak içeriklere yer verilmesine ağırlık verilmiştir. Bu esnada

⁹⁵ Bkz. Tablo 5.1.2., Tablo 5.1.3., EK 2 ve EK 3

Brash ve Pfeil tarafından hazırlanan DLL kitabındaki bilgiler araştırmaya dahil edilerek değerlendirilmiştir (bkz. Brash & Pfeil, 2017).

5.2.3. Derste Podcast kullanımına dair tartışma

Derse uygun Podcast'lerin seçiminde öğretmen tüm Podcast'i dinlemek durumunda olduğu, dinlenecek metnin yazılı versiyonu olsa dahi ses kalitesini de kontrol edilmesi gerektiği, metindeki konuşma hızının da önemli olduğu, Podcast konusunun dersin konuları ve müfredat ile uyumlu olması gerektiğinin yanı sıra (bkz. Tahir, 2019, s. 56) Podcast kullanılacak olan dersin belli yöntemlerle iyi planlanması gerektiği (bkz. Tahir, 2019, s. 54) gibi bir çok önemli bilgiye Tahir (2019) tarafından hazırlanan tez çalışmasından ulaşılmıştır. Bu bilgiler mevcut araştırmanın yapısına, amacına ve hedeflerine de yansımıştır. Örneğin ders planı oluştururken ne gibi bir detaylı planlama yapılabileceği araştırılmış ve Goethe Enstitüsü tarafından yayınlanan bir kitapta dijital medya kullanımı ile ders planlarken kullanılabilecek bir ders planı örneği ile çalışılmıştır (bkz. Brash & Pfeil, 2017, s. 83).

Podcast ile ilgili alan araştırmalarında ortaya çıkan sonuca göre, Podcast'lerin dikkati koruma adına en fazla 15-20 dakika uzunluğunda olması uygun bulunmuştur (bkz. Bayrakdar vd., 2010, s. 789 v.d.). Buna dayanarak incelenen Podcast'lerin uzunluğunun 15 dakikayı geçmemesine dikkat edilmiştir. Ancak ikinci yabancı dil için ortaöğretim kurumlarında ayrılan ders saatinin kısıtlı olduğu literatüre yansıdığından (bkz. Deregözü, 2021, s. 513), mevcut araştırmada ders planlanırken 5 dakikalık bir Podcast kullanımı tercih edilmiştir. RD ve DWND Podcast'leri ile ders planlanacak olsaydı, bu kayıtların son beş dakikası tercih edilirdi.

Çalışma için çok önemli kaynaklardan biri de Burwitz-Melzer, Riemer ve Schmelter (2019) editörlüğünde sunulan konferans bildirileridir (bkz. Burwitz-Melzer vd., 2019). Örneğin Klippel (2019) söz konusu konferans bildirisi kitabında sunduğu makalede, Prof. Dr. Dietmar Rösler'in (2019) ders içinde iletişim durumları yaratmak için vakit harcamak yerine, öğrenciye nerelerde otantik iletişim durumlarını bulabileceğini sunmak gerektiğini belirttiğini aktarmıştır (bkz. Klippel, 2019, s. 105). Dolayısı ile mevcut çalışmada ders planlanırken, öğrenciye ödev olarak Podcast önerisinde bulunma hususu dikkate alınmıştır. Yine aynı makalede teknoloji kullanımının doğrudan başarılı ders işlendiği anlamına gelmediği, bu konuda bilimsel araştırmalar yürütülmesi gerektiği belirtilirken, internette sunulan materyallerin nitel bir kalite kontrolüne tabii tutulmadığı gerekçesi ile derste

kullanmadan evvel kalitesinin belirlenmesi gerektiği vurgulanmakta (bkz. Klippel, 2019, s. 106), bunun için özellikle var olan materyallerin analiz edilmesi gerektiğini de eklemektedir (bkz. Klippel, 2019, s. 110). Bunlar mevcut araştırmayı destekleyen çalışmalardır ve bu çalışmanın gerekliliğini ortaya koymaktadır.

5.3. Öneriler

Bu başlık altında araştırma konusuna ve araştırmadan elde edilen sonuçlara ilişkin öneriler, farklı hedef kitlelere göre ayrı başlıklar halinde yer alır (5.3.1.-5.3.7.).

5.3.1. Öğretmenlere yönelik öneriler

Araştırmada özellikle Endüstri 4.0 gibi popülerlik arz eden bir konu seçilmiştir. Öğretmenlerin teknoloji kullanım bilgileri ne düzeyde olursa olsun, globalleşme ve küreselleşmenin etkisi ile teknoloji hayatımızda hiç olmadığı kadar yer tutar olduğu gibi bu durum daha da artış göstermektedir. Literatürde öğretmenlerin teknoloji kullanmayı bilmediklerinden veya Web 2.0 araçlarını tanımadıklarından kullanmadıkları yansımıştır ve bu kullanılabilecek kaynakların değerlendirilememesine sebep olur.

Bu tez çalışmasında özellikle bilinmezlik ve nerede ne olduğunu bulamama konusu üzerine durulmuştur. Öncelikle EK 1’de sunulan tablonun -branşı ne olursa olsun- her öğretmenin bilgisine sunulması önerilir. Söz konusu tabloda MEB tarafından WEB 2.0 araçları hakkında hazırlanan bilgiler, başka bir kaynaktan alınan bilgilerle bütünleştirilerek sunulmuştur ve öğretmenlere dijitalleşme konusunda rehberlik eder niteliktedir.

Yine branşı ne olursa olsun her öğretmenin, tez konusuna ilişkin genel kavramsal çerçevesinde aktarılanları göz ardı etmemesi önerilir. Genel anlamda yabancı dil alanında çalışan öğretmenler ise Almanca kaynaktan yazar tarafından Türkçeye çevrilen önemli kaynaklar içeren, tez konusuna ilişkin temel kavramsal çerçeveyi kendi branşında kullanması önerilir.

Özellikle Almanca öğretmenleri için ise araştırmada ortaya konulan sonuçlar, ek materyal arayışında kılavuz niteliğindedir⁹⁶. A1 seviyesinde işitsel ek materyal arayan YDA öğretmenlerine analizlerde elde edilen tablolar, nerede ne olduğu belirsiz olan internet ortamında en azından bir site için yol göstericidir. Öğretmenlerin, bu tablolarda yer alan

⁹⁶ Bkz. Tablo 5.1.2., Tablo 5.1.3., EK 2 ve EK 3

materyalleri öğrencilerine tavsiye etmeleri önerilir. Kayıtlarda önemli dinleme stratejileri, motive edici yönlendirmeler ve kültürel anlamda katkı sağlayacak bilgiler bulunmaktadır. Derste RD ve DWND Podcast'lerinin son beş dakikasında bulunan tekrar kısmının dinlenmesi, tamamının sadece ödev olarak veya ders dışında dinlenecek kaynak olarak tavsiye edilmesi önerilmektedir. MBD ise özellikle süre bakımından derste kullanıma uygundur, fakat o kayıtlarda da hangilerinin otantik olduğu ve hangilerinin belli sıra gözetmeksizin kullanılabileceği konusunda oluşturulan tablolardan yararlanılması önerilmektedir.

5.3.2. Öğrencilere yönelik öneriler

Öğrencilere kendilerine uygun -en azından- bir diziyi seçmeleri için, her diziden birer kayıt dinlemeleri önerilir. Bir dizinin tamamını dinleyen öğrenci Almanca'nın yapısı, Alman kültürü ve ülke bilgisi gibi farklı alanlarda bilgilere ulaşır, dinleme stratejileri öğrenir, zaman ve mekândan bağımsız olarak hedef dile ulaşabilir vs. Özellikle kısa kesitler halinde orijinal olduğu düşünülen otantik ses kayıtları bulunmaktadır. Otantik olduğu için kayıtlar öğrencinin anlayabileceği seviyenin üstünde olsa da öğrencinin anlayacağı şekilde hazırlanmıştır. Ders konusuna uygun olsun veya olmasın, tüm Podcast'ler örneğin yolculuk esnasında dinlenmesi önerilir.

5.3.3. Sunuculara yönelik öneriler

Deutsche Welle sitesine araştırmanın sonucunda önerilebilecekler şu şekildedir: DWND Podcast'lerin ses düzeyi yükseltilebiliyorsa, bu kayıtların genel kalitesini de yükseltecektir. Alıştırmalarda yer alan eski para birimlerine ek olarak yeni para birimleri dikkate alınması önerilir. DW dahil içerik sunucularına, özellikle Türkiye için Türkçeyi baz alarak oluşturulan Almanca içerikler üretilirken müfredat konularının da dikkate alınması önerilir.

5.3.4. Araştırmacılara yönelik öneriler

Dinleme becerisi alanında araştırmalar yapılması gerektiği literatüre yansıdığı gibi, mevcut çalışmaya da yansımıştır. Nicola Würffel, yabancı dil alanında dijitalleşmeyi konu eden makalesinde, bu konuya daha hâkim olunmasını sağlayacak meta analizlerin yapılmasını önerirken, -bu tez çalışmasında olduğu gibi- uygulamaya yönelik araştırmaların elbette yapıldığını, fakat bu araştırmalarda (Podcast gibi) sadece bir teknik araca

yönelindiğini eleştirmiştir (bkz. Würffel, 2019, s. 300). Würffel'in eleştirisine rağmen, mevcut çalışmada olduğu gibi diğer sunucular tarafından internete yüklenmiş olan materyallerin niteliğinin ve müfredat ile uyumunun incelenmesi ile elde edilecek bulguların, Würffel'in tavsiye ettiği gibi meta analizlerin yapılabilmesine katkı sağlayacağı düşünüldüğünden, araştırmacılara bu çalışmaların yapılması önerilmektedir. Özellikle A1 seviyesindeki otantik materyal açığına yönelik araştırmalara ihtiyaç vardır. A1 seviyesinde otantik işitsel materyal üretimi literatürde öneriliyor olsa da ders içinde bunların üretiminin zor olduğu vurgulandığından bilimsel alanda örneğin eylem araştırması kapsamında işitsel materyal üretimi önerilmektedir.

5.3.5. MEB'e yönelik öneriler

Yapılan alan araştırmalarında MEB'in yapılan tez çalışmalarını dikkate aldığı görülmüştür. A1 seviyesinde otantik işitsel materyal eksikliğine yönelik öğretmen ve öğrencilerle yürütülecek projelerin oluşturulmasına destek vermeleri önerilmektedir.

Ayrıca Tahir (2019) Podcast kullanımının Millî Eğitim Bakanlığınca müfredata eklenmesi talebini dile getirilmiştir. O zamana dek öğrencilere hangi Podcast'lerin nerede bulunabileceğini sunmak da bir çözüm önerisi olarak gösterildiği söylenebilir (bkz. Tahir, 2019, s. 149).

5.3.6. YÖK'e yönelik öneriler

Dijitalleşme konusunu da kapsayan bu tez çalışması oluşturulurken arşivleme programları ile çalışılmış, kaynakça yönetiminde bunların faydası görülmüştür. Özellikle yüksek lisans bölümlerinde arşivleme programlarının öğretim programlarına dahil edilmesi önerilmektedir.

5.3.7. Türk dil kurumuna yönelik öneriler

Bu tez çalışmasının konusu gereği kavramsal çerçeve oluşturulurken yabancı kelimeler kullanılmıştır. Bunlar için İstanbul Gelişim Üniversitesi bir çalıştay raporu düzenlemiş olsa da (bkz. Uralman & Akçay, 2019) mevcut çalışmada yaygın olarak bilinen yabancı kavramlarla çalışılmıştır. Türk Dil Kurumu tarafından söz konusu raporun dikkate alınması, kelimelerin Türkçeye kazandırılması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Abuelela, H. A. S. (2018). Das internetgestützte Sprachangebot der Deutschen Welle „Deutsch Aktuell“– Lernmaterial für ägyptische DaF-Studierende. *Deutsch als Fremdsprache*, 55(4), 236-245.
- Adamczak-Krysztofowicz, S., & Stork, A. (2010). Podcastgestützte integrative Hörverstehensentwicklung in universitären Sommerdeutschkursen. İçinde M. Jung & Chlosta (Ed.), *DaF integriert: Literatur-Medien-Ausbildung. 36. Jahrestagung des Fachverbandes Deutsch als Fremdsprache an der Heinrich-Heine-Universität Düsseldorf 2008* (Universitätsdrucke Göttingen, C. 81, ss. 173-190). Universitätsverlag Göttingen.
- Adamczak-Krysztofowicz, S., Stork, A., & Trojan, K. (2015). Mobiles Fremdsprachenlernen mit Podcasts. *MedienPädagogik: Zeitschrift für Theorie und Praxis der Medienbildung*, 15-30.
- Akıllılar, T. (2013). İkinci Yabancı Dil Olarak Almanca Öğreniminde Üstbilişsel Farkındalık. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(ÖYGE Özel Sayısı), 282-291. <https://doi.org/10.12780/UUSBD187>
- Aktaş, N., & Karaca, F. (2019). Ortaöğretim Kurumu Öğretmenlerinin Web 2.0 Uygulamaları İçin Haberdarlıklarının, Yeterlilik Düzeylerinin, Kullanım Sıklıklarının ve Eğitsel Amaçlı Kullanım Biçimlerinin İncelenmesi. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(2), 212-230. <https://doi.org/10.17556/erziefd.473412>
- Arslanoğlu, Ö. (2016). Türkçe akademik yazım kuralları (Türkçe'nin bilimsel – ilmî yazım dili kuralları) ve Köktürk tarzı akademik yazım kalıbı ile kılavuzuna doğru. *Turkish Studies (Elektronik)*, 11(4), 125-146. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.9063>

- Aydın-Coşkun, P. (2019). *Aktivitäten in den regionalen und überregionalen Lehrwerken an den Beispielen Schritt für Schritt Deutsch und Logisch!* [Yüksek Lisans Tezi]. Hacettepe Üniversitesi.
- Balkan, F., Canoğlu, Y., İncebel, F., Öztürk, D., & Yıldırım, T. (2018). *Deutsch Als Fremdsprache Für Gymnasien A1.1 Wie Bitte? Lehrbuch*. T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Barthelmäs, N., Flad, D., Haußmann, T., Kupke, T., Schneider, S., & Selbach, K. (2017). *Industrie 4.0—eine industrielle Revolution? İçinde Industrie 4.0* (ss. 33-56). Springer.
- Başal, A. (2011). *Web tabanlı yabancı dil öğretiminde öğrenme nesneleri (erişi, kalıcılık ve tutumlara etkisi)* [Doktora Tezi, Fırat Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Başer, N. E. (2011). *I. Sanayi Devrimi 'nde teknolojik gelişmenin rolü* [Doktora Tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü.
- Bayrakdar, B., Çilengir, S., Canım, S., Gülseçen, S., & Gürsul, F. (2010). Yeni Nesil Mobil Öğrenme Aracı: Podcast. *Akademik Bilişim '10*, 6.
- Bee Hoon, T., & Masudul Hasan, Md. (2013). Podcast Applications in Language Learning: A Review of Recent Studies. *English Language Teaching*, 6(2), 128-135. <https://doi.org/10.5539/elt.v6n2p128>
- Bernick, R., & Hoheisel, M. (2008). Podcasting: Methodische Aspekte beim Einsatz eines neuen Mediums im DaF-Unterricht. Ein Erfahrungsbericht. İçinde C. Chlosta, G. Leder, & B. Krischer (Ed.), *Auf neuen Wegen: Deutsch als Fremdsprache in Forschung und Praxis: 35. Jahrestagung des Fachverbandes Deutsch als Fremdsprache 2007 an der Freien Universität Berlin* (ss. 373-379). Universitätsverlag Göttingen.
- Binay-Eyupoğlu, F. A., & Karaoğlu-Yılmaz, F. G. (2018). Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme tutumları, dijital yerli olma durumları ve teknoloji kabulü arasındaki

- ilişkinin birbirleri ile ve çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Uluslararası Eğitim Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 4(1), 1-17.
- Birkelbach, L., Preglau, D., & Rammel, C. (2019). „BNE im Zeitalter der Digitalisierung“. Beauftragt durch das Bundesministerium für Bildung, Wissenschaft und Forschung (BMBWF). *RCE Vienna, Wirtschaftsuniversität Wien*, 48.
- Bozkurt, A. (2020). Koronavirüs (Covid-19) pandemi süreci ve pandemi sonrası dünyada eğitime yönelik değerlendirmeler: Yeni normal ve yeni eğitim paradigması. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi AUAd*, 6(3), 112-142.
- Bozkuş, K., & Karacabey, M. F. (2019). FATİH Projesi ile Eğitimde Bilişim Teknolojilerinin Kullanımı: Ne Kadar Yol Alındı? *Yaşadıkça Eğitim*, 33(1), 17-32. <https://doi.org/10.33308/26674874.201933191>
- Brash, B., & Pfeil, A. (2017). *Unterrichten mit digitalen Medien: Fort- und Weiterbildungsreihe weltweit: C. dll* (Goethe-Institut e.V., Ed.; 1. Auflage). Klett Sprachen GmbH.
- Burwitz-Melzer, E., Riemer, C., & Schmelter, L. (2019). *Das Lehren und Lernen von Fremd- und Zweitsprachen im digitalen Wandel: Arbeitspapiere der 39. Frühjahrskonferenz zur Erforschung des Fremdsprachenunterrichts*. Narr Francke Attempto.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2018). *Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (25. Baskı). Pegem Akademi.
- Cengiz, S. A. (2019). *Endüstri 4.0 sürecinin eğitim sistemine yansımaları; Türkiye örneği* [Yüksek Lisans Tezi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Çalık, T., & Sezgin, F. (2005). Küreselleşme, Bilgi Toplumu ve Eğitim. *Gazi Üniversitesi Kastamonu Eğitim Dergisi*, 13(1), 55-66.

- Çalışkan, B. (2019). *Kısaca Programlama Dillerinin Tarihi (Yeniden Paylaşım)–Tekno Köşe*. <https://blog.metu.edu.tr/e224336/2019/03/10/kisaca-programlama-dillerinin-tarihi-yeniden-paylasim/>
- Demir, A. (2018). Endüstri 4.0'dan Eğitim 4.0'a Değişen Eğitim-Öğretim Paradigmaları. *Journal of Turkish Studies*, 13, 147-171. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.13480>
- Demirci, M. (2015). *Eine Studie über den Effekt der Strategienvermittlung auf die Hörprobleme, die Hörleistung und den Strategieneinsatz von DaF - Studenten in der Vorbereitungs-klasse* [Doktora Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Deregözü, A. (2021). Türkiye ve Avrupa'da Yabancı Dil Eğitimi: Bir Durum Değerlendirmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 58, 501-521.
- Deutsche Welle. (t.y.). *Deutsch unterrichten- Lehrerinnen und Lehrer*. Deutsch lernen-Deutsch unterrichten. <https://www.dw.com/de/deutsch-lernen/deutsch-unterrichten/s-2233>
- Doğan, E., Şenli, S., & Tarimer, İ. (2010). Mobil iletişim cihazları ile öğrenim materyallerine erişim sağlayan bir yazılım tasarımı. *Bilişim Teknolojileri Dergisi*, 3(3), 1-6.
- DW. (t.y.). *A1 seviyesi için öğrenme imkânları*. <https://www.dw.com/tr/a1-seviyesi-i%C3%A7in-%C3%B6%C4%9Frenme-imk%C3%A2nlar%C4%B1/s-30095>
- Dzechis, S. (2019). Aspekte und Kriterien zur Auswahl der authentischen Podcasts für Deutsch als Fremdsprachenunterricht. *USARB*. <http://dspace.usarb.md:8080/jspui/handle/123456789/4507>
- Endberg, M., & Lorenz, R. (2019). Welche professionellen Handlungskompetenzen benötigen Lehrpersonen im Kontext der Digitalisierung in der Schule? Theoretische

- Diskussion unter Berücksichtigung der Perspektive Lehramtsstudierender. *MedienPädagogik: Zeitschrift für Theorie und Praxis der Medienbildung*, 2019, 61-81. <https://doi.org/10.21240/mpaed/00/2019.10.16.X>
- Erdem, A. (2012). *Yapılandırmacı karma öğrenme ortamlarının dinleme ve konuşma becerilerine etkisi* [Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Ersöz, B. (2020). Yeni Nesil Web Paradigması-Web 4.0. *Bilgisayar Bilimleri ve Teknolojileri Dergisi*, 1(2), 58-65.
- Feld-Knapp, İ. (2017). Was Lehrende heute können müssen. Herausforderungen für die Lehrer/innenausbildung. İçinde E. Peyer, T. Studer, & İ. Thonhauser (Ed.), *Hauptvorträge: C. Bd. 1* (ss. 175-185). Erich Schmidt Verlag.
- Funk, H. (2004). Qualitätsmerkmale von Lehrwerken prüfen – ein Verfahrensvorschlag. *Babylonia*, 03. http://babylonia.ch/fileadmin/user_upload/documents/2004-3/funk.pdf
- Giessen Üniversitesi. (t.y.). *Hintergrund des Kriterienkatalogs*. Justus-Liebig-Universität Gießen, Institut für Germanistik. <https://www.uni-giessen.de/fbz/fb05/germanistik/iprof/daf/lehr/produkte/kriterienkatalog/hintergrund>
- Goethe-Institut e.V. (t.y.). *Almanca öğretmenlerine yönelik—Meslek içi eğitim olanakları—Goethe-Institut TÜRKİE*. <https://www.goethe.de/ins/tr/tr/spr/unt/for.html>
- Gutbrod, J. (2020). Chancen und Limitierungen der Digitalisierung von Unterricht- Eine Bewertung aus pädagogischer Perspektive. *TATuP - Zeitschrift für Technikfolgenabschätzung in Theorie und Praxis*, 29(1), 44-49. <https://doi.org/10.14512/tatup.29.1.44>

- Gültekin, M. (2020). Değişen Toplumda Eğitim ve Öğretmen Nitelikleri. *Anadolu Journal Of Educational Sciences International*, 10(1), 654-700. <https://doi.org/10.18039/ajesi.682130>
- Gündoğar, F. (2014). Değişen Eğitim Anlayışı Işığında Değişen Öğretmen Yetiştirme Programları Üzerine Düşünceler. *Diyalog Interkulturelle Zeitschrift Für Germanistik*, 2(1), 118-127.
- Henkoğlu, H. Ş., Mahiroğlu, A., & Keser, H. (2015). Ortaokul Öğrencilerinin Bilgiye Erişim Aracı Olarak İnternete Yaklaşımları: Betimleyici Bir Çalışma. *Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry*, 6(1), 72-108. <https://doi.org/10.17569/tojqi.01897>
- Hladushyna, R. M. (2020). The impact of globalization on foreign language teaching policies and practice. *Zbirnyk tez dopovidey V Vseukrayins'koyi naukovo-praktychnoyi konferentsiyi*, 2-35.
- Hooker, J. (2019). *Trusting Algorithms in Society 5.0* (ss. 13-16). https://doi.org/10.1007/978-3-030-28565-4_3
- Huneke, H.-W., & Steinig, W. (2013). *Deutsch als Fremdsprache: Eine Einführung-Grundlagen der Germanistik* (5. neubearbeitete und erweiterte Auflage, C. 34). Erich Schmidt Verlag.
- Hunfeld, H., & Neuner, G. (2009). *Methoden des fremdsprachlichen Deutschunterrichts: Eine Einführung*. Langenscheidt.
- Hürriyet. (2021). *İTunes nedir ve ne işe yarar? İTunes nasıl kullanılır* [Resmi Gazete Websitesi]. <https://www.hurriyet.com.tr/teknoloji/itunes-nedir-ve-ne-ise-yarar-itunes-nasil-kullanilir-41823196>
- IEEE (Ed.). (2002). *1484.12.1TM IEEE Standard for Learning Object Metadata*. The Institute of Electrical and Electronics Engineers, Inc.

- Jham, B. C., Duraes, G. V., Strassler, H. E., & Sensi, L. G. (2008). Joining the Podcast Revolution. *Journal of Dental Education*, 72(3), 278-281.
<https://doi.org/10.1002/j.0022-0337.2008.72.3.tb04493.x>
- Karaçay, T. (t.y.). *Web Nedir*. Başkent Üniversitesi.
<https://www.baskent.edu.tr/~tkaracay/etudio/ders/internet/html/htmlbasics/web.htm>
- Kaya, L. (2020). *Ortaöğretim kurumları Almanca derslerinde okutulmakta olan “wie bitte” adlı ders kitabının dinleme becerisi yönünden incelenmesi* [Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Kılıç, M. (2019). *Avrupa Ortak Yabancı Dil Öğretim Programı çerçevesinde “wie bitte” adlı Almanca A1 seviyesi ders kitaplarının dört temel dil becerisi açısından incelenmesi* [Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Kitzler, S. (2011). *Der authentische Hörtext im Deutsch-als-FremdspracheUnterricht-Analyse der Bedeutung von Authentizität in Hörtexten neuer DaF-Lehrwerke* [Yüksek Lisans Tezi]. Universität Wien.
- Klippel, F. (2019). Nicht-technische Überlegungen zum digitalen Wandel im Fremdsprachenunterricht. İçinde E. Burwitz-Melzer, C. Riemer, & L. Schmelter (Ed.), *Das Gießener Beiträge zur Fremdsprachendidaktik* (ss. 102-114). Narr Francke Attempto.
- Köse, U. (2010). Web 2.0 teknolojilerinin eğitim üzerindeki etkileri ve örnek bir öğrenme yaşantısı. *XII. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri 10 - 12 Şubat 2010*, 337-342.
- MEB. (2016). *STEM Eğitimi Raporu* [Eğitim raporu]. Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü (YEĞİTEK).
- MEB. (2018). *Ortaöğretim Almanca Dersi (Hazırlık, 9, 10, 11 ve 12. Sınıflar) Öğretim Programı*. T.C. Millî Eğitim Bakanlığı.
<http://mufredat.meb.gov.tr/ProgramDetay.aspx?PID=333>

- MEB. (2021). “*Yabancı Dil Eğitiminin Geliştirilmesi Projesi*” tanıtıldı.
<https://www.meb.gov.tr/yabanci-dil-egitiminin-gelistirilmesi-projesi-tanitildi/haber/24493/tr>
- MEB & Turgut, B. (2020). *Web 2.0 Araçları Öğretmen Rehberi*. Rize İl Millî Eğitim Müdürlüğü. <http://rize.meb.gov.tr/www/ogretmenlerimiz-icin-web-20-araclari-rehberi-hazirlandi/icerik/2966>
- MEB YEĞİTEK. (2021). *SOSACT (STEM ve Kodlama Eğitimi Standardizasyonu) PROJESİ* [T.C.]. <http://yegitek.meb.gov.tr/www/sosact-stem-ve-kodlama-egitimi-standardizasyonu-projesi/icerik/3178>
- Milliyet. (2009). *MP3, MP4’e karşı!* [Resmi Gazete Websitesi]. Milliyet. <https://www.milliyet.com.tr/teknoloji/mp3-mp4e-karsi-1172151>
- Milliyet. (2021, Şubat 27). Web Ne Demek? Web Sayfası, Web Sitesi Ve Web Browser Ne Anlama Gelir? *Milliyet*. <https://www.milliyet.com.tr/egitim/web-ne-demek-web-sayfasi-web-sitesi-ve-web-browser-ne-anlama-gelir-6442216>
- Mwanza, D. S. (2017). The eclectic approach to language teaching: Its conceptualisation and misconceptions. *International Journal of Humanities Social Sciences and Education (IJHSSE)*, 4(2), 53-67.
- Nano Medya, A. W. (t.y.). *Dijital Medya Nedir?* Nano Medya Web Tasarım ve Yazılım Şirketi. <https://www.nanomedya.com.tr/tr/pagedetail/dijital-medya-nedir/1812>
- Nath, K., Iswary, R., & Borah, P. (2015). What Comes after Web 3.0? Web 4.0 and the Future. *International Conference on Computing and Communication Systems, (I3CS’15)*.
- Neumann, D. (2016). *Open Educational Resources (OER) oder Kostenloses Lehrmaterial aus dem Internet. Marktanalyse 2016 und Aktualisierung der Diskussion*. 18.

- NTV. (2019). İşitme kaybı olan çocuk konuşamaz! (3 Mart Dünya Kulak ve İşitme Günü). *Anadolu Ajansı*. <https://www.ntv.com.tr/saglik/isitme-kaybi-olan-cocuk-konusamaz,RH6z4slPcEynRC6slhsJ-A>
- Özbal, B. (2020, Aralık 17). *2020 Diller için Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi Tamamlayıcı Cilt: Güncellenen ve eklenen tanımlayıcı ölçekler—2020 Common European Framework of Reference for Languages Companion Volume: Updated and added descriptors acales*.
- Palmer, E. J., & Devitt, P. G. (2007). A method for creating interactive content for the iPod, and its potential use as a learning tool: Technical Advances. *BMC Medical Education*, 7(1), 32. <https://doi.org/10.1186/1472-6920-7-32>
- Patil, H., & Surwade, Y. (2018). *Web Technologies From Web 2.0 To Web 4.0*. 4, 1-5.
- Petersen, T. (2015). Globalisierung, Digitalisierung und Einkommensungleichheit. *Bertelsmann Stiftung*, 1, 1-8.
- Pinnow, C., & Schäfer, S. (2015). *Industrie 4.0 - Grundlagen und Anwendungen: Branchentreff der Berliner Wissenschaft und Industrie*. Beuth Verlag.
- Ramirez, C. D. C. C. (2011). Neue Medien im DaF-Unterricht: Theorie und Praxis zum Hörverstehenstraining mit Podcasts. *Informationen Deutsch als Fremdsprache*, 38(1), 36-69. <https://doi.org/10.1515/infodaf-2011-0105>
- Rösler, D. (2002). Kriterienkatalog für Internet-Lernmaterial Deutsch als Fremdsprache. *Justus-Liebig-Universität*, 12.
- Saka, E. (2019). Türkiye’de internet. İçinde *Yeni Medya Çalışmaları V Türkiye İnternet Tarihi* (ss. 4-71). Alternatif Bilişim Derneği.
- Sayar, S. (2019). *Dijitalleşme ile yeni oluşan kavramlar: Endüstri 4.0, ıot ve blockchain uygulamaları* [Yüksek Lisans Tezi, Maltepe Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.

- Saykılı, A. (2018). Düünden yarına eğitim paradigmaları: Sanayi modeli eğitim dijital çağda yeterli mi? *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi AUAd*, 4(2), 189-198.
- Sezer, Y. (2016). *HTML ve XHTML Farkı*. <https://www.yusufsezer.com.tr/html-ve-xhtml-farki/>
- Sözeri, M. C., Özcan, S., & Gümüş, S. (2020). *Eğitim Ortamları İçin Web 2.0 Araçları Rehberi: C. 1.Baskı* (V. Türkan, Ed.; Kitapyurdu Doğrudan Yayıncılık). Eğiteknoloji.
- Steinhoff, C. (2016). Aktueller Begriff Industrie 4.0. *Wissenschaftlicher Dienst. Deutscher Bundestag*, 23/16.
- Stork, A. (2012). Podcasts im Fremdsprachenunterricht—ein Überblick. *Informationen Deutsch als Fremdsprache*, 39(1), 3-16.
- Strasser, T. (2012). Mind the app! Zur pädagogischen Vielseitigkeit von Web 2.0-Tools im Unterricht. *Medienimpulse*, Bd. 50(2), 1-21. <https://doi.org/10.21243/MI-02-12-12>
- Tahir, D. (2019). *Almanca öğretiminde podcast yardımıyla dinleme becerilerinin geliştirilmesine yönelik bir araştırma* [Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- TDK. (2021). *Globalleşme*. Türk Dil Kurumu. <https://sozluk.gov.tr/>
- Telc, & MEB. (2013). *Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi; Öğrenim, Öğretim ve Değerlendirme*.
- Tutar, H., Terzi, D., & Tinmaz, G. (2018). Türkiye'nin "vizyon 2023" stratejisi ile Almanya'nın "2025" stratejik hedeflerinin Endüstri 4.0 göstergeleri itibarıyla karşılaştırılması. *Türkiye'nin "vizyon 2023" stratejisi ile Almanya'nın "2025" stratejik hedeflerinin Endüstri 4.0 göstergeleri itibarıyla karşılaştırılması*, 2(3), 195-212.

- Uralman, N. H., & Akçay, D. (2019). *Yeni İletişim Ortamlarında Türkçe: Güncel Sorunlar ve Terim Önerileri Çalıştayı Raporu* [Report]. İstanbul Gelişim Üniversitesi / İstanbul Gelişim University.
<http://acikerisim.gelisim.edu.tr/xmlui/handle/11363/1534>
- Üstün, E. (2016). *Yabancı dil olarak Almanca öğrencilerinin özgün ders araç gereçlerini nasıl bulduklarına dair 10. Sınıf örneği ile uygulamalı bir çalışma* [Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Wolf, T., & Strohschen, J.-H. (2018). Digitalisierung: Definition und Reife. *Informatik-Spektrum*, 41(1), 56-64. <https://doi.org/10.1007/s00287-017-1084-8>
- Würffel, N. (2017). Differenzierung fördern mit digitalen Medien. Neue und weniger neue Ansätze für den Einsatz im DaF/DaZ-Unterricht. İçinde E. Peyer, T. Stahl, & İ. Thonhauser (Ed.), *Hauptvorträge: C. Bd.1* (ss. 123-139). Erich Schmidt Verlag.
- Würffel, N. (2019). Fremdsprachenlernen für den Hang-Out-Space? Über den (bedenklichen) Umgang der Fremdsprachendidaktik mit dem Thema Digitalisierung. İçinde *Das Lehren und Lernen von Fremd- und Zweitsprachen im digitalen Wandel: Arbeitspapiere der 39. Frühjahrskonferenz zur Erforschung des Fremdsprachenunterrichts* (ss. 292-303). Narr Francke Attempto.
- Yalçın, N., & Akbulut, E. (2021). STEM eğitimi ve STEM perspektifinde robotik kodlama eğitimlerinin incelenmesi: Kızılcahamam Kodluyor örneği. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 25(2), 469-490.
- Yazıcı, O. (2021). *XFN Nedir? XFN Bağlantı Türleri Nelerdir?* On Yazılım.
<https://www.onyazilim.com/xfn-nedir-xfn-baglanti-turleri-nelerdir>
- Yılmaz, E. A. (2020). Koronavirüs Sonrası Küreselleşme Hareketleri ve Ulus Devletlerin Konumu. *Turkish Studies-Social Sciences*, 15(4), 2219-2232.
<https://doi.org/10.29228/TurkishStudies.43171>

EKLER

EK 1: Eğitim alanında kullanılan Web 2.0 araçları

Web 2.0 aracı	Ne için kullanılır?
3D Mekanlar	Kategori, şehir veya ülke seçerek panorama görseller içinde 360 derecelik turlar düzenlenebilir (bkz. MEB & Turgut, 2020).
4D Anatomy	Artırılmış gerçeklik kartlarını indirilip yazdırıldıktan sonra programın verdiği görevleri çözmek için kartlar kameraya yaklaştırılır (bkz. MEB & Turgut, 2020).
1000 Kitap	Bu sosyal ağ 2012 yılında kurulmuştur ve uygulama üzerinden okunan kitaplarla ilgili inceleme ve alıntı yapma imkânı sunar (bkz. MEB & Turgut, 2020).
Adobe Connect	Bu işbirliği imkânı sunan yazılım paketiyle uzaktan eğitim verilebilir, web konferansı düzenlenebilir, sunum ve masaüstü paylaşım yapılabilir (bkz. MEB & Turgut, 2020).
Adobe Scan	Bu belge tarama uygulaması Adobe'dan, el yazısı dahil basılı metinleri tanıma özelliğine sahiptir (bkz. MEB & Turgut, 2020).
Algo Dijital	Bu kodlama-robotik platformunda, çocuklar kolaydan zora ilerleyen oyunlarda bloklarla kodlama öğrenirken, gerçek yaşamda rastlanan sorunlara çözüm arar (bkz. MEB & Turgut, 2020).
Animal 4D	Bu artırılmış gerçeklik uygulamasında, basılı hayvan kartları hızlı ve kolay şekilde taranarak canlı görünüm kazanır (bkz. MEB & Turgut, 2020).
Anıtkabir AG	Bu artırılmış gerçeklik uygulamasıyla, Mustafa Kemal Atatürk'ün üç boyutlu resmi ile fotoğraf çekmek mümkündür (bkz. MEB & Turgut, 2020).
AnyDesk	Bağlantı kurulan bilgisayar veya telefon ile ekran görüntüsü paylaşılabilir ve karşıdaki cihaz kontrolü sağlanabilir (bkz. MEB & Turgut, 2020).
Artsteps	Bu alternatif araç ile etkileşimli görseller ve seslerle sanal gerçeklik sergileri oluşturulabilir (bkz. MEB & Turgut, 2020).
Augment	Bu sanal gerçeklik platformu kullanıcılara ürünlerini gerçek ortamda ve gerçek zamanlı üç boyutlu olarak görselleştirme fırsatı sunar (bkz. MEB & Turgut, 2020).
Aurasma	Bu uygulama veya yazılım gerçekleştirme kiti, HP Autonomi'ye ait bir artırılmış gerçeklik platformudur (bkz. MEB & Turgut, 2020).

EK 1: “Eğitim alanında kullanılan Web 2.0 araçları”nın devamı (1/5)

Bitmoji	Kullanıcılara kendi avatarlarını oluşturup, bu avatari farklı senaryolarda görselleştirme imkanı tanıyan bir uygulamadır (bkz. Sözeri vd., 2020, s. 37).
Blippar	Bu artırılmış gerçeklik uygulaması ile nesneler taranıp farklı mekânlar keşfedilebilir (bkz. MEB & Turgut, 2020).
Blocky Games	Bu robotik-kodlama oyunu ile bu alanda deneyimi olmayan çocuklar programlama öğrenebilir (bkz. MEB & Turgut, 2020).
Blogger	Bu sitede kullanıcılar internette ücretsiz blog açılabilir (bkz. MEB & Turgut, 2020).
Bubbl.us	Bu zihin haritalama aracı ile kullanıcıların düşüncelerini görsel ve sistematik şekilde düzenlemesi kolaylaşır (bkz. MEB & Turgut, 2020).
Cacoo	Bu Web tabanlı yazılım ile zihin haritaları diyagram olarak tasarlanabilir (bkz. MEB & Turgut, 2020).
Canva	Bu Web aracı ile poster, afiş, logo, bülten, sunum, sertifika, infografik gibi içerikler hazırlamak mümkündür (bkz. MEB & Turgut, 2020).
ClassDojo	Bu Web aracı, sınıf içi iş birliği ve etkileşim için kullanılan bir eğitim ve iletişim teknolojisidir (bkz. MEB & Turgut, 2020).
Code Combat	Bu eğitici robotik-kodlama platformunda, öğrenciler oyunlarla HTML, XML ve benzeri kodlama dillerini yazmayı ve bilgisayar biliminin temellerini öğrenebilir (bkz. MEB & Turgut, 2020).
CodeMonkey	Yazılım dili olan CoffeScript'i kullanarak, kodlama öğrenenlere kendi oyunlarını HTML5 formunda geliştirmeyi öğreten sitesidir (bkz. MEB & Turgut, 2020).
Coggle	Bu zihin haritalama aracı ile ücretsiz olarak hiyerarşilerin dallanarak görselleştirildiği belgeler oluşturulabilir (bkz. MEB & Turgut, 2020).
Creately	Bu Web aracı ile zihin haritası gibi her şey görsel olarak planlanabilir ve beyin fırtınası resmedilebilir (bkz. MEB & Turgut, 2020).
Duolingo	Bu Web 2.0 aracı ile Almanca dahil 23 farklı dil, kişiye özel ve ücretsiz şekilde öğrenilebilir (bkz. MEB & Turgut, 2020).
Easelly	Bu uygulama, infografik bilgilerini görselleştirerek afiş hazırlamada ve paylaşımında basitçe kullanılabilecek bir araçtır (bkz. MEB & Turgut, 2020).
Edmodo	Bir iş birliği ve etkileşim aracı olarak Edmodo ile velilerin de takip edebileceği bir çevrimiçi sınıflar oluşturulabilir, ödevler ve anketler düzenlenebilir (bkz. MEB & Turgut, 2020).
Emaze	Bu araç ile afiş hazırlanabilir ve görsel açıdan zengin çevrimiçi sunumlar düzenlenip paylaşılabilir (bkz. MEB & Turgut, 2020).

EK 1: “Eğitim alanında kullanılan Web 2.0 araçları”nın devamı (2/5)

Edpuzzle	Bu etkileşimli uygulamada kullanıcılar videoların üzerine ses veya çeşitli türde sorular gibi metin ekleyebilir, notlandırabilir ve karne gibi sistem üzerinden bunları takip edebilir (bkz. Sözeri vd., 2020, s. 61).
ezTalks	Bu konferans uygulaması ile yüz kişiye kadar ücretsiz olan çevrimiçi oturumlarda süre kısıtlaması olmadan uzaktan eğitim verebilir (bkz. MEB & Turgut, 2020).
FlippingBook	Bu e-kitap hazırlama aracı ile PDF dosyaları kitaba dönüştürülebilir ve bunlar dijital ortamda yayımlanabilir (bkz. MEB & Turgut, 2020).
Flipsnack	Bu Web 2.0 aracı ile kolayca etkileşimli dergiler, kataloglar ve broşürler HTML5 dilinde oluşturulabilir (bkz. MEB & Turgut, 2020).
Free Logo Services	Bu araç ile üç adımda basit bir şekilde isim, slogan ve çalışma alanı seçerek çevrimiçi logolar hazırlanabilir (bkz. MEB & Turgut, 2020).
Genially	Bu alternatif Web 2.0 aracı ile içerikler etkileşimli olarak hazırlanabilir; infografik, sunum, poster, sınav ve benzeri içerikler tasarlanabilir (bkz. MEB & Turgut, 2020).
Google Arts & Culture	Bu faydalı uygulamayla tanınmış sergiler sanal olarak gezilebilirken, el yazmaları gibi sanatsal eserler detaylıca görüntülenebilir (bkz. MEB & Turgut, 2020).
Google Classroom	İletişim kurmayı kolaylaştıran, ödev ve geri dönütler yapılmasına olanak sunan, bir çevrimiçi sınıf uygulamasıdır (bkz. MEB & Turgut, 2020).
Google Çeviri	Yüzüç farklı dilde çeviri imkânı sunan Web 2.0 aracıdır (bkz. MEB & Turgut, 2020).
Google Drive	Bu Google’ın sunduğu, bulutta dosyalar depolayıp yönetme imkânı sunan bir hizmettir (bkz. MEB & Turgut, 2020).
Google Formlar	Test, anket, kayıt yönetimi, internet adreslerini düzenleme gibi bir çok özellikler sunan Web 2.0 aracıdır (bkz. MEB & Turgut, 2020).
Google Hangouts	Bu platform, anlık mesaj ve görüntü servisi ile on kişiye kadar konferans imkânı sunarak, iletişim kurmayı kolaylaştırır (bkz. MEB & Turgut, 2020).
Google Keep	Faydalı uygulamalardan biri olan bu araç notlar almak için kullanılabilir (bkz. MEB & Turgut, 2020).
Google Lens	Faydalı uygulamalardan olan bu Web 2.0 aracı, bir görsel ile Google’de arama yapmayı mümkün kılarak araştırma hızını artırabilir (bkz. MEB & Turgut, 2020).

EK 1: “Eğitim alanında kullanılan Web 2.0 araçları”nın devamı (3/5)

Google Meet	Uzaktan eğitim araçlarından biri olan bu uygulama ile tüm dünyada güvenli bağlantı kurmak ve 250 kişiye kadar işbirlikli çalışma yapmak mümkündür (bkz. MEB & Turgut, 2020).
Google Siteler	Bu araç ile işbirlikli ve dosyaların paylaşılabildiği bir site oluşturulabilir (bkz. MEB & Turgut, 2020).
GoToMeeting	Bu platform üzerinden webinar, çevrimiçi sınıf ve toplantı gibi videolu görüşmeler ekran paylaşımı olarak yapılabilir (bkz. MEB & Turgut, 2020).
Graphic Springs	Bu Web 2.0 aracı ile kolayca, istenilen alanda kullanılabilecek logolar oluşturulabilir (bkz. MEB & Turgut, 2020).
InDesign	Alternatif araçlardan biri olan bu uygulamada tablolar, grafik tasarımlar, sunumlar ve benzeri görsel düzenlemeler yapılabilir (bkz. MEB & Turgut, 2020).
Kahoot	Öğretmenler bu Web 2.0 aracını kullanarak çevrimiçi uygulanan quiz ve bilgi yarışmaları düzenlediğinde, sonuçlar anında öğrencilerin ekranına yansır (bkz. MEB & Turgut, 2020).
Kütüphanem Cepte	Bu uygulama halk kütüphanelerine erişim sağlayarak, araştırmalar için kütüphane kataloğunu tarar, ayrıca üyeliğe dair bilgilere erişim imkânı sunar (bkz. MEB & Turgut, 2020).
Learning-Apps.org	Bu Web 2.0 uygulaması ile işbirlikli ve etkileşimli çalışmalara oyun, alıştırma v.b. eklemeyi, bunların paylaşımını, takibini ve geri bildirimlerini mümkün kılar (bkz. MEB & Turgut, 2020).
Memrise	Bu Web 2.0 ile telaffuz ve etkileşim odaklı yabancı dil öğrenirken otantik materyallere ulaşılabilir (bkz. MEB & Turgut, 2020).
Mentimeter	Bu Web 2.0 aracı, etkileşimli sunum ve toplantı gerçekleştirme, kelime bulutu oluşturma; anket, sınav v.b. uzaktan online ve eş zamanlı olarak yürütme imkânı sunan interaktif bir sunum platformudur (bkz. MEB & Turgut, 2020).
Microsoft Office	Bu bir ticari amaçlı oluşturulmuş ofis yazılım programıdır ve farklı işlemli sistemlerin etkileşimli çalışmasını sağlar (bkz. MEB & Turgut, 2020).
MindMeister	Bu Web 2.0 aracı, çevrimiçi ve işbirlikli zihin haritaları oluşturmada ve bunların gerçek zamanlı paylaşımında kullanılabilir (bkz. MEB & Turgut, 2020).
Moon Reader	Bu farklı türden dosyaları kitaplıkta bir araya getiren, kontrolleri güçlü ve inovatif bir kitap okuyucu yazılımıdır (bkz. MEB & Turgut, 2020).

EK 1: “Eğitim alanında kullanılan Web 2.0 araçları”nın devamı (4/5)

My Story Book	Bu Web 2.0 aracı içerisinde sunduğu karakterlerle e-kitap oluşturmada kullanılabilir (bkz. MEB & Turgut, 2020).
Padlet	Bu Web 2.0 aracı dijital bir kağıt gibi düşünülebilir ve nasıl bir kağıda her türlü araç ile yazım veya çizim yapılabiliriyorsa, dijital ortamın tüm imkânlarından burada da yararlanılabilir (bkz. MEB & Turgut, 2020).
Pinterest	Bu, görselleri pano sisteminde paylaşmayı sağlayan ve her türlü görsel içeriğin yer aldığı araç, bir sosyal paylaşım platformudur (bkz. MEB & Turgut, 2020).
Popplet	Bu Web 2.0 aracı, kullanımı oldukça kolay bir zihin haritalama programıdır (bkz. MEB & Turgut, 2020).
Postermyswall	Farklı boyutlarda, görseli güçlü posterler hazırlamada kullanılabilecek, kullanımı oldukça basit bir Web 2.0 aracıdır.
Powtoon	Bu Web 2.0 aracı ile bulut tabanında oluşturulan sunumda veya videoda, araçta sunulan karakterlerle animasyon hazırlanabilir ve görsel işitsel düzenlemeler yapılabilir (bkz. MEB & Turgut, 2020).
Prezi	Bu Web 2.0 aracı ile çevrimiçi sunumlar düzenlenebilir ve bulutta depolanması sayesinde zaman ve mekandan bağımsız olarak bunlara yeniden erişilebilir (bkz. MEB & Turgut, 2020).
Quik	Bu Web 2.0 aracına yükleyeceğiniz fotoğrafları Quik hızlıca, geçişleri ve ses efektleri olan bir videoya dönüştürebilir (bkz. MEB & Turgut, 2020).
Quizizz	Bu Web platformunda eğlenceli veya eleyici quizler oluşturulabilir ve bunlar katılımcılara hızlıca geri dönüt verir (bkz. MEB & Turgut, 2020).
QR Kod	Bu Web 2.0 aracı ile örneğin uzun web adresleri, akıllı cihazların kameralarıyla okutulan özel bir barkod sistemiyle matrikse benzer şekilde yazdırılabilir (bkz. MEB & Turgut, 2020).
Remove Image Background	Ücretsiz olan bu Web 2.0 aracı ile yüklenen bir fotoğrafın fonunda bulunanlar birkaç saniye içinde silinebilir (bkz. MEB & Turgut, 2020).
Renderforest	Etkileşimli animasyon ve video hazırlamada kullanılabilecek olan bu araç ile, görsel ve işitsel düzenlemeler yapılan videolar bulutta ücretsiz olarak oluşturulabilir (bkz. MEB & Turgut, 2020).
Samsung Notes	Bu Web 2.0 aracı ile ses kayıtları da eklenebilen, dipnotlar oluşturulabilen, farklı renklerde notlar alınabilen ve bunları kaydedilip kolayca paylaşmaya yarayan bir araç olduğundan oldukça faydalıdır (bkz. MEB & Turgut, 2020).

EK 1: “Eğitim alanında kullanılan Web 2.0 araçları”nın devamı (5/5)

Scratch	Bu Web 2.0 aracı, çocuk ve gençlere yönelik geliştirilmiş, animasyon oluşturmaya yarayan basitleştirilmiş bir programlama dilidir ve kullanımı sürükle-bırak şeklinde çok kolaydır (bkz. MEB & Turgut, 2020).
Socrative	Çevrimiçi testler oluşturup, testler uygulandığında anında geri dönüt alınabilecek bir Web 2.0 aracıdır (bkz. MEB & Turgut, 2020).
Storybird	E-kitap hazırlamada kullanılan bu araç ile hikâyeler görsel öğelerle zenginleştirilebilir veya yazılmış olan hikâyeler öğrenciler tarafından geliştirilebilir (bkz. MEB & Turgut, 2020).
Storyjumper	Yine e-kitap oluşturmada kullanılan uygulamalardan biridir, fakat karton kapak ve ciltli olarak oluşturmak istenilen kitaplarda da kullanılabilir ve yayımlanabilir (bkz. MEB & Turgut, 2020).
Tricider	Bu Web 2.0 aracı ile örneğin sınıfta alınan kararlarla ilgili oylama yapılabilir ve katılımcılar görüşlerini bu araç vasıtasıyla bildirebilir (bkz. Sözeri vd., 2020, s. 115).
Voki	Konuşan karakterler yaratmaya yarayan bu Web aracı ile metinler farklı aksanlarla seslendirilebilir, mevcut bir ses kaydı ile karakterler birleştirilebilir ve doğrudan farklı bir ses kullanarak aramalar da yapılabilir (bkz. Sözeri vd., 2020, s. 119).
Weebly	Ücretsiz bir Web sitesi oluşturma, geliştirme ve barındırma aracıdır (bkz. MEB & Turgut, 2020).
Wordart	Kelime bulutları istenilen şekilde oluşturulmak istendiğinde kullanılabilecek bir araçtır (bkz. Sözeri vd., 2020, s. 123).
Wordpress	Bu Web 2.0 aracı açık kaynaklı yazılım ile aplikasyon, portfolyo, blog veya farklı herhangi bir Web sitesi oluşturulmasını sağlar (bkz. MEB & Turgut, 2020).
Wordwall	Bu Web 2.0 aracı ile bir kez hazırlanmış olan soru türü, bir seçimle başka soru türlerine dönüştürülebilir (bkz. Sözeri vd., 2020, s. 127).
Yaani	Yaani, faydalı uygulamalardan biri olmasının yanı sıra Türkiye’nin Web Browser’idir, yani internette istenilen bilgileri tarayarak bunlara ulaşmayı sağlar (bkz. MEB & Turgut, 2020).
Zoom	Uzaktan eğitim vermek amaçlı kullanılabilecek bu uygulamada bir öğretmen ve bir öğrenci derse katılabildiği gibi birden fazla kişi ile de görüşme sağlanabilir (bkz. MEB & Turgut, 2020).

(bkz. MEB & Turgut, 2020; bkz. Sözeri vd., 2020)

EK 2: A1 müfredat konuları ve dilsel işlevler

Kod	A1.1. Konu alanı	Dilsel işlevler
A.	Kişiye ait bilgiler	1. Selamlaşma 2. Vedalaşma 3. Telefon numarası söyleme 4. İsim ve adresleri kodlama 5. Ülkeler hakkında konuşma
B.	Okul	6. Okul araç gereçlerini adlandırma 7. Ders alanı hakkında konuşma 8. Sevdiği şeyleri dile getirme 9. Fikir beyan etme
C.	Toplum	10. Aile üyeleri hakkında konuşma (yaş, meslek) 11. Görüntüyü tasvir etme
D.	Günlük yaşam	12. Gün ve saat belirtme 13. Günlük rutinler hakkında konuşma 14. Kafede sipariş verme
E.	Yeme-İçme	15. Yeme ve içme hakkında konuşma 16. Sebze ve meyve isimlerini söyleme (çoğul dahil) 17. Miktar belirtme 18. Yemek malzemelerini sayabilme ve malzeme listesi hazırlayabilme
F.	Özel günler	19. Mevsimleri ve ayları belirtme 20. Tarih belirtme 21. Dileği belirtme 22. Bayramlar hakkında konuşma
G.	Boş zaman aktiviteleri	23. Hobileri anlatma 24. Becerileri sorma 25. Spor türlerini belirtme
H.	Alışveriş	26. Mağaza isimleri ve kıyafet isimlerini belirtme (çoğullar dahil) 27. Sayı, fiyat ve miktar belirtildiğinde anlama 28. Hafta sonu programı planlama

EK 2: “A1 müfredat konuları ve dilsel işlevler”in devamı

Kod	A1.2. Konu alanı	Dilsel işlevler
İ.	Konaklama	29. Konaklama imkanlarını belirtme 30. Odayı veya daireyi betimleme 31. Mobilya ve nesneleri adlandırma
J.	Sağlık	32. Vücudun kısımlarını adlandırma 33. Sağlık durumu hakkında konuşma 34. Yönlendirmelere uyma 35. Okula hastalık durumunu bildirme
K.	Alışveriş merkezinde	36. Para, fiyat ve miktarlar hakkında konuşma 37. Beğeniyi bildirme 38. Öneri ve yardım rica etme
L.	Tatil ve yolculuk	39. Bir bölgeyi betimleme 40. Trafik araçları adlandırma 41. Hava durumu hakkında konuşma
M.	Yeni şehir- yeni okul	42. Okuldaki bir oda veya yer hakkında bilgi edinme 43. Yeni bir şehir hakkında bilgiler toplama 44. Telefonda bilgi edinme (randevuyu/ açıl saatini/ kurs fiyatını öğrenme)
N.	Gelenekler	45. Gelenek görenek hakkında konuşma 46. Geleneksel yemekler ve kıyafetler hakkında konuşma 47. Hayvanları adlandırma
O.	Ülkeler ve şehirler	48. Yer ve yön belirtme 49. Bilgilendirme rica etme 50. Yol tarif etme
P.	Yeme-içme 2	51. Yeme alışkanlıklarından bahsetme 52. Restoranda yemek sipariş verme 53. Bir daveti kabul veya reddetme

(bkz. MEB, 2018, ss. 27-42)⁹⁷

⁹⁷ EK 3’te yer alan tablodaki metnin orijinali Almancadır, metin yazar tarafından Türkçeye çevrilmiştir. Sıralama için kullanılan harfler ve sayılar, orijinal metinde bulunmamaktadır, ölçekte kodlamak amacıyla yazar tarafından bu şekilde sıralanmıştır.

EK 3: Podcast dizileri ve Podcast'lerin kaynağı

Bölüm/ ders	Podcast'in başlığı	Podcast'in kaynağı
Dizi 1: "Mission Berlin"		
1.	Kötü uyanış	https://p.dw.com/p/Cb9W
2.	Firarda	https://p.dw.com/p/CbBU
3.	Kant Sokağı'na giderken	https://p.dw.com/p/CbBt
4.	Uyarı Sinyalleri	https://p.dw.com/p/CbHJ
5.	Tanışıyor muyuz?	https://p.dw.com/p/CbH6
6.	Kırmızılı Kadın	https://p.dw.com/p/CbHO
7.	Meçhul Düşman	https://p.dw.com/p/CbHY
8.	Açık Hesaplar	https://p.dw.com/p/CbHq
9.	Eksik İpuçları	https://p.dw.com/p/CbHu
10.	Çıkmaz Sokakta	https://p.dw.com/p/CbIA
11.	Fast Food	https://p.dw.com/p/CbIG
12.	Kilise Müziği	https://p.dw.com/p/CbIy
13.	İlahi Yardım	https://p.dw.com/p/CbMP
14.	Gelecek İçin Geçmişe	https://p.dw.com/p/CbMb
15.	Zamanda Yolculuk	https://p.dw.com/p/CbN0
16.	Eski Tanıdıklar	https://p.dw.com/p/CbN3
17.	Barikat İnşası	https://p.dw.com/p/CbNU
18.	Saklı Kutu	https://p.dw.com/p/CbnO
19.	Soğuk Savaş'ta Aşk	https://p.dw.com/p/CdCW
20.	Zamandan Zamana	https://p.dw.com/p/CdDL
21.	Yeni Bir Plan	https://p.dw.com/p/CdDd
22.	Harekete Geç	https://p.dw.com/p/CdDp
23.	Sonra Görüşürüz	https://p.dw.com/p/CdDw
24.	Zaman Geçiyor	https://p.dw.com/p/CdE9
25.	İşler sarpa sarıyor	https://p.dw.com/p/CdEQ
26.	Zaman Deneyleri	https://p.dw.com/p/CdEd
Dizi 2: "Radio D"		
1.	Köy ziyareti	https://p.dw.com/p/CYKt
2.	Radio D'den telefon	https://p.dw.com/p/CYMd
3.	Berlin yolculuğu	https://p.dw.com/p/CYN5
4.	Yeni iş arkadaşı	https://p.dw.com/p/CYNj
5.	Kral Ludwig yaşıyor	https://p.dw.com/p/CYNu
6.	Kral Ludwig nasıl öldü?	https://p.dw.com/p/CYO9
7.	Masal kralı Ludwig	https://p.dw.com/p/CYOp
8.	Meçhul adamın kimliği	https://p.dw.com/p/CYOx
9.	Ludwig için müzik	https://p.dw.com/p/CYPW

EK 3: “Podcast dizileri ve Podcast’lerin kaynağı”nın devamı (1/2)

10.	Kral Ludwig’le röportaj	https://p.dw.com/p/CYPg
11.	Konuşan Baykuş	https://p.dw.com/p/CYQ3
12.	Dinleyici mektupları	https://p.dw.com/p/CYQL
13.	Rosenmontag	https://p.dw.com/p/CYQo
14.	Karaormanlar’da cadılar	https://p.dw.com/p/CYRE
15.	Karnaval kostümleri	https://p.dw.com/p/Ca6p
16.	İkarus	https://p.dw.com/p/Ca79
17.	Tarladaki şekiller	https://p.dw.com/p/Ca7c
18.	Gece takibi	https://p.dw.com/p/Ca7j
19.	Sahtekarlık ortaya çıkar	https://p.dw.com/p/Ca8W
20.	Dinleyici anketi	https://p.dw.com/p/Ca8a
21.	Hamburg’da köpekbalığı	https://p.dw.com/p/Ca8r
22.	Kayıp sörfçü	https://p.dw.com/p/Ca8v
23.	Yüzgeçli bir dalgıç	https://p.dw.com/p/Ca9m
24.	Hamburg Gazetesi	https://p.dw.com/p/Ca9y
25.	Gemilerin selamlanması	https://p.dw.com/p/CaA3
26.	Ayhan’a veda	https://p.dw.com/p/CaA6
Dizi 3: “Deutsch- Warum nicht?”		
1.	Bu bir şarkı	https://p.dw.com/p/1ENI
2.	Taksi!	https://p.dw.com/p/1GD
3.	Hotel Europa	https://p.dw.com/p/1GDu
4.	Kimsiniz	https://p.dw.com/p/1GE9
5.	Bu ama saygısızca bir davranış!	https://p.dw.com/p/1GEO
6.	Ne yapıyorsunuz?	https://p.dw.com/p/1GEV
7.	Acayipsin!	https://p.dw.com/p/1GEa
8.	Neredensin?	https://p.dw.com/p/1GG5
9.	Bunu biliyorsun ama!	https://p.dw.com/p/1GGC
10.	Boş odanız var mı?	https://p.dw.com/p/1GGN
11.	Yine böyle bir oda!	https://p.dw.com/p/1GH6
12.	Öğrenci mi, resepsiyonist mi?	https://p.dw.com/p/1GHg
13.	Buyrun, oda anahtarım	https://p.dw.com/p/1GHo
14.	Aachen'a geleceksiniz, değil mi?	https://p.dw.com/p/1GIN
15.	Bu kasetleri de satacak mısın?	https://p.dw.com/p/1GIV

EK 3: “Podcast dizileri ve Podcast’lerin kaynağı”nın devamı (2/2)

16.	Bir kez deneyin	https://p.dw.com/p/1Gle
17.	Dört fincan, dört Mark eder	https://p.dw.com/p/1GIm
18.	Eşyalar da bavullar da ortada yok	https://p.dw.com/p/1GKU
19.	Uyumak istiyorum	https://p.dw.com/p/1GKX
20.	Hasta mısınız?	https://p.dw.com/p/1GKa
21.	Essen'deydim	https://p.dw.com/p/1GKc
22.	Peki ya hanımı?	https://p.dw.com/p/1GKg
23.	Kim konuşuyor orda?	https://p.dw.com/p/1GKj
24.	Bir kahve daha ister misiniz?	https://p.dw.com/p/1GKl
25.	Ben üstünü öderim	https://p.dw.com/p/1GKp
26.	Ben sizi davet ediyorum	https://p.dw.com/p/1GL4

(En son 20.04.2022 tarihinde ulaşılmıştır)